

TÜRKİYE'DE YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI

SORULAR VE CEVAPLAR

Dr. Turan SERDENGEÇTİ

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, MÜSTEŞARLIK MÜŞAVİRİ
(TEŞVİK VE UYGULAMA ESKİ GENEL MÜDÜRÜ)

Ankara Sanayi Odası

TÜRKİYE'DE YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI

GENEL VE BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARI,
BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR İLE STRATEJİK YATIRIMLARIN TEŞVİKİ,
YATIRIMLARA PROJE BAZLI DEVLET YARDIMI VERİLMESİ,
CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMININ UYGULAMA ESASLARI,
KAMU TAŞINMAZLARININ YATIRIMLARA TAHSİSİ DÜZENLEMELERİ

SORULAR VE CEVAPLAR

Dr. Turan SERDENGEÇTİ

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, MÜSTEŞARLIK MÜŞAVİRİ
(TEŞVİK VE UYGULAMA ESKİ GENEL MÜDÜRÜ)

Ankara, 10 Aralık 2017

ISBN
978-605-137-660-8

YAYIN NO
67

Hazırlayan
Dr. Turan SERDENGEÇTİ

Tasarım
ARMABRAND
info@armabrand.com.tr

Baskı
DUMAT OFSET
www.dumat.com.tr

ANKARA
10 ARALIK 2017

Ankara Sanayi Odası Yayınları

Atatürk Bulvarı No: 193 06680
Kavaklıdere / ANKARA

Tel. 0312 417 12 00 Faks. 0312 417 52 05
E-mail. aso@aso.org.tr www.aso.org.tr

TÜRKİYE’DE YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI SORULAR VE CEVAPLAR

BÖLÜM I: YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI

Genel Yatırım Teşvik Uygulamaları

Bölgesel Yatırım Teşvik Uygulamaları

Büyük Ölçeli Yatırımların Teşviki

Stratejik Yatırımların Teşviki

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve Bakanlar Kurulu Kararları ile Yapılan Değişiklikler

(2012-2017)

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 sayılı Tebliğ ve Yapılan Değişiklikler

(2012-2017)

BÖLÜM II: KAMU TAŞINMAZLARININ YATIRIMLARA TAHSİSİ DÜZENLEMELERİ

BÖLÜM III: YATIRIMLARA PROJE BAZLI DEVLET YARDIMI VERİLMESİ

BÖLÜM IV: CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMININ UYGULAMA ESASLARI

(YATIRIM VE İŞLETME DÖNEMİ DESTEKLERİ)

SUNUŞ

Bilindiği üzere Yatırım Teşvik Sisteminin amacı, Kalkınma Planları ve Yıllık Programlarda öngörölen hedefler doğrultusunda tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesi, üretim ve istihdamın artırılması, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımların özendirilmesi, uluslararası doğrudan yatırımların artırılması, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması, kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesidir.

Geçmiş dönemlerde, uluslararası ekonomik konjoktüre de uygun olarak piyasa sisteminin işleyişine müdahale etmeyen ve sektör bazında yönlendirme amacı olmayan yatırım teşvik programları yürütölmüş, yatırım kararları; piyasa sistemine ve tümöyle özel sektör tercihlerine bırakılmıştı. Ancak teşvik sisteminden yararlanması talep edilen özel sektör yatırım projelerinin, peşinen karlı ve verimli olarak kabul edilerek teşvik kapsamına alınması yerine; kamu tarafından da önceden belirlenen ilkelere göre tarafsız olarak değerlendiren seçici ve yönlendirme gücü olan bir teşvik sistemi uygulanmasının, verimsiz olabilecek bazı özel sektör yatırımlarını önleyeceği açıktır.

Yukarıda açıklanan amaçlara bağlı olarak, yeni uygulamaya konulan Yatırım Teşvik Sistemi; genel ve bölgesel teşvik uygulamaları, büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımların teşviki, yatırımlara proje bazlı devlet yardımı verilmesi, cazibe merkezleri programına ilişkin yatırım ve işletme dönemi destekleri uygulamalarından oluşmaktadır.

Genel Teşvik uygulamaları çerçevesinde uygulanacak destek unsurları, Katma Değer Vergisi (KDV) İstisnası ve Gümrük Vergisi Muafiyeti; Bölgesel Teşvik Uygulamaları çerçevesinde uygulanan destek unsurları KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Yatırım Yeri Tahsisi ve Faiz Desteği şeklindedir. Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki uygulamasında destek unsurları KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği ve Yatırım Yeri Tahsisidir. Stratejik Yatırımların Teşvikinde uygulanacak destek

unsurları ise; KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Yatırım Yeri Tahsisi, Faiz Desteği ve KDV İadesi şeklinde sıralanmaktadır.

Yukarıda ana çerçevesi çizilen Yeni Yatırım Teşvik Mevzuatından yararlanacak yerli ve yabancı girişimci sayısının ve yatırım tutarının artırılmasının ulusal ve uluslararası düzeydeki ekonomik, sosyal ve finansal istikrara bağlı olduğunu unutmamak gerekir. Bu dönemde, yatırımlarda devlet yardımlarına ilişkin mevzuat düzenlemesinden azami yararın sağlanması için söz konusu düzenlemelerin ulusal ve uluslararası düzeyde yoğun bir tanıtımının yapılması büyük önem taşımaktadır. Doğası gereği karmaşık ve ağdalı bir yapıya sahip mevzuat düzenlemelerinin, bilgiye erişimde sorunlar yaşayan, başta küçük ve orta ölçekli işletmeler olmak üzere tüm girişimcilere sade ve anlaşılır bir şekilde sunulması önem arz etmektedir.

Bu çerçevede, Yeni Yatırım Teşvik Sistemi, Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar, Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesi, Cazibe Merkezleri Programının Uygulama Esasları ve konuyla ilgili diğer mevzuat düzenlemelerini 207 soru - cevap formatı içerisinde sistematik ve anlaşılabilir bir şekilde girişimcilerin kullanımına sunan Sayın Serdengeçti'ye, şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyeleri adına teşekkür ederken, bu çalışmanın başta Ankara Sanayi Odası mensupları olmak üzere yararlanacak tüm kişi ve kuruluşlara faydalı olmasını diliyorum.

Saygılarımla,

Nurettin ÖZDEBİR
Ankara Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ÖNSÖZ

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 19.6.2012 tarihli ve 28328 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Anılan Karar; 32 madde, 2 geçici madde ve 5 adet ekten oluşmaktadır.

19.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın çeşitli maddelerinde; 2/10/2012 tarihli ve 2012/3802 sayılı, 28/1/2013 tarihli ve 2013/4288 sayılı, 27/5/2013 tarihli ve 2013/4763, 27/1/2014 tarihli ve 2014/6058 sayılı, 30/6/2014 tarihli ve 2014/6588 sayılı, 15/12/2014 tarihli ve 2014/7273 sayılı, 16/3/2015 tarihli ve 2015/7496 sayılı, 20/8/2015 tarihli ve 2015/8050 sayılı, 9/11/2015 tarihli ve 2015/8216 sayılı, 29/2/2016 tarihli ve 2016/8715 sayılı, 7/9/2016 tarihli ve 2016/9139 sayılı, 13/2/2017 tarihli ve 2017/9917 sayılı ve 24/4/2017 tarihli ve 2017/10111 sayılı Kararname hükümleriyle değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu kararname hükümleriyle yapılan ek ve değişiklikler soru - cevap şeklinde hazırlanan metinlere sistematik bir şekilde işlenmiştir.

Yürürlüğe konulan Yeni Yatırım Teşvik Sistemine ilişkin Karar'ın amaçları;

- Kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesine,
- Üretim ve istihdamın artırılmasına,
- Uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma - geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımların özendirilmesine,
- Uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına,
- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına,
- Kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile
- Araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek

şeklinde özetlenebilir.

Karar'ın Eklerini;

- Ek-1 : YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARINDA BÖLGELER,
- Ek-2A : BÖLGESEL DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖRLER VE BÖLGELER İTİBARIYLA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ
- Ek-2B : İLLERİN BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANABİLECEK SEKTÖRLERİNE İLİŞKİN SEKTÖR NUMARALARI VE DİP NOTLAR
- Ek-3 : BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR,
- Ek-4 : TEŞVİK EDİLMEMEYEN VEYA TEŞVİKİ BELİRLİ ŞARTLARA BAĞLI YATIRIM KONULARI,
- Ek-5 : DEMİR ÇELİK ÜRÜNLERİ

Oluşturmaktadır.

Bakanlar Kurulu'nun 28.1.2013 tarihli ve 2013/4288 sayılı Kararı'nın 1 inci maddesi ile 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın 17 nci maddesinin 1 inci fıkrasına;

“1) Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300 milyon Türk Lirası tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon Türk Lirası tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon Türk Lirası motor aksamları, aktarma organları/aksamları ve otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar.

i) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen geçerli bir maden işletme ruhsatı ve izni kapsamında 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretimi yatırımları.” ibarelerini taşıyan bentler eklenerek otomotiv sanayi yatırımları ile Maden Kanununun 2 nci maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin kullanıldığı elektrik üretimi yatırımları; Karar'ın 17 nci maddesindeki “öncelikli yatırım konuları” arasına alınmıştır.

Getirilen bu yeni hükümlerle, söz konusu yatırım konularının da 5 inci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden faydalanması mümkün hale gelmiştir.

Bakanlar Kurulu'nun 28.1.2013 tarihli ve 2013/4288 sayılı Kararı'nın 2 nci maddesi ile 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın "Diğer Desteklerden Yararlanma" başlıklı 29 uncu maddesi yeniden düzenlenmiş, aynı Karar'ın 3 üncü maddesiyle de 2012/3305 sayılı Karar'ın EK-4 sayılı ve "TEŞVİK EDİLMEYECEK VEYA TEŞVİKİ BELİRLİ ŞARTLARA BAĞLI YATIRIM KONULARI" başlıklı ekinin I/B/4 sırası "4-Doğalgaza dayalı elektrik üretimi yatırımları (19.6.2012 tarihinden önce Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisansı alınmış yatırımlar hariç.)" şeklinde değiştirilmiştir.

15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın yürürlüğe girmesini müteakip, Ekonomi Bakanlığı tarafından hazırlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 No.lu Tebliğ, 20.06.2012 tarihli ve 28329 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yayımı tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararname hükümlerinde yapılan değişikliklere paralel olarak 2012 /1 No.lu Tebliğ hükümlerinde; 2014/1, 2014/2, 2014/3, 2016/1, 2016/2, 2016/3 ve 2017/1 No'lu Tebliğ hükümleriyle değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapılmıştır. Değiştirilen hükümler ve yeni düzenlemeler soru - cevap şeklinde hazırlanan metinlere sistematik bir şekilde işlenmiştir.

Tebliğ; 27 madde, 1 geçici madde ve 10 adet ekten oluşmaktadır.

Söz konusu Tebliğ'in eklerini;

EK-1: TEŞVİK BELGESİ MÜRACAAT FORMLARI,

- A- Yatırım Bilgi Formu
- B- Beyan ve Taahhüt Örnekleri
- C- Makine ve Teçhizat Listesi Örnekleri
  - İthal Makine ve Teçhizat Listesi
  - Yerli Makine ve Teçhizat Listesi
- D- Müracaat Formu Doldurma Kılavuzu

EK-2: YATIRIMIN KARAKTERİSTİĞİNE BAĞLI OLARAK TEŞVİK BELGESİ TALEBİNDE BULUNULMADAN ÖNCE İLGİLİ MEVZUATI GEREĞİ DİĞER KAMU KURUM VE KURULUŞLARINDAN ALINMASI GEREKEN BİLGİ VE BELGELER,

EK-3: TEŞVİK BELGESİ MÜRACAATLARINI DEĞERLENDİREBİLECEK YEREL BİRİMLER,

A- SANAYİ ODALARI

B-KALKINMA AJANSLARI

EK-4: YEREL BİRİMLERCE TEŞVİK BELGESİ DÜZENLENEBİLECEK SEKTÖR VE KONULAR,

EK-5: YATIRIM TAMAMLAMA VİZESİ İÇİN İSTENECEK BELGELER,

EK-6: YATIRIM TAKİP FORMU,

EK-7: YATIRIM TAMAMLAMA EKSPERTİZ RAPORU ÖRNEĞİ,

EK-8: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNCA EKONOMİ BAKANLIĞI'NA GÖNDERİLECEK TALEP FORMU,

EK-9: EKONOMİ BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ MERKEZ MÜDÜRLÜĞÜ HESAP NUMARALARI,

EK-10: STRATEJİK YATIRIMLARA İLİŞKİN KATMA DEĞER HESABI VE DEĞERLENDİRME ESASLARI

oluşturmaktadır.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın yatırım yeri tahsisini düzenleyen 16 ncı maddesinin 1 inci fıkrası; "Ekonomi Bakanlığınca yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için, 29.6.2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun Ek 3 üncü maddesi çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yatırım yeri tahsis edilebilir." hükmünü taşımaktadır.

Açıklanan madde hükmü çerçevesinde, Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan "Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar" 3.9.2009 tarihli ve 27338 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Söz konusu Usul ve Esasların bazı maddelerinde; 2012 yılında Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda yapılan değişikliklere paralel olarak Maliye Bakanlığınca da yeni düzenlemeler yapılarak, 16.10.2012 tarih ve 28443 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Devletin borçlanma gereğindeki azalmaya paralel olarak, özel bankacılık ve finans sistemi de küçük ve orta ölçekli işletmelerimize daha geniş finansman olanakları sunmaya başlamıştır. Eskiden ağırlıklı olarak kamu sektörünü finanse eden bankacılık sistemi, reel sektörün finansmanına yönelmeye başlamıştır.

Küçük işletmelerin temel sorunlarından biri kredi teminatıdır. Kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek üzere 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 3 ncü maddesinde tanımlanan bankalar ile 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında yetkilendirilen finansal kiralama şirketlerinin ortak olduğu kredi garanti kurumlarına Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından destek sağlanmaktadır. Hazine Müsteşarlığının sağlayacağı destek, Müsteşarlık ile protokol imzalaması kaydıyla Kredi Garanti Fonu A.Ş. ile küçük ve orta büyüklükteki işletmelere sağlanan kredilere kefalet veren diğer kredi garanti kurumlarının vereceği kefaletler için kullanılır.

Yukarıda çerçevesi çizilen Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Karar ile bu Karar'ın bazı maddelerini değiştiren ve yeni düzenlemeler getiren (13) ayrı Kararname hükümleriyle, bu Karar'ın Uygulanmasına İlişkin 2012 /1 No.lu Tebliğ hükümlerinde; 2014/1, 2014/2, 2014/3, 2016/1, 2016/2, 2016/3 ve 26 Temmuz 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe giren 2017/1 No'lu Tebliğ hükümleriyle yapılan değişiklikler ile yeni düzenlemeler ve Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri de dikkate alınarak yürürlükteki Yatırım Teşvik Mevzuatı (137) Soru ve Cevap formatı şeklinde hazırlanarak yatırımcılara faydalı olacak şekilde düzenlenmiştir.

Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 17/10/2016 tarih ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 26/11/2016 tarihli ve 29900 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yayımlandığı 26/11/2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yatırım Projelerinin 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu kapsamında değerlendirmeye tabi tutulabilmesi için asgari yatırım tutarının (100) milyon ABD Doları olması gerekir.

Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar'ın amacı;

- Kalkınma Planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayacak,

- Arz güvenliğini sağlayacak,
- Dışa bağımlılığını azaltacak,
- Teknolojik dönüşümü gerçekleştirecek,
- Yenilikçi,
- AR-GE yoğun ve
- Yüksek katma değerli yatırımların

Proje bazlı olarak desteklenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

2016/9495 sayılı Karar kapsamında projeye dayalı olarak desteklenmesi uygun bulunan yatırımlara, aşağıda sayılan destek unsurlarından uygun görülen destek veya destekler sağlanabilir:

1. Gümrük Vergisi Muafiyeti
2. Katma Değer Vergisi İstisnası
3. Katma Değer Vergisi İadesi
4. Vergi İndirimi veya İstisnası
5. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
6. Gelir Vergisi Stopajı Desteği
7. Sermaye Katkısı
8. Enerji Desteği
9. Kamu Alım Garantisi
10. Yatırım Yeri Tahsis
11. Altyapı desteği
12. Kanunlarla getirilen izin, tahsis, ruhsat, lisans ve tesciller ile diğer kısıtlayıcı hükümler için istisna getirilmesi veya yasal ve idari süreçlerde kolaylaştırıcı düzenleme yapılması.

Projeye dayalı olarak desteklenmesi uygun bulunan yatırımlara ilişkin mevzuat hükümleri incelenerek konuya ilişkin olarak **(17) soru- cevap (138-154)** şeklinde hazırlanmıştır.

Cazibe Merkezleri Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında 28/11/2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 11/1/2017 tarihli ve 29945 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yayımlandığı 11/1/2017 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2016/9596 sayılı Kararın amacı, Cazibe Merkezleri Programı kapsamında; imalat sanayi ile çağrı merkezi ve veri merkezi yeni yatırım projeleri ile imalat sanayinde yer alan yarım kalmış ya da yatırımı tamamlanarak işletme sermaye yetersizliği nedeniyle işletmeye geçememiş veya kısmen geçmiş yahut başka sebeplerle faaliyet göstermeyen tesislerin yeniden ekonomiye kazandırılması için sağlanacak yatırım ve işletme dönemi desteklerini kapsar.

Cazibe Merkezleri Programı çerçevesinde uygulanacak Tematik Destek Paketleri ve bu paketler kapsamında tanımlanan destek paketleri ile bu paketler kapsamında tanımlanan destek unsurları aşağıda açıklanmıştır.

(1) Cazibe Merkezleri Programı, aşağıda yer alan tematik destek paketleri ve bu paketler kapsamında tanımlanan destek unsurlarından oluşur:

- a) Yatırım ve Üretim Destek Paketi.
- b) Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi.
- c) Çağrı Merkezi Destek Paketi.
- ç) Veri Merkezi Yatırım ve Enerji Destek Paketi.

(2) Yatırım ve Üretim Destek Paketi aşağıdaki destek unsurlarından oluşur:

- a) Danışmanlık Hizmeti Desteği.
- b) Yatırım Yeri Tahsisi Desteği.
- c) Bina Yapımı Desteği.
- ç) Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği.
- d) Faiz indirimli İşletme Kredisi Desteği.

(3) Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi aşağıdaki destek unsurlarından oluşur:

- a) Nakdi Taşıma Desteği.
- b) Teşvik Desteği.
- c) Taşınan tesis için; Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Yatırım Yeri Tahsisi Desteği ile Faiz indirimli İşletme Kredisi Desteği.
- ç) Yeni yatırımlar için; Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Danışmanlık Desteği ile Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği.

(4) Çağrı Merkezi Destek Paketi aşağıdaki destek unsurlarından oluşur:

- a) Bina Tahsisi Desteği.
- b) Fiber İletişim Altyapısı Desteği.

c) Personel Eğitim Desteği.

ç) Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Yatırım Yeri Tahsisi Desteği, Bina Yapımı Desteği ile Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği.

(5) Veri Merkezi Yatırım ve Enerji Destek Paketi aşağıdaki destek unsurlarından oluşur:

a) Veri Merkezi Enerji Desteği.

b) Fiber İletişim Altyapısı Desteği.

c) Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Yatırım Yeri Tahsisi Desteği ile Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği.

(6) Başvuruda bulunmak ve talep edilen desteğe ilişkin koşulları taşımak kaydıyla, yatırımcılar destek paketleri içindeki destek unsurlarının tamamından veya bir kısmından faydalandırılabilir.

Cazibe Merkezleri Programının uygulandığı iller 28/11/2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 1 No'lu Ekinde gösterilmiştir. Bu iller; 1.Adıyaman 2.Ağrı 3.Ardahan 4.Batman 5.Bayburt 6.Bingöl 7.Bitlis 8.Diyarbakır 9.Elazığ 10.Erzincan 11.Erzurum 12.Gümüşhane 13.Hakkâri 14.İğdir 15.Kars 16.Malatya 17.Mardin 18.Muş 19.Siirt 20.şanlıurfa 21.şırnak 22.Tunceli 23.Van, şeklinde sıralanmıştır.

Cazibe Merkezleri Programının Desteklemesi konusundaki mevzuat hükümleri incelenerek konuya ilişkin olarak **(53) soru- cevap (155-207)** şeklinde hazırlanmıştır.

15.6.2012 tarihi ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren yeni Yatırım Teşvik Sistemi dört farklı uygulamadan oluşmaktadır:

- 1- Genel Yatırım Teşvik Uygulamaları,
- 2- Bölgesel Yatırım Teşvik Uygulamaları,
- 3- Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki,
- 4- Stratejik Yatırımların Teşviki.

Yukarıda belirtilen Yatırımlarda Devlet Yardımları, Kararlar ile Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ hükümleri çerçevesinde uygulanması kararlaştırılan “yatırım teşvik araçları”;

1. Katma Değer Vergisi İstisnası,
2. Gümrük Vergisi Muafiyeti,

3. Vergi İndirimi,
4. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği,
5. Gelir Vergisi Stopajı Desteği,
6. Sigorta Primi Desteği,
7. Faiz Desteği,
8. Yatırım Yeri Tahsisi,
9. KDV İadesi,

olarak belirlenmiştir.

Ekte sunduğumuz çalışmada; Yeni Yatırım Teşvik Mevzuatı, Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar, Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesi, Cazibe Merkezleri Programına İlişkin Yatırım ve İşletme Dönemlerine İlişkin Destek sistemi; yukarıda belirtilen Kararnameler ile Tebliğlerin ekleri de irdelenmek suretiyle ve madde metinlerine bağlı kalınarak toplam (207) Soru ve Cevap şeklinde açıklanmaya çalışılmıştır.

Bütün soru ve cevapları büyük bir titizlikle okuyup değerlendiren, gerekli öneri ve düzeltmeleri yaparak kitabın yayına hazır hale gelmesinde önemli katkıları sağlayan değerli meslektaşım Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Nihat ALKAŞ'a çok teşekkür ederim.

Ayrıca, bu çalışmanın hazırlanması ve yayınlanması konusunda desteklerinden dolayı, Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin ÖZDEBİR'e, Yönetim Kurulu Üyelerine, Ankara Sanayi Odası Genel Sekreteri Doç. Dr. Yavuz CABBAR'a, Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa BARAN'a ve Basın Müşaviri Okan SAYKUN'a en içten teşekkürlerimi sunarken; yayının Ankara sanayi Odası Üyelerine, girişimcilere, ilgili kişi ve kuruluşlara faydalı olmasını dilerim.

Saygılarımla,

Dr. Turan SERDENGEÇTİ

Hazine Müsteşarlığı, Müsteşarlık Müşaviri
(Teşvik ve Uygulama Eski Genel Müdürü)

İÇİNDEKİLER

KONU	SAHİFE	SORU
SUNUŞ	4-5	
ÖNSÖZ	6-14	
207 SORU DİZİNİ	16-39	
207 SORU VE CEVAP	41-244	
BÖLÜM I: YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI Genel Yatırım Teşvik Uygulamaları Bölgesel Yatırım Teşvik Uygulamaları Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki Stratejik Yatırımların Teşviki	41-167	1-113
BÖLÜM II: KAMU TAŞINMAZLARININ YATIRIMLARA TAHSİSİ DÜZENLEMELERİ	169-183	114-137
BÖLÜM III: YATIRIMLARA PROJE BAZLI DEVLET YARDIMI VERİLMESİ	185-203	138 -154
BÖLÜM IV: CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMININ UYGULAMA ESASLARI (YATIRIM VE İŞLETME DÖNEMİ DESTEKLERİ)	205-244	155-207
KAYNAKÇA	245-248	

207 SORU DİZİNİ

(SAHİFE 16-39)

BÖLÜM I: YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI

SORU NO	SORU İÇERİĞİ	SAYFA NO
1	19.6.2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’ın amacını açıklayınız.	42
2	Kurumlar Vergisi Kanunu’nda belirtilen “büyük ölçekli yatırım”ı açıklayınız. Bu çerçevede Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’ın (3) No.lu ekinde sayılmış olan büyük ölçekli yatırımları sektör bazında belirtiniz.	42
3	Büyük ölçekli yatırımlar hangi destek unsurlarından yararlandırılabilir?	43
4	Yatırım teşvik uygulamalarında “bölgeler” kavramı neyi ifade eder? Ülkemiz bazında illeri bölge sınıflarına göre belirtiniz.	44
5	Bölgesel desteklerden yararlanabilecek sektörleri ve bölgeler itibariyle asgari yatırım tutarlarını ve kapasitelerini belirtiniz.	45
6	Bölgesel teşviklere hangi destek unsurlarının uygulandığını açıklayınız.	53
7	Stratejik yatırım nedir? Bir yatırımın stratejik yatırım sayılabilmesi için hangi kriterleri birlikte sağlaması gerekir? Stratejik yatırım kapsamında değerlendirilmeyen yatırım konularını belirtiniz?	53
8	Stratejik yatırımlar hangi destek unsurlarından yararlandırılır?	54

9	Yatırım teşvik sistemini tanımlayınız. Destek unsurlarının uygulanması yönünden değerlendirildiğinde, genel teşvik uygulamalarının destek unsurlarını açıklayınız.	55
10	Yatırımın yatırım teşvik belgesine bağlanabilmesi için tespit edilen asgari yatırım tutarları ne kadardır? Asgari sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite şartları ile ilişkisini açıklayınız. Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda asgari yatırım tutarını açıklayınız.	55
11	Yatırım teşvik belgesinin tanımını yapınız. Kimler, yatırım teşvik belgesi almak için müracaat edebilir? Yatırım teşvik belgesi müracaatları hangi kuruluşlara yapılabilir? Yatırım teşvik belgesi müracaatında Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi hesabına yatırılacak tutar kaç Türk Lirasıdır?	56
12	Yatırım teşvik belgesi düzenlenebilmesi için müracaatta aranacak belgeler hangileridir? Açıklayınız.	58
13	Yatırım teşvik belgesi müracaatları nasıl değerlendirilir? Yatırım teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyen harcamaları açıklayınız.	60
14	AR-GE ve çevre yatırımlarını tanımlayınız. AR-GE ve çevre yatırımlarına hangi destekler uygulanır? Açıklayınız.	63
15	Yatırım teşvik belgeleri kapsamında yapılabilecek yatırım cinslerini sayarak açıklayınız.	63
16	2012/3305 sayılı Karar’da sözü geçen “Öncelikli Yatırım” ne demektir?	63
17	Öncelikli yatırım konularını belirtiniz.	66
18	Hangi yatırımlar, buldukları bölgenin bir alt bölge desteğinden yararlanabilirler?	68
19	Yatırım teşvik sisteminden teşvik edilmeyecek yatırımları “tarım ve tarımsal sanayi”, “imalat, enerji ve madencilik yatırımları” ve “hizmetler sektörü” sınıflandırması açısından açıklayınız.	69
20	Teşviki belirli şartlara bağlı yatırım konularını “tarım ve tarımsal sanayi”, “imalat sanayi” ve “hizmetler sektörü” sınıflandırmasına göre açıklayınız	73

21	Yatırım teşvik belgesi müracaatlarını değerlendirebilecek yerel birimler hangileridir? Belirtiniz	75
22	Yerel birimlerce yatırım teşvik belgesi düzenlenebilecek sektör ve konuları “tablo” halinde belirtiniz.	77
23	Yatırımların karakteristiğine bağlı olarak yatırım teşvik belgesi talebinde bulunulmadan önce ilgili mevzuatı gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gereken bilgi ve belgeler nelerdir? Yatırım konularına göre açıklayınız	78
24	Yatırımcılar tarafından yerel birimlere yapılan yatırım teşvik belgesi müracaatlarında, yerel birimlerce yapılacak işlemleri açıklayınız. Görev verilen kurum ve kuruluşların yükümlülüklerini açıklayınız.	82
25	Yatırım Teşvik Mevzuatı çerçevesinde yatırımcıya sağlanan destek unsurlarını belirterek mahiyetlerini açıklayınız.	83
26	Bölgesel veya büyük ölçekli yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bir alt bölge destekleri sağlanacak yatırımlar hangileridir?	85
27	Büyük ölçekli yatırımları konularına göre asgari yatırım tutarlarını da belirterek açıklayınız. Bölgelere göre büyük ölçekli yatırımlar için sağlanan destek unsurlarını “tablo” halinde gösteriniz.	86
28	Stratejik yatırımlar için sağlanan destek unsurlarını, bölgelere göre “tablo” halinde gösteriniz.	88
29	Yatırım Teşvik Mevzuatı ile sağlanan gümrük vergisi muafiyetinin mahiyetini ayrıntılı olarak açıklayınız.	89
30	25.10.1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu uyarınca, yatırım teşvik belgesine sahip yatırımcılara KDV istisnası ile KDV iadesinin uygulama şeklini açıklayınız.	91

31	Büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları çerçevesinde desteklenen yatırımlardan komple yeni yatırım ve diğer yatırım cinslerinde sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasının nasıl yapılacağını, sürelerini de belirterek açıklayınız. Konuyla ilgili işverenlerin sorumlulukları nelerdir? Sigorta primi işveren hissesi desteği ne zaman başlar?	92
32	Sigorta primi desteğinin mahiyeti ile bu destekten yararlanma şartlarını açıklayınız.	97
33	Bir yatırım teşvik belgesine sahip yatırımcının bu belgeye göre gerçekleştirileceği yatırımlarla ilgili gelir vergisi stopajı desteği uygulamasını açıklayınız. Yatırımın tamamlanamaması, yatırımın devri veya yatırım teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde yapılacak işlemleri belirtiniz.	97
34	Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca, kurumlar vergisi veya gelir vergisine uygulanacak indirim oranları ile katkı oranlarını bölgesel teşvik uygulaması ve büyük ölçekli yatırımlar sınıflaması çerçevesinde açıklayınız.	98
35	Yatırım teşvik belgesi kapsamında 31.12.2013 tarihine kadar yatırıma başlanması halinde; bölgesel teşvik uygulamaları ve büyük ölçekli yatırımlar sınıflaması çerçevesinde, kurumlar vergisi veya gelir vergisine uygulanacak indirim oranları ile yatırıma katkı oranlarını açıklayınız.	98
36	Yatırım teşvik belgesi çerçevesinde yapılacak stratejik yatırımlarda uygulanacak vergi indirimi oranı ve yatırıma katkı oranını açıklayınız.	101
37	Yatırım teşvik belgesinde belirtilen yatırım dönemi ile sınırlı olmak üzere yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli gelir vergisi veya kurumlar vergisi uygulanabilir mi? Uygulamaya ilişkin kısıtları belirtiniz.	102
38	Hangi yasalar kapsamında yapılacak yatırımlar için vergi indirimi desteği öngörülmediğini açıklayınız.	102

39	İndirimli Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi uygulamasından yararlanamayan harcamaları açıklayınız.	103
40	Karar kapsamında yapılacak “Vergi İndirimi” uygulamalarında, indirimli vergi oranları hangi vergilendirme türünde uygulanmaz?	103
41	Yatırımcının yatırım teşvik belgesi kapsamında bulunan makine ve teçhizatın, hangi şartların gerçekleşmesi halinde devir, satış, ihraç veya kiralanması serbesttir? Hangi şartlarla Ekonomi Bakanlığının iznine tabidir?	103
42	Yatırım teşvik belgesi kapsamında beş yıllık süreyi doldurmuş makine ve teçhizatın izinsiz satıldığı tespit edilmesi halinde yararlanılan destekler konusunda yapılacak işlemler nelerdir?	106
43	Tamamlama vizesi yapılmamış olan yatırım teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın satışı talebine ilişkin müracaatta Ekonomi Bakanlığı hangi şartla izin verebilir?	106
44	Yatırım teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın diğer bir yatırımcıya herhangi bir ücret almaksızın geçici olarak verilmesi veya kiralanmasına hangi şartla, hangi kuruluş tarafından izin verilebilir?	106
45	Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırımını tamamlamış ancak tamamlama vizesi yaptırılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın hangi şartlarla ve hangi kuruluş tarafından müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabilir?	107
46	Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımların tümüyle satışı hangi şartlarla serbest bırakılmıştır?	107
47	Kullanılmış makine ve teçhizatın ithali mümkün müdür? Mümkünse ithalata ilişkin şartları nelerdir?	107
48	Kullanılmış komple tesisler yatırım teşvik belgesi kapsamında ithal edilebilir mi? Eğer mümkünse bu kapsamda yatırımcıların yapacakları taleplerin değerlendirilebilmesi için Ekonomi Bakanlığına hangi belge ve bilgilerle müracaat edilmesi gerekir? Hangi konularla iştiğal eden firmalardan yatırım teşvik belgesi kapsamında ithalat yapılamaz?	108

49	Türkiye'deki serbest bölgelerden kullanılmış komple tesis ithal edilmesi halinde müracaatta aranılacak belge ve bilgiler nelerdir?	108
50	Kullanılmış olarak ithal edilen makine ve teçhizatın amacı dışında kullanılması veya Tebliğ'in 21 inci maddesi hükmü saklı kalmak üzere satılması halinde uygulanması gereken müeyyideleri açıklayınız.	109
51	İthal ve yerli makine ve teçhizat listesi değişikliği talepleri hangi kuruluş tarafından sonuçlandırılır? Kullanılmış komple tesislerin yatırım teşvik belgesi kapsamına alınması talepleri hangi kuruluşa yapılır?	109
52	İthal edilecek makine ve teçhizatın fiyat değişiklikleri ile ilgili talep konusunda yapılacak işlemi açıklayınız.	110
53	Yatırım teşvik belgesinin revizesi yapılabilir mi? Başvuru nereye yapılır? Hangi şartların gerçekleşmesi halinde revize yapılabilir?	110
54	Yatırıma başlama tarihinden sonra temin edilen makine ve teçhizat yatırım teşvik belgesine dahil edilebilir mi?	110
55	Yatırım teşvik belgesinde süre uzatımı mümkün müdür? Talep nasıl ve nereye yapılır?	110
56	Mücbir sebep veya fevkalade hal durumları nelerdir?	111
57	Yatırım teşvik belgesinde yatırım konusu değişikliği talepleri hangi belgeyle, hangi kuruma yapılır?	112
58	Yatırım teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizat finansal kiralama yoluyla temin edilebilir mi? Finansal kiralama şirketi hangi şartlar çerçevesinde gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası desteklerinden yararlanabilir?	112
59	Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın devir, satış ve ihraç işlemleri nasıl değerlendirilir?	113
60	Hangi yatırımlar faiz desteğinden faydalanabilirler? Uygulamaya ilişkin esaslar nasıl belirlenir?	115
61	Faiz desteği uygulamalarında; faiz desteği oranları ve yatırım bölgeleri ile yatırım konuları dikkate alınarak verilebilecek azami faiz desteği tutarlarını açıklayınız.	116

62	Faiz desteği uygulamalarında hangi döviz kuru esas alınır?	117
63	Faiz desteği uygulamaları nasıl yapılır?	117
64	Faiz desteği öngörölmeyen yatırım konuları ile kuruluşları açıklayınız.	118
65	Faiz desteği uygulamasına son verilmesini gerektiren durumları açıklayınız.	119
66	Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımın başka bir yatırımcıya devredilmesi durumunda, faiz desteği hangi şartların mevcudiyeti halinde devam eder?	119
67	Aynı yatırım teşvik belgesi kapsamındaki bir yatırım için birden fazla aracı kurum faiz desteği talebinde bulunabilir mi?	119
68	Yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcı aracı kurum tarafından kullanılan kredilere ilişkin mükellefiyetlerini yerine getirmemesi halinde uygulanacak işlemleri açıklayınız.	120
69	Yatırım teşvik belgesinde öngörölen yatırıma başlama tarihi nasıl tespit edilir? Yatırıma başlanıldığının kabul edilebilmesi için hangi şartların gerçekleşmesi gerekir?	120
70	Tamamlama vizesi işlemleri hangi kuruluşlar tarafından yapılabilir? Tamamlama vizesi işlemlerinde hangi hususlara dikkat edilir? İstenilen belgeler nelerdir? Ekonomi Bakanlığınca yapılacak işlemleri açıklayınız.	120
71	Tamamlama vizesi için görevlendirilecek ekspertizlere ödenecek ekspertiz ücreti ne kadardır? Hangi giderler yatırımcı tarafından karşılanır?	122
72	Kamu kuruluşlarınca gerçekleştirilen yatırımların tamamlama vizesi işlemlerinde uygulanacak yöntemi açıklayınız.	122
73	Mücbir sebep ve fevkalade hal durumları nedeniyle tamamlama vizesine ilişkin belgelerin ibraz edilememesi durumunda; yatırımlara ilişkin tamamlama vizesi işlemleri hangi belgelere istinaden ve hangi kuruluş tarafından sonuçlandırılabilir?	122

74	Yatırım teşvik belgesine ilişkin tamamlama vizesi için hangi sürede ve nereye müracaat edilir? Ekonomi Bakanlığınca hangi durumda resen tamamlama vizesi işlemleri başlatılabilir?	123
75	Yatırım teşvik belgesi ve eki belgelerin zayi olması durumunda; yatırımcı, belgelerin yeniden tasdikini talep edebilir mi?	124
76	Yatırım teşvik belgesi müracaatında yatırımcılar tarafından Ekonomi Bakanlığı adına yatırılacak paralara ilişkin banka isimleri ile hesap ve IBAN numaralarını belirtiniz.	124
77	Stratejik yatırımlara ilişkin katma değer hesabı ve değerlendirme esasları çerçevesinde; “üretilecek ürün için hazırlanacak katma değer hesabı tablosu” ile “birbirinden bağımsız olmayan hatlarda üretilecek birden fazla ürün için hazırlanacak ek katma değer hesabı tablosu” kullanılarak “yatırımın katma değer oranı” nasıl hesap edilir? Açıklayınız.	124
78	Stratejik yatırımı değerlendirme esasları çerçevesinde “bir yatırımda birbirinden bağımsız hatlarda farklı ürünler üretilmesi” durumunda hangi kriterler uygulanır? Açıklayınız.	126
79	Stratejik yatırımı değerlendirme esasları çerçevesinde “bir yatırımda birbirinden bağımsız olmayan hatlarda bir veya birden fazla asıl işlem görmüş ürün (yatırım teşvik belgesi konusu yatırımla elde edilmesi amaçlanan ürün) ile varsa ekonomik değeri olan ikincil işlem görmüş ürünün (yatırım teşvik belgesi konusu yatırımla elde edilmesi amaçlanan asıl işlem görmüş ürün dışındaki yan ürün) ortaya çıkması” durumunda hangi kriterler uygulanır? Açıklayınız.	127
80	Birbirinden bağımsız hatlarda üretilecek K, L ve M ürünlerinin üretimine yönelik 70 Milyon Türk Lirası sabit yatırım tutarında bir yatırım için stratejik yatırım desteklerinden yararlanmak üzere Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne müracaat edilmesi durumunda, ilgili ürünlerin katma değer hesabı hangi yöntemle yapılır? Örnekle açıklayınız.	128

81	Birbirinden bağımsız olmayan hatlarda üretilecek asıl işlem görmüş K ve L ürünleri ile ikincil işlem görmüş M ürününün üretimine yönelik 70 Milyon Türk Lirası sabit yatırım tutarında bir yatırım için stratejik yatırım desteklerinden yararlanmak üzere Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne müracaat edilmesi durumunda ilgili ürünlerin katma değer hesabı hangi yöntemle yapılır? Örnekle açıklayınız.	132
82	Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne yatırım teşvik belgesine bağlanan yatırımların hangi şartların gerçekleşmesi halinde başka bir bölgeye nakline müsaade edilebilir?	134
83	Daha önceki yıl Kararlarına göre düzenlenen yatırım teşvik belgesi kapsamında devam eden yatırımlar için hangi şartların gerçekleşmesi halinde 15.6.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Karara göre yatırım teşvik belgesi düzenlenebilir? Uygulama esaslarını açıklayınız.	135
84	15.6.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Karar'ın yayımı tarihi olan 19.6.2012 tarihinden önce sonuçlandırılmamış müracaatlar hangi yatırım teşvik kararı çerçevesinde sonuçlandırılır?	136
85	Yatırım teşvik belgesi hangi durumların gerçekleşmesi halinde iptal edilir? Yatırım teşvik belgesinin iptali halinde uygulanacak müeyyideleri açıklayınız.	137
86	15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karar kapsamına giren destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanabilir mi?	138

87	Bilindiği üzere, 15.2.2013 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 28.1.2013 tarihli ve 2013/4288 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’ın 1 inci maddesiyle, 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karar’ın 17 nci maddesinin 1 inci fıkrasına eklenen (ı) bendiyle otomotiv sanayi yatırımları “öncelikli yatırım konuları” arasına dahil edilmiştir. Getirilen yeni mevzuat hükmü çerçevesinde otomotiv sanayi yatırımlarının öncelikli yatırım konusu sayılabilmesi için gerekli şartları açıklayınız. Bu yatırımlar hangi bölge yatırım teşvik desteklerinden yararlandırılır?	138
88	Kambiyo Mevzuatında yer alan ödeme şekillerinden her hangi biri ile ithalat işlemlerine başlanılmış veya bedeli kısmen veya tamamen ödenmiş ancak ithalatı gerçekleştirilememiş makine ve teçhizatın ithaline hangi kuruluş tarafından ve hangi sürede izin verilir?	139
89	Yatırım Teşvik Kararlarının uygulanmasını teminen Ekonomi Bakanlığının yetkilerini sayarak denetim yetkisi ile ilgili hükmü açıklayınız.	139
90	Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararlar ile bu Kararların uygulanmasına ilişkin Tebliğlerin ilgili hükümleri uyarınca Ekonomi Bakanlığı tarafından görev verilen kurum ve kuruluşların yükümlülüklerini açıklayınız.	140
91	Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karar’ın Uygulanmasına İlişkin olarak 20.6.2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yayımı tarihinde yürürlüğe giren 2012/1 No.lu Tebliğ’in ilgili hükümleri çerçevesinde “yatırım tamamlama vizesi için istenecek belgeler” ile kullanılacak belgeler ile formatlarını belirtiniz.	141

92	Yatırım teşvik belgesi müracaat formlarından olan “yatırım bilgi formu”, tüm yatırım teşvik belgesi müracaatlarında aranan “beyan ve taahhüt örneği”, tamamlama vizesi yapılmamış yatırım teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın satış izni taleplerinde aranan beyan ve taahhüt örneği, stratejik yatırımlarda aranan beyan ve taahhüt örneği, ithal makine ve teçhizat listesi ile yerli makine ve teçhizat listesi örneklerini vererek nasıl doldurulduğu konusunda gerekli açıklamaları yapınız.	143
93	Madencilik ve enerji yatırımları ile rafineri yatırımlarında yatırım teşvik belgesi verilebilmesi için istenilen genel belgelere ek olarak yatırımcıdan ayrıca hangi belgeler istenir? Açıklayınız.	154
94	Harp araç ve gereçleri; silah, mühimmat ve patlayıcı madde üretimi yatırımları ile av malzemeleri, nişan tabancası, av bıçakları ve tek el dışı bırakılan patlayıcı maddeleri ve benzerlerinin imali yatırımları ile ses ve gaz fişeği atabilen silahların üretimi yatırımlarında yatırım teşvik belgesi düzenlenebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	155
95	Atıkların bertaraf edilmesine yönelik yatırımlar ile atıkların geri kazanımına yönelik yatırımlar için yatırım teşvik belgesi düzenlenebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	156
96	Alkollü içecekler ve tütün mamulleri yatırımları ile pancar veya kamış işleyerek şeker üretimi konularında yapılacak komple yeni veya tevsi yatırımları için yatırım teşvik belgesi düzenlenebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	157
97	Hastane ve tıp merkezi yatırımlarında yatırım teşvik belgesi verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	157

98	Eğitim yatırımları ile turizm yatırımlarında yatırım teşvik belgesi verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	157
99	İskele, rıhtım, balıkçı barınağı ve liman yatırımlarında yatırım teşvik belgesi verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	157
100	Havalimanlarında yapılacak komple yeni yer hizmetleri yatırımında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	158
101	Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımları ile demiryolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	158
102	Kablo ve uydu yayıncılığı yatırımları ile karasal yayıncılık yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	158
103	Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlar ile Yap-İşlet veya Yap-İşlet-Devret modeli ile gerçekteştirilecek yatırımlarda yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	159
104	Kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler tarafından yapılacak yatırımlar ile kùltür yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	159
105	Lojistik hizmet yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	159
106	Kablo ve uydu yayıncılığı yatırımları ile karasal yayıncılık yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	160

107	İmalat sanayi yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	160
108	4.12.2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamına giren depolama tesisi yatırımlarında; yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	160
109	Lisanslı depoculuk yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?	160
110	Yatırım Takip Formu nedir? Yatırım Takip Formunda bulunması gereken bilgiler nelerdir? Belirtiniz.	161
111	Yatırım Tamamlama Ekspertiz Raporu nedir? Yatırım Tamamlama Ekspertiz Raporunda bulunması gereken bilgiler nelerdir? Belirtiniz.	163
112	“Yatırım yeri tahsisi”, hangi yasa hükmü çerçevesinde hangi yatırımlar için ve hangi Bakanlık tarafından yapılır?	167
113	Hangi yasalar uyarınca yapılan yatırımlar için yatırım yeri tahsisi yapılamaz?	167

BÖLÜM II:

KAMU TAŞINMAZLARININ YATIRIMLARA TAHSİSİ DÜZENLEMELERİ

SORU NO	SORU İÇERİĞİ	SAYFA NO
114	Maliye Bakanlığının tarafından hazırlanan Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar 3.9.2009 tarihli ve 27338 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak, yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Daha sonra yayımlanarak yürürlüğe giren 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yeni yatırım teşvik mevzuatındaki değişiklikler de dikkate alınarak Maliye Bakanlığınca söz konusu usul ve esaslarda değişiklikler yapılmıştır. Yürürlükteki “kamu taşınmazlarının yatırımlara tahsisine ilişkin usul ve esasları” gösteren yeni mevzuat hangi işlemleri düzenlemektedir?	170
115	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri çerçevesinde hangi illerde yapılacak yatırımlara kamu taşınmazları tahsis edilebilir?	170
116	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri çerçevesinde yatırım teşvik kapsamına hangi tür taşınmazlar dahildir? Taşınmaz türlerine göre, hangi işlemler Maliye Bakanlığınca, hangileri taşınmaz maliki idarelerce yapılır?	170
117	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre, yatırım teşvik kapsamında yatırım yeri tahsisinden hangi şartları yerine getiren kişiler yararlanabilir?	171

118	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre, yatırım yeri tahsisinden hangi yatırımlar yararlanamazlar?	172
119	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri çerçevesinde “teşvik şeklinin esasları”nı açıklayınız.	172
120	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri çerçevesinde kapsam dışında kalan (üzerinde irtifak hakkı tesis edilemeyen veya kullanma izni verilemeyen) taşınmazlar hangileridir?	173
121	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre üzerinde irtifak hakkı tesis edilebilecek ve kullanma izni verilebilecek taşınmazlar hangileridir?	175
122	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre teşvikli yatırımlara konu olan taşınmazlara kıymet takdiri nasıl yapılır?	175
123	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırıma elverişli olan taşınmazlar yatırımcılara hangi yolla, nasıl duyurulacaktır?	176
124	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri çerçevesinde, yatırımcı yatırıma elverişli taşınmaz tahsisi için hangi belge ve bilgilerle hangi kuruluşa başvuracaktır? Yatırımcının taşınmaz tahsisi için başvuru sırasında bölgelere göre bütçeye gelir kaydedilmek üzere yatıracakları para tutarını belirtiniz.	176
125	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırımcıya tahsis edilecek taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi veya kullanma izni verilmesi için kurulacak komisyonun kimlerden oluştuğunu belirterek çalışma ve karar yöntemlerini açıklayınız.	177

126	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esasların 14 üncü maddesine göre kurulan komisyonun, taşınmaz tahsisi başvurularını değerlendirme yöntemlerini açıklayınız.	178
127	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre tahsisi yapılacak aynı taşınmaz hakkında birden fazla yatırımcının talebi bulunması durumunda “komisyon” tarafından yapılacak işlemi açıklayınız	179
128	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırım teşvik belgesi sahibi kişilere taşınmaz tahsisi yapılması halinde yatırımcının işçi istihdamı konusundaki sorumluluklarını açıklayınız.	179
129	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırımcıya hangi hallerde, kaç yıl süre ile ön izin verilebilir?	179
130	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre hangi durumda yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcı tarafından taşınmaz maliki idareye bilgi verilir?	180
131	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre tahsis edilen taşınmazlarda ön izin, irtifak hakkı ve kullanma izni bedellerinin miktarlarını bölge	180
132	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırım teşvik belgesi kapsamında yapılacak yatırım döneminde irtifak hakkı ve kullanma izinlerinde bedel nasıl tespit edilir?	181
133	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcı irtifak hakkı ve kullanma iznini üçüncü kişilere devredebilir mi? Devir işleminin yatırım tamamlanmadan önce yapılması halinde devralan kişide hangi şartlar aranır? Devralan kişilerin sorumluluklarını açıklayınız.	181

134	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve hükümlerine göre teşvikli yatırımlar için tahsis edilen kamu taşınmazları üzerinde yapılacak yatırımın süresini belirtiniz. Yatırım teşvik belgesinin süresinin uzatılması halinde yatırımcının sorumluluğunu açıklayınız.	181
135	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırımcı hangi hallerde irtifak hakkı veya kullanma izninin süresini uzatma talebinde bulunabilir?	182
136	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre, irtifak hakkı ve kullanma izni hangi hallerde iptal edilir? İptal halinde, yatırımcının sorumluluklarını açıklayınız.	183
137	Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerinin uygulanmasında ortaya çıkacak tereddütleri gidermeye hangi kuruluş yetkilidir?	183

BÖLÜM III:

YATIRIMLARA PROJE BAZLI DEVLET YARDIMI VERİLMESİNE İLİŞKİN 17/10/2016 TARİH VE 2016/9495 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI

SORU NO	SORU İÇERİĞİ	SAYFA NO
138	Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 17/10/2016 tarih ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hangi kanunlara dayanılarak hazırlanmıştır?	186
139	Yatırımlara Proje bazlı devlet yardımı verilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı'nın amacı nedir?	190
140	2016/9495 sayılı Kararın uygulanması bakımından; a) Aracı kurum b) Destek Kararı c) İşletme dönemi d) Yatırım Dönemi e) Nitelikli personel f) Sabit yatırım tutarı g) Yatırım teşvik belgesi	190
141	tabirlerinin anlamlarını açıklayınız. 2016/9495 sayılı Karar kapsamında Proje bazlı olarak desteklenmesi uygun bulunan yatırımlara hangi destek veya desteklerin sağlanması mümkündür? Bu desteklerin genel mahiyetlerini açıklayınız.	191
142	Proje bazlı Devlet Yardımı müracaatı ve müracaatta aranacak belgeler nelerdir?	192
143	Proje Bazlı Devlet Yardımı konusunda yapılan müracaatlar, Ekonomi Bakanlığı tarafından hangi kriterler dikkate alınarak değerlendirmeye tabi tutulur?	193
144	Yatırım Projelerinin 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre değerlendirilebilmesi için asgari yatırım tutarını belirtiniz.	193

145	2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında uygun görülmeyen müracaatlar Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında değerlendirilebilir mi?	194
146	2016/9495 sayılı Karar çerçevesinde yatırım süresi ne kadardır? Tamamlama vizesi ne zaman, kimler tarafından ve nasıl yapılır?	194
147	Yatırım teşvik belgesi konusu yatırım devredilebilir mi? Yatırıma izin verilmesi halinde devralan yatırımcı aynı teşvik unsurlarından yararlanabilir mi? Şirket hisselerinin devri mümkün mü?	194
148	Desteklerin uygulanması zorunlu mu dur? Ekonomi Bakanlığı uygulamayı nasıl yürütür?	195
149	Yatırımın gerçekleşmemesi veya Proje bazlı desteklerden faydalanmasına mesnet teşkil eden taahhütleri yerine getirilmemesi halinde, proje hangi Karar'a göre değerlendirilir? Bu çerçevede fazladan yararlandırılan destekler için yapılacak işlemi açıklayınız.	195
150	2016/9495 sayılı Karar çerçevesinde Ekonomi Bakanlığı'nın yetkilerini açıklayınız.	195
151	Yatırımcının yatırımla ilgili sorumluluklarını açıklayınız.	196
152	Faiz desteği uygulamasında Bankaların sorumluluklarını açıklayınız.	196
153	Proje Başvuru Formatı'nın Firma ve Proje Künyesi ile ilgili birinci bölümü, ikinci bölümünde belirtilen Yatırım Fizibilitesi, üçüncü bölümünde gösterilen Etki Analizi ve Talep Edilen Destekler ve Gereççeleri konusunda Ekonomi Bakanlığına sunulacak bilgileri açıklayınız.	197
154	2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümlerine göre, proje bazlı olarak desteklenmesi uygun bulunan yatırımlar için uygun görülen destek türlerine göre Ekonomi Bakanlığı dışında diğer kurum ve kuruluşların sorumluluklarını açıklayınız.	202

BÖLÜM IV:

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMININ UYGULAMA ESASLARI-YATIRIM VE İŞLETME DÖNEMİ DESTEKLERİ

SORU NO	SORU İÇERİĞİ	SAYFA NO
155	28/11/2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hangi kanunlara dayanılarak hazırlanmıştır?	206
156	Cazibe Merkezleri Programının amacı nedir? 2016/9596 sayılı Karar, hangi yatırım konularını desteklemektedir?	206
157	2016/9596 sayılı Karar'ın uygulanmasında; Müsteşarlık, Banka, Beyaz Alan, Cazibe Merkezleri Programı, Çağrı Merkezi, Hesap, İdare, Komite, Ödenek, Program, Sabit Yatırım Tutarı, Veri Merkezi, Yatırımcı, ANSI/TIA-942 ve YİKOB'un anlamlarını açıklayınız.	207
158	Cazibe Merkezleri Programı hangi illerde uygulanır?	208
159	2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde hangi yatırımlara destek sağlanabilir?	208
160	2016/9596 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre; hangi yatırım konuları öncelikli olarak desteklenmez? Desteklenebilmesi için gerekli şartlar nelerdir?	209
161	“Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi” kimlerden oluşur? Komitenin görevleri nelerdir? Komite'nin sekreteryaya işlerini kim yürütür?	209
162	Cazibe Merkezleri Programı çerçevesinde uygulanacak Tematik Destek Paketleri ile bu paketler kapsamında tanımlanan destek paketleri ile bu paketler kapsamında tanımlanan destek unsurlarını açıklayınız .	210
163	İmalat Sanayi yatırımları hangi şartları taşımaları halinde desteklenebilir?	212
164	Çağrı Merkezleri yeni yatırımları hangi şartları taşımaları halinde desteklenebilirler?	212
165	Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi hangi şartlarla verilebilir?	213

166	Organize sanayi bölgesi dışındaki imalat sanayi yatırımlarının alt yapı giderlerinin program kapsamındaki desteklerden karşılanması mümkün mü?	213
167	Cazibe Merkezleri Programına ilişkin desteklerden yararlanmak için başvurular nereye yapılır?	214
168	Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki destek başvurularının değerlendirilmesinde Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. 'nin asgari hangi hususları dikkate aldığını açıklayınız.	214
169	Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. başvurularının değerlendirilmesinde hangi kriterleri sağlayan yatırımlara öncelik verir?	214
170	Yatırım ve Üretim Destek Paketi hangi sektörde yatırım yapan girişimcilere uygulanır? Bu destek paketi hangi destek unsurlarından oluşur?	215
171	Danışmanlık Hizmet Desteği uygulamasının amacı nedir? Bu destek kapsamındaki danışmanlık hizmetleri hangi konuları içerir? Destek kapsamına dahil edilmeyen harcamalar nelerdir?	215
172	Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. danışmanlık hizmeti verebilir mi? Danışmanlık hizmetine ilişkin harcamalar hangi hesaptan karşılanır?	216
173	Yatırım Yeri Tahsis Desteğinin amacını açıklayınız.	216
174	a) Hangi şartları taşıyan yatırımlar için Hazineye ait taşınmazlar üzerinde 49 yıl süreli bedelsiz olarak bağımsız ve sürekli irtifak hakkı tesis edilebilir? b) Hazineye ait taşınmazlar, hangi şartların gerçekleşmesi halinde yatırımcıya doğrudan satılabilir?	216
175	c) Yatırımla ilgili hangi durumun gerçekleşmemesi halinde doğrudan satış bedelli irtifak hakkına dönüştürülür? Bina Yapım Desteği hangi amaçla uygulanır? Hangi taşınmazın üzerinde uygulanır?	217
176	İnşa edilecek binanın kaç metrekaresi destek kapsamına alınabilir. Verilecek azami destek tutarı ne kadardır? Birim maliyetinin destek tutarını aşması halinde aradaki fark nereden karşılanır?	218

177	Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği hangi destek paketi kapsamında hangi harcama konularına uygulanır?	218
178	Destek konularına göre verilecek kredi limitlerini, faiz oranını ve kredi vadelerini açıklayınız.	220
179	Kredilendirilecek yatırımın hangi oranda yatırımcının öz kaynağından karşılanması gerekir?	220
180	Faiz İndirimli İşletme Kredisi Desteğinden hangi yatırımlar faydalandırılır? Kredi tutarı, kredi faiz oranı ve kredi vadelerini açıklayınız?	221
181	Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketinden hangi yatırımcılar faydalanabilir? Bu destek paketi kapsamında yatırımcılar hangi desteklerden faydalandırılabilir? Nakdi taşıma desteğinin azami miktarını belirtiniz.	221
182	Çağrı Merkezi Yatırım Destek Paketinden yararlanmanın asgari şartlarını açıklayınız. Bu destek paketi kapsamında yatırımcılar hangi desteklerden faydalandırılabilir?	223
183	Çağrı Merkezi Yatırımlarında Bina Tahsis Desteği nasıl uygulanır?	224
184	Çağrı Merkezi Yatırım Destek paketi çerçevesinde FİBER İletişim Altyapısı Desteği ve Personel Eğitim Desteği nasıl uygulanır?	224
185	Cazibe Merkezleri Programı kapsamında kurulacak çağrı merkezleri Yatırımlarda Devlet Yardımları Kararı çerçevesinde hangi şarta uyulmaksızın teşviklerden yararlandırılır?	225
186	Veri Merkezi Yatırımları hangi şartlarla bu desteklerden yararlandırılır? Veri Merkezi Yatırım ve Enerji Destek Paketi çerçevesinde yatırımcılar hangi desteklerden faydalandırılabilir?	225
187	Veri Merkezi Yatırımlarında Enerji Desteği nasıl uygulanır?	225
188	Veri Merkezi yatırımlarda Fiber İletişim Altyapı Desteği nasıl uygulanır?	226
189	Cazibe Merkezleri Programı kapsamında sağlanacak desteklerden Faizsiz Yatırım Kredisi desteği verilmesi halinde neler teminat olarak kabul edilir?	226

190	Cazibe Merkezleri Programı kapsamında sağlanacak Veri Merkezi Yatırım ve Enerji Destek paketi kapsamında kullanılan kredilerde teminat uygulaması sistemini açıklayınız.	227
191	Faiz İndirimli İşletme Kredisi desteğinde alınacak teminat nasıl belirlenir?	227
192	Cazibe Merkezleri Programı kapsamında sağlanan “Bina Yapımı Desteği” veya “Bina Tahsisi Desteği”ne konu binalar yatırımcılara nasıl kiralanır? Kira bedelleri nasıl tespit edilir?	227
193	Cazibe Merkezi Programı Kapsamında (Çağrı Merkezi Destek Paketi hariç) yatırımcıya kiralanmak suretiyle tahsis edilen taşınmazların mülkiyeti; yatırımcıya, hangi şartların yerine getirilmesi halinde devredilebilir?	228
194	Cazibe Merkezleri Programı Kapsamındaki destekler hangi kuruluş tarafından ve nereden karşılanır?	228
195	Cazibe Merkezleri Programı kapsamının yürütülmesine ilişkin giderler ile diğer giderler ve yasal yükümlülükler nereden karşılanır?	229
196	Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında; Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.’nin yönetim giderleri nasıl karşılanır?	229
197	Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi’nin oluşum şekli ile görevlerini açıklayınız	229
198	Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.’nin, Cazibe Merkezleri Programı ile ilgili olarak izleme ve değerlendirmeye ilişkin görevlerini açıklayınız.	230
199	Cazibe Merkezleri Programı çerçevesinde yatırımcılara sağlanan desteklerin durdurulması ve/veya geri alınması konusundaki prosedürü açıklayınız.	231
200	Cazibe Merkezleri Programının yürütülmesi için ödenek nasıl ve ne zaman Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. nezdinde açılan “Özel hesaba” aktarılır. Bankanın özel hesaba ilişkin görev ve sorumlulukları nelerdir?	233
201	Cazibe Merkezleri Programına ilişkin 28.11.2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında açıklanan desteklerden hangi şirket ve ortakları yararlanamaz?	233

202	28.11.2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında desteklenen yatırımların devri mümkün mü?	233
203	Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illerde kurulacak şirketlere ortak olabilir mi?	234
204	22.02.2017 tarihli ve 29 987 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 13.02.2017 tarih ve 2017/9917 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15/06/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar’ın 2. maddesiyle 2012/3305 sayılı Karar’ın 18. maddesine eklenen fıkra ile getirilen teşvik hükmü hangi uygulamaları getirmektedir?	234
205	Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan “Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi” çerçevesinde Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından desteklenmesi uygun görülen yatırımlar hangi şartlarda 2017/9917 sayılı Karar’ın 3. maddesiyle 2012/3305 sayılı Karar’a eklenen 23/A maddesi hükümleri uyarınca hangi ek desteklerden yararlanabilir?	234
206	Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illerde kurulacak Çağrı Merkezleri ve Veri Merkezleri kurulduğu bölgenin bölgesel teşviklerinden faydalanması için asgari yatırım tutarı ne kadardır?	236
207	Cazibe Merkezleri Programları çerçevesinde Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.’ye yatırımcılar tarafından yapılan başvurulara ilişkin istatistik verileri açıklayınız.	236

BÖLÜM I

YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI

Genel Yatırım Teşvik Uygulamaları
Bölgesel Yatırım Teşvik Uygulamaları
Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki
Stratejik Yatırımların Teşviki

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve
Bakanlar Kurulu Kararları ile Yapılan Değişiklikler
(2012-2017)

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin
2012/1 sayılı Tebliğ ve Yapılan Değişiklikler
(2012-2017)

SORULAR VE CEVAPLAR

BÖLÜM I: YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI

Soru 1) 19.6.2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’ın amacını açıklayınız.

Cevap 1) (Karar Md.1) 2012/3305 sayılı Karar’ın amacı, Kalkınma Planları ve Yıllık Programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda;

- Tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesine,
- Üretim ve istihdamın artırılmasına,
- Uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımların özendirilmesine,
- Uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına,
- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına,
- Kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile
- Araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin

usul ve esasları belirlemektir.

Soru 2) Kurumlar Vergisi Kanunu’nda belirtilen “büyük ölçekli yatırım”ı açıklayınız. Bu çerçevede Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’ın (3) No.lu ekinde sayılmış olan büyük ölçekli yatırımları sektör bazında belirtiniz.

Cevap 2) (Karar Md.2/d; Karar’ın 3 No.lu eki) Büyük ölçekli yatırım; 13.6.2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 32/A maddesi kapsamında belirlenen ve Karar’ın (3) No.lu ekinde gösterilen yatırımları ifade eder. Büyük ölçekli yatırım konuları ve asgari sabit yatırım tutarları aşağıda gösterilmiştir;

Sıra No	Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
2	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
3	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları ile Havalimanı Yatırımları	200
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları:	

	a) Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları	200
	b) Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	50
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	50
6	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	
10	Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları	
11	Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları	
12	Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar: [Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)]	

Soru 3) Büyük ölçekli yatırımlar hangi destek unsurlarından yararlandırılabilir?

Cevap 3) (Karar Md.4/4) Karar'ın (3) No.lu ekinde belirtilen asgari sabit yatırım tutarlarını sağlayan yatırım konularında yapılanlar “büyük ölçekli yatırım” sayılır ve aşağıdaki desteklerden yararlandırılabilir.

- Gümrük vergisi muafiyeti,
- KDV istisnası,
- Vergi indirimini,
- Sigorta primi işveren hissesi desteği,
- Yatırım yeri tahsisi,
- Gelir vergisi stopajı desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için),
- Sigorta primi desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).

Soru 4) Yatırım teşvik uygulamalarında “bölgeler” kavramı neyi ifade eder? Ülkemiz bazında illeri bölge sınıflarına göre belirtiniz.

Cevap 4) (Karar Md.3; Karar’ın (1) No.lu Eki) Bu Karar kapsamında yer alan desteklerin uygulanması açısından iller, sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak Karar’ın (1) No.lu ekinde belirtilen altı bölgeye ayrılmıştır.

YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARINDA BÖLGELER VE BÖLGELER KAPSAMINDAKİ İLLER

1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Adana	Balıkesir	Afyonkarahisar	Adıyaman	Ağrı
Antalya	Aydın	Bilecik	Amasya	Aksaray	Ardahan
Bursa	Bolu	Burdur	Artvin	Bayburt	Batman
Eskişehir	Çanakkale (Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri Hariç)	Gaziantep	Bartın	Çankırı	Bingöl
İstanbul	Denizli	Karabük	Çorum	Erzurum	Bitlis
İzmir	Edirne	Karaman	Düzce	Giresun	Diyarbakır
Kocaeli	Isparta	Manisa	Elazığ	Gümüşhane	Hakkari
Muğla	Kayseri	Mersin	Erzincan	Kahramanmaraş	İğdır
	Kırklareli	Samsun	Hatay	Kilis	Kars
	Konya	Trabzon	Kastamonu	Niğde	Mardin
	Sakarya	Uşak	Kırkkale	Ordu	Muş
	Tekirdağ	Zonguldak	Kırşehir	Osmaniye	Siirt
	Yalova		Kütahya	Sinop	Şanlıurfa
			Malatya	Tokat	Şırnak
			Nevşehir	Tunceli	Van
			Rize	Yozgat	Çanakkale’ye bağlı Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri
			Sivas		

Soru 5) Bölgesel desteklerden yararlanabilecek sektörleri ve bölgeler itibariyle asgari yatırım tutarlarını ve kapasitelerini belirtiniz.

Cevap 5) (Karar Md.4/3; Karar Ek-2A, 2B) Bölgesel teşvik uygulamaları; Karar'ın 2B No.lu ekinde belirtilen iller itibarıyla karşılarında kod numaraları belirtilen sektörler, Karar'ın 2A No.lu ekinde belirtilen ilin bulunduğu bölgedeki şartları sağlamaları halinde ait olduğu bölgenin desteklerinden yararlandırılabilir.

EK-2 A

BÖLGESEL DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖRLER VE BÖLGELER İTİBARIYLA ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ

Sektör Kodu	US-97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
1	0121	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL
2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL
3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	2 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprenlenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL	Tekstilin aprenlenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 2 Milyon TL	Tekstilin aprenlenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL	Tekstilin aprenlenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL	Tekstilin aprenlenmesi yatırımları için 10 Milyon TL, diğer yatırım konularında 1 Milyon TL	500 Bin TL
5	18	Giyim eşyası imalatı	Desteklenmemektedir	Desteklenmemektedir	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları	1 Milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları	500 Bin TL	500 Bin TL

6	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi	1 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL
7	1911	Derinin tabaklanması, işlenmesi (sadece İstanbul Deri İhtisas OSB ve Tuzla OSB'de yapılacak yatırımlar)	1 Milyon TL	-	-	-	-	-
8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saracıye, ayakkabı vb imalatı	1 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL	10 Milyon TL	10 Milyon TL	10 Milyon TL	10 Milyon TL	500 Bin TL
11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
12	2412	Kimyasal Gübre ve Azotlu Bileşenlerin imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
13	2421	Pestisit (haşarat ilacı) ve diğer zirai-kimyasal ürünlerin imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
15	2424	Parfüm ile kozmetik ve tuvalet malzemeleri imalatı	1 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
16	2429.1	Patlayıcı madde imalatı	2 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL	500 Bin TL
17	2511	İç ve dış lastik imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL

18	26 (261, 2693.2, 2694.1, 2695.3 ve 2695.4 hariç)	Metallik olmayan mineral ürünlerin imalatı (cam ve cam ürünleri, fırınlanmış kilden kiremit, briket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, hazır beton ve harç hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
19	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	Metallik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metallik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
21	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam ve cam elyafı imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
22	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4, 2610.5.07, 2691.3	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam, cam elyaf ve camdan elektrik izolatörleri ve seramik yalıtım malzemeleri imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL

23	2691.2, 2691.3, 2693.1	Seramikten yapılan sıhhi ürünler, seramik yatırım malzemeleri, seramik karo ve katıdırım taşı imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
24	2695.1	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
25	2695.1, 2694.2.01, 2694.3.01	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı, kireç, alçı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
26	2695.1, 2699.2.06.30	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı ve ısı veya ses izole edici eşya ve karışımlar	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
28	28	Metal eşya	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
29	2812.2, 2813	Merkezi ısıtma radyatörleri ve kazanlarının imalatı, buhar kazanı imalatı (merkezi kalorifer kazanları hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
31	2929	Sınai kalıp	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL

36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 4 Milyon TL	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 3 Milyon TL	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 2 Milyon TL	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL	Motorlu kara taşıtlarında yatırım tutarı 50 Milyon TL; motorlu kara taşıtları yan sanayinde yatırım tutarı 1 Milyon TL	500 Bin TL
37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
39	361	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
40	361	Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
41	5510.1.01, 5510.2.01, 5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri	3 yıldız ve üzeri	3 yıldız ve üzeri	3 yıldız ve üzeri	3 yıldız ve üzeri	500 Bin TL
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci	100 öğrenci	100 öğrenci	100 öğrenci	100 öğrenci	500 Bin TL
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 m ²	1.000 m ²	1.000 m ²	500 m ²	500 m ²	500 m ²
44	6302.0.03	Lisansız depoculuk	2 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL
46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi	Hastane: 1 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi	Hastane: 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi	500 Bin TL
47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL
48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	1 Milyon TL	1 Milyon TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL	500 Bin TL
49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL	50 Milyon TL	50 Milyon TL	50 Milyon TL	50 Milyon TL	500 Bin TL
50		Seracılık	40 dekar	40 dekar	20 dekar	10 dekar	10 dekar	5 dekar

- 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci bölgede: süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, damızlık küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

6- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, gıda ürünleri ve içecek imalatı yatırımlarından “makarna, makarna ile entegre irmik yatırımları, şehriye, kuskus, yufka, kadayıf, pirinç, ev hayvanları için hazır yem, balık unu, balık yağı, balık yemi, ekmekek, rakı, bira, kuruyemiş, turşu, linter pamuğu, çay, fındık kırma/kavurma, hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması” yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz.

7- Derinin tabaklanmasına yönelik yatırımlar sadece organize sanayi bölgelerinde yatırım teşvik edilir.

8- Altıncı Bölge hariç olmak üzere, iplik ve dokuma (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış-örülmemiş kumaş, çuval hariç) konularında sadece modernizasyon cinsindeki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanır.

9- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, I. grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek maden istihraç ve/veya işleme yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz.

10- Aşağıda belirtilen yatırım konuları bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır:

a) Müteharrik karakterli araçlar hariç olmak üzere lojistik yatırımları.

b) Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımları.

c) (Değişik RG- 8/4/2015-29320) (Mülga:RG-5/10/2016-29848)

ç) Asgari 5 Milyon TL tutarındaki liman ve liman hizmetleri yatırımları (yat limanı ve marina dahil).

d)(Ek: RG-5/3/2015 - 29286) İstanbul İli hariç olmak üzere, rafine edilmiş petrol ürünleri yatırımları,

e)(Ek: RG-8/4/2015-29320)4 ncü ve 5 nci bölgelerde gerçekleştirilecek cam ve cam ürünleri imalatı konusundaki yatırımlar (çok katlı yalıtım camları hariç),

f) (Ek: RG- 8/4/2016-29678) Turizm yatırım veya işletme belgeli deniz turizmi tesis yatırımları

g) (Ek: RG-22/2/2017-29987) 5 nci bölge illerinde aynı organize sanayi bölgesinde gerçekleştirilecek komple yeni cinsindeki iplik dokuma ve apreleme konularında her üç yatırım konusunu içeren entegre yatırımlardan iplik ve dokuma kapasitesinin apreleme kapasitesini aşmaması kaydıyla EK-2A ve EK-4'de belirtilen asgari tutarları ayrı ayrı sağlayan yatırımlar.

ğ) (EK-RG-22/2/2017-29987) 4 ncü ve 5 nci bölgelerde gerçekleştirilecek kauçuk ve kauçuk ürünleri imalatı konusundaki yatırımlar.

11- Birden fazla bölgede gerçekleştirilecek bölgesel yatırımlar, görece daha fazla gelişmiş bölgenin desteklerinden yararlanır.

12- (Değişik: RG-9/5/2014- 28995) Asgari 5 Milyon TL tutarındaki sondaj yatırımları 2 nci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır.

13- (Ek: RG-22/2/2017-29987) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illerde kurulacak çağrı merkezleri ve veri merkezleri, kurulduğu bölgenin bölgesel teşviklerinden herhangi bir asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın yararlanır.

Soru 6) Bölgesel teşviklere hangi destek unsurlarının uygulandığını açıklayınız.

Cevap 6) (Karar Md.4/3; Karar Ek-2A, 2B) Bölgesel teşvik uygulamalarında; Karar'ın EK-2B'de belirtilen iller itibarıyla karşılarda numaraları belirtilen sektörler, Karar'ın EK- 2A ekinde yer alan ilin bulunduğu bölgedeki şartları sağlamaları halinde aşağıdaki desteklerden yararlandırılabilir.

- a) Gümrük vergisi muafiyeti,
- b) KDV istisnası,
- c) Vergi indirimi,
- ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği,
- d) Yatırım yeri tahsisi,
- e) Faiz desteği (3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerdeki yatırımlar için),
- f) Gelir vergisi stopajı desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için),
- g) Sigorta primi desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).

Soru 7) Stratejik yatırım nedir? Bir yatırımın stratejik yatırım sayılabilmesi için hangi kriterlerin birlikte sağlanması gerekir? Stratejik yatırım kapsamında değerlendirilmeyen yatırım konularını belirtiniz?

Cevap 7) (Karar Md.8; Karar'ın 4 No.lu Eki) İthalat bağımlılığı yüksek ürünlerin üretimine yönelik yatırımlardan aşağıda belirtilen kriterlerin tamamını birlikte sağlayan yatırımlar "stratejik yatırım" olarak değerlendirilmektedir. Aranılan kriterler;

a) Asgari sabit yatırım tutarının 50.000.000 Türk Lirasının üzerinde olması (münhasıran bu yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak üzere gerçekleştirilecek doğalgaza dayalı olmayan enerji yatırımlarının, tesis kurulu gücü ile orantılanacak kısmı dâhil),

b) Yatırım konusu ürünle ilgili yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması,

c) Ekonomi Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde, belge konusu yatırımla sağlanacak katma değer in asgari yüzde kırk olması,

ç) Yatırım konusu ürünle ilgili olarak son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının 50.000.000 ABD Dolarının üzerinde olmasıdır.

Yukarıda belirtilen şartların yanında, yurt içinde üretimi olmayan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarda yukarıda belirtilen (ç) bendi hükmü, rafineri ve petrokimya yatırımlarında ise (c) bendi hükmü aranmamaktadır.

Bu konuda Ekonomi Bakanlığına yapılacak müracaatlar, Karar'ın 2/g maddesi uyarınca oluşturulan Komisyon tarafından incelenerek değerlendirilmekte ve uygun görülen projeler için yatırım teşvik belgesi düzenlenmektedir.

Karar'ın 4 No.lu ekinde belirtilen teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından gerçekleştirilecek yatırımlar, stratejik yatırım kapsamında değerlendirilmemektedir.

Asgari sabit yatırım tutarı 3 milyar Türk Lirasının üzerinde olan öncelikli yatırımlar stratejik yatırım olarak kabul edilir. Ancak, bu yatırımlar için sağlanacak faiz desteği tutarı 750 000 Türk Lirasını geçemez.¹

Soru 8) Stratejik yatırımlar hangi destek unsurlarından yararlandırılır?

Cevap 8) (Karar Md.4/5, Md.8) Stratejik yatırımlar; Karar'ın "Stratejik Yatırımlar" başlıklı 8 inci maddesinde ve bir önceki cevapta belirtilen kriterleri sağlayan yatırımlar, bölge farkı gözetilmeksizin aşağıdaki desteklerden yararlandırılabilir.

- a) Gümrük vergisi muafiyeti,
- b) KDV istisnası,
- c) Vergi indirimi,
- ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği,
- d) Yatırım yeri tahsisi,
- e) Faiz desteği,
- f) KDV iadesi,
- g) Gelir vergisi stopajı desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için),
- ğ) Sigorta primi desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).

¹ 20/8/2015 tarih ve 2015/ 8050 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Madde 1 (Ek: RG-27/8/2015-29458)

Soru 9) Yatırım teşvik sistemini tanımlayınız. Destek unsurlarının uygulanması yönünden değerlendirildiğinde, genel teşvik uygulamalarının destek unsurlarını açıklayınız.

Cevap 9) (Karar Md.4/1-2, Md.5; Karar'ın 4 No.lu Eki ve Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 17/10/2016 tarih ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı) Yatırım teşvik sistemi; genel, bölgesel, büyük ölçekli, stratejik yatırımlar, yatırımlara proje bazlı devlet yardımı verilmesi ve Cazibe Merkezleri Programına İlişkin Yatırım ve İşletme Dönemi Destekleri şeklindeki teşvik uygulamalarından oluşur.

Genel teşvik uygulamaları; bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik yatırımlar ile Karar'ın 4 No.lu ekinde yer alan yatırım teşvik edilmeyecek yatırım konuları ve teşviki için Karar'ın 4 No.lu ekinde öngörülen şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, Karar'ın 5 inci maddesinde belirtilen sabit yatırım tutarları ve üzerindeki yatırımlar bölge ayrımı yapılmaksızın aşağıdaki destek unsurlarından yararlandırılabilir:

- a) Gümrük vergisi muafiyeti,
- b) Katma Değer Vergisi (KDV) istisnası,
- c) Gelir vergisi stopajı desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için),
- ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği (tersanelerin gemi inşa yatırımları için).

Soru 10) Yatırımın yatırım teşvik belgesine bağlanabilmesi için tespit edilen asgari sabit yatırım tutarları ne kadardır? Asgari sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite şartları ile ilişkisini açıklayınız. Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda asgari yatırım tutarını açıklayınız.

Cevap 10) (Karar Md.5, Md.8; Karar'ın 1 ve 2-A No.lu Ekleri) Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için belirlenen alt sınır, asgari sabit yatırım tutarının 1 inci ve 2 nci bölgelerde 1.000.000 Türk Lirası; 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise 500.000 Türk Lirası olmasıdır. Bu şart genel teşvik uygulamalarından yararlanmak için gerekli olup, Karar'da belirtilmiş diğer desteklerden yararlanabilmek ancak yatırımların Karar'ın 8 inci maddesinde veya Karar'ın ekli listelerinde belirlenen asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlamasına bağlıdır.

Asgari sabit yatırım tutarı, uygulamalara göre aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

- Genel teşvik uygulamalarında asgari sabit yatırım tutarı,
  - 1. ve 2. bölgelerde 1 Milyon Türk Lirası,
  - 3. 4. 5. ve 6. bölgelerde 500 Bin Türk Lirasıdır.
- Bölgesel Teşvik Uygulamaları için asgari sabit yatırım tutarı 1 inci ve 2 nci bölgelerde 1 milyon Türk Lirasından, diğer bölgelerde ise 500 bin Türk Lirasından başlamak üzere desteklenen her bir sektör ve her bir il için ayrı ayrı belirlenmiştir.
- Büyük Ölçekli Yatırımlar için asgari sabit yatırım tutarı 50 Milyon Türk Lirasından başlamak üzere sektörüne göre farklı büyüklüklerle tanımlanmıştır.
- Stratejik Yatırımlar için asgari sabit yatırım tutarı 50 Milyon Türk Lirasıdır.

Finansal kiralama yöntemiyle yapılacak yatırımlarda, finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam asgari sabit yatırım tutarının, her bir finansal kiralama şirketi için en az 200.000 Türk Lirası olması gerekir.

Yatırım teşvik belgesi kapsamında, yatırım harcaması olarak kabul edilen marka, lisans, know-how gibi maddi olmayan duran varlıkların toplam sabit yatırım tutarına oranının ise % 50 sınırını geçmemesi aranır.

Soru 11) Yatırım teşvik belgesinin tanımını yapınız. Kimler, yatırım teşvik belgesi almak için müracaat edebilir? Yatırım teşvik belgesi müracaatları hangi kuruluşlara yapılabilir? Yatırım teşvik belgesi müracaatında Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi hesabına yatırılacak tutar kaç Türk lirasıdır?

Cevap 11) (Karar Md.6, Md.7; Tebliğ Md.3, Md.4, Md.5) Yatırım teşvik belgesi; yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkânı sağlayan bir belge olup Karar'ın amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenir.

Yatırımların 2012/3305 sayılı Karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlanabilmesi için, makro ekonomik programlar ve arz-talep dengesi dikkate alınarak yapılacak sektörel, malî ve teknik

değerlendirmeler çerçevesinde projenin uygun görülmesi ve yatırım teşvik belgesi düzenlenmesi gerekir.

Yatırım teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları yatırım teşvik belgesi kapsamına alınmaz.

Finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir yatırım teşvik belgesi düzenlenmez.

Yatırım teşvik belgesinin düzenlenmiş olması yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla ilgili olarak diğer mevzuat gereği kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi belgelerin verilmesi gerekliliğine mesnet teşkil etmeyeceği gibi ; söz konusu belgelerin temin edilmesi gerekliliğini de ortadan kaldırmaz.

Gerçek kişiler, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, kooperatifler, birlikler, iş ortaklıkları, kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları yüzde elliyi geçen kurum ve kuruluşlar) ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler ve vakıflar ile yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri yatırım teşvik belgesi düzenlenmesi için müracaat edebilir.

Kuruluş süreci tamamlanmamış tüzel kişiler adına yapılacak yatırım teşvik belgesi müracaatları değerlendirmeye alınmaz.

Yatırım teşvik belgesi düzenlenebilmesi için, teşvik belgesi müracaatları 2012/1 No'lu Tebliğ ile belirlenecek bilgi ve belgelerle Ekonomi Bakanlığına yapılır. Ancak, genel ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan ve sabit yatırım tutarı 10 milyon Türk Lirasını aşmayan ve Tebliğ'le belirlenecek yatırımlar için yatırımcının tercihine bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de müracaat edilebilir. ²

Yatırım teşvik belgesi müracaatında ilgili hesaplara yatırılması gereken tutar 400 Türk Lirasıdır. Müracaat sahibi tarafından; yatırım teşvik belgesine ilişkin müracaatın Ekonomi Bakanlığına yapılması halinde 400 Türk Lirası, Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi hesabına; yerel birimlere yapılması halinde 300 Türk Lirası Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına,

² 7/9/2016 tarih ve 2016/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG- 5/10/2016-29848)

100 Türk Lirası ise ilgili yerel birim hesabına yatırılır. Bu meblağlar hiçbir surette iade edilmez. Ancak, yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanılmış komple tesis ithal edilebilmesine yönelik olarak Ekonomi Bakanlığına yapılacak müracaatlarda , bu meblağ 10 bin Türk Lirası olarak uygulanır.³

İlgili yerel birimlerce, yatırım teşvik belgesi ile ilgili olarak yapılacak işlemler için Tebliğle belirlenen ücretlerin dışında ilave hiçbir ücret talep edilemez.

Yatırım teşvik belgelerinin geçerlilik süresi içerisindeki işlemlerle ilgili müracaatlar, yatırım teşvik belgesi müracaatını değerlendiren ilgili kuruma yapılır. Müracaatlar, bu Tebliğde belirtilen esaslar çerçevesinde değerlendirilerek ilgili merci tarafından sonuçlandırılır. Ancak devir, satış, ihraç, kiralama ve yatırımcı talebine istinaden yapılan iptaller dışındaki yatırım teşvik belgesi iptali işlemlerine ilişkin müracaatlar ile yatırım konusu değişikliği ve yatırımın nakli konusundaki talepler Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün görüşü alınarak sonuçlandırılır.

Soru 12) Yatırım teşvik belgesi düzenlenebilmesi için müracaatta aranacak belgeler hangileridir? Açıklayınız.

Cevap 12) (Tebliğ Md.6) Yatırım teşvik belgesi düzenlenebilmesi için yapılacak müracaatlarda, aşağıda belirtilen belgeler aranır. Bunlar aşağıda açıklanmıştır.

a) Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı müracaat dilekçesi.

b) Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilere ait noter tasdikli imza sirküleri, kamu kurumları ve şahıs şirketleri ile gerçek kişiler için imza beyannamesi.

c) 2012/1 No'lu Tebliğ'in (1) No.lu Ekindeki örneğe uygun olarak hazırlanmış, her sayfası yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı ve kaşeli yatırım bilgi formu ve taahhütname ile makine ve teçhizat listeleri,

ç) Ekonomi Bakanlığına yapılacak müracaatlarda, 400 Türk Lirası tutarındaki meblağın Bakanlık Döner Sermaye İşletmesine ait Tebliğ'in (9) No.lu Ekinde belirtilen hesaba yatırıldığına dair belge, müracaatın yerel

³ 15/12/2014 tarih ve 2014/7273 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Madde 1 (Değişik: RG- 5/3/2015-29286)

birimlere yapılması durumunda, yukarıda belirtilen meblağın 100 Türk Lirası tutarındaki kısmının ilgili yerel birim hesabına yatırıldığına, bakiye 300 Türk Liralık kısmının ise Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi hesabına yatırıldığına dair belge.

d) Firmanın son ortaklık yapısını gösterir Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi veya Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi örneği.⁴

e) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak müracaatlar hariç olmak üzere, 31.5.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve/veya taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına ve yapılandırmanın bozulmadığına dair Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili birimlerinden alınacak yazı veya Kurumun elektronik bilgi iletişim ortamından alınacak barkodlu çıktı.

f) 3/10/2013 tarihli ve 28784 sayılı Resmi gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümlerine göre “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı” veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı” şartı aranması gereken yatırım konuları için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’ndan alınan Karar ve/veya Karara ilişkin yazı.⁵

g) Yatırım teşvik belgesi talebinde bulunulmadan önce yatırımın karakteristiğine bağlı olarak ilgili mevzuatı gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gereken ve 2012/1 No’lu Tebliğ’in (2) No.lu Ekinde belirtilen bilgi ve belgeler,⁶

ğ) Stratejik yatırımlar için ayrıca, yatırım konusu ile ilgili olarak sektörel, mali ve teknik analizlerin yanında 2012/1 No’lu Tebliğ’in 10 uncu maddesinde belirtilen kriterlerin her birinin yerine getirildiğini tevsik eden bilgi, belge, hesap ve tabloları içeren fizibilite raporu,

h) Yatırımın sektörüne, büyüklüğüne veya yatırım teşvik uygulamalarına bağlı olarak Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne talep edilebilecek diğer bilgi ve belgeler.

⁴ Ekonomi Bakanlığı’nın 2012/1 sayılı Tebliğde değişiklik yapan 2016/2 sayılı Tebliği (Değişik: RG - 25/6/2016 - 29753)

⁵ Ekonomi Bakanlığı’nın 2012/1 sayılı Tebliğde değişiklik yapan 2014/2 sayılı Tebliği (Değişik: RG- 8/5/2014 - 28994)

⁶ Ekonomi Bakanlığı’nın 2012/1 sayılı Tebliğde değişiklik yapan 2014/2 sayılı Tebliği (Değişik: RG- 8.5.2014-28994)

l) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Tek Pencere Portal Sistemi üzerinden doldurulacak olan ithal makine teçhizat listesi ve bu listeye ait başvuru numarası.⁷

Soru 13) Yatırım teşvik belgesi müracaatları nasıl değerlendirilir? Yatırım teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyen harcamaları açıklayınız.

Cevap 13) (Tebliğ Md.7, 8) Yatırım teşvik belgesi müracaatının değerlendirilmesi aşağıdaki şekilde yapılır;

(1) Yatırım teşvik belgesi düzenlenmesi talep edilen yatırım projelerinin, makroekonomik politikalar, arz-talep dengesi, sektörel, mali ve teknik yönden yapılacak değerlendirme ve gerektiğinde ilgili kurum, kurul ve kuruluşlardan alınacak görüşler sonucunda uygun bulunması halinde, yatırıma ait yatırım teşvik belgesi ile ithal ve yerli makine ve teçhizat listeleri Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne onaylanır.

(2) Yerel birimlere yapılan müracaatlarla ilgili olarak yerel birimler, yapılan değerlendirme sonucunda uygun görülen yatırım projeleri için;

a) Yapılan müracaata istinaden düzenlenen ve yerel birim yetkililerinin paraf ve imzalarını haiz yatırım projesi değerlendirme formunu,

b) Yerel birimce onaylı üçer nüsha yatırım teşvik belgesi ve eki makine ve teçhizat listelerini,

Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı sermaye Genel Müdürlüğüne gönderirler. Anılan Genel Müdürlükçe de uygun görülen yatırımlara ilişkin yatırım teşvik belgeleri onaylanarak bir nüshası muhafaza edilmek, bir nüshası da yatırımcıya verilmek üzere iki nüshası ilgili yerel birime iletilir.

(3) Yerel birimin yaptığı değerlendirme sonucunda uygun görülmeyen yatırım projeleri ile ilgili ihtilaflı durumlarda Genel Müdürlüğün görüşü doğrultusunda işlem yapılır.

(4) Yatırım bilgi formunda yer alan ve yatırım teşvik belgesinin düzenlenmesine mesnet teşkil edecek bilgilerin eksik ve/veya çelişkili olması halinde, yatırımcının müracaatı değerlendirmeye alınmaz. Bu durumun giderilmesine yönelik müracaatlar, en son müracaatın yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

⁷ Ekonomi Bakanlığı'nın 2012/1 sayılı Tebliğde değişiklik yapan 26/1 sayılı Tebliği (Ek: RG - 28/4/2016- 29697)

(5) Müracaat ekinde ibraz edilen bilgi ve belgelerin doğruluğundan yatırımcılar sorumlu olup, yatırımın herhangi bir aşamasında aksinin tespiti halinde, Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünce yatırım teşvik belgesi iptal edilebileceği gibi belge iptalini gerektirmeyen durumlarda belge kapsamında sağlanan desteklerden bir kısmı müeyyide uygulanmak suretiyle geri alınır.

(6) Karar'ın 17 nci maddesinin (j) bendi kapsamında yer alan enerji verimliliğine yönelik projelerin değerlendirilmesinde aşağıdaki hükümler uygulanır.⁸

a) Kararın 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde belirtilen başvuru kriterlerini sağlayan yatırımcı, bu yatırım ile en az yüzde yirmi oranında enerji tasarrufu sağlayacağını ve azami 5 yıl içerisinde yatırımın geri döneceğini taahhüt ederek, yatırıma ilişkin makine ve teçhizat listeleri ile birlikte Ekonomi Bakanlığı'na müracaat eder.

b) Ekonomi Bakanlığı'nca yapılacak ön inceleme neticesinde uygun bulunan yatırımlar için enerji verimliliği kriterlerini karşılayıp karşılamadığı ve sunulan makine ve teçhizat listesinin amaca uygun olup olmadığına dair enerji verimliliği raporu, Ekonomi Bakanlığı tarafından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından yazılı olarak temin edilir.

c) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, sunulan proje dosyası üzerinden yapacağı inceleme ve değerlendirme sonucu, uygun görülen makine ve teçhizat listesini de içerecek şekilde raporunu hazırlar ve bu rapor dikkate alınmak suretiyle Ekonomi Bakanlığı'nca teşvik belgesi düzenlenir.

ç) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı görüşünü oluştururken, gerekli gördüğü teknik içerikli ilave bilgi ve belgeleri yatırımcıdan doğrudan istemeye, gerekli görmesi halinde yatırım projelerinin hazırlanması ile ilgili formatları belirleyip internet sitesi üzerinden kılavuz olarak yayımlamaya, değerlendirme usul ve esaslarını ilan etmeye yetkilidir. Yatırımcı, bu kapsamdaki talepleri yerine getirmekle yükümlüdür.

d) 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamına giren işletmeler için ilgili mevzuat hükümlerini yerine getirmiş olmaları şartı aranır.

⁸ Ekonomi Bakanlığı'nın 2012/1 sayılı Tebliğ'in 5 inci maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapan 2017/1 sayılı Tebliği (Ek: RG- 26/7/2017-30135)

e) Yatırımın tamamlanmasını müteakip, söz konusu yatırımın belirlenen kriterleri sağlayıp sağlamadığı hususu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından talep edilen ve yatırımcı tarafından sunulan bilgi ve belgelere istinaden yapılacak hesaplama ve yerinde yapılacak fiziki inceleme neticesinde düzenlenecek gerçekleşme raporu ile tespit edilir ve Ekonomi Bakanlığı'na bildirilir.

Yatırım teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyen harcamalar;

(1) Müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları, yatırım teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmez. Bunun dışında,

(2) Yatırım teşvik belgesi kapsamında;

a) Karar'ın 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında ⁹ belirtilenler hariç olmak üzere ham madde, ara malı ve işletme malzemesi,

b) Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,

c) Karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları (sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar, trafiğe çıkamayacak nitelikte olup apron veya limanda kullanılan araçlar ve madencilik ve hazır beton yatırımlarında kullanılan araçlar ile Karar'ın 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasında¹⁰ belirtilen araçlar hariç),

ç) Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar dışındaki diğer yatırımlar için uçak ve helikopter,

d) Porselenden, seramikten ve camdan mamul sofraya ve mutfak eşyası,

e) Yurt dışından temin edilecek güneş panelleri ,¹¹

⁹ Gümrük vergisi muafiyeti

MADDE 9 - (1) Teşvik belgesi kapsamındaki yatırım malı makine ve teçhizatın ithali, otomobil ve hafif ticarî araç yatırımlarında yatırım dönemi içerisinde kalmak kaydıyla monte edilmemiş haldeki (CKD) aksam ve parçaların ithali, gemi ve elli metrenin üzerindeki yat inşa yatırımlarında tekne kabuğu ithali yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı gereğince ödenmesi gereken gümrük vergisinden muafır.

¹⁰ (7) Otomobil üretimine yönelik olarak asgari yüzbin adet/yıl kapasiteli yeni bir yatırım yapılması veya mevcut tesislerin kurulu kapasitelerinin en az yüzbin adet/yıl artırılması halinde, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde yirmisinin gerçekleştirilmesini müteakip, yatırım süresi içerisinde olmak kaydıyla gümrük vergisine tabi olmaksızın yatırımcılara A, B ve C segmentlerinden otomobil ithaline izin verilebilir. Teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilen toplam otomobil sayısı, belgede kayıtlı ilave kapasitenin yüzde onbeşini aşamaz. Ancak, belge kapsamında motor üretiminin de yer alması halinde, motor üretim kapasitesinin yüzde on beşi kadar daha (motor üretim kapasitesinin, otomobil üretim kapasitesinden fazla olması durumunda otomobil kapasitesi dikkate alınır) yukarıda belirtilen segmentlerden ilave otomobil ithaline izin verilebilir.

¹¹ Ekonomi Bakanlığı'nın 2012/1 sayılı Tebliğde değişiklik yapan 2016/2 sayılı Tebliği (Ek: RG - 25/6/2016-29753)

Değerlendirmeye alınmaz.

(3) Bu maddenin 2 nci fıkrasında belirtilenler dışında, teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyecek harcamalar sektörel özellikler dikkate alınarak proje bazında belirlenir.

(4) Teşvik belgelerine ait ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerinde inşaat malzemelerine yer verilmez.

Soru 14) AR-GE ve çevre yatırımlarını tanımlayınız. AR-GE ve çevre yatırımlarına hangi destekler uygulanır? Açıklayınız.

Cevap 14) (Karar Md.2/b - 2/e, Md.19) AR-GE yatırımı; yeni bir ürün geliştirilmesi, ürün kalite ve standardının yükseltilmesi, maliyet düşürücü ve standart yükseltici yeni bir teknolojinin ülke şartlarına uyumunun sağlanması amacıyla bilimsel esaslara uygun olarak yapılan ve her aşaması belirlenmiş araştırma ve geliştirme çalışmaları için gerçekleştirilecek yatırımları,

Çevre yatırımı ise, doğrudan ticari mal üretimine yönelik olmayan, mevcut veya gerçekleştirilecek tesislerin katı, sıvı veya gaz gibi atıklarının temizlenmesine veya yok edilmesine yönelik yatırımları, ifade eder.

AR-GE ve çevre yatırımları;

- KDV istisnası,
- Gümrük vergisi muafiyeti ve
- Faiz desteğinden yararlandırılır.

Söz konusu yatırımlar; yatırımların 6 ncı bölgede gerçekleştirilmesi halinde;

- Gelir vergisi stopajı ve
- Sigorta primi desteğinden de yararlanabilir.

Soru 15) Yatırım teşvik belgeleri kapsamında yapılabilecek yatırım cinslerini sayarak açıklayınız.

Cevap 15) (Tebliğ Md.2/b, d, e, g, ğ; Md.9) (1) Yatırım teşvik belgeleri kapsamında yapılacak yatırım cinsleri;

- Komple yeni yatırım,
- Tevsi,
- Modernizasyon,
- Ürün çeşitlendirme ve
- Entegrasyon'dan oluşur.

Komple yeni yatırım; mal ve hizmet üretimine yönelik olarak ana makine ve teçhizat ile yardımcı tesisleri içeren, gerektiğinde arazi-arsa ve bina- inşaat harcamalarını da ihtiva eden, yatırımın yapılacağı yerde aynı üretim konusunda mevcut tesisi veya mevcut tesisi ile altyapı bütünlüğü bulunmayan yatırımları,

Tevsi; mevcut bir yatırıma üretim hattı veya makine ve teçhizat ilavesiyle kapasitenin artırılmasına yönelik olan ve mevcut tesis ile alt yapı müşterekliliği oluşturarak bir bütün teşkil eden yatırımları,

Modernizasyon; mevcut tesislerin üretim hatlarında teknik ve/veya ekonomik ömrünü tamamlamış makine ve teçhizata uygun parçaların eklenmesini veya mevcut makine ve teçhizatın yenileri ile değiştirilmesini, tesiste eksik kalmış bölümlerin tamamlanmasını, nihai ürünün doğrudan kalitesinin yükseltilmesini veya modelinin değiştirilmesini içeren yatırımları,

Ürün çeşitlendirme; mevcut tesisler ile altyapı müşterekliliği olan, aynı işletmede mevcut makine ve teçhizata yapılacak ilave yatırımla farklı bir nihai ürün elde edilmesine yönelik yatırımları,

Entegrasyon; Mal ve hizmet üreten tesislerin mevcut üretim hatlarında elde edilen nihai ürüne bütünleyici nitelikte ara malı verecek ve/veya üretilmekte olan nihai ürünü ara malı olarak kullanabilecek şekilde, mevcut tesise ileri ve/veya geriye doğru entegre olan, yatırımın konusu ve projenin özelliği dikkate alınarak kaide olarak aynı il sınırları içinde veya aynı yerde ve aynı tesis bünyesinde olan yatırımları,

ifade eder.

“(2) Komple yeni, tevsi, modernizasyon ve ürün çeşitlendirme cinslerindeki yatırımların aynı il sınırları içinde olması gerekir. Bu hüküm, ilgili olduğu kararlardaki lehe gelen hükümler saklı kalmak kaydı ile daha önceki kararlara göre düzenlenen teşvik belgeleri kapsamı yatırımlara da uygulanır. Belge kapsamı yatırımın bir bölümünün organize sanayi bölgesi içinde bir bölümünün ise dışında olması durumunda, organize sanayi bölgesi dışında geçerli olan destekler uygulanır.”¹²

(3) Hazır giyim yatırımlarında, mevcut tesislerde makine ve teçhizat ilavesi nedeniyle kapasite artışının yüzde yüzü geçmesi halinde bu yatırımlar

¹² Ekonomi Bakanlığı'nın 2012/1 sayılı Tebliği'nin 9 ncu maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapan 2017/1 sayılı Tebliğin 3 ncu maddesi (Ek: RG- 26/7/2017-30135)

komple yeni yatırım olarak değerlendirilir.

(4) Entegre hayvancılık yatırımlarında aşağıda belirtilen kriterler aranır.¹³

a) Süt yönlü büyükbaş/küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yatırımlarında yetiştiricilik başlangıç olmak kaydıyla süt mamulleri üretimi ve/veya proje bazında yem ünitesi (yem bitkileri yetiştiriciliği ve/veya yem üretimi).

b) Et yönlü büyükbaş/küçükbaş besicilik yatırımlarında, yetiştiricilik başlangıç olmak kaydıyla kesimhane ve/veya proje bazında yem ünitesi (yem bitkileri yetiştiriciliği ve/veya yem üretimi).

c) Damızlık büyükbaş/küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yatırımlarında, yetiştiricilik ve proje bazında yem ünitesi (yem bitkileri yetiştiriciliği ve / veya yem üretimi).

ç) Damızlık kanatlı yetiştiriciliği yatırımlarında, damızlık kanatlı yetiştiriciliği ve kuluçkahane ile proje bazında yem üretimi.

d) Et yönlü kanatlı yetiştiriciliği yatırımlarında, kanatlı yetiştiriciliği ve kesimhane başlangıç olmak kaydıyla, ileri işleme ve/veya soğuk hava deposu ve/veya yem tesisi.

e) Yumurta yönlü kanatlı yetiştiriciliği yatırımlarında, kanatlı yetiştiriciliği başlangıç olmak kaydıyla, yem tesisi ve/veya soğuk hava deposu ve/veya yumurta tasnif ve paketleme tasnif ve paketleme ünitesi.

f) Et yönlü ve damızlık kanatlı yetiştiriciliği yatırımlarında sözleşmeli yetiştiricilik de dikkate alınır.

Soru 16) 2012/3305 sayılı Karar’da sözü geçen “Öncelikli Yatırım” ne demektir?

Cevap 16) (Karar Md.17) Öncelikli yatırım; 6 ncı bölge dışında hangi bölgede yapılırsa yapılsın 5 inci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden faydalanabilecek yatırım demektir. Ancak bu yatırımlar, 6 ncı bölgede yer almaları halinde bulunduğu bölge desteklerine tabidir. Kararın 17 nci maddesinde bu kapsama girecek yatırım konuları belirlenmiştir.

¹³ Ekonomi Bakanlığı’nın; 2012/1 sayılı Tebliğ’inin 9 ncu maddesinin 4 ncü fıkrasının (a), (b), (ç), (d) ve (e) bentlerini değiştiren ve dördüncü fıkraya (f) bendini ekleyen 2017/1 sayılı Tebliğin 3 ncü maddesi (Ek: RG- 26/7/2017-30135)

Soru 17) Öncelikli yatırım konularını belirtiniz.

Cevap 17) (Karar Md.17) “Öncelikli yatırım” konuları;

- a) Denizyolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar,
- b) Özel sektör tarafından yapılacak şehirlerarası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları,
- c) Test merkezleri, rüzgar tüneli ve bu mahiyetteki yatırımlar (otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik olanlar),
- ç) Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde veya termal turizm konusunda bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları, ¹⁴
- d) Asgari 50 000 metrekare kapalı alana sahip uluslararası fuar yatırımları (konaklama ve alışveriş merkezi üniteleri hariç),
- e) (Mülga: RG- 8/4/2015-29320)
- f) Savunma Sanayii Müsteşarlığından alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek savunma alanındaki yatırımlar, ¹⁵
- g) Maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları (4.6.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan I. grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek istihraç ve/veya işleme yatırımları hariç),
- ğ) Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan, kreş ve gündüz bakım evleri ile okul öncesi eğitim, ilkökul, ortaokul ve lise eğitim yatırımları, ¹⁶
- h) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin veya parçaların üretimine yönelik yatırımlar, ¹⁷
- ı) Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300

¹⁴ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 27/1/2014 tarih ve 2014/6058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG - 9/5/2014 - 28995)

¹⁵ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 16/3/2015 tarih ve 2015/7496 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG- 8/4/2015 - 29320)

¹⁶ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 2/10/2012 tarih ve 2012/3802 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG-13/10/2012-28840) 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 27/1/2014 tarih ve 2014/6058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG -9/5/2014-28995)

¹⁷ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 2/10/2012 tarih ve 2012/3802 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: 13/10/2012-28440)

milyon Türk Lirası tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon TL tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon Türk Lirası tutarındaki motor aksamları, aktarma organları/ aksamları ve otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar ¹⁸

i) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen geçerli bir maden işletme ruhsatı ve izni kapsamında 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretim yatırımları ¹⁹

j) EK- 4'te yer alan "Teşvik Edilmeyecek Yatırımlar" hariç olmak üzere, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın vereceği proje onayına istinaden, yıllık asgari 500 ton eşdeğer petrol (TEP) enerji tüketimi olan mevcut imalat sanayi tesislerinde gerçekleştirilecek, mevcut durumuna göre en az yüzde yirmi oranında enerji tasarrufu sağlayacak şekilde tasarlanan ve sağlanacak enerji tasarrufu ile yatırımın geri dönüş süresi 5 yıl ve daha az olan enerji verimliliği projesine yönelik yatırımlar.²⁰

k) Atık ısı kaynaklı olarak, bir tesisteki atık ısıdan geri kazanım yolu ile elektrik üretimine yönelik yatırımlar (doğal gaz dayalı üretim tesisleri hariç) ²¹

l) Asgari 50 milyon Türk Lirası tutarındaki, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) yatırımları ve yer altı doğal gaz depolama yatırımları.²²

m) Karbon elyaf üretimine veya karbon elyaf üretimi ile birlikte olmak kaydıyla karbon elyaftan mamul kompozit malzeme üretimine yönelik yatırımlar. ²³

n) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) teknoloji yoğunluk

¹⁸ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 28/1/2013 tarih ve 2013/4288 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG-15/2/2013-28560)

¹⁹ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 27/1/2014 tarih ve 2014/6058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG-15/2/2013-28560)

²⁰ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 9/1/2013 tarih ve 2013/4288 sayılı ; 7/9/2016 tarih ve 2016/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları (Ek: RG-9/5/2014 - 28995) (Değişik: RG- 5/10/2016-29848)

²¹ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 27/1/2014 tarih ve 2014/6058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG -9/5/2014-28995)

²² 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 27/1/2014 tarih ve 2014/6058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG -9/5/2014-28995)

²³ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 30/6/2014 tarih ve 2014/6588 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG-6/8/2014-29080)

tanımına göre yüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar (US - 97 Kodu: 2423, 30, 32, 33 ve 353) ²⁴

o) Maden Kanununa istinaden düzenlenmiş geçerli Arama Ruhsatı veya Sertifikasına sahip yatırımcıların ruhsatlı sahalarında yapacağı maden arama yatırımları. ²⁵

ö) Yenilenebilir enerji üretimine yönelik türbin ve jeneratör imalatı ile rüzgar enerjisi üretiminde kullanılan kanat imalatı yatırımları. ²⁶

P) Direk soğutmalı slab döküm ve sıcak haddeleme yöntemi ile alüminyum yassı üretimine yönelik entegre yatırımlar. ²⁷

r) Lisanslı depoculuk yatırımları ²⁸

s) Nükleer enerji santrali yatırımları ²⁹

Soru 18) Hangi yatırımlar, buldukları bölgenin bir alt bölge desteğinden yararlanabilirler?

Cevap 18) (Karar Md.18) (1) Büyük ölçekli yatırımlar veya bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yatırım teşvik belgesi düzenlenen yatırımlar, aşağıda belirtilen koşullardan en az birini sağlamaları halinde vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.

a) Yatırımın organize sanayi bölgesinde gerçekleştirilmesi veya endüstri bölgesinde (imalat sanayine yönelik yatırımlar) gerçekleştirilmesi. ³⁰

²⁴ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 16/3/2015 tarih ve 2015/7496 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG-8/4/2015-29320)

²⁵ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 16/3/2015 tarih ve 2015/7496 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG-8/4/2015-29320)

²⁶ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 9/11/2015 tarih ve 2015/8216 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG-19/11/2015- 29537)

²⁷ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 29/2/2016 tarih ve 2016/8715 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG - 8/4/2016-29678)

²⁸ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 24/4/2017 tarih ve 2017/10111 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG - 3/5/2017- 30055)

²⁹ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 24/4/2017 tarih ve 2017/10111 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG - 3/5/2017- 30055)

³⁰ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 7/9/2016 tarih ve 2016/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG- 5/10/2016-29848)

b) Yatırımın, aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması.

(2) Bu madde kapsamında 6 ncı bölgede gerçekleştirilecek büyük ölçekli ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar için sigorta primi işveren hissesi desteği, bölgede geçerli olan süreye **iki yıl ilave** edilmek, vergi indirimi desteği ise bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına **beş puan ilave** edilmek suretiyle uygulanır.

(3) OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre orta- yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlerden EK-6 'da belirtilenlerin üretimine yönelik yatırımlar, İstanbul ili hariç olmak üzere 1 nci, 2 nci ve 3 ncü bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde 4 ncü bölgede uygulanan, 4 ncü, 5 nci ve 6 ncı bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde ise bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır. Bu fıkra kapsamında düzenlenecek teşvik belgeleri için asgari sabit yatırım tutarı 1 nci ve 2 nci bölgelerde 1 milyon Türk Lirası, diğer bölgelerde 500 bin Türk Lirasıdır.³¹

(4) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan 4 ncü ve 5 nci bölge illerindeki organize sanayi bölgeleri ile Kilis ilinde yer alan organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar, tabii olunan uygulama kapsamında 6 ncı bölgede uygulanan desteklerden aynı oran, miktar, süre ve şartlarda yararlanır.³²

Soru 19) Yatırım teşvik sisteminden teşvik edilmeyecek yatırımları “tarım ve tarımsal sanayi”, “imalat, enerji ve madencilik yatırımları” ve “hizmetler sektörü” sınıflandırması açısından açıklayınız.

Cevap 19) (Karar'ın 4 No.lu Eki) Yatırımı teşvik edilmeyecek yatırımlar;

³¹ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 7/9/2016 tarih ve 2016/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG- 5/10/2016-29848)

³² 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 13/2/2017 tarih ve 2017/9917 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG - 22/2/2017-29987)

A. TARIM VE TARIMSAL SANAYİ

- 1- (Değişik: RG-9/5/2014-28995)(Değişik: RG -5/3/2015-29286) Un, irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi ve entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi hariç), mısır nişastası ve nişasta bazlı şeker (nişasta sütünden, münhasıran kristal fruktoz üretimine yönelik yatırımlar hariç).³³
- 2- Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek),
- 3- Küp şeker,
- 4- 5 dekarın altındaki seracılık yatırımları,
- 5- Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği ve bütünleşmiş hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç),
- 6- Bölgesel uygulamalar kapsamında yatırımı teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları,
- 7- 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.

B. İMALAT, ENERJİ VE MADENCİLİK YATIRIMLARI

- 1- Tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar,
- 2- Kütlü pamuk işleme yatırımları,
- 3- İplik ve dokuma (yün ipliği, 15 Milyon Türk Lirasının üzerindeki iplik yatırımları, 5 Milyon Türk Lirasının üzerindeki dokuma yatırımları, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış/örülmemiş kumaş ve çuval üretimine yönelik yatırımlar hariç) konularında modernizasyon yatırımları dışındaki yatırımlar,
- 4- (Değişik: RG- 15/2/2013-28560) (Değişik: RG - 8/4/2015-29320) Doğalgaza dayalı elektrik üretimi yatırımları (19.6.2012 tarihinden önce Enerji

³³ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 27/1/2014 tarih ve 2014/6058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG-9/5/2014-28995) 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 15/12/2014 tarih ve 2014/7273 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG -5/3/2015-29286)

Piyasası Düzenleme kurumundan lisansı alınmış olan komple yeni ve tevsi yatırımlar ile özgül yakıt tüketimini asgari % 15 oranında azaltmaya yönelik modernizasyon cinsindeki yatırımlar hariç)³⁴

5- Rödovans sözleşmesine istinaden gerçekleştirilecek madencilik yatırımları (Kamu kurum ve kuruluşları veya bunların doğrudan iştirakleri ile yapılan anlaşmalara istinaden kamuya ait maden sahalarında yapılan madencilik yatırımları bu kapsamda değerlendirilmez),

6- (Mülga: RG - 30/5/2013-28662) 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 27/5/2013 tarih ve 2013/ 4763 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

7- Karar'ın 5 No.lu ekinde yer alan demir çelik ürünlerinin üretimine yönelik yatırımlar (Ancak, bu üretim konularında aşağıdaki kriterleri birlikte sağlayan işletmeler sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir),

a) Ortaklık yapısındaki bir veya birden fazla tüzel kişinin veya kamu kurum ve kuruluşunun hisseleri toplamının % 25 veya daha fazla olmaması,

b) Başka bir işletmenin sermayesinin % 25 veya daha fazlasına sahip olmaması,

c) Çalışan sayısı yıllık 250 kişiden az olması,

ç) Yıllık net satış hasılatı 50 milyon Avro veya mali bilançosu değeri 43 milyon Avro karşılığı Türk Lirasını aşmaması,

Bu kriterler, 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Karar'ına istinaden düzenlenen belgelere de uygulanabilir.

8- Sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon³⁵ yöntemiyle üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar (Ancak, söz konusu modernizasyon yatırımları ile Karar'ın 7 nci maddesinde belirtilen kriterleri birlikte sağlayan işletmelerin sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik yatırımları sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir).

³⁴ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 27/1/2014 tarih ve 2014/6058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG-15/2/2013-28560) ;15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 16/3/2015 tarih ve 2015/ 7496 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG-8/4/2015-29320-28560)

³⁵ Ekstrüzyon: Sıvı veya hamur halindeki bir maddeyi ince bir delikten uygun bir ortama iterek tel veya iplik haline sokma işlemi. Örneğin, .Viskon iplikler ve çelik teller ekstrüzyon işlemi ile elde edilir.

C. HİZMETLER SEKTÖRÜ

- 1- (Değişik: 13/10/2012-28440) Okul öncesi, ilkökul, ortaokul, lise, yüksekokul, üniversite, yükseköğretim ve teknik ve mesleki öğretim dışında kalan eğitim yatırımları ile yetişkinlerin eğitilmesine yönelik (kurslar, dersaneler vb.) yatırımlar. ³⁶
- 2- (Değişik: 13/10/2012-28440) Poliklinik, muayenehane ve müşterek muayenehane yatırımları. ³⁷
- 3- Turizm yatırım/işletme belgeli oteller, butik oteller, tatil köyleri, özel konaklama tesisleri ve dağ/yayla evleri dışında kalan turizm konaklama tesisleri,
- 4- Ülke genelinde yayım yapan günlük gazete basım hizmetleri, televizyon/radyo yayıncılığı ve baskı, basım, matbaa ve ambalaj yatırımları dışındaki basın ve yayın yatırımları,
- 5- Sinema salonu yatırımları,
- 6- Müteahhitlik hizmetleri ve konut üretimine yönelik yatırımlar,
- 7- Yolcu ve yük taşımacılığına yönelik otobüs ile çekici ve treyler yatırımları (Belediyelerin yapacakları yatırımlar hariç),
- 8- Hipermarket, ticaret merkezi, alışveriş merkezi ve otopark yatırımları dâhil toptan ve perakende ticarete yönelik yatırımlar,
- 9- Kara taşıtları bakım, onarım ve servis istasyonu yatırımları,
- 10- Petrol ürünleri (LPG dâhil) dağıtım yatırımları, akaryakıt istasyonu yatırımları,
- 11- Karayolları dinlenme tesisi yatırımları, mola noktaları,
- 12- Lokantalar, kafeteryalar, eğlence yerleri, günübirlik tesisler, termal kür tesisleri, sağlıklı yaşam tesisleri, yüzme havuzları,
- 13- Yat ithali yatırımları,
- 14- Taşıt kiralama yatırımları,

³⁶ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 2/10/2012 tarih ve 2012/3802 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: 13/10/2012-28440)

³⁷ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 2/10/2012 tarih ve 2012/3802 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: 13/10/2012-28440)

15- Halı yıkama yatırımları,

16- Gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri (Yazılım, AR-GE faaliyetleri, veri tabanı faaliyetleri, veri işleme, teknik test ve analiz faaliyetleri, ambalajlama faaliyetleri ile gösteri, sergi ve kongre faaliyetleri hariç),

17- Finansal kiralama faaliyetleri hariç olmak üzere mali aracı kuruluşların yatırımları,

18- Kapalı alanı 500 m²'nin altında olan soğuk hava deposu yatırımları,

19- Komple yeni ve tevsi niteliğindeki tersane yatırımlarıdır.

Soru 20) Teşviki belirli şartlara bağlı yatırım konularını “tarım ve tarımsal sanayi”, “imalat sanayi” ve “hizmetler sektörü” sınıflandırmasına göre açıklayınız.

Cevap 20) (Karar'ın 4 No.lu Eki) Teşviki belirli şartlara bağlı yatırım konuları;

A. TARIM VE TARIMSAL SANAYİ

1- Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,

2- Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,

3-Damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem.

4- Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem,

5- Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dâhil) 1.000 küçükbaş/dönem,

şartı aranır.

B. İMALAT SANAYİ

1- Düz örme konusunda yapılacak yatırımlarda toplam makine sistem sayısının asgari 60 olması şartı aranır.

2- Hazır beton yatırımlarında asgari 100 m³/saat ve üzerindeki komple yeni yatırımlar için yatırım teşvik belgesi düzenlenebilir.

C. HİZMETLER SEKTÖRÜ

1- Bir veya birkaç yerde gümrükleme ve sigortacılık hizmetlerinin de sunulduğu antrepo, elleçleme-paketleme ve otomasyon hizmetlerini birlikte içeren, asgari toplam kapalı alanı 10.000 m² olan entegre lojistik yatırımları için, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından alınmış L2³⁸ belgesinin yatırım süresi sonuna kadar ibraz edilmesi kaydıyla, yatırım teşvik belgesi düzenlenebilir. Söz konusu yatırım teşvik belgeleri kapsamına yük taşımacılığına yönelik araçlar dâhil edilmez.

2- Boru hattıyla taşımacılık, petrol ve doğalgaz ürünleri, dolum ve depolama tesisi yatırımlarında dağıtım araçları ve tüpler hariç olmak üzere, sadece sabit tesise yönelik harcamalar için yatırım teşvik belgesi düzenlenebilir.

3- Kültür yatırımları için, Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak kültür belgesine istinaden yatırım teşvik belgesi düzenlenebilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.

4- Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak turizm belgesini haiz eğlence merkezi ve temalı tesis gibi konaklama içermeyen turizm yatırımları yatırım teşvik belgesine bağlanabilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.

5- Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak Kültür veya Turizm Belgesini haiz fuar, kongre, sergi ve gösteri merkezi yatırımları için yatırım teşvik belgesi düzenlenebilir. Fuar ve sergi merkezlerinde, otopark hariç asgari kapalı alanın 5000 m², kongre merkezlerinde asgari koltuk sayısının 1000, gösteri merkezlerinde ise asgari koltuk sayısının 2500 olması şartı aranır.

6- Spor tesisi yatırımlarında asgari 10 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.

7- Havaalanı yer hizmeti yatırımlarında yatırım teşvik belgesi kapsamına trafığe çıkmayan ve sadece apronda³⁹ kullanılan motorlu taşıtlar dâhil edilebilir. Binek otomobilleri proje kapsamına dâhil edilmez.

³⁸ L Yetki belgesi: Ticari amaçla lojistik işletmeciliği yapacak gerçek ve tüzel kişilere verilir. Taşımanın şekline göre aşağıdaki türlere ayrılır.

L1 Yetki belgesi: Yurtiçi lojistik işletmeciliği yapacaklara,

L2 Yetki belgesi: Uluslararası ve yurtiçi lojistik işletmeciliği yapacaklara, verilir.

³⁹ Apron, havaalanlarında uçakların park pozisyonlarını aldıkları, yakıt aldıkları ve uçaklara yüklemenin yapıldığı alanlardır. Apronlar halka açık alanlar değildirler. Giriş özel izin gerektirmektedir. Ülkemizde bu izinler Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından verilmektedir. Apronda sigara içmek, alev alabilecek ya da kıvılcım çıkarabilecek materyal taşımak, izinsiz giriş yapmak ve reflektörlü yelek gibi gerekli önlemleri almadan dolaşmak yasaktır.

8- Havayolu işletmeciliği ve kargo taşımacılığı yatırımlarında temin edilecek uçaklarda birim başına asgari kapasitenin 50 koltuk, kargo uçaklarında ise asgari kargo kapasitesinin 30.000 kg olması şartı aranır. Faaliyet konusu bizatihi havayolu işletmeciliği ve/veya kargo taşımacılığı olan yatırımlar dışında genel amaçlı ve hava taksi işletmeciliği amaçlı yatırımlar için yatırım teşvik belgesi düzenlenmez.

9- Uydu, telsiz, kablo vb. iletişim ortamlarından gelen haberleşme, radyo, televizyon ve veri sinyallerini birleştirip tek bir paket halinde nihai tüketiciye iletimini sağlayan hizmet yatırımlarında nihai hizmeti alanlar tarafından kullanılan yatırım malları destek unsurlarından faydalandırılmaz.

10- Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idareleri, birlik, kooperatif vb. kuruluşların görev alanlarına yönelik olarak yapacakları yatırımlar proje bazında değerlendirilerek yatırım teşvik belgesi düzenlenebilir.

11- Sadece vinç hizmetlerine yönelik yatırımlarda her bir vinç için asgari 100 ton kaldırma kapasitesi aranır. 500 ton kaldırma kapasitesinin altında kullanılmış vinç ithaline izin verilmez.

12- Çamaşır yıkama ve kurutma yatırımlarında asgari 2 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.

13- Yat inşaa yatırımlarında yatırım teşvik belgesi düzenlenebilmesi için yat boyunun asgari 24 metre olması şartı aranır.

Soru 21) Yatırım teşvik belgesi müracaatlarını değerlendirebilecek yerel birimler hangileridir? Belirtiniz.

Cevap 21) (Tebliğ'in 3 No.lu Eki) Yatırım teşvik belgesi müracaatlarını değerlendirebilecek yerel birimler;

A) SANAYİ ODALARI

- 1) Adana Sanayi Odası
- 2) Ankara Sanayi Odası
- 3) Aydın Sanayi Odası
- 4) Balıkesir Sanayi Odası
- 5) Denizli Sanayi Odası

-
- 6) Ege Bölgesi Sanayi Odası⁴⁰
  - 7) Eskişehir Sanayi Odası
  - 8) Gaziantep Sanayi Odası
  - 9) İstanbul Sanayi Odası
  - 10) Kayseri Sanayi Odası
  - 11) Kocaeli Sanayi Odası
  - 12) Konya Sanayi Odası

B) KALKINMA AJANSLARI

- 1) Ahiler Kalkınma Ajansı (Kırşehir, Kırıkkale, Nevşehir, Niğde, Aksaray)
- 2) Ankara Kalkınma Ajansı
- 3) Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (Antalya, Isparta, Burdur)
- 4) Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (Zonguldak, Karabük, Bartın)
- 5) Bursa-Eskişehir-Bilecik Kalkınma Ajansı
- 6) Çukurova Kalkınma Ajansı (Adana - Mersin)
- 7) Dicle Kalkınma Ajansı (Mardin, Şırnak, Siirt, Batman)
- 8) Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (Kahramanmaraş, Osmaniye, Hatay)
- 9) Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (Van, Hakkâri, Muş, Bitlis)
- 10) Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (Ordu, Trabzon, Giresun, Rize, Gümüşhane, Artvin)
- 11) Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (Kocaeli, Sakarya, Yalova, Bolu, Düzce)
- 12) Fırat Kalkınma Ajansı (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)
- 13) Güney Ege Kalkınma Ajansı (Aydın, Muğla, Denizli)
- 14) Güney Marmara Kalkınma Ajansı (Çanakkale, Balıkesir)
- 15) İpek Yolu Kalkınma Ajansı (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)
- 16) İstanbul Kalkınma Ajansı
- 17) İzmir Kalkınma Ajansı
- 18) Karacadağ Kalkınma Ajansı (Şanlıurfa, Diyarbakır)
- 19) Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (Sinop, Kastamonu, Çankırı)
- 20) Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (Erzurum, Erzincan, Bayburt)

---

⁴⁰ Ege Bölgesi Sanayi Odası kapsamında İzmir ve Muğla illeri yer almaktadır.

- 21) Mevlana Kalkınma Ajansı (Konya, Karaman)
- 22) Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (Kayseri, Sivas, Yozgat)
- 23) Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (Samsun, Çorum, Tokat, Amasya)
- 24) Serhat Kalkınma Ajansı (Kars, Ardahan, Iğdır, Ağrı)
- 25) Trakya Kalkınma Ajansı (Edirne, Tekirdağ, Kırklareli)
- 26) Zafer Kalkınma Ajansı (Kütahya, Manisa, Uşak, Afyonkarahisar)

Soru 22) Yerel birimlerce yatırım teşvik belgesi düzenlenebilecek sektör ve konuları “tablo” halinde belirtiniz.

Cevap 22) (Tebliğ’in 4 No.lu Eki)

YEREL BİRİMLERCE TEŞVİK BELGESİ DÜZENLENEBİLECEK SEKTÖR VE KONULAR

Sektörün US 97 KODU	YATIRIM KONULARI
15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı
17	Tekstil ürünleri imalatı (Yün ipliği hariç olmak üzere, tekstil elyafının hazırlanması ve eğirilmesi konusunda sadece modernizasyon yatırımları ve halı, tafting, dokunmamış ve örülmemiş kumaş ile çuval hariç olmak üzere tekstil dokumacılığı konusunda sadece modernizasyon yatırımları)
18	Giyim eşyası imalatı
19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi
20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) ; hasır ve buna benzer, örülerek yapılan maddelerin imalatı
21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı
23	Rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalatı (Madencilik yatırımları hariç)
24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı
25	Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı
26	Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı
27	Ana metal sanayi (2710 demir çelik ana sanayi hariç)

28	Metal eşya sanayi
29	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat imalatı
30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı
31	Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve cihazların imalatı
32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı
33	Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler ile saat imalatı
34	Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı
35	Diğer ulaşım araçlarının imalatı (Gemi ve yat inşa yatırımları hariç)
36	Mobilya imalatı; Başka yerde sınıflandırılmamış diğer imalat
37	Ürün paketleme hizmeti yatırımları
38	Belediye ve il özel idarelerinin hizmet ve altyapı yatırımları
39	Lisanssız Elektrik Üretimi Yatırımları (Ek: RG-26/7/2017-30135; 2017/1 sayılı Tebliğ, Madde 10)

Soru 23) Yatırımların karakteristiğine bağlı olarak yatırım teşvik belgesi talebinde bulunulmadan önce ilgili mevzuatı gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gereken bilgi ve belgeler nelerdir? Yatırım konularına göre açıklayınız.

Cevap 23) (Tebliğ'in 2 No.lu Eki) (Değişik: RG- 8/5/2014-28994)⁴¹

Yatırımların karakteristiğine bağlı olarak yatırım teşvik belgesi talebinde bulunulmadan önce ilgili mevzuatı gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gereken bilgi ve belgeler, yatırım konularına göre aşağıda belirtilmiştir;

1. Madencilik ve enerji yatırımlarında;

a) 3213 sayılı Maden Kanununa tabii istihraç ve istihracı da ihtiva eden entegrasyon yatırımlarında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından bizzat yatırımcı adına düzenlenmiş İşletme Ruhsatı ve İşletme İzninin tasdikli suretleri,

⁴¹ Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 sayılı Tebliği değiştiren Ekonomi Bakanlığı'nın 2014/2 sayılı Tebliği (Değişik: RG- 8/5/2014-28994)

b) 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan 1(a) grubu madenlerden İl Özel İdareleri tarafından ruhsatlandırılanlarda İşletme Ruhsatının tasdikli sureti,

c) Elektrik Piyasası Yönetmeliğine tabii elektrik enerjisi üretimi, iletimi ve dağıtımına yönelik yatırımlarda Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yatırımcı adına düzenlenen lisansın/ön lisansın tasdikli sureti,

ç) (Değişik: RG-25/6/2016-29753) Lisanssız elektrik üretimi yapacak tesislerle ilgili olarak, yetkili kurumdan alınacak proje onay yazısı, ⁴²

d) Jeotermal sondaj ve üretim yatırımlarında İşletme Ruhsatı, petrol ve doğalgaz sondaj ve üretim yatırımlarında ise ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşlarının mevzuatında yer alan nihai izin ve/veya ruhsatlar.

e) Rödovanslı ⁴³ madencilik yatırımlarında sözleşme/anlaşma yapılan kamu kurumu veya iştirakinden alınacak yazı.

2. **Rafineri yatırımlarında;** Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'ndan alınacak lisansın tasdikli sureti,
3. **Harp araç ve gereçleri ile silah, mühimmat ve patlayıcı madde üretimi yatırımlarında;** Milli Savunma Bakanlığı'ndan alınacak tesis kuruluş izni,
4. **Av malzemeleri, nişan tabancası, av bıçakları ve tek el dışı bırakılan patlayıcı maddeleri ve benzerlerinin imali yatırımlarında;** İçişleri Bakanlığı'ndan alınacak kuruluş izni,
5. **Ses ve gaz fişegi atabilen silahların üretimi yatırımlarında;** Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan kuruluş ve ön izin belgesi tasdikli sureti,
6. **Atıkların bertaraf edilmesine yönelik yatırımlarda;** Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bertaraf konusunda düzenlenmiş "çevre lisansı" ya da "çevre izin ve lisansı" tasdikli sureti ya da Çevre ve Şehircilik

⁴² Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 sayılı Tebliği değiştiren Ekonomi Bakanlığı'nın 2016/2 sayılı Tebliği (Değişik: RG - 25/6/2016-29753)

⁴³ Rödovans kelimesi latince "Reditus" gelir - irad kelimesinden günümüz Fransızcasına geçmiş olup, Türk Hukuk Kurumu tarafından hazırlanan Türk Hukuk Lugatının 471. sayfasında "Redevance" ın Türkçe karşılığı "aidat" olarak açıklanmaktadır. Diğer taraftan günümüz literatüründe rödovans; Maden ruhsat sahalarının hukuku uhdesinde kalmak kaydıyla hak sahibi tarafından sözleşme ile özel veya tüzel bir kişiye bir süre tahsis edilmesi durumunda maden ocağının işletilmesini üstlenen özel veya tüzel kişinin esas ruhsat sahibine istihsal ettiği beher ton maden için ödemeyi taahhüt ettiği meblağ olarak tarif edilmektedir.

Bakanlığının bertaraf konusunda geçici faaliyet belgesi verildiğine dair yazısı (komple yeni yatırımlarda bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır.)

7. Atıkların geri kazanımına yönelik yatırımlarda; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından geri kazanım konusunda düzenlenmiş “çevre lisansı” ya da “çevre izin ve lisansı” tasdikli sureti ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığının geri kazanım konusunda geçici faaliyet belgesi verildiğine dair yazısı (komple yeni yatırımlarda bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır.)
8. Alkollü içecekler ve tütün mamulleri yatırımlarında; Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu’ndan alınmış olan tesis kurma izin belgesi tasdikli sureti,
9. Pancar veya kamış işleyerek şeker üretimi konularında yapılacak komple yeni veya tevsî yatırımları için; Şeker Kurumu’ndan alınmış tesis kurma izin yazısının tasdikli sureti,
10. Sağlık yatırımlarında; Ön izin alınması zorunlu sağlık yatırımlarında Sağlık Bakanlığından alınan ön izin yazısının onaylı örneği; kamu-özel ortaklığı modeline göre yapılacak yatırımlarda uygulama sözleşmesi.
11. Turizm yatırımlarında; Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenecek Turizm Yatırımı, Turizm İşletmesi ve/veya Kısmi Turizm İşletmesi Belgesinin tasdikli sureti,
12. (Değişik: RG -25/6/2016 -29753) ⁴⁴ İskele, rıhtım, balıkçı barınağı ve liman yatırımlarında; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü’nün uygulama projesine ilişkin onay yazısı (Yat limanı yatırımlarında ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenecek Turizm Yatırımı, Turizm İşletmesi ve /veya Kısmi Turizm İşletmesi belgesinin tasdikli sureti aranır).
13. Havalimanlarında yapılacak komple yeni yer hizmetleri yatırımda; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nden ön izin alındığına dair yazının tasdikli sureti (diğer yatırım cinslerinde Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğüne düzenlenmiş çalışma ruhsatı aranır).

⁴⁴ Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 sayılı Tebliği değiştiren Ekonomi Bakanlığı’nın 2016/2 sayılı Tebliği (Değişik: RG - 25/6/2016-29753)

14. (Mülga: RG- 25/6/2016 - 29753) ⁴⁵
15. Demiryolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında; T.C.D.D ile yapılmış olan Uygulama Protokolünün tasdikli sureti,
16. (Mülga: RG- 25/6/2016 - 29753) ⁴⁶
17. (Değişik: RG - 25/6/2016 - 29753) ⁴⁷ **Yap-İşlet veya Yap-İşlet-Devret modeli ile gerçekleştirilecek yatırımlarda;** İlgili Bakanlık, kurum veya kuruluş ile yapılan uygulama sözleşmesinin örneği.
18. **Kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler tarafından yapılacak yatırımlarda;** KDV mükellefiyeti olduğuna dair ilgili vergi dairesinden alınacak belge,
19. **Kültür yatırımlarında;** Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenecek Kültür Belgesinin tasdikli sureti, (Komple yeni yatırımlarda Kültür Yatırım Belgesi aranacak olup, tamamlama vizesi aşamasında da Kültür Girişim Belgesi aranır).
20. **Lojistik hizmetleri yatırımlarında;** Lojistik yatırımlarında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca düzenlenmiş L2 belgesinin tasdikli sureti, (komple yeni yatırımlarda bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır).
21. **Kablo ve uydu yayıncılığı yatırımlarında;** Komple yeni yatırımlarda, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'ndan (RTÜK) alınacak lisans ve yayın izni işlemlerinin başlatıldığına dair yazı (Tamamlama vizesi aşamasında RTÜK'ten alınmış lisans ve yayın izni verildiğine dair yazı ayrıca aranacaktır), diğer yatırım cinslerinde ise RTÜK'ten alınacak lisans ve yayın izni olduğuna dair yazı.
22. **Karasal yayıncılık yatırımlarında;** Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan alınacak yasal süresi zarfında lisans başvurusunda bulunulduğuna dair yazı ile aynı Kuruldan alınacak 6112 sayılı Kanun kapsamında yayın yapılmasına dair izin yazısı,

⁴⁵ Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 sayılı Tebliği değiştiren Ekonomi Bakanlığı'nın 2016/2 sayılı Tebliği (Değişik: RG - 25/6/2016-29753)

⁴⁶ Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 sayılı Tebliği değiştiren Ekonomi Bakanlığı'nın 2016/2 sayılı Tebliği (Değişik: RG - 25/6/2016-29753)

⁴⁷ Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 sayılı Tebliği değiştiren Ekonomi Bakanlığı'nın 2016/2 sayılı Tebliği (Değişik: RG - 25/6/2016-29753)

- 23. İmalat sanayi yatırımlarında;** Komple yeni yatırım dışındaki yatırım cinsleri için, oda veya noter onaylı geçerli kapasite raporu.
- 24. 4.12.2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamına giren depolama tesisi yatırımlarında;** Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan alınacak lisansın onaylı sureti (komple yeni yatırımlarda bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır).
- 25. Lisanslı depoculuk yatırımlarında;** Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca düzenlenmiş lisansın tasdikli sureti (komple yeni yatırımlarda Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca kuruluş izni verildiğine dair yazı aranır. Lisans ise tamamlama vizesi aşamasında aranır).
- 26. Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı yatırımlarında;** Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nden alınan izin yazısının tasdikli sureti.

Soru 24) Yatırımcılar tarafından yerel birimlere yapılan yatırım teşvik belgesi müracaatlarında, yerel birimlerce yapılacak işlemleri açıklayınız. Görev verilen kurum ve kuruluşları yükümlülüklerini açıklayınız.

Cevap 24) (Karar Md.20; Tebliğ Md.24)

A. Yerel birimlerce yapılacak işlemler;

(1) Yerel birimlere yapılan yatırım teşvik belgesi müracaatlarından uygun görülenler için yerel birim tarafından yatırım teşvik belgesi hazırlanır ve değerlendirilmek üzere Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne iletilir. Bakanlıkca uygun görülen yatırım teşvik belgeleri onaylanarak ilgili yerel birimlere gönderilir.

(2) Karar'ın 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi ⁴⁸ ile 22 nci ⁴⁹ ve 23 üncü ⁵⁰ maddeleri dışındaki işlemler, yatırım teşvik belgesini düzenleyen ilgili yerel birimlerce sonuçlandırılır.

⁴⁸ Md 9 Gümrük vergisi muafiyeti

(3) Ekonomi Bakanlığı sektörel kısıtlamaları göz önüne alarak;

b) Kullanılmış komple tesisin proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda ithalini uygun görebilir.

⁴⁹ Md 22 Devir, satış, ihraç ve kiralama

⁵⁰ Md 23 Yatırımları Nakli

(3) Tamamlama vizesi yapılacak yatırımlarla ilgili olarak yerel birimler, söz konusu yatırımların gerçekleşmelerini tespit ederek tebliğle belirlenecek formatta Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne bildirilir. Bakanlığın uygun görüşü alınmadan tamamlama vizesi işlemleri tekemmül etmiş sayılmaz.

(4) Yerel birimler, yatırım teşvik belgeleri ile ilgili yapılacak işlemleri kadrolarında tam süreli olarak çalışan teknik/uzman personel aracılığıyla yürütmek.

(5) 2012/3305 sayılı Karar hükümlerine aykırı davrandığı tespit edilen yerel birimlerin yetkilerine Ekonomi Bakanlığınca son verilir ve gerekli tedbirleri alınmaya kadar yeni görev verilmez.

(6) Kalkınma Ajansları, Ekonomi Bakanlığınca düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımların gerçekleşmelerini izleyerek gerçekleşme durumlarını altışar aylık dönemler halinde Ekonomi Bakanlığına bildirirler.

B. Görev verilen kurum ve kuruluşların yükümlülükleri;

(1) Yerel birimler ile valilikler, odalar, bankalar, yeminli mali müşavirler gibi görev verilen kurum ve kuruluşlar Karar ve Tebliğ'in uygulamasına yönelik olarak yapmış oldukları işlemlerden sorumludurlar.

(2) Görev verilen ilgili kurum ve kuruluşlar yapılan müracaatları iki ay içerisinde sonuçlandırmakla yükümlüdür.

(3) 2012/3305 sayılı Karar veya 2012/1 sayılı Tebliğ hükümleri ile Karar veya Tebliğ'in değiştirilen hükümlerine aykırı davrandığı tespit edilen, Ekonomi Bakanlığı tarafından verilen görüşleri ve talimatları uygulamayan yerel birimler ile görev verilen diğer kuruluşların yetkilerine Ekonomi Bakanlığınca son verilir ve gerekli tedbirleri alınmaya kadar yeni görev verilmez.

Soru 25) Yatırım Teşvik Mevzuatı çerçevesinde yatırımcıya sağlanan destek unsurlarını belirterek mahiyetlerini açıklayınız.

Cevap 25) (Karar Md.4) Yeni Yatırım Teşvik Mevzuatında yer alan destek unsurları;

1. Katma Değer Vergisi İstisnası:

Yatırım teşvik belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak

satış ve kiralamalarında katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

2. Gümrük Vergisi Muafiyeti:

Yatırım teşvik belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

3. Vergi İndirimi:

Gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşınca kadar, indirimli olarak uygulanmasıdır.

4. Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği:

Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Ekonomi Bakanlığınca karşılanmasıdır.

5. Gelir Vergisi Stopajı Desteği:

Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için belirlenen gelir vergisi stopajının terkin edilmesidir. Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde öngörülür.

6. Sigorta Primi Desteği:

Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Ekonomi Bakanlığınca karşılanmasıdır. Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik yatırımlar için düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde öngörülür.

7. Faiz Desteği:

Faiz Desteği, yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanılan en az bir yıl vadeli yatırım kredileri için sağlanan bir finansman desteği olup, yatırım teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmının Ekonomi Bakanlığınca karşılanmasıdır.

8. Yatırım Yeri Tahsisi:

Yatırım teşvik Belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Maliye Bakanlığınca

belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilmesidir.

9. Katma Değer Vergisi İadesi:

Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki Stratejik Yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir.

Soru 26) Bölgesel veya büyük ölçekli yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bir alt bölge destekleri sağlanacak yatırımlar hangileridir?

Cevap 26) (Karar Md.18) Bölgesel veya büyük ölçekli yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bir alt bölge destekleri sağlanacak yatırımlar şöyledir:

(1) Büyük ölçekli yatırımlar veya bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yatırım teşvik belgesi düzenlenen yatırımlar, aşağıda belirtilen koşullardan en az birini sağlamaları halinde vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından buldukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.

a) (Değişik: RG-5/10/2016-29848) Yatırımın organize sanayi bölgesinde gerçekleştirilmesi veya endüstri bölgesinde (imalat sanayine yönelik yatırımlar) gerçekleştirilmesi. ⁵¹

b) Yatırımın, aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması.

(2) Karar'ın 18 nci maddesi kapsamında 6 ncı bölgede gerçekleştirilecek büyük ölçekli ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar için sigorta primi işveren hissesi desteği, bölgede geçerli olan süreye **(2) yıl ilave** edilmek, vergi indirimi desteği ise bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına **(5) puan ilave** edilmek suretiyle uygulanır.

51 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 7/9/2016 tarih ve 2016/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG- 5/10/2016-29848)

(3) (Ek: RG-5/10/2016-29848) OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre orta-yüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan ürünlerden EK-6’da belirtilenlerin üretimine yönelik yatırımlar, İstanbul ili hariç olmak üzere 1 nci, 2 nci ve 3 ncü bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde 4 ncü bölgede uygulanan, 4 ncü, 5 nci ve 6 ncı bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde ise bulunduğu bölgede bölgede bulunan bölgesel desteklerden yararlanır. Bu fıkra kapsamında düzenlenecek teşvik belgeleri için asgari sabit yatırım tutarı 1 nci ve 2 nci bölgelerde 1 milyon Türk Lirası, diğer bölgelerde 500 bin Türk lirasıdır. ⁵²

(4) (Ek: RG -22/2/2017-29987) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan 4 ncü ve 5 nci bölge illerindeki organize sanayi bölgeleri ile Kilis ilinde yer alan organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek bölgesel , büyük ölçekli ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar, tabii olunan uygulama kapsamında 6 ncı bölgede uygulanan desteklerden aynı oran, miktar, süre ve şartlarda yararlanır. ⁵³

Soru 27) Büyük ölçekli yatırımları, konularına göre asgari yatırım tutarlarını da belirterek açıklayınız. Bölgelere göre büyük ölçekli yatırımlar için sağlanan destek unsurlarını “tablo” halinde gösteriniz.

Cevap 27) (Karar Md.4; Karar EK-3) Aşağıda belirtilen 12 yatırım konusu, büyük ölçekli yatırımların teşviki çerçevesinde desteklenmektedir.

⁵² 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 7/9/2016 tarih ve 2016/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG- 5/10/2016-29848)

⁵³ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 13/2/2017 tarih ve 2017/9917 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Ek: RG - 22/2/2017-29987)

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR

Sıra No	Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
2	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
3	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları ile Havalimanı yatırımları (Değişik: RG-8/4/2016-29678; 29/2/2016 tarih ve 2016/8715 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı)	200
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları	
4-a	Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları	200
4-b	Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	50
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	
6	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	
10	Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları	50
11	Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları	
12	Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar: Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)	

Bu uygulama kapsamında sağlanan destek oran ve süreleri özet olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB Dışı	25	30	35	40	50	60
		OSB İçi	30	35	40	50	60	65
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi	OSB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Sigorta Primi Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

Soru 28) Stratejik yatırımlar için sağlanan destek unsurlarını, bölgelere göre “tablo” halinde gösteriniz.

Cevap 28) (Karar Md.4/5, Md.8, 12, 14, 15) Stratejik yatırımlar için sağlanan destek oran ve süreleri özet olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

STRATEJİK YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları		BÖLGELER					
		I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası		VAR					
Gümrük Vergisi Muafiyeti		VAR					
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	50					
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Destek Süresi	7 yıl (6. Bölgede 10 Yıl)					
Yatırım Yeri Tahsisi		VAR					
Faiz Desteği	İç Kredi	5 Puan					
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi	2 Puan					
Sigorta Primi Desteği		10 yıl (Sadece 6 ncı Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin)					
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		10 yıl (Sadece 6 ncı Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin)					
KDV İadesi		VAR (Sadece 500 Milyon TL ve üzeri yatırımlar için)					

Soru 29) Yatırım Teşvik Mevzuatı ile sağlanan gümrük vergisi muafiyetinin mahiyetini ayrıntılı olarak açıklayınız.

Cevap 29) (Karar Md.9) Gümrük vergisi muafiyeti mahiyeti aşağıda açıklanmıştır:

(1) Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırım malı makine ve teçhizatın ithali, otomobil ve hafif ticarî araç yatırımlarında yatırım dönemi içerisinde kalmak kaydıyla monte edilmemiş haldeki (CKD)⁵⁴ aksam ve parçaların ithali,

⁵⁴ CKD- (completely knocked down). Tamamen sökülmiş (daha sonra montajı yapılacak) -(Nakliyecilikte) daha sonra birleştirilmek üzere parçalar halinde satılan mal (Yeni Zelanda'da kullanılan terim).

gemi ve elli metrenin üzerindeki yat inŒa yatırımlarında tekne kabuğu ithali yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı gereğince ödenmesi gereken gümrük vergisinden muafıtır.

(2) Yatırım teŒvik belgesi kapsamında otobüs, çekici (Euro normlarına uygun yeŒil motoru haiz olanlar hariç), mobilya, motorbot, kamyon (off-road truck tipi karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar hariç), transmikser, beton santrali, forklift ve beton pompası ithal edilmesi halinde yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı'nda öngörülen oranlarda gümrük vergisi tahsil edilir. Ayrıca, makine ve teçhizat bedelinin yüzde beŒine kadar yedek parça, gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaksızın ithal edilerek sabit yatırım tutarına dahil edilebilir.

(3) Ekonomi Bakanlığı, sektörel kısıtlamaları göz önüne alarak;

a) İthalat Rejimi Kararı uyarınca ithali mümkün olan kullanılmıŒ veya yenileŒtirilmiŒ makine ve teçhizat (karayolu nakil vasıtaları hariç) ile İthalat Rejimi Kararı'nın 7 nci maddesi uyarınca ithaline izin verilen makine ve teçhizatın yatırım teŒvik belgesi kapsamına alınmasını,

b) KullanılmıŒ komple tesisin proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda ithalini,

uygun görebilir.

(4) Baskı, basım, matbaa, tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon yatırımlarına yönelik yatırım teŒvik belgeleri kapsamında kullanılmıŒ veya yenileŒtirilmiŒ makine ve teçhizat ithal edilemez.

(5) Finansal kiralama yöntemiyle gerekleŒtirilecek yatırımlar için finansal kiralama Œirketi adına ayrı bir yatırım teŒvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının yatırım teŒvik belgesi dikkate alınarak ithalat iŒlemleri yapılıır. İthalat iŒlemleri ile ilgili olarak yatırımcı ile finansal kiralama Œirketleri müteselsilen sorumludur.

(6) (DeĐiŒik: RG-8/4/2015 - 29320) Yatırım teŒvik belgesi almak üzere müracaat edilmiŒ, ancak yatırım teŒvik belgesine baĐlanmamıŒ yatırımlara iliŒkin makine ve teçhizatın ithaline, Ekonomi Bakanlığının grŒne istinaden Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca, yatırım teŒvik belgesi kapsamında muafiyet tanınabilecek ve istisna edilebilecek vergi ve kesintilerin toplam tutarı kadar teminatın alınması suretiyle müsaade edilebilir.

Teminatla ithalatta, bir defada verilecek teminat süresi azami altı ay olup, sürenin başlangıç tarihi, eşyanın serbest dolaşıma giriş tarihidir. Bu süre içerisinde teşvik belgesinin düzenlenememiş olması halinde süre bitimini müteakip üç ay içerisinde süre uzatımı için doğrudan Gümrük ve Ticaret Bakanlığına müracaat edilir. Verilecek ek sürenin başlangıcı bir önceki sürenin bittiği tarihtir. Teminatın çözümü için, teşvik belgesi ve eki ithal makine ve teçhizat listesi ile birlikte Gümrük ve Ticaret Bakanlığına müracaat edilmesi gerekir. Aksi takdirde teminat irat kaydedilir.⁵⁵

(7) Otomobil üretimine yönelik olarak asgari yüz bin adet/yıl kapasiteli yeni bir yatırım yapılması veya mevcut tesislerin kurulu kapasitelerinin en az yüz bin adet/yıl artırılması halinde, yatırım teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde yirmisinin gerçekleştirilmesini müteakip, yatırım süresi içerisinde olmak kaydıyla gümrük vergisine tabi olmaksızın yatırımcılara A, B ve C segmentlerinden otomobil ithaline izin verilebilir. Yatırım teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilen toplam otomobil sayısı, belgede kayıtlı ilave kapasitenin yüzde on beşini aşamaz. Ancak, belge kapsamında motor üretiminin de yer alması halinde, motor üretim kapasitesinin yüzde on beşi kadar daha (motor üretim kapasitesinin, otomobil üretim kapasitesinden fazla olması durumunda otomobil kapasitesi dikkate alınır) yukarıda belirtilen segmentlerden ilave otomobil ithaline izin verilebilir.

Soru 30) 25.10.1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu uyarınca, yatırım teşvik belgesine sahip yatırımcılara KDV istisnası ile KDV iadesinin uygulama şeklini açıklayınız.

Cevap 30) (Karar Md.10) KDV istisnası ve iadesi;

(1)(Değişik: RG - 22/2/2017-29987) 25.10.1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, yatırım teşvik belgesini haiz yatırımcılara yatırım teşvik belgesi kapsamında yapılacak makine ve teçhizat ithal ve yerli teslimleri **ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları**⁵⁶ KDV'den istisna edilebilir.

⁵⁵ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 16/3/2015 tarih ve 2015/7496 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG-8/4/2015 - 29320)

⁵⁶ 13/2/2017 tarih ve 2017/9917 sayılı Bakanlara Kurulu Kararı'nın 1. maddesi ile 10. madde metnine "ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları" ibaresi eklenmiştir. (Yayımlandığı Resmî Gazete tarihi ve sayısı: 22/2/2017- 29987)

Aynı hüküm, yatırım teşvik belgesinin veya yatırım teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın devir işlemleri ile makine ve teçhizat listelerinde set, ünite, takım vb. olarak belirtilen malların kısmi teslimlerinde de uygulanır.

(2) Sabit yatırım tutarı beş yüz milyon Türk Lirasının üzerindeki stratejik yatırımlar kapsamında yapılacak bina-inşaat harcamaları KDV iadesinden yararlandırılabilir.

Soru 31) Büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları çerçevesinde desteklenen yatırımlardan komple yeni yatırım ve diğer yatırım cinslerinde sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasının nasıl yapılacağını, sürelerini de belirterek açıklayınız. Konuyla ilgili işverenlerin sorumlulukları nelerdir? Sigorta primi işveren hissesi desteği ne zaman başlar?

Cevap 31) (Karar Md.12; Tebliğ Md.14) Sigorta primi işveren hissesi desteği;

(1) Büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlardan, tamamlama vizesi yapılmış yatırım teşvik belgesinde kayıtlı istihdamı aşmamak kaydıyla;

a) Komple yeni yatırımlarda, yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleşen yatırımla sağlanan,

b) Diğer yatırım cinslerinde, yatırımın tamamlanmasını müteakip, yatırıma başlama tarihinden önceki son altı aylık dönemde (mevsimsel özellik taşıyan yatırımlarda bir önceki yıla ait mevsimsel istihdam ortalamaları dikkate alınır) Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen aylık prim ve hizmet belgesinde bildirilen ortalama işçi sayısına yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleşen yatırımla ilave edilen, istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(2)(Değişik: RG-9/5/2014- 28995) (Değişik: RG - 8/4/2015-29320) (Değişik: RG-8/4/2016-29678) (Değişik: RG-5/10/2016-29848) Büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlarda söz konusu destek aşağıda belirtilen sürelerde uygulanır. ⁵⁷

⁵⁷ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 27/1/2014 tarih ve 2014/6058 sayılı; 16/3/2015 tarih ve 2015/7496 sayılı ; 29/2/2016 tarih ve 2016/8715 sayılı; 7/9/2016 tarih ve 2016/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları (Değişik: RG - 9/5/2014- 28995) (Değişik: RG - 8/4/2015-29320) (Değişik: RG-8/4/2016-29678) (Değişik: RG - 5/10/2016-29848)

Bölgeler	Uygulama Süresi
1	2 yıl
2	3 yıl
3	5 yıl
4	6 yıl
5	7 yıl
6	10 yıl

(3) Stratejik yatırımlar için bu destek 6 ncı bölgede on yıl, diğer bölgelerde yedi yıl süreyle uygulanır.

(4) (Değişik: RG -13/10/2012- 28440) Yararlanılan sigorta primi işveren hissesi desteğinin tutarı, bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlar ile büyük ölçekli yatırımlarda sabit yatırım tutarının aşağıda belirtilen oranlarını geçemez.⁵⁸

Bölgeler	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Büyük Ölçekli Yatırımlar
	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Sabit Yatırım Tutarına Oranı (%)	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Sabit Yatırım Tutarına Oranı (%)
1	10	3
2	15	5
3	20	8
4	25	10
5	35	11

(5) (Değişik: RG-13/10/2012-28440) Stratejik yatırımlarda sigorta primi işveren hissesi desteğinin miktarı; 1, 2, 3, 4 ve 5 inci bölgelerde sabit yatırım tutarının yüzde on beşini geçemez.⁵⁹

(6) İşveren hissesine ait primlerin karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 31.5.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermesi ve

⁵⁸ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 2/10/2012 tarih ve 2012/3802 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG - 13/10/2012- 28440)

⁵⁹ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 2/10/2012 tarih ve 2012/3802 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG - 13/10/2012- 28440)

sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutar ile Ekonomi Bakanlığınca karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın yasal süresi içerisinde ödenmiş olması şarttır. İşveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Bakanlıkça Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

(7) (Değişik: RG-8/4/2015-29320) Genel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen, tersanelerin gemi inşa yatırımlarında tamamlama vizesi şartı aranmaksızın belge konusu geminin yapımında istihdam edilen işçiler için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Ekonomi Bakanlığınca karşılanabilir. Bu destek, gemi inşası devam etse dahi yatırıma başlama tarihinden itibaren en fazla on sekiz ay süreyle uygulanır. Yat, yüzer tesis ve deniz araçları da bu kapsamda değerlendirilir. Maden arama yatırımlarında ise, bu desteğin uygulanmasına ikinci fıkrada belirtilen süreler dikkate alınarak tamamlama vizesi yapılmadan önce de başlanabilir.⁶⁰

(8) Bu desteğin uygulanacağı yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırıma ait tesiste, işverenin sosyal güvenlik işyeri numarası altında ilgili mevzuatta belirlenen alt işverenler tarafından istihdam edilen işçi sayısı da dikkate alınabilir.

(9) Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak aktarımlarla ilgili usul ve esaslar Ekonomi Bakanlığı tarafından belirlenir.

Sigorta primi işveren hissesi desteği;

(1) Sigorta primi işveren hissesi desteği, komple yeni yatırımlarda belge kapsamında gerçekleştirilen yatırımla sağlanan istihdam, diğer yatırım cinslerinde ise mevcuda ilave edilen istihdam için uygulanır. Komple yeni yatırım dışındaki yatırım cinslerinde, aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı işçi sayısının mevcut istihdamın altında olması halinde ilgili ay için prim desteği uygulanmaz.

(2) İşveren hissesine ait primlerin karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermesi ve

⁶⁰ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 16/3/2015 tarih ve 2015/7496 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: RG - 8/4/2015- 29320)

sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutar ile Ekonomi Bakanlığınca karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı ödemiş olması gerekir. İşveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Bakanlıktan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

(3) Sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasına, tamamlama vizesi tarihinin Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesini takip eden aydan itibaren başlanır. Uygulamanın ilk başladığı ay esas alınarak yatırım teşvik belgesinde kayıtlı azami destek oranının aşılmasıyla kaydıyla belgede belirtilen süre kadar yararlandırıldıktan sonra uygulamaya son verilir.

(4) Sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanması ile ilgili işlemler Sosyal Güvenlik Kurumunca ilgili mevzuatı çerçevesinde yürütülür.

(5) Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünce, tamamlama vizesi yapılan ve sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanabilecek yatırım teşvik belgesi sahibi işletmelere ilişkin olarak firma adı, yatırım teşvik belgesi tarih ve sayısı, yatırım yeri ve adresi, SGK işyeri sicil numarası, yatırımın cinsi, mevcut istihdam, ilave istihdam, vergi dairesi, vergi numarası, destekten yararlanma süresi ve azami destek tutarı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına bildirilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca, destekten yararlanacak yatırımcılar için;

a) Desteğin uygulanacağı aya ait prim ve hizmet belgesinde belirtilen sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin, sigortalı hissesine isabet eden tutar ve Ekonomi Bakanlığınca karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın tamamının ödendiğinin,

b) 5510 sayılı Kanun uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığının veya tecil ve/veya taksitlendirildiğinin ya da yapılandırıldığının ve yapılandırmanın bozulmadığının,

c) 6183 sayılı Kanununun 22/A maddesi uyarınca Maliye Bakanlığının tahsilat dairelerine müracaat tarihinden önceki on beş gün içerisinde vadesi geçmiş borcunun olmadığına,

tespit edilmiş olması gerekir.

(6) 2012/1 No.lu Tebliğ'in 14 ncü maddesinin dokuzuncu fıkra⁶¹ hükmü hariç olmak üzere sigorta primi işveren hissesi desteği, sadece yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımda istihdam edilen ilave sigortalılar için, yatırım teşvik belgesinde kayıtlı azami destek oranını aşmamak kaydıyla belirtilen sürelerde uygulanır.

(7) Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanmasını müteakip Tebliğin (8) No.lu ekinde yer alan formatta Ekonomi Bakanlığından toplu aktarım talebinde bulunulur. Ödemeye esas istihdam sayısının ve Bakanlıktan aktarımı tale p edilen tutarın doğruluğundan Sosyal Güvenlik Kurumu sorumludur.

(8) Sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanacağı yatırımların teşvik belgesi kapsamındaki yatırıma ait tesiste, işverenin sosyal güvenlik işyeri numarası altında ilgili mevzuatta belirtilen araçlarca istihdam edilen sigortalı sayısı da dikkate alınabilir.

(9) Genel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen, tersanelerin gemi inşa yatırımlarında tamamlama vizesi şartı aranmaksızın belge konusu geminin yapımında istihdam edilen sigortalılar için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Bakanlıkça karşılanabilir. Bu destek, gemi inşası devam etse dahi en fazla on sekiz ay süreyle uygulanır.

Yat, yüzer tesis ve deniz araçlarının inşasına yönelik yatırımlar da bu kapsamda değerlendirilir. Uygulamaya, teşvik belgesinde kayıtlı istihdam sayısını aşmamak üzere ödemeye esas bilgilerin Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesini takip eden aydan itibaren başlanır.⁶²

(10) Yatırımın devri halinde uygulamadan devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla kalan süre kadar devralan yararlanır.

⁶¹ Sigorta primi işveren hissesi desteği MADDE 14 (9) Genel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen, tersanelerin gemi inşa yatırımlarında tamamlama vizesi şartı aranmaksızın belge konusu geminin yapımında istihdam edilen sigortalılar için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Bakanlıkça karşılanabilir. Bu destek, gemi inşası devam etse dahi yatırıma başlama tarihinden itibaren en fazla on sekiz ay süreyle uygulanır. Yat, yüzer tesis ve deniz araçlarının inşasına yönelik yatırımlar da bu kapsamda değerlendirilir. Uygulamaya, teşvik belgesinde kayıtlı istihdam sayısını aşmamak üzere ödemeye esas bilgilerin Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesini takip eden aydan itibaren başlanır.

⁶² Ekonomi Bakanlığı'nın 2012/1 sayılı Tebliğ'in 14 ncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında değişiklik yapan 2017/1 sayılı Tebliğin 5 nci maddesi (Ek: RG- 26/7/2017-30135)

Soru 32) Sigorta primi desteğinin mahiyeti ile bu destekten yararlanma şartlarını açıklayınız.

Cevap 32) (Karar Md.13; Tebliğ Md.15) (1) Sigorta primi desteği; 6 ncı bölgede, büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yatırım teşvik belgesine istinaden gerçekleştirilecek yatırımla sağlanan ilave istihdam için, tamamlama vizesi yapılan yatırım teşvik belgesinde kayıtlı istihdam sayısını aşmamak kaydıyla, işveren tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna denmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı, tamamlama vizesinin yapılmasını müteakip on yıl süreyle işveren adına Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanabilir.

(2) Bu destekten yararlanılabilmesi için, aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve Ekonomi Bakanlığınca karşılanmayan işçi hissesine ait tutarın yasal süresi içerisinde denmiş olması şarttır. Bu destekten yararlanan yatırımcı tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Bakanlıkça Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

(3) Karar'ın 12 nci maddesinin 8 inci fıkrasında ⁶³ yer alan hüküm sigorta primi desteği için de uygulanabilir.

Tebliğ'in 14 üncü maddesinin birinci, ikinci, cnc, dördüncü, beşinci, yedinci, sekizinci ve onuncu fıkra hükümleri sigorta primi desteği için de uygulanır.

Soru 33) Bir yatırım teşvik belgesine sahip yatırımcının bu belgeye göre gerçekleştirileceği yatırımlarla ilgili gelir vergisi stopajı desteği uygulamasını açıklayınız. Yatırımın tamamlanamaması, yatırımın devri veya yatırım teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde yapılacak işlemleri belirtiniz.

Cevap 33) (Karar Md.14) (1) Gelir vergisi stopajı desteği; 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karar uyarınca 6 ncı bölge için düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla sağlanan ilave istihdam için, belgede kayıtlı istihdam sayısını aşmamak kaydıyla,

⁶³ Sigorta primi işveren hissesi desteği

MADDE 12 - (8) Bu desteğin uygulanacağı teşvik belgesi kapsamındaki yatırıma ait tesiste, işveren sosyal güvenlik işyeri numarası altında ilgili mevzuatta belirlenen alt işverenler tarafından istihdam edilen işçi sayısını da dikkate alınabilir.

işçilerin ücretlerinin asgari ücrete tekabül eden kısmı üzerinden hesaplanan gelir vergisi, yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçtiği tarihten itibaren on yıl süreyle verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

(2)Yatırımın tamamlanamaması veya yatırım teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde, gelir vergisi stopajı desteği uygulaması nedeniyle terkin edilen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.

(3)Yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde devralan, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla gelir vergisi stopajı desteğinden yararlanır.

(4)Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde, gelir vergisi stopajı desteği uygulamasından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise kalan süre kadar devralan yararlanır.

Soru 34) Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca, kurumlar vergisi veya gelir vergisine uygulanacak indirim oranları ile katkı oranlarını bölgesel teşvik uygulaması ve büyük ölçekli yatırımlar sınıflaması çerçevesinde açıklayınız.

Cevap 34) (Karar Md.15) (Değişik: 5/10/2016-29848) (1) Vergi indirimi; büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında gerçekleştirecek yatırımlarda, 5520 sayılı Kanunun 32/A maddesi çerçevesinde gelir vergisi veya kurumlar vergisi, öngörülen yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar aşağıda belirtilen oranlarda indirimli olarak uygulanır.⁶⁴

Bölgeler	Bölgesel Teşvik Uygulamaları		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)
1	15	50	25	50
2	20	55	30	55
3	25	60	35	60
4	30	70	40	70
5	40	80	50	80
6	50	90	60	90

⁶⁴ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 7/9/2016 tarih ve 2016/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: 5/10/2016-29848)

(2)(Değişik: RG-9/5/2014-28995) (Değişik: RG- 8/4/2015-29320) (Değişik: RG - 8/4/2016-29678) (Mülga::RG- 5/10/2016-29848) ⁶⁵

Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK)'nın 32/a maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisine tabi matrah, KVK'nın 32/a maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisi oranı:

KVK'nın 32 nci maddesinde vergi oranına ilişkin hükümler yer alır. Bu maddenin devamına 5838 sayılı Kanunla ⁶⁶, yatırımların teşviki amacıyla indirimli kurumlar vergisi oranını düzenleyen 32/A maddesi eklenmiştir. 5838 sayılı Kanunla getirilen ve 6322 sayılı Kanunla ⁶⁷ revize edilen yeni teşvik sisteminde vergi indirimi yanında diğer destekler de uygulanmaktadır.

Finans ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, taahhüt işleri, “Yap-işlet-devret modeli” ile enerji üretilmesine dair 4283 sayılı Kanun ve “Yap-işlet-devret modeli”ne göre 3996 sayılı Kanun kapsamında yapılan yatırımlar, rödovans sözleşmelerine bağlı yatırımlar hariç olmak üzere, Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur.

Açıklanan hüküm çerçevesinde, yukarıda sayılan sektör ve konular dışında kalan ve teşvik belgesine bağlı olarak yapılan yatırımlar indirimli kurumlar vergisinden yararlanır.

-Yatırıma katkı tutarı; indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların Devletçe karşılanacak tutarını,

-Yatırıma katkı oranı; yatırıma katkı tutarının yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak oranı,

-İndirimli kurumlar vergisi oranı; yatırım teşvik uygulamasında bölgeler itibariyle belirlenen ve kurumlar vergisi matrahına uygulanan oranı,

⁶⁵ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 7/9/2016 tarih ve 2014/6058 sayılı ; 16/3/2015 tarih ve 2015/7496 sayılı; 29/2/2016 tarih ve 2016/8715 sayılı; 7/9/2016 tarih ve 2016/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları (Değişik: RG-9/5/2014-28995) (Değişik: RG-8/4/2015-29320) (Değişik: RG - 8/4/2016-29678) (Mülga:: RG- 5/10/2016-29848)

⁶⁶ Bazı kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 18/02/2009 tarihli ve 5838 sayılı Kanun (R.G.: 28/02/2009-Mükerrer 27155)

⁶⁷ Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 31/05/2012 tarihli ve 6322 sayılı Kanun

ifade eder ⁶⁸ Durumu bir örnekle açıklayalım: Serdengeçti A.Ş.'nin bulunduğu Osmaniye (5 nci Bölge) İlinde 2012 yılı için yatırıma katkı oranı %40 ve indirimli KV Oranı %80'dir. Şirket bu bölgede 1 000 000 Türk Liralık yatırım yapmış ve bu yatırımdan 2012 yılında 200 000 Türk Lirası kazanç elde etmiştir. Şirketin diğer faaliyetleri dolayısıyla da 300 000 Türk Lirası geliri bulunmaktadır.

Bu duruma göre teşvik, yatırım konusu faaliyetle ilgili kazanç üzerinden her yıl alınması gereken kurumlar vergisinin % 80'inden vazgeçilerek verilecektir. Böylece, 2012 yılında 200 000 Türk Lirası üzerinden 40 000 Türk Lirası vergi hesaplanacak; bu tutarın da %80 'i olan 32 000 Türk Lirasının tahsilinden vazgeçilecektir.

Yatırımın Hazine tarafından desteklenecek toplam tutarı .....400 000 TL
(1 000 000 x %40 = 400 000)

Yatırım dolayısıyla elde edilen kazanç üzerinden hesaplanan vergi ....40 000 TL
(200 000 x %20 = 40 000)

2012 yılında tahsilinden vazgeçilen kurumlar vergisi .....32 000 TL
(40 000 x %80 = 32 000)

Bu faaliyet nedeniyle ödenecek kurumlar vergisi .....8 000 TL
(40 000 - 32 000 = 8 000)

Gelecek yıllar için kalan destekleme tutarı .....368 000 TL
(400 000 - 32 000 = 368 000)

Soru 35) Yatırım teşvik belgesi kapsamında 31.12.2013 tarihine kadar yatırıma başlanılması halinde; bölgesel teşvik uygulamaları ve büyük ölçekli yatırımlar sınıflaması çerçevesinde, kurumlar vergisi veya gelir vergisine uygulanacak indirim oranları ile yatırıma katkı oranlarını açıklayınız.

Cevap 35) (Karar Md.15/2) 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karara istinaden düzenlenecek yatırım teşvik belgeleri kapsamında 31.12.2013 tarihine kadar (bu tarih dahil) yatırıma başlanılmış olması halinde aşağıdaki tabloda belirtilen indirim oranları ile yatırıma katkı oranları uygulanır.

⁶⁸ Arslan Cem; 2012 Yılı Kurumlar Vergisi Beyannamesi (E-Beyanname) Düzenleme Rehberi (Sirküler Rapor Serisi, Sayı 2013 - 2) TÜRMOB Yayınları- 445 Ankara, 05.03.2013. Bkz. s.222-238

	Bölgesel Teşvik Uygulamaları		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
Bölgeler	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)
1	15	50	25	50
2	20	55	30	55
3	25	60	35	60
4	30	70	40	70
5	40	80	50	80
6	50	90	60	90

Stratejik yatırımlar için tüm bölgelerde uygulanacak vergi indirimi oranı yüzde doksan ve yatırıma katkı oranı yüzde ellidir.

Karar'ın 15 inci maddesinin uygulamasında yatırıma katkı tutarı, indirimli gelir vergisi veya kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların Devletçe karşılanacak tutarını, bu tutarın yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak oran ise yatırıma katkı oranını ifade eder.

Soru 36) Yatırım teşvik belgesi çerçevesinde yapılacak stratejik yatırımlarda uygulanacak vergi indirimi oranı ve yatırıma katkı oranını açıklayınız.

Cevap 36) (Karar Md.15/3) Stratejik yatırımlar için tüm bölgelerde uygulanacak vergi indirimi oranı % 90 ve yatırıma katkı oranı % 50'dir.

Yatırıma katkı tutarına ulaşmaya kadar indirimli kurumlar vergisi uygulaması devam eder. Buna göre, Devlet tarafından karşılanacak yatırıma katkı tutarına ulaşılması ile ilgili yıl sınırlaması yoktur. Örneğin; Yatırıma katkı tutarı 100 000 Türk Lirası olan bir şirket, bu yatırım dolayısıyla elde ettiği kazanç üzerinden hesaplanan ve Devlet tarafından vazgeçilen vergi miktarı 100 000 Türk Lirasına ulaşmaya kadar indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanmaya devam edecektir. ⁶⁹

⁶⁹ Arslan Cem; 2012 Yılı kurumlar Vergisi Beyannamesi (E-Beyanname) Düzenleme Rehberi (Sirküler Rapor Serisi, Sayı: 2013 - 2) TÜRMÖB Yayınları- 445 Ankara, 05.03.2013. Bkz. s.227

Soru 37) Yatırım teşvik belgesinde belirtilen yatırım dönemi ile sınırlı olmak üzere yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli gelir vergisi veya kurumlar vergisi uygulanabilir mi? Uygulamaya ilişkin kısıtları belirtiniz.

Cevap 37) (Karar Md.15/5) (Değişik: RG-5/10/2016-29848) Bu maddeye göre hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben, gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını aşmamak ve toplam yatırıma katkı tutarının yüzde seksenini geçmemek üzere yatırım döneminde yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli gelir veya kurumlar vergisi uygulanabilir. ⁷⁰

Karar'ın 15 inci maddesine göre hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben, gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını aşmamak üzere toplam yatırıma katkı tutarının;

a) Büyük ölçekli yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlarda; 2 nci bölgede % 10 unu, 3 üncü bölgede % 20'sini, 4 üncü bölgede % 30'unu, 5 inci bölgede % 50'sini ve 6 ncı bölgede % 80 ini,

b) Stratejik yatırımlarda; 6 ncı bölgede % 80'ini, diğer bölgelerde % 50 sini geçmemek üzere,

yatırım döneminde yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli gelir vergisi veya kurumlar vergisi uygulanabilir.

Soru 38) Hangi yasalar kapsamında yapılacak yatırımlar için vergi indirimi desteği öngörülmediğini açıklayınız.

Cevap 38) (Karar Md.15/6) 5520 sayılı Kanun gereği finans ve sigortacılık konularında faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar ve rödovans sözleşmesine bağlı olarak yapılan yatırımlar vergi indirimi desteğinden yararlanamaz.

⁷⁰ 15/6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 7/9/2016 tarih ve 2016/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Değişik: 5/10/2016-29848)

Soru 39) İndirimli Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi uygulamasından yararlanamayan harcamaları açıklayınız.

Cevap 39) (Karar Md.15/6) Arazi-arsa, royalti, yedek parça ve amortismanına tabi olmayan diğer harcamalar yatırıma katkı tutarının tespitinde dikkate alınmaz ve bu harcamalar indirimli vergi uygulamasından yararlanamaz.

Soru 40) Karar kapsamında yapılacak “Vergi İndirimi” uygulamalarında, indirimli vergi oranları hangi vergilendirme türünde uygulanmaz?

Cevap 40) (Karar Md.15/7) İndirimli oranlar stopaj suretiyle yapılan vergilendirmede uygulanmaz. Örneğin, Serdengeçti A.Ş., teşvik belgeli yatırımları dolayısıyla indirimli oranda kurumlar vergisine tabi olsa dahi, elde ettiği mevduat faizi ve repo gelirleri üzerinden Gelir Vergisi Kanunu’nun geçici 67 nci maddesi hükmü uyarınca %15 oranında vergi tevkifatı yapılacaktır.

Soru 41) Yatırımcının yatırım teşvik belgesi kapsamında bulunan makine ve teçhizatın, hangi şartların gerçekleşmesi halinde devir, satış, ihraç veya kiralanması serbesttir? Hangi şartlarla Ekonomi Bakanlığının iznine tabidir?

Cevap 41) (Karar Md.22; Tebliğ Md.21) Devir, satış, ihraç ve kiralama;

(1) Yatırım tamamlama vizesi yapılmış yatırım teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın devir, satış, ihraç veya kiralanması, söz konusu yatırım mallarının teminini müteakip beş yılı doldurmuş olmaları halinde serbesttir.

(2) Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırımları tamamlamış ancak tamamlama vizesi yapılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın, teminini müteakip beş yıl geçtikten sonra satışının yapılmış olması ve işletmenin asgari beş yıl süreyle faaliyette bulunmuş olması şartıyla, Ekonomi Bakanlığınca herhangi bir müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabilir.

(3) Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın yatırımın bütünlüğünün bozulmaması kaydıyla veya bütünü ile birlikte;

-
- a) Yatırım teşvik belgeli bir başka yatırım için devri,
  - b) Yatırım teşvik belgesi olmayan bir başka yatırımcıya satışı,
  - c) İhracı,
  - ç) Kiralanması,

Ekonomi Bakanlığının iznine tabidir.

(4) Tamamlama vizesi yapılmamış veya tamamlama vizesi yapılmış olmakla birlikte beş yılını doldurmamış makine ve teçhizata satış izni verilebilmesi için yatırımın bütünlüğünün bozulmaması şartı aranır. Bu tür durumlarda satış izni verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler geri alınmaz. Ancak, yatırımcının yatırım teşvik belgesinin satış iznini müteakip diğer nedenlerle iptali hâlinde izin verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler de ilgili mevzuat çerçevesinde kısmen veya tamamen geri alınır.

(5) Beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın tamamlama vizesinin yapıp yapılmadığına bakılmaksızın izinsiz satılması veya satılmasına sebebiyet verilmesi halinde konu hakkında en kısa sürede Ekonomi Bakanlığına bilgi verilir. Bu durumda, satışı yapılan makine ve teçhizat ile ilgili tahsil edilmeyen gümrük vergisi ve KDV ile varsa indirimli kurumlar vergisi veya gelir vergisi uygulanmak suretiyle yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır. Satış dolayısıyla yatırım tutarında meydana gelen azalma nedeniyle kullanılacak azamî kredi tutarında azalma oluşması durumunda fazladan kullanılan krediye tekabül eden faiz desteği Karar'ın 11 inci maddesi çerçevesinde, tahsil edilmeyen Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi ise ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır.

(6) Yatırım teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın, üretilecek mal veya hizmetlerin yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcı tarafından satın alınması koşuluyla diğer bir yatırımcıya herhangi bir ücret alınmaksızın geçici olarak verilmesi veya kiralanması Ekonomi Bakanlığının iznine tabidir.

(7) Yatırım teşvik belgesine konu yatırımlardan tamamlama vizesi ve belgede kayıtlı özel şartların vizesi yapılabilecek durumda olanlar için, yatırımcıların cebri icra takiplerine konu olması veya iflas masasına girmesi durumunda; yatırımcı, icra organı veya iflas organı tarafından icra ile satışın veya iflasın kesinleşme tarihinden önce talep edilmesi hâlinde, Ekonomi Bakanlığınca

yatırım teşvik belgesinin tamamlama vizesi yapılabilir. Ancak, satışın kesinleşmesi hâlinde kesinleşme tarihi itibarıyla varsa satış için gerekli süreleri doldurmamış olan makine ve teçhizata yönelik olarak yararlanılan destekler ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde geri alınır.

(8) Yatırımcının ilgili kanun hükümlerine göre tasfiyeye girmesi hâlinde, ilgili tasfiye kurulunun veya organının talebi üzerine yedinci fıkra hükümlerine göre işlem yapılabilir.

Devir, satış, ihraç ve kiralama konusunda Tebliğ'in 21 inci maddesinde düzenleme yapılmıştır.

(1) Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın belge kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın beş yılını doldurmadan devri, satışı, ihracı ve kiralanması Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün iznine tabidir.

(2) Tamamlama vizesi yapılmamış olan yatırım teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın satışının talep edilmesi durumunda anılan Genel Müdürlükçe, yatırımcıdan yatırım teşvik belgesinin iptali halinde satışı yapılan makine ve teçhizata ait desteklerin kendileri tarafından ödeneceğine dair taahhütname alınır.

(3) Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımların bütün olarak satışı, tamamlama vizesinin yapılmış olması ve işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıl faaliyette bulunmuş olması halinde serbesttir. Bu tür durumlarda devir işlemi yapılmaz.

(4) Sadece modernizasyon cinsinde yatırım teşvik belgesi düzenlenebilen konularda düzenlenecek yatırım teşvik belgelerinde modernizasyona yönelik olarak aktiflerden düşülecek makine ve teçhizatın asgari üç yıl firma aktifinde bulunmuş olması ve aktiflerden düşmeye yönelik satışlarda satışı yapan firmanın ortakları ve birinci derece yakınlarının satın alan firma ortaklık yapısında yüzde ellinin üzerinde pay sahibi olmamaları şartı aranır.

(5) Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süreyi doldurmamış yatırımların bütün olarak devri, yatırım teşvik belgesi üzerinde unvan değişikliği yapılmak suretiyle uygun görülebilir.

Soru 42) Yatırım teşvik belgesi kapsamında beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın izinsiz satıldığıının tespit edilmesi halinde yararlanılan destekler konusunda yapılacak işlemler nelerdir?

Cevap 42) (Karar Md.22/5) Beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın tamamlama vizesinin yapıp yapılmadığına bakılmaksızın izinsiz satılması veya satılmasına sebebiyet verilmesi halinde konu hakkında en kısa sürede Ekonomi Bakanlığına bilgi verilir. Bu durumda, satışı yapılan makine ve teçhizat ile ilgili tahsil edilmeyen gümrük vergisi ve KDV ile varsa indirimli kurumlar vergisi veya gelir vergisi uygulanmak suretiyle yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır. Satış dolayısıyla yatırım tutarında meydana gelen azalma nedeniyle kullanılacak azamî kredi tutarında azalma oluşması durumunda fazladan kullanılan krediye tekabül eden faiz desteği Karar'ın 11 inci maddesi çerçevesinde, tahsil edilmeyen Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi ise ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır.

Soru 43) Tamamlama vizesi yapılmamış olan yatırım teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın satışı talebine ilişkin müracaatta Ekonomi Bakanlığı hangi şartla izin verebilir?

Cevap 43) (Karar Md.22/4; Tebliğ Md.21/2) Tamamlama vizesi yapılmayan yatırım teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın satışı talebine ilişkin müracaatlarla ilgili olarak Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne, yatırımcıdan yatırım teşvik belgesinin iptali halinde satışı yapılan makine ve teçhizata ait destek unsurlarının kendileri tarafından ödeneceğine dair taahhütname alınarak izin verilebilir.

Soru 44) Yatırım teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın diğer bir yatırımcıya herhangi bir ücret almaksızın geçici olarak verilmesi veya kiralanmasına hangi şartla, hangi kuruluş tarafından izin verilebilir?

Cevap 44) (Karar Md.22/6) Yatırım teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın, üretilecek mal veya hizmetlerin yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcı tarafından satın alınması koşuluyla diğer bir yatırımcıya herhangi bir ücret alınmaksızın geçici olarak verilmesi veya kiralanması Ekonomi Bakanlığının iznine tabidir.

Soru 45) Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırımları tamamlamış ancak tamamlama vizesi yapılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın hangi şartlarla ve hangi kuruluş tarafından müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabilir?

Cevap 45) (Karar Md.22/2) Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırımları tamamlamış ancak tamamlama vizesi yapılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın, teminini müteakip beş yıl geçtikten sonra satışının yapılmış olması ve işletmenin asgari beş yıl süreyle faaliyette bulunmuş olması şartıyla, Ekonomi Bakanlığınca herhangi bir müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabilir.

Soru 46) Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımların tümüyle satışı hangi şartlarla serbest bırakılmıştır?

Cevap 46) (Tebliğ Md.21/3) Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımların bütün olarak satışı, tamamlama vizesinin yapılmış olması ve işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıl faaliyette bulunmuş olması halinde serbesttir. Bu tür durumlarda devir işlemi yapılmaz.

Soru 47) Kullanılmış makine ve teçhizatın ithali mümkün müdür? Mümkünse ithalata ilişkin şartları nelerdir?

Cevap 47) (Tebliğ Md.12/1) Kullanılmış makine ve teçhizat ithalinin şartları aşağıda belirtilmiştir;

(1) Kullanılmış makine ve teçhizat temininde, Karar hükümleri ve sektörel kısıtlamalar göz önüne alınarak;

a) İthalat Rejimi Kararı uyarınca yayımlanan Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Bazı Maddelere İlişkin Tebliğ hükümleri uyarınca ithali mümkün olan makine ve teçhizat (karayolu nakil vasıtaları hariç),

b) İthalat Rejimi Kararı'nın 7 nci maddesi uyarınca ithaline izin verilen makine ve teçhizat,

yatırım teşvik belgesi kapsamında ithal edilebilir.

Soru 48) Kullanılmış komple tesisler yatırım teşvik belgesi kapsamında ithal edilebilir mi? Eğer mümkünse bu kapsamda yatırımcıların yapacakları taleplerin değerlendirilebilmesi için Ekonomi Bakanlığına hangi belge ve bilgilerle müracaat edilmesi gerekir? Hangi konularla iştigal eden firmalardan yatırım teşvik belgesi kapsamında ithalat yapılamaz?

Cevap 48) (Tebliğ Md.12/2, 12/3, 12/4) Karayolu nakil vasıtaları hariç kullanılmış komple tesislerin ithaline yönelik talepler, Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünce proje bazında değerlendirilir.

Yatırım teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilen bu tesisler, yatırım konusuna bağlı olarak yardımcı tesislerden bağımsız, bir mal veya hizmeti üretebilecek komple bir hattan veya yatırım teşvik belgesinde kayıtlı üretimi yapabilecek bir veya birden fazla makine ve teçhizattan da oluşabilir. Ancak, farklı firmalardan temin edilen münferit makine ve teçhizat ile tesis oluşturulamayacağı gibi, söz konusu tesislerin revizyon ve ticareti ile iştigal eden firmalardan da yatırım teşvik belgesi kapsamında ithalat yapılamaz.

Kullanılmış komple tesis taleplerinin değerlendirilebilmesi için yatırımcıların, tesise ait makine ve teçhizatın model ve imal yıllarını da gösterir dökümlü fatura veya proforma fatura asılları ile birlikte Ekonomi Bakanlığına müracaat etmeleri gerekir.

Ekonomi Bakanlığınca görevlendirilecek en az iki en fazla üç personelin komple tesisin bulunduğu ülkede yapacakları ekspertiz neticesinde uygun görülmesi halinde, kullanılmış komple tesisin; yatırım teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilebilir.

Soru 49) Türkiye'deki serbest bölgelerden kullanılmış komple tesis ithal edilmesi halinde müracaatta aranılacak belge ve bilgiler nelerdir?

Cevap 49) (Tebliğ Md.12/5) Türkiye'deki serbest bölgelerden yapılacak kullanılmış komple tesis ithali taleplerinde; **Ekonomi Bakanlığı Serbest Bölgeler, Yurt Dışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğünden** alınmış mevcut tesisin faaliyet ruhsatı ile tesisin ülke içerisine ithalinde serbest bölgeler mevzuatı açısından herhangi bir sakınca bulunmadığına ilişkin uygunluk yazısının Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğe ibrazını müteakip, Genel Müdürlük personelince kullanılmış komple tesisin bulunduğu serbest bölgede yapılacak ekspertiz neticesinde düzenlenecek rapora istinaden yatırım teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilebilir.

Soru 50) Kullanılmış olarak ithal edilen makine ve teçhizatın amacı dışında kullanılması veya Tebliğ'in 21 inci maddesi hükmü saklı kalmak üzere satılması halinde uygulanması gereken müeyyideleri açıklayınız.

Cevap 50) (Tebliğ Md.12/6) Kullanılmış olarak ithal edilen makine ve teçhizatın amacı dışında kullanılması veya Tebliğ'in 21 inci maddesi ⁷¹ hükmü saklı kalmak üzere satılması halinde sağlanan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır.

Söz konusu makine ve teçhizat, kullanılmış komple tesis kapsamında temin edilmiş ise dört ay içerisinde ihraç edilir veya gümrüklerce yapılacak tüm masraflar yatırımcı tarafından karşılanmak suretiyle tasfiye edilmek üzere gümrüklere terk edilir.

Soru 51) İthal ve yerli makine ve teçhizat listesi değişikliği talepleri hangi kuruluş tarafından sonuçlandırılır? Kullanılmış komple tesislerin yatırım teşvik belgesi kapsamına alınması talepleri hangi kuruluşa yapılır?

Cevap 51) (Tebliğ Md.16/1) İthal ve yerli makine ve teçhizat listesi değişikliği; yatırım teşvik belgesi ekinde yer alan ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerine ilişkin değişiklik talepleri, yatırım teşvik belgesi düzenlenmesi için müracaat edilen merci tarafından sonuçlandırılır. Ancak, kullanılmış komple tesislerin; yatırım teşvik belgesi kapsamına dahil edilmesine ilişkin müracaatlar Ekonomi Bakanlığına (Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü) yapılır.

⁷¹ Devir, satış, ihraç ve kiralama

MADDE 21 - (1) Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın belge kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın beş yılını doldurmadan devri, satışı, ihracı ve kiralınması Genel Müdürlüğün iznine tabidir.

(2) Tamamlama vizesi yapılmamış olan teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın satışının talep edilmesi durumunda Genel Müdürlükçe, yatırımcıdan teşvik belgesinin iptali halinde satışı yapılan makine ve teçhizata ait desteklerin kendileri tarafından ödeneceğine dair taahhütname alınır.

(3) Teşvik belgesi kapsamı yatırımların bütün olarak satışı, tamamlama vizesinin yapılmış olması ve işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıl faaliyette bulunulmuş olması halinde serbesttir. Bu tür durumlarda devir işlemi yapılmaz.

(4) Sadece modernizasyon cinsinde teşvik belgesi düzenlenebilen konularda düzenlenecek teşvik belgelerinde modernizasyona yönelik olarak aktiflerden düşülecek makine ve teçhizatın asgari üç yıl firma aktifinde bulunmuş olması ve aktiflerden düşmeye yönelik satışlarda satışı yapan firmamın ortakları ve birinci derece yakınlarının satın alan firma ortaklık yapısında yüzde ellinin üzerinde pay sahibi olmamaları şartı aranır.

(5) Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süreyi doldurmayan yatırımların bütün olarak devri, teşvik belgesi üzerinde unvan değişikliği yapılmak suretiyle uygun görülebilir.

Soru 52) İthal edilecek makine ve teçhizatın fiyat değişiklikleri ile ilgili talep konusunda yapılacak işlemi açıklayınız.

Cevap 52) (Tebliğ Md.16/2) İthal ve yerli makine ve teçhizat listelerinde her bir makine ve teçhizat için belirtilen miktarın aşılmaması kaydıyla, listede belirtilen tutarın üzerinde veya altında kalan alımlarda liste tadilatı yapılmaksızın doğrudan işlem yapılabilir.⁷²

Soru 53) Yatırım teşvik belgesinin revizesi yapılabilir mi? Başvuru nereye yapılır? Hangi şartların gerçekleşmesi halinde revize yapılabilir?

Cevap 53) (Tebliğ Md.17/1, 2) (1) Yatırım teşvik belgesinde kayıtlı olan değerlerde, yatırımın her aşamasında tevsik edilen bilgi ve belgelere istinaden yapılacak değerlendirme sonucunda yatırım teşvik belgesini düzenleyen merci tarafından değişiklik yapılabilir.

(2) Teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarında veya belgede kayıtlı diğer bilgilerde değişiklik olması durumunda, yatırımcı tarafından revize gerekçesi veya ilgili bilgi ve belgeler ile birlikte teşvik belgesini düzenleyen mercie müracaat edilerek teşvik belgesinin revizesi talebinde bulunulur. İlgili merci tarafından yapılacak değerlendirme neticesinde gerekçesi uygun bulunan teşvik belgeleri revize edilebilir.⁷³

Soru 54) Yatırıma başlama tarihinden sonra temin edilen makine ve teçhizat yatırım teşvik belgesine dahil edilebilir mi?

Cevap 54) (Tebliğ Md.17/3) Yatırıma başlama tarihinden sonra temin edilen, ancak makine teçhizat listelerinde yer almayan makine ve teçhizatın proje ile uyumlu olanları, yatırım teşvik belgesi kapsamında temin edilmiş sayılmak suretiyle belge kapsamına dahil edilebilir.

Soru 55) Yatırım teşvik belgesinde süre uzatımı mümkün mü? Talep nasıl ve nereye yapılır?

Cevap 55) (Karar Md.24; Tebliğ Md.23) Yatırım teşvik belgesine konu yatırımların, proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda; öngörüülecek sürede gerçekleştirilmesi esastır.

⁷² Ekonomi Bakanlığı'nın 2012/1 sayılı Tebliğ'in 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapan 2017/1 sayılı Tebliğin 6 ncı maddesi (Ek: RG- 26/7/2017-30135)

⁷³ Ekonomi Bakanlığı'nın 2012/1 sayılı Tebliğ'in 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapan 2017/1 sayılı Tebliğin 7 nci maddesi (Ek: RG- 26/7/2017-30135)

Yatırımın öngörülen sürede gerçekleştirilememesi halinde, yatırım harcaması yapılmış olması kaydıyla Tebliğ'in (6) No.lu Ekinde yer alan **Yatırım Takip Formu** ile birlikte yatırım teşvik belgesinin düzenlendiği mercie süre uzatımı talebinde bulunulması durumunda, **yatırım teşvik belgesinde kayıtlı ilk sürenin yarısı kadar ek süre verilebilir.**

Bu hesaplanan ek sürenin bir yıldan az olması halinde ek süre bir yıl olarak uygulanabilir.

İlgili mevzuatı gereği kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi diğer belgelerin temin edilememesi veya kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamaları sonucu yatırımcıların faaliyetlerini durdurmaları veya yürütememeleri, yatırım süresi içerisinde gerçekleşecek mücbir sebep veya fevkalade hâl durumu nedeniyle yatırımın belgede kayıtlı süre içerisinde gerçekleştirilemediğinin yatırımcılar tarafından tevsik edilmesi hâlinde Ekonomi Bakanlığınca (Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü) bu durum gözönünde bulundurularak ilave süre verilebilir.

Soru 56) Mücbir sebep veya fevkalade hal durumları nelerdir?

Cevap 56) (Tebliğ Md.22) Yatırım teşvik belgesi düzenlenmesinden tamamlama vizesi işlemleri sonuçlanıncaya kadar devam eden işlemlerle ilgili olarak;

- a) Tabii afetler ve yangın (ilgili resmi kurumlardan alınacak yazı ile varsa sigorta hasar ekspertiz raporu aranır),
- b) Yatırımcının faaliyetlerinden kaynaklanmayıp diğer nedenlerle kamu idarelerinin aldığı kararlar ve uygulamalar sonucu yatırımcının faaliyet ve/veya yatırım yapamaz hale gelmesi (ilgili kamu kurumundan alınacak yazı aranır),
- c) Grev ve lokavt (İl çalışma müdürlüklerinden alınacak yazı aranır),
- ç) Devletçe konulan yasaklar, savaş ve abluka hali,
- d) Yatırımcının çoğunluk hissesi sahiplerinin ölümü (mahkeme kararı aranır),
- e) Yatırım konusu makine ve teçhizatın, yatırımcının iradesi ve kusuru dışında çalınma vb. sebeplerle elden çıkması (resmi kurumlardan alınacak yazı aranır),

halleri mücbir sebep ve fevkalade hal durumları olarak değerlendirilir.

Soru 57) Yatırım teşvik belgesinde yatırım konusu değişikliği talepleri hangi belgeyle, hangi kuruma yapılır?

Cevap 57) (Tebliğ Md.19) Yatırım konusu değişikliği;

(1) Yatırım konusu değişikliği talepleri için yatırım teşvik belgesi müracaatını değerlendiren mercie başvurulur.

(2) Yatırımcı tarafından yeni yatırıma ilişkin olarak verilecek yatırım bilgi formuna istinaden yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde bölgesel ve sektörel kısıtlamalar da dikkate alınarak, yatırım teşvik belgesi üzerinde yatırım konusuna ilişkin değişiklik yapılabilir.

Değişikliğin ilgili yerel birim tarafından yapılabilmesi için Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün uygun görüşünün alınması gerekir.

Yatırım konusu değişikliğinden önce satın alınmış, ancak, yeni yatırım konusu ile ilgili olmayan makine ve teçhizat için uygulanan destekler, ilgili mevzuatı çerçevesinde geri alınır.

Soru 58) Yatırım teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizat finansal kiralama yoluyla temin edilebilir mi? Finansal kiralama şirketi hangi şartlar çerçevesinde gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası desteklerinden yararlanabilir?

Cevap 58) (Tebliğ Md.20/1, 2, 3, 8) Finansal kiralama işlemleri;

(1) Yatırım teşvik belgesi kapsamında yer alan makine ve teçhizatın tamamı veya bir kısmı finansal kiralama yolu ile temin edilebilir.

(2) Finansal kiralama şirketinin gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası desteklerinden yararlanabilmesi için, yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcı ile sözleşme yapılmış olması ve yatırım teşvik belgesini düzenleyen ilgili merci tarafından finansal kiralamaya konu makine ve teçhizat listesinin onaylanmış olması gerekir.

(3) Yatırımcının yatırım teşvik belgesi dikkate alınarak finansal kiralama şirketi adına düzenlenen makine ve teçhizat listesi ile yerli temin ve/veya ithalat işlemleri yapılır. Bu işlemlerde yatırımcı, finansal kiralama şirketleri ile müteselsilen sorumludur.

(4) Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki kullanılmış ithal makine ve teçhizatın finansal kiralama yoluyla teminine izin verilebilir.

Soru 59) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın devir, satış ve ihraç işlemleri nasıl değerlendirilir?

Cevap 59) (Tebliğ Md.20) (4) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın devir, satış ve ihraç işlemleri, finansal kiralama şirketi ve yatırımcının birlikte müracaat etmeleri halinde, 2012/1 No'lu Tebliğ'in 21 inci maddesi ⁷⁴ hükümleri çerçevesinde 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 10.6.1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'nun ⁷⁵ ilgili hükümleri saklı kalmak kaydıyla değerlendirilir.

(5) Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın, yatırımcının mülkiyetine geçiş tarihine kadar Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün izni olmaksızın üçüncü kişilere satışı veya kiralanması durumunda her türlü sorumluluk finansal kiralama şirketine aittir. İflas veya sözleşmenin feshi veya yatırımın gerçekleşmemesi durumunda, yatırımcının mülkiyetine geçmemiş makine ve teçhizat için faydalanan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde finansal kiralama şirketten geri alınır. Ancak, makine ve teçhizatın yatırımcının mülkiyetine geçmiş olması durumunda ilgili yasal düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla yatırımcı sorumludur.

⁷⁴ Devir, satış, ihraç ve kiralama

MADDE 21 - (1) Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın belge kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın beş yılını doldurmadan devri, satışı, ihraç ve kiralanması Genel Müdürlüğün iznine tabidir.

(2) Tamamlama vizesi yapılmamış olan teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın satışının talep edilmesi durumunda Genel Müdürlükçe, yatırımcıdan teşvik belgesinin iptali halinde satışı yapılan makine ve teçhizata ait desteklerin kendileri tarafından ödeneceğine dair taahhütname alınır.

(3) Teşvik belgesi kapsamı yatırımların bütün olarak satışı, tamamlama vizesinin yapılmış olması ve işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıl faaliyette bulunmuş olması halinde serbesttir. Bu tür durumlarda devir işlemi yapılmaz.

(4) Sadece modernizasyon cinsinde teşvik belgesi düzenlenebilen konularda düzenlenecek teşvik belgelerinde modernizasyona yönelik olarak aktiflerden düşülecek makine ve teçhizatın asgari üç yıl firma aktifinde bulunmuş olması ve aktiflerden düşmeye yönelik satışlarda satışı yapan firmanın ortakları ve birinci derece yakınlarının satın alan firma ortaklık yapısında yüzde ellinin üzerinde pay sahibi olmamaları şartı aranır.

(5) Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süreyi doldurmamış yatırımların bütün olarak devri, teşvik belgesi üzerinde unvan değişikliği yapılmak suretiyle uygun görülebilir.

⁷⁵ Yeni Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu, (Kanun No: 6361 - Kabul tarihi: 21.11.2012 (Resmî Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 13.12.2012 - 28496)

(6) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın başka bir yatırımcıya devrinin talep edilmesi halinde; finansal kiralama şirketi, devredecek yatırımcı ve devralacak yatırımcının birlikte müracaatı üzerine yeni sözleşmeye istinaden devir işlemi yapılabilir. Devir sonucu yatırımın bütünlüğünün bozulması halinde devredecek yatırımcının teşvik belgesi iptal edilir. Ayrıca, yeni yatırımcının teşvik belgesinde kayıtlı destek unsurlarının, ilk yatırımcının yararlandığı destek unsurlarından daha düşük olması veya destek unsurunun hiç bulunmaması durumunda fazladan yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır.⁷⁶

(9) 3226 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ihbar süresinin bitimini müteakip en geç üç ay içerisinde kiralayan veya kiracı tarafından ilgili mercie bildirimde bulunulması kaydıyla, sözleşmenin feshedilmesi ve finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın bildirim takip eden bir yıl içerisinde (22 nci madde hükümleri hariç) devrinin talep edilmesi durumunda, finansal kiralama şirketi ile devralacak teşvik belgeli yatırımcının birlikte müracaatına istinaden yeni sözleşme çerçevesinde devir işlemi uygun görülebilir. Aksi takdirde, yararlanılan destekler finansal kiralama şirketinden geri alınır. Finansal Kiralama Şirketince teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın ihracının talep edilmesi durumunda ihraç izni verilebilir.⁷⁷

(12) Teşvik belgesi kapsamında temin edilmiş olan taşınır ve taşınmaz malların tamamı veya bir kısmı, finansal kiralama şirketi tarafından bizzat kiracıdan satın alınarak da (sat ve geri kirala) finansal kiralama işlemine konu edilebilir. Ancak, tamamlama vizesi yapılmış olmakla birlikte satış için asgari süreleri doldurmayan veya tamamlama vizesi yapılmamış teşvik belgeleri kapsamındaki taşınır ve taşınmaz mallar için Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün izni gerekir.⁷⁸

Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın başka bir finansal kiralama şirketine devri, ancak yatırımcının uygun görüşü ile Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün onayına istinaden yapılabilir.

⁷⁶ Ekonomi Bakanlığı'nın 2012/1 sayılı Tebliği'nin 20 nci maddesinin altıncı, dokuzuncu ve on ikinci fıkralarında değişiklik yapan 2017/1 sayılı Tebliğin 8 nci maddesi (Ek: RG- 26/7/2017-30135)

⁷⁷ Ekonomi Bakanlığı'nın 2012/1 sayılı Tebliği'nin 20 nci maddesinin altıncı, dokuzuncu ve on ikinci fıkralarında değişiklik yapan 2017/1 sayılı Tebliğin 8 nci maddesi (Ek: RG- 26/7/2017-30135)

⁷⁸ Ekonomi Bakanlığı'nın 2012/1 sayılı Tebliği'nin 20 nci maddesinin altıncı, dokuzuncu ve on ikinci fıkralarında değişiklik yapan 2017/1 sayılı Tebliğin 8 nci maddesi (Ek: RG- 26/7/2017-30135)

Finansal Kiralama Kanunu'nun 23 üncü maddesinde ⁷⁹ belirtilen ihbar süresinin bitimini müteakip en geç üç ay içerisinde kiralayan veya kiracı tarafından ilgili mercie bildirimde bulunulması kaydıyla, sözleşmenin feshedilmesi ve finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın bildirimli takip eden bir yıl içerisinde (22 nci madde ⁸⁰ hükümleri hariç) devrinin talep edilmesi durumunda, finansal kiralama şirketi ile devralacak yatırım teşvik belgeli yatırımcının birlikte müracaatına istinaden yeni sözleşme çerçevesinde devir işlemi uygun görülebilir. Aksi takdirde, yararlanılan destekler finansal kiralama şirketinden geri alınır.

2012/1 No'lu Tebliğ'in 20'nci maddesinde belirtilmeyen hususlarda 3226 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınarak Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün görüşü doğrultusunda işlem tesis edilir.

Finansal kiralamaya konu işlemin tamamlanmasını müteakip, finansal kiralama şirketi tarafından Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne veya ilgili mercie gerçekleştirmelerle ilgili bilgi verilir.

Soru 60) Hangi yatırımlar faiz desteğinden faydalanabilirler? Uygulamaya ilişkin esaslar nasıl belirlenir?

Cevap 60) (Karar Md.11; Tebliğ Md.13) Talep edilmesi halinde, bölgesel teşvik uygulamaları ve stratejik yatırımlar ile AR-GE ve çevre yatırımları kapsamında desteklerden yararlanacak yatırımlar için bankalardan kullanılacak en az bir yıl vadeli yatırım kredilerinin yatırım teşvik belgesinde

⁷⁹ Sözleşmenin ihlali

Madde 23-Kiralayan, finansal kiralama bedelini ödemede temerrüde düşen kiracıya verdiği otuz günlük süre içinde de ödenmemesi halinde, sözleşmeyi feshedebilir. Ancak, sözleşmede, süre sonunda mülkiyetin kiracıya geçeceği kararlaştırılmış ise, bu süre altmış günden az olamaz. Taraflardan birinin sözleşmeye aykırı harekette bulunduğu hallerde, bu aykırılık nedeniyle diğer tarafın sözleşmeyi devam ettirmesinin beklenemeyeceği durumlarda sözleşme feshedilebilir.

⁸⁰ Mücbir sebep ve fevkalade hal durumları

MADDE 22 - (1) Teşvik belgesi düzenlenmesinden tamamlama vizesi işlemleri sonuçlanıncaya kadar devam eden işlemlerle ilgili olarak;

a) Tabii afetler ve yangın (ilgili resmi kurumlardan alınacak yazı ile varsa sigorta hasar ekspertiz raporu aranır),

b) Yatırımcının faaliyetlerinden kaynaklanmayıp diğer nedenlerle kamu idarelerinin aldığı kararlar ve uygulamalar sonucu yatırımcının faaliyet ve/veya yatırım yapamaz hale gelmesi (ilgili kamu kurumundan alınacak yazı aranır),

c) Grev ve lokavt (İl çalışma müdürlüklerinden alınacak yazı aranır),

ç) Devletçe konulan yasaklar, savaş ve abluka hali,

d) Yatırımcının çoğunluk hissesi sahiplerinin ölümü (mahkeme kararı aranır),

kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde yetmişine kadar olan kısmı için ödenecek faizin veya kâr payının;

- a) 3 üncü bölgede yapılacak bölgesel yatırımlar için Türk Lirası cinsi kredilerde üç puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde bir puanı,
- b) 4 üncü bölgede yapılacak bölgesel yatırımlar için Türk Lirası cinsi kredilerde dört puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde bir puanı,
- c) 5 inci bölgede yapılacak bölgesel yatırımlar için Türk Lirası cinsi kredilerde beş puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde iki puanı,
- ç) 6 ncı bölgede yapılacak bölgesel yatırımlar için Türk Lirası cinsi kredilerde yedi puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde iki puanı,
- d) Bölge ayrımı yapılmaksızın tüm bölgelerde gerçekleştirilecek stratejik yatırımlar, AR-GE yatırımları ve çevre yatırımları için Türk Lirası cinsi kredilerde beş puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde iki puanı,

Ekonomi Bakanlığınca da uygun görülmesi halinde azami ilk beş yıl için ödemek kaydıyla bütçe kaynaklarından karşılanabilir.

Faiz desteği içeren yatırım teşvik belgelerine konu yatırımlardan finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek olanlar için de faiz veya kâr payı ödemelerini içeren itfa planı yapılması kaydıyla aynı şartlarla faiz desteği öngörülebilir.

Soru 61) Faiz desteği uygulamalarında; faiz desteği oranları ve yatırım bölgeleri ile yatırım konuları dikkate alınarak verilebilecek azami faiz desteği tutarlarını açıklayınız.

Cevap 61) (Karar Md.11/3, 4, 5) Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yapılacak yatırımlarda proje bazında sağlanacak faiz desteği tutarları 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde sırasıyla 500.000; 600.000; 700.000 ve 900.000 Türk Lirasını geçemez.

Faiz desteği tutarı, bölge ayrımı olmaksızın AR-GE ve çevre yatırımlarında 500.000 Türk Lirasını, stratejik yatırımlarda ise sabit yatırım tutarının yüzde beşini aşmamak kaydıyla 50.000.000 Türk Lirasını geçemez.

Soru 62) Faiz desteği uygulamalarında hangi döviz kuru esas alınır?

Cevap 62) (Karar Md.11/6) Döviz kredisi ile gerçekleştirilecek yatırımlarda faiz desteği uygulaması, vade tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru⁸¹ dikkate alınarak yapılır.

Soru 63) Faiz desteği uygulamaları nasıl yapılır?

Cevap 63) (Karar Md.11; Tebliğ Md.13) (1) Faiz desteği uygulamasına ilişkin esaslar, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ve aracı kurumlar arasında imzalanan protokol ile belirlenir.

(2) Yatırım teşvik belgesinde faiz desteği öngörülen yatırımcılar faiz desteğinden yararlanabilmek için Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ile protokol imzalayan aracı kurumlardan birine başvururlar.

Aracı kurum tarafından yapılan değerlendirme sonucunda kredi kullanımı veya finansal kiralama sözleşmesi yapılması uygun görülen projelere ilişkin faiz desteği müracaatları, yatırımcı adına protokolda belirtilen esaslar çerçevesinde aracı kurumca Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne yapılır. Müracaatın, Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirme sonucu uygun görülmesi gerekir.

(3) Aynı yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırım için faiz desteği uygulamasına yönelik olarak, yatırım süresince birden fazla aracı kurum talepte bulunamaz.

Faiz desteğinden yararlandırılmaya başlandıktan sonra aracı kurum değiştirilmek kaydıyla aynı yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırım için birden fazla itfa tablosuna göre işlem yapılabilir. Stratejik yatırımlar için, faiz desteği uygulamasına yönelik olarak birden fazla aracı kurum talepte bulunabilir.

(4) Faiz desteği ödemesinin yapılabilmesi için;

⁸¹ Kur: Ulusal paranın yabancı paralar karşısındaki değerine, fiyatına kur denir. Kur iki türdür.
- Alış Kuru: Döviz ve efektif alışlarında uygulanan kurlara denir. Döviz alışlarında uygulanan kurlara döviz alış, efektif alışlarında uygulanan kurlara efektif alış kuru denir.
- Satış Kuru: Döviz ve efektif satışlarında uygulanan kurlara denir. Döviz satışında uygulanan kurlara döviz satış kuru, efektif satışlarda uygulanan kurlara efektif satış kuru denir.
Türkiye'deki uygulamada, kurların üç farklı şekilde oluştuğu görülmektedir:
- T. Cumhuriyet Merkez Bankası'nca ilan edilen kurlar
- Bankalarca ve özel finans kurumlarınca, T.C. Merkez Bankası'nın açıkladığı döviz kurunda binde 2'yi, efektif kurda ise % 1'i geçmemek üzere belirlediği kurlar
- Serbest piyasada oluşan döviz kurları

a) 31.5.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığının veya tecil ve/veya taksitlendirildiğinin ya da yapılandırıldığının ve yapılandırmanın bozulmadığının,

b) 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 22/A maddesi⁸² uyarınca Maliye Bakanlığı tahsilat dairelerine müracaat tarihinden önceki (15) gün içerisinde vadesi geçmiş borcunun olmadığının,

tevsik edilmesi gerekmektedir.

(5) Ekonomi Bakanlığınca faiz desteği ödemelerinin vadeyi takip eden ayın sonuna kadar yapılması esastır. Ancak, Hazine nakit dengesi veya diğer zorunlu haller nedeniyle ödeme tarihinde Ekonomi Bakanlığınca değişiklik yapılabilir.

Soru 64) Faiz desteği öngörülme-yen yatırım konuları ile kuruluşları açıklayınız.

Cevap 64) (Karar Md.11/7) Kullanılmış makine ve teçhizat için ve kamu iktisadi teşebbüsleri dahil kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının yapacağı yatırımlar için faiz desteği uygulanmaz.

⁸² Amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumlulukları: Madde 22/A - (Ek: 4/6/2008-5766/2 md.) 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemeler ile kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemelerde ve 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli tarifelerde yer alan ticaret sicil harçlarından kayıt ve tescil harçları, noter harçlarından senet, mukavelename ve kâğıtlardan alınan harçlar, tapu ve kadaströ harçlarından tapu işlemlerine ilişkin alınan harçlar, gemi ve liman harçları ile diploma harçları hariç olmak üzere (8) sayılı tarifeye konu harçlar ve trafik harçlarına mevzu işlemler ile 26.5.1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan bina inşaat harcı ve yapı kullanma izin harcına mevzu işlemlerde; Maliye Bakanlığınca bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye, bu kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Takibata yetkilii tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara iki bin Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir.

Soru 65) Faiz desteği uygulamasına son verilmesini gerektiren durumları açıklayınız.

Cevap 65) (Karar Md.11/11) Aracı kurum, faiz desteğine esas olan kredinin yatırım teşvik belgesi kapsamındaki harcamalar için kullanılmasıyla yükümlüdür. Kredinin amacı dışında kullanıldığıının tespiti halinde, Ekonomi Bakanlığınca ödenen faiz desteği tutarına ilgili bankanın bu kapsamdaki krediye uyguladığı faiz veya kâr payı oranı uygulanmak suretiyle Bankaca tespit edilecek meblağın, finansal kiralama şirketlerince ise ödenen faiz desteği miktarına itfa planının düzenlenmesinde uygulanan faiz veya kâr payı üzerinden tespit edilen tutarın (5) iş günü içerisinde bütçeye gelir yazılmak üzere muhasebe birimi hesabına yatırılması gerekir.

Aksi takdirde söz konusu meblağlar Ekonomi Bakanlığınca;

a) Bankalar için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki karşılık hesabından virman yapılarak veya diğer hukuki yöntemler kullanılarak,

b) Finansal kiralama şirketleri için ise 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanarak, geri alınır.

Soru 66) Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımın başka bir yatırımcıya devredilmesi durumunda, faiz desteği hangi şartların mevcudiyeti halinde devam eder?

Cevap 66) (Karar Md.11/10) Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırımın başka bir yatırımcıya devredilmesi durumunda, devralan yatırımcının yatırım teşvik belgesinde faiz desteğinin öngörölmüş olması ve aracı kurumca da uygun görülmesi halinde, yeni yatırımcı için eski itfa planındaki vade, miktar ve benzeri şartlar değiştirilmeksizin bakiye kredi için düzenlenecek yeni itfa planına göre faiz desteği ödenmesine devam edilir. Aksi takdirde faiz desteği uygulaması durdurulur.

Soru 67) Aynı yatırım teşvik belgesi kapsamındaki bir yatırım için birden fazla aracı kurum faiz desteği talebinde bulunabilir mi?

Cevap 67) (Karar Md.11/8) Aynı yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırım için faiz desteği uygulamasına yönelik olarak birden fazla aracı kurum talepte bulunamaz .

Ancak, stratejik yatırımlar için faiz desteği uygulamasına yönelik olarak birden fazla aracı kurum talepte bulunabilir.

Soru 68) Yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcı aracı kurum tarafından kullanılan kredilere ilişkin mükellefiyetlerini yerine getirmemesi halinde uygulanacak işlemleri açıklayınız.

Cevap 68) (Karar Md.11/9) Kullanılan kredilerin faiz, kâr payı veya ana paralarının yatırımcı tarafından itfa planlarında belirtilen sürelerde geri ödenmemesi halinde, yapılmayan ilk ödeme ilgili aracı kurum tarafından en kısa sürede Ekonomi Bakanlığına bildirilir ve Bakanlıkça faiz desteği ödemeleri durdurulur.

Yatırımcının kredi geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirdiğinin daha sonra ilgili aracı kurumca Ekonomi Bakanlığına bildirilmesi halinde, bildirim takip eden dönemler için faiz desteği ödemeleri başlangıçta öngörülen ödeme tarihlerinde herhangi bir uzatmaya gidilmeksizin tekrar başlatılır.

Kredi geri ödemesine ait yükümlülüklerin yeniden aksaması halinde faiz desteği ödemesine son verilir.

Soru 69) Yatırım teşvik belgesinde öngörülen yatırıma başlama tarihi nasıl tespit edilir? Yatırıma başlanıldığının kabul edilebilmesi için hangi şartların gerçekleşmesi gerekir?

Cevap 69) (Karar Md.24; Tebliğ Md.23) Yatırımın başlangıç tarihi, yatırım teşvik belgesi için Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne veya ilgili yerel birime müracaat tarihidir.

Ancak, yatırıma başlanıldığının kabul edilebilmesi için, yatırımın başlangıç tarihinden sonra arazi-arsa, altyapı, bina-inşaat, makine ve teçhizat (avans ve ön ödemeler dahil) ile diğer yatırım harcamalarına yönelik olarak yatırım teşvik belgesinin ilk düzenlendiği tarihteki sabit yatırım tutarı esas alınmak üzere, sabit yatırım tutarının en az %10'u oranında (sabit yatırım tutarı elli milyon Türk Lirasının üzerindeki yatırımlar için en az beş milyon Türk Lirası) harcama yapılması gerekir.

Soru 70) Tamamlama vizesi işlemleri hangi kuruluşlar tarafından yapılabilir? Tamamlama vizesi işlemlerinde hangi hususlara dikkat edilir? İstenilen belgeler nelerdir? Ekonomi Bakanlığınca yapılacak işlemleri açıklayınız.

Cevap 70) (Tebliğ Md.23) Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü, yatırımların tamamlama ekspertizi ve/veya vizesi işlemleri için yerel birimleri, odaları, bankaları veya yatırımın bulunduğu il valiliğini görevlendirebilir. Ayrıca, Genel Müdürlükçe uygun görülmesi halinde, daha önceki kararlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri de dahil olmak üzere tamamlama vizesi işlemleri, 2012/1 No'lu Tebliğ'in (5) No.lu Ekinde yer alan bilgi ve belgelere ilave olarak yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek tamamlama ekspertiz raporuna istinaden de yapılabilir. Ancak, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü gerekli görülen hallerde yatırım yerinde tespit yapmaya yetkilidir.

Ekspertiz işlemlerinin Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne yapılacak olması halinde, yatırım mahallinde ekspertiz yapmak üzere Genel Müdürlükten en az iki, en fazla üç personel görevlendirilir. Genel Müdürlük tarafından yerel birimler, odalar, bankalar veya yatırımın bulunduğu il valiliğinin görevlendirilmesi halinde; tamamlama ekspertizi ve/veya vizesi işlemleri, görevlendirilen mercinin kadrolu iki personeli ile yatırımcı tarafından tayin edilecek yeminli mali müşavirin yapacakları inceleme sonucunda müştereken düzenlenecek 2012/1 No'lu Tebliğ'in (7) No'lu ekinde yer alan **yatırım tamamlama ekspertiz raporuna istinaden ilgili merci tarafından yapılır.**

Tamamlama vizesi için görevlendirilen merci tarafından yapılan ekspertiz işlemleri sonucunda yatırımın gerçekleşme değerleri ile birlikte tamamlama vizesi şerhi, ilgili merci tarafından doğrudan yatırım teşvik belgeleri üzerine derç edilerek sonucundan Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne bilgi verilir.

Tamamlama vizesi işlemi ile ilgili olarak, 2012/1 No'lu Tebliğ'in (7) No'lu ekinde yer alan yatırım tamamlama ekspertiz raporu, yatırım teşvik belgesinin aslı, ithal ve yerli makine ve teçhizat liste asılları ve gerçekleşen değerler üzerinden hazırlanmış ilgili merci tarafından onaylı yeni listeler bir ay içerisinde nihai onay için Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne gönderilir. Genel Müdürlükçe uygun görülen tamamlama vizesi işlemleri ile ilgili olarak yatırımcıya ve ekspertiz işlemi yapan mercie bilgi verilir.

Faiz desteği ihtiva eden yatırım teşvik belgelerinin tamamlama vizesi işlemleri yapılmak üzere, ekspertiz raporu ve eklerinin ilgili merci tarafından Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne gönderilmesi gerekir.

Soru 71) Tamamlama vizesi için görevlendirilecek ekspertizlere ödenecek ekspertiz ücreti ne kadardır? Hangi giderler yatırımcı tarafından karşılanır?

Cevap 71) (Tebliğ Md.23/5) Daha önceki Kararlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri de dahil olmak üzere, ekspertiz işlemleri için görevlendirilecek personelin her birine ödenecek ekspertiz ücreti 100 Türk Lirasıdır.

Bu görevlendirmelerde ekspertiz ücreti, yol ve konaklama giderleri yatırımcı tarafından karşılanır. Yatırımcılardan başka hiçbir ad altında ilave ücret talep edilemez.

Soru 72) Kamu kuruluşlarınca gerçekleştirilen yatırımların tamamlama vizesi işlemlerinde uygulanacak yöntemi açıklayınız.

Cevap 72) (Tebliğ Md.23/6) Kamu kuruluşlarınca gerçekleştirilen yatırımların tamamlama vizesi işlemleri ekspertiz işlemi yapılmaksızın doğrudan ilgili kuruluş tarafından verilecek bilgi ve belgelere istinaden Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne yapılır.

Soru 73) Mücbir sebep ve fevkalade hal durumları nedeniyle tamamlama vizesine ilişkin belgelerin ibraz edilememesi durumunda; yatırımlara ilişkin tamamlama vizesi işlemleri hangi belgelere istinaden ve hangi kuruluş tarafından sonuçlandırılabilir?

Cevap 73) (Tebliğ Md.23/7) Mücbir sebep ve fevkalade hal durumları nedeniyle tamamlama vizesine ilişkin aranan belgelerin ibraz edilememesi durumunda tamamlama vizesine ilişkin talepler;

a) Yatırım teşvik belgesi kapsamında ithali yapılan makine ve teçhizata ilişkin ilgili gümrük idaresinden temin edilecek gümrük giriş beyannamelerinin onaylı örneklerinin,

b) Alımı gerçekleştirilen yerli makine ve teçhizata ait satıcı firmalardan temin edilecek fatura nüshalarının,

c) Varsa diğer yatırım harcamalarına ait ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edilecek belgelerin,

ç) Arsa bedeli için ilgili tapu dairesinden temin edilecek tapu örneğinin,

d) Bina-inşaat harcamaları için ilgili belediyeden temin edilecek yapı ruhsatı ve/veya yapı kullanım izin belgesi örneğinin,

e) Mücbir sebep ve fevkalade hal durumunu tevsik eden ilgili resmi kurumlardan alınacak yazının,

Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne ibraz edilmesini müteakip sonuçlandırılabilir.

Daha önceki yıllara ait Bakanlar Kurulu Kararlarına istinaden düzenlenmiş olan yatırım teşvik belgelerinin tamamlama vizesi, ilgili olduğu kararlardaki lehe gelen hükümler saklı kalmak kaydı ile belgenin düzenlendiği şekli dikkate alınarak yapılır.

Bu belgelerden, **Kaynak Kullanımını Destekleme Primi** ihtiva edenlerin tamamlama vizesi işlemleri, ilgili banka tarafından fiziki, mali ve teknik inceleme yapılmak suretiyle tanzim edilmiş olan ve prim ödemesine esas teşkil eden **raporlara istinaden doğrudan Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne** yapılabilir.

Soru 74) Yatırım teşvik belgesine ilişkin tamamlama vizesi için hangi sürede ve nereye müracaat edilir? Ekonomi Bakanlığınca hangi durumda res' en tamamlama vizesi işlemleri başlatılabilir?

Cevap 74) (Karar Md.24/4, 5) Yatırımcı, öngörülen süre veya ek süre bitimini müteakip (6) ay içinde yatırımın tamamlama vizesinin yapılması için yatırım teşvik belgesini düzenleyen yerel birime veya Ekonomi Bakanlığına müracaat eder. Bu süre içerisinde müracaat edilmemesi ve daha sonra yatırım teşvik belgesinin herhangi bir nedenle iptal edilmesi veya kısmi müeyyide uygulanması durumunda geçen süreden kaynaklanan cezanın sorumluluğu yatırımcıya aittir.

Ekonomi Bakanlığınca, yatırımların tamamlama vizesi işlemleri için Kalkınma Ajansları, ticaret ve sanayi odaları, sanayi odaları, bankalar veya yatırımın bulunduğu il valiliği görevlendirilebilir.

Soru 75) Yatırım teşvik belgesi ve eki belgelerin zayi olması durumunda yatırımcı belgelerin yeniden tasdikini talep edebilir mi?

Cevap 75) (Karar Md.25) Yatırım teşvik belgesi veya eki belgelerin zayi olması nedeniyle belirtilen belgelerin yatırımcı tarafından yeniden tasdikinin talep edilmesi durumunda, tebliğle belirlenen mücbir sebep ve fevkalade hal durumları hariç olmak üzere, tasdiki istenilen her bir belge için Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi hesabına 300 Türk Lirası yatırılır. Söz konusu meblağ hiçbir surette iade edilmez.

Soru 76) Yatırım teşvik belgesi müracaatında yatırımcılar tarafından Ekonomi Bakanlığı adına yatırılacak paralara ilişkin banka isimleri ile hesap ve IBAN numaralarını belirtiniz.

Cevap 76)

Banka Adı	Şube Adı	Şube Kodu	Hesap Numarası	IBAN NO
T. Vakıflar Bankası T.A.O.	Ekonomi Bakanlığı Bağlı Şubesi	709	158007294005505	TR720001500158007294005505
T. Halk Bankası A.Ş.	Necatibey Şubesi	386	5000029	TR890001200938600005000029

Soru 77) Stratejik yatırımlara ilişkin katma değer hesabı ve değerlendirme esasları çerçevesinde; “üretilecek ürün için hazırlanacak katma değer hesabı tablosu” ile “birbirinden bağımsız olmayan hatlarda üretilecek birden fazla ürün için hazırlanacak ek katma değer hesabı tablosu” kullanılarak “yatırımın katma değer oranı” nasıl hesap edilir? Açıklayınız.

Cevap 77) (Tebliğ EK-10 /I) Stratejik yatırımlara ilişkin katma değer hesabı ve değerlendirme esasları;

I. Katma Değer Hesabında Esas Alınacak Tablo Formatları:

Tablo 1: Üretilecek ürün için hazırlanacak katma değer hesabı tablosu

... Üretimi	GTİP	Yıllık Üretim Kapasitesi (F) ...		
Girdilerin ⁽¹⁾ Adı		Miktarı (Adet, kg, m ² ...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için) 1) ... 2) ... 3) ...				
B) Mamulün Bünyesine Giren Yardımcı Maddeler (birim ürün için) 1) ... 2) ... 3) ...				
Birim Ürün Girdi Maliyeti Toplamı (A+B)				X
C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)				F x X = Z
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)		F	Birim Ürün Satış Fiyatı (E)	F x E = Y
ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI	% [(Y-Z) / (Z)]*100			

⁽¹⁾ Katma değer hesabında amortisman, enerji ve işçilik girdi maliyetlerine dahil edilmez.

Yatırım kapsamında her bir ürün için, toplam ürün satış tutarından (Y) toplam ürün girdi maliyetleri (Z) çıkartılarak, çıkan sonucun toplam ürün girdi maliyetlerine (Z) bölünüp yüzle çarpılması suretiyle yatırımın katma değer oranı bulunur.

Tablo 2: Birbirinden bağımsız olmayan hatlarda üretilecek birden fazla ürün için hazırlanacak ek katma değer hesabı tablosu (örnek olarak 3 ürün dikkate alınmıştır)

<i>Toplam Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)</i>			$F_1 \times X_1 = Z_1$ $F_2 \times X_2 = Z_2$ $F_3 \times X_3 = Z_3$
<i>Toplam Ürün Satış Tutarı (Yıllık)</i>	F_1	E_1	$F_1 \times E_1 = Y_1$
	F_2	E_2	$F_2 \times E_2 = Y_2$
	F_3	E_3	$F_3 \times E_3 = Y_3$
TOPLAM ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI		$\% \{ [(Y_1+Y_2+Y_3)-(Z_1+Z_2+Z_3)] / (Z_1+Z_2+Z_3) \} * 100$	

Yatırım kapsamında birbirinden bağımsız olmayan hatlarda birden fazla ürün üretilmesi durumunda, her bir ürün için ayrı ayrı Tablo 1'deki hesaplama yapılır ve bahse konu ürünlerin toplam ürün satış tutarından ($Y_1+Y_2+Y_3$), toplam ürün girdi maliyetleri ($Z_1+Z_2+Z_3$) çıkartılarak, çıkan sonucun toplam ürün girdi maliyetlerine ($Z_1+Z_2+Z_3$) bölünüp 100'le çarpılması suretiyle yatırımın katma değer oranı hesaplanır.

Soru 78) Stratejik yatırımı değerlendirme esasları çerçevesinde “bir yatırımda birbirinden bağımsız hatlarda farklı ürünler üretilmesi” durumunda hangi kriterler uygulanır? Açıklayınız.

Cevap 78) (Tebliğ EK-10/II-1) Stratejik yatırım değerlendirme esasları:

Bir yatırımda birbirinden bağımsız hatlarda farklı ürünler üretilmesi durumunda;

- Yatırım teşvik belgesi için müracaat tarihinden önce yayımlanmış son 12 aylık veriler dikkate alınarak, ithalatın yurt içi üretim kapasitesinden fazla olup olmadığı,

-
- b) Yatırım teşvik belgesi için müracaat tarihinden önce yayımlanmış son 12 aylık veriler dikkate alınarak ithalat tutarının 50 milyon ABD Dolarının üzerinde olup olmadığı,
- c) Farklı üretim hatlarında üretilecek ürünlerin katma değer oranı her bir ürün için ayrı ayrı bulunur.
- d) Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımda üretilecek olan farklı ürünlerin yatırım tutarları toplamının 50 milyon Türk Lirasının üzerinde olması gerekir.

Bütün ürünler dikkate alınarak (d) bendinde belirtilen kriterin sağlanmasına rağmen, üretilecek her bir ürün bazında (a), (b) ve (c) bendlerinde belirtilen kriterlerin herhangi birini sağlayamayan ürün/ürünler, stratejik yatırım kapsamında değerlendirilmez.

Söz konusu ürün/ürünler ve bunlara ilişkin yatırım harcamaları proje kapsamından çıkartılarak, proje kapsamında kalan diğer ürün/ürünler için yukarıdaki kriterler çerçevesinde yeniden hesaplama yapılır ve bu kriterlerin tamamının sağlanması durumunda söz konusu ürün/ürünlere ilişkin yatırım, stratejik yatırım olarak değerlendirilir.

Soru 79) Stratejik yatırımı değerlendirme esasları çerçevesinde “bir yatırımda birbirinden bağımsız olmayan hatlarda bir veya birden fazla asıl işlem görmüş ürün (yatırım teşvik belgesi konusu yatırımla elde edilmesi amaçlanan ürün) ile varsa ekonomik değeri olan ikincil işlem görmüş ürünün (yatırım teşvik belgesi konusu yatırımla elde edilmesi amaçlanan asıl işlem görmüş ürün dışındaki yan ürün) ortaya çıkması” durumunda hangi kriterler uygulanır? Açıklayınız.

Cevap 79) (Tebliğ EK-10/II-2) Bir yatırımda birbirinden bağımsız olmayan hatlarda bir veya birden fazla asıl işlem görmüş ürün (yatırım teşvik belgesi konusu yatırımla elde edilmesi amaçlanan ürün) ile varsa ekonomik değeri olan ikincil işlem görmüş ürünün (yatırım teşvik belgesi konusu yatırımla elde edilmesi amaçlanan asıl işlem görmüş ürün dışındaki yan ürün) ortaya çıkması durumunda;

a) Yatırım teşvik belgesi için müracaat tarihinden önce yayımlanmış son 12 aylık veriler dikkate alınarak, ithalatın yurt içi üretim kapasitesinden fazla olup olmadığı,

b) Yatırım teşvik belgesi için müracaat tarihinden önce yayımlanmış son 12 aylık veriler dikkate alınarak ithalat tutarının 50 milyon ABD Dolarının üzerinde olup olmadığı,

her bir ana ürün için ayrı ayrı bulunur.

c) Yatırım teşvik belgesi kapsamında üretilecek ürünlerin yıllık ürün satış ve girdi maliyetleri Tebliğ'in 10 No.lu ekindeki Tablo 1'deki şekilde ayrı ayrı hesaplanır ve çıkan değerler Tablo 2'de belirtilen şekilde hesaplanmak suretiyle yatırımın toplam katma değer oranı bulunur.

d) Yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek sabit yatırım tutarının 50 milyon Türk Lirasının üzerinde olması gerekir.

Asıl ve ikincil işlem görmüş ürün/ürünlerin toplamı üzerinden (c) ve (d)'de belirtilen kriterlerin sağlanmasına rağmen, üretilecek her bir asıl işlem görmüş ürün bazında (a) ve (b)'de belirtilen kriterleri sağlayamayan ürünler, stratejik yatırım kapsamında değerlendirilmez.

Bu durumda, (a) ve (b)'deki kriterleri sağlayamayan asıl işlem görmüş ürün/ürünlerin toplam satış tutarı içerisindeki payının %50'nin üzerinde olması halinde, söz konusu ürünlerin üretimi için de kullanılan ortak ana üretim üniteleri stratejik yatırım kapsamında değerlendirilmez. İkincil işlem görmüş ürün/ürünlerin girdi maliyeti, asıl işlem görmüş ürün/ürünler içerisinde değerlendirileceğinden söz konusu ürün/ürünlere ait sadece satış fiyatı katma değer hesaplamasında dikkate alınır.

Stratejik yatırım kapsamında değerlendirilmeyen asıl işlem görmüş ürün/ürünlere ilişkin yatırım harcamaları proje kapsamından çıkartılarak, proje kapsamında kalan diğer asıl ve ikincil işlem görmüş ürün/ürünler için yukarıdaki kriterler çerçevesinde yeniden hesaplama yapılır ve bu kriterlerin sağlanması durumunda, söz konusu ürün/ürünlere ilişkin yatırım stratejik yatırım olarak değerlendirilir.

Soru 80) Birbirinden bağımsız hatlarda üretilecek K, L ve M ürünlerinin üretimine yönelik 70 Milyon Türk Lirası sabit yatırım tutarında bir yatırım için stratejik yatırım desteklerinden yararlanmak üzere Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne müracaat edilmesi durumunda, ilgili ürünlerin katma değer hesabı hangi yöntemle yapılır? Örnekle açıklayınız.

Cevap 80) (Tebliğ EK-10 /III -Örnek 1) Birbirinden bağımsız hatlarda üretilecek K, L ve M ürünlerinin üretimine yönelik 70 Milyon Türk Lirası sabit yatırım tutarında bir yatırım için stratejik yatırımlardan yararlanmak üzere Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne müracaat edilmesi durumunda, ilgili ürünlerin katma değer hesabı aşağıdaki şekilde yapılır.

K Ürününün Üretimi	GTİP	Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet / Yıl		
		Miktarı (Adet, kg, m ² ...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
Girdilerin Adı				
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için)				
Hammadde-1		1 Kg	1.000	1.000
Hammadde-2		100 m ²	2.000	200.000
Aramalı-1		10 Adet	5.000	50.000
B) Mamulün Bünyesine Giren Yardımcı Maddeler (birim ürün için)				
Yardımcı Madde-1		1 Kg	500	500
Birim Girdi Maliyeti Toplamı				251.500
<i>C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)</i>				251.500.000
<i>D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)</i>		1.000	350.000	350.000.000
ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI				% 39,2

L Ürününün Üretimi	GTİP	Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet / Yıl		
		Miktarı (Adet, kg, m ² ...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için)				
Hammadde-1		1 Adet	500	500
Hammadde-2		10 m ²	3.000	30.000
Aramalı-1		100 Adet	1.000	100.000
B) Mamulün BünyesineGiren Yardımcı Maddeler (birim ürün için)				
Yardımcı Madde-1		1 Kg	100	100
Birim Girdi Maliyeti Toplamı				130.600
<i>C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)</i>				130.600.000
<i>D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)</i>		1.000	200.000	200.000.000
ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI				% 53,1

M Ürününün Üretimi	GTİP	Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet / Yıl		
		Miktarı (Adet, kg, m ² ...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için)				
Hammadde-1		10 Kg	2.000	20.000
Hammadde-2		1.000 m ²	100	100.000
Aramalı-1		2 Kg	1.000	2.000
B) Mamulün Bünyesine Giren Yardımcı Maddeler (birim ürün için)				
Yardımcı Madde-1		10 Kg	500	5.000
Birim Girdi Maliyeti Toplamı				127.000
C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)				127.000.000
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)		1.000	180.000	180.000.000
ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI				% 41,7

K, L ve M ürünlerinin, 2 nci bölümün 1'nci kısmının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kriterleri sağladığı halde, katma değer oranı açısından sadece L ve M ürünlerinin üretiminin eşik değer olan % 40 oranını aştığı belirlenmiştir.

Bu durumda, K ürününün üretimine yönelik hattın projeden çıkartılmasını müteakip kalan kısmın sabit yatırım tutarının 50 Milyon Türk Lirası olan eşik değer üzerinde olması halinde, bu iki ürüne yönelik yatırımın stratejik yatırım desteklerinden istifadesi mümkün olabilecektir.

Diğer taraftan, K ürününün üretimine ilişkin yatırımın ise diğer yatırım teşvik uygulamaları kapsamında değerlendirilmesi söz konusu olabilecektir.

Sou 81) Birbirinden bağımsız olmayan hatlarda üretilecek asıl işlem görmüş K ve L ürünleri ile ikincil işlem görmüş M ürününün üretimine yönelik 70 Milyon TL sabit yatırım tutarında bir yatırım için stratejik yatırım desteklerinden yararlanmak üzere Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne müracaat edilmesi durumunda ilgili ürünlerin katma değer hesabı hangi yöntemle yapılır? Örnekle açıklayınız.

Cevap 81) (Tebliğ EK-10 /III -Örnek 1) Birbirinden bağımsız olmayan hatlarda üretilecek asıl işlem görmüş K ve L ürünleri ile ikincil işlem görmüş M ürününün üretimine yönelik 70 Milyon Türk Lirası sabit yatırım tutarında bir yatırım için stratejik yatırım desteklerinden yararlanmak üzere Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne müracaat edilmesi durumunda, ilgili ürünlerin katma değer hesabı aşağıdaki şekilde yapılır.

K Ürününün Üretimi (Asıl işlem görmüş ürün)	GTİP	Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet / Yıl (F1)		
		Miktarı (Adet, kg, m ² ...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için)				
Hammadde-1		1 Kg	1.000	1.000
Hammadde-2		100 m ²	2.000	200.000
Aramalı-1		10 Adet	5.000	50.000
B) Mamulün Bünyesine Giren Yardımcı Maddeler (birim ürün için)				
Yardımcı Madde-1		1 Kg	500	500
Birim Girdi Maliyeti Toplamı (A+B)				251.500 (X1)
C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)				251.500.000
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)				350.000.000
		1.000	350.000(E1)	350.000.000

L Ürününün Üretimi (Asıl işlem görmüş ürün)	GTİP	Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet / Yıl (F2)		
		Miktarı (Adet, kg, m ² ...)	Birim Fiyatı (TL)	Girdi Maliyeti (Fiyat*Miktar) (TL)
Girdilerin Adı				
A) Hammadde ve Aramalı (birim ürün için)				
Hammadde-1		1 Adet	500	500
Hammadde-2		10 m ²	3.000	30.000
Aramalı-1		100 Adet	1.000	100.000
B) Mamulün Bünyesine Giren Yardımcı Maddeler (birim ürün için)				
Yardımcı Madde-1		1 Kg	100	100
Birim Girdi Maliyeti Toplamı (A+B)				130.600 (X2)
C) Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)				130.600.000
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)		1.000	200.000(E2)	200.000.000

M) Ürününün Üretimi (İkincil işlem görmüş ürün)	Yıllık Üretim Kapasitesi 1.000 Adet/Yıl (F3)		
	Miktarı (Adet, kg, m ² ...)	Birim Fiyatı (TL)	Fiyat*Miktar (TL)
D) Ürün Satış Tutarı (Yıllık)	1.000	50.000 (E3)	50.000.000

<i>Toplam Ürün Girdi Maliyeti (Yıllık)</i>	$F_1 \times X_1 = 251.500.000$ $F_2 \times X_2 = 130.600.000$
<i>Toplam Ürün Satış Tutarı (Yıllık)</i>	$F_1 \times E_1 = 350.000.000$ $F_2 \times E_2 = 200.000.000$ $F_3 \times E_3 = 50.000.000$
TOPLAM ÜRÜN KATMA DEĞER ORANI	% 57

K ve L ürünlerinin, 2 nci bölümün 2 nci kısmının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kriterleri sağladığı ve üretimin tamamı üzerinden yapılan katma değer hesabında da % 40 oranının aşıldığı tespit edilmiştir.

Bu durumda, söz konusu ürünlerin üretimine yönelik bu yatırımın tamamının stratejik yatırımlara yönelik devlet desteklerinden yararlanması mümkün olabilecektir.

Soru 82) Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünce yatırım teşvik belgesine bağlanan yatırımların, hangi şartların gerçekleşmesi halinde; başka bir bölgeye nakline müsaade edilebilir?

Cevap 82) (Karar Md.23) Büyük ölçekli yatırımlar ile bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında gerçekleştirilen yatırımların, işletmeye geçiş tarihinden itibaren asgarî beş yıl süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunması gerekir.

Ancak Ekonomi Bakanlığından izin alınması ve yatırım konusunun taşınılacak bölgede desteklenecek konular arasında yer alması kaydıyla diğer bölgelere taşınabilir.

Bulunduğu bölgeden daha az destek alan üst bölgelere, aynı bölgede bulunan OSB'den OSB dışına veya ilgili yatırım konusunun desteklenmediği bölgelere taşınmalarda, taşındığı bölgenin yararlandığı desteği aşan kısım ile taşındığı bölgede bulunmayan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır.

İşletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıl süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunan yatırımların diğer bölgelere taşınması serbesttir.

Tamamlanmış yatırımlardan beş yıllık süreyi doldurmuş ancak tamamlama vizesi yapılmamış olanlar, taşınma öncesinde Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne müracaat ederek tamamlama vizesini yaptırır.

Bu kapsamdaki yatırımların yer değişikliği talepleri, taşınma sonrasında da uygun görülebilir.

Genel teşvik uygulamasından yararlanan yatırımların yer değişikliği talepleri, yatırım dönemi de dâhil olmak üzere; Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne değerlendirilerek proje bazında sonuçlandırılır.

Soru 83) Daha önceki yıl Kararlarına göre düzenlenen yatırım teşvik belgesi kapsamında devam eden yatırımlar için hangi şartların gerçekleşmesi halinde 15.6.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Karara göre yatırım teşvik belgesi düzenlenebilir? Uygulama esaslarını açıklayınız.

Cevap 83) (Tebliğ Geçici Md.2) 2012/3305 sayılı Karar'ın yürürlüğe girdiği 19/6/2012 tarihinden önceki kararlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri ile ilgili uygulamalara, yatırım teşvik belgesinin dayandığı karar ve ilgili diğer kararlar çerçevesinde devam olunur. Ancak, 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na istinaden 1.1.2012 tarihinden 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karar'ın yayımı tarihine (19.6.2012) kadar geçen dönemde yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri, talep edilmesi halinde; 2012/3305 sayılı Karar'ın lehte olan hükümlerinden yararlanır.

Daha önceki kararlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın 2012/3305 sayılı Karara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgesine devri halinde, söz konusu makine ve teçhizat için devralan yatırımcı, genel teşvik uygulamaları dışındaki diğer desteklerden yararlanamaz.

Karar'ın 22 nci maddesinin ikinci fıkrası⁸³ ile 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası⁸⁴ daha önceki kararlara istinaden düzenlenmiş yatırım teşvik belgelerine de uygulanır. Bu hüküm, iptal edilmiş ancak ilgili kurumlarca müeyyide uygulanmamış veya müeyyide uygulanmasına rağmen henüz tahsil edilmemiş yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlar için de geçerlidir.

Daha önceki yıllara ait Bakanlar Kurulu Kararlarına istinaden düzenlenmiş yatırım teşvik belgelerinden **Kaynak Kullanımını Destekleme Primi** ihtiva edenlerin tamamlama vizesi işlemleri, ilgili banka tarafından fiziki, mali ve teknik inceleme yapılmak suretiyle tanzim edilmiş olan ve prim ödemesine esas teşkil eden raporlara istinaden doğrudan Ekonomi Bakanlığınca yapılabilir.

Van ilinde gerçekleştirilecek olan yatırımlar için düzenlenmiş yatırım teşvik belgelerinden, ek süreler dâhil 23.10.2011 tarihi itibarıyla yatırım süresi bitmemiş olanlara, talep edilmesi halinde belgede kayıtlı süre kadar ilave süre verilebilir.

Soru 84) 15.6.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Karar'ın yayımı tarihi olan 19.6.2012 tarihinden önce sonuçlandırılmamış müracaatlar hangi yatırım teşvik kararı çerçevesinde sonuçlandırılır?

Cevap 84) (Karar Geçici Md.1) 2012/3305 sayılı Karar'ın yayımı tarihinden önce sonuçlandırılmamış müracaatlar, müracaat tarihinde yürürlükte bulunan Karar çerçevesinde sonuçlandırılır.

Ancak, yeni yatırım teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaatlar, talep edilmesi halinde bu Karara istinaden değerlendirilir.

⁸³ Md 22 Devir, satış, ihraç ve kiralama (2) Teşvik belgesi kapsamındaki yatırımları tamamlamış ancak tamamlama vizesi yapılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın, teminini müteakip beş yıl geçtikten sonra satışının yapılmış olması ve işletmenin asgari beş yıl süreyle faaliyette bulunmuş olması şartıyla, Ekonomi bakanlığınca herhangi bir müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabilir.

⁸⁴ Md 24 Yatırım süresi ve tamamlama vizesi (2) Teşvik belgesi kapsamındaki yatırımların proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda öngörülen sürede gerçekleştirilmesi esastır. Yatırımın öngörülen sürede gerçekleştirilememesi hâlinde, teşvik belgesinde kayıtlı ilk sürenin yarısı kadar ek süre verilebilir. Bu şekilde hesaplanan ek sürenin bir yıldan az olması halinde ek süre bir yıl olarak uygulanabilir.

Soru 85) Yatırım teşvik belgesi hangi durumların gerçekleşmesi halinde iptal edilir? Yatırım teşvik belgesinin iptali halinde uygulanacak müeyyideleri açıklayınız.

Cevap 85) (Karar Md.28) 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karar ile

- Yatırım teşvik uygulama mevzuatında belirlenen hükümlere aykırı davranan,
- Yatırım teşvik belgesindeki kayıt ve koşulları yerine getirmeyen,
- Yatırım teşvik belgesi ile diğer belgelerde tahrifat yapan,
- Sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleyen veya kullanan,
- Yanlış ve yanıltıcı bilgi veren,
- Diğer kurum, kuruluş veya firmalara karşı yükümlülüklerin yerine getirilmemesi nedeniyle icra veya iflas yoluyla yapılan işlemler de dâhil belge kapsamındaki makine ve teçhizatı öngörülen sürelerden önce satan veya satılmasına sebebiyet veren,
- Yatırım teşvik belgesinde öngörülen sürede yatırımları tamamlamayan,
- Belirlenen asgari yatırım tutarlarına uymayan yatırımcıların,

yatırım teşvik belgeleri Karar'ın 28 nci maddesinin ikinci fıkra hükmü⁸⁵ saklı kalmak kaydıyla iptal edilir.

Yatırımcının mükellefiyetlerini kısmen yerine getirmediği ancak, belge iptalinin de gerekmediği durumlarda belge kapsamında sağlanan desteklerden bir kısmı müeyyide uygulanarak geri alınır.

Yatırım teşvik belgelerinin iptal edilmesi veya kısmi müeyyide uygulanması halinde sağlanan destekler 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yatırımcıdan geri alınır.

Yatırımcının mükellefiyetlerini yerine getirmemesi hâlinde uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümü, kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanabilir.

⁸⁵ Müeyyide Madde 28(2) Yatırımcının mükellefiyetlerini kısmen yerine getirmediği ancak, belge iptalinin de gerekmediği durumlarda belge kapsamında sağlanan desteklerden bir kısmı müeyyide uygulanarak geri alınır.

Soru 86) 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karar kapsamına giren destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanabilir mi?

Cevap 86) (Karar Md.29) ⁸⁶ 2013/4288 sayılı Karar'ın 2 nci maddesiyle değişik 2012/3305 sayılı Karar'ın 29 uncu maddesi hükmü değerlendirildiğinde; anılan Karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamaz.

Diğer Kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanan veya yararlanılacak yatırım harcamaları için 2012/3305 sayılı Karar kapsamındaki desteklerden yararlanmak üzere Ekonomi Bakanlığına müracaat edilemez.

2012/3305 sayılı Karar'ın değişik 29 uncu maddesi hükmüne aykırı davranılması halinde, bu Karar kapsamında yararlanan destekler ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde geri alınır.

Ancak diğer kamu kurum ve kuruluşlarının sadece sübvansiyonlu kredi desteğinden yararlanan yatırımlar, bu Karar kapsamında faiz desteği dışındaki diğer destek unsurlarından yararlandırılabilirler.

Soru 87) Bilindiği üzere, 15.2.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 28.1.2013 tarihli ve 2013/4288 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın 1 inci maddesiyle, 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karar'ın 17 nci maddesinin 1 inci fıkrasına eklenen (ı) bendiyle otomotiv sanayi yatırımları "öncelikli yatırım konuları" arasına dahil edilmiştir. Getirilen yeni mevzuat hükmü çerçevesinde otomotiv sanayi yatırımlarının öncelikli yatırım konusu sayılabilmesi için gerekli şartları açıklayınız. Bu yatırımlar hangi bölge yatırım teşvik desteklerinden yararlandırılır?

Cevap 87) (Karar Md.17) Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300 milyon Türk Lirası tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon Türk Lirası tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon Türk Lirası motor aksamaları, aktarma organları/aksamları ve otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar öncelikli yatırım konuları arasına dahil edilmiştir.

⁸⁶ 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Kararın 15/2/2013 tarihli ve 2013/4288 sayılı Kararın 2 nci maddesiyle değişik 29 ncu maddesi hükmü.

Gerçekleştirilecek öncelikli yatırım konuları 5 inci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden faydalanabilir. Ancak bu yatırımlar 6 ncı bölgede yer almaları halinde bulunduğu bölge desteklerine tabidir.

Soru 88) Kambiyo Mevzuatında yer alan ödeme şekillerinden her hangi biri ile ithalat işlemlerine başlanılmış veya bedeli kısmen veya tamamen ödenmiş ancak ithalatı gerçekleştirilememiş makine ve teçhizatın ithaline hangi kuruluş tarafından ve hangi sürede izin verilir?

Cevap 88) Yatırım süresi içerisinde ilgili kambiyo mevzuatında yer alan ödeme şekillerinden herhangi biri ile ithalat işlemlerine başlanılmış veya bedeli kısmen ya da tamamen ödenmiş ancak ithalatı gerçekleştirilememiş makine ve teçhizatın ithaline, yatırım süresi bitiş tarihini izleyen dört ay içerisinde, gümrük idarelerince belge kapsamında sağlanan destek unsurları uygulanmak suretiyle izin verilir.

Yatırım teşvik belgesinin yatırım süresi içerisinde;

a) Evsafa uygun çıkmaması sonucu, eşyanın serbest dolaşıma girişini müteakip garanti süresi içinde yurt dışı edilecek makine ve teçhizatın,

b) Tamir, bakım veya diğer nedenlerle yurt dışına gönderilecek makine ve teçhizatın,

mahrece iade işlemleri için doğrudan gümrük idaresine müracaat edilir.

Bu yöndeki talepler ilgili gümrük idaresince, gümrük mevzuatı çerçevesinde sonuçlandırılır. Mahrece iade işlemine konu yatırım mallarının yurt dışı edilmesinden itibaren **bir yıl içerisinde** aynısı veya yenisinin yurda giriş işlemleri, Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün herhangi bir iznine tabi olmaksızın gümrük vergisi muafiyeti ile katma değer vergisi istisnasından yararlandırılmak suretiyle **doğrudan gümrük idarelerince** sonuçlandırılır.

Soru 89) Yatırım teşvik Kararlarının uygulanmasını teminen Ekonomi Bakanlığının yetkilerini sayarak denetim yetkisi ile ilgili hükmü açıklayınız.

Cevap 89) (Tebliğ Md.27) 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karar'ın uygulanmasını teminen Ekonomi Bakanlığı;

- a) Uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye, talimat vermeye,
- b) Makroekonomik politikalar ve gelişen şartları gözönünde bulundurarak gerekli tedbirleri almaya ve bu yönde düzenlemeler yapmaya,
- c) İlgili kişi, kurum ve kuruluşlardan gerekli görülen her türlü ilave bilgi, belge, görüş, izin, ruhsat vb. istemeye,
- ç) Bu Kararda öngörülen hâller dışında kalan özel durumları inceleyip sonuçlandırmaya, görüş vermeye, mücbir sebep ve fevkalade hal durumlarının varlığı hâlinde yatırım teşvik belgesi ile ilgili gerekli işlemleri yapmaya ve uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları çözmeye,
- d) Yatırım teşvik belgesinde öngörülen şartlara uyulup uyulmadığını denetlemeye ve denetim sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almaya, yetkilidir.

Denetim sırasında, denetim görevlilerinin yatırımla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi inceleme taleplerinin karşılanması, talep edilmesi halinde belgelerin onaylı örneklerinin verilmesi ve mahallinde incelemeye izin verilmesi zorunludur.

Soru 90) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararlar ile bu Kararların uygulanmasına ilişkin 2012/1 No.lu Tebliğin ilgili hükümleri uyarınca Ekonomi Bakanlığı tarafından görev verilen kurum ve kuruluşların yükümlülüklerini açıklayınız.

Cevap 90) (Tebliğ Md.24) (1) Yerel birimler⁸⁷ ile valilikler, odalar, bankalar, yeminli mali müşavirler gibi görev verilen kurum ve kuruluşlar Karar ve Tebliğ'in uygulamasına yönelik olarak yapmış oldukları işlemlerden sorumludurlar.

(2) Görev verilen ilgili kurum ve kuruluşlar yapılan müracaatları (2) ay içerisinde sonuçlandırmakla yükümlüdür.

(3) Karar veya Tebliğ hükümlerine aykırı davrandığı tespit edilen, Ekonomi Bakanlığı tarafından verilen görüşleri ve talimatları uygulamayan yerel birimler ile görev verilen diğer kuruluşların yetkilerine Bakanlıkça son verilir ve gerekli tedbirleri alınca kadar yeni görev verilmez.

⁸⁷ Tebliğ 'in 3 No.lu Eki "Teşvik belgesi müracaatlarını değerlendirebilecek yerel birimler" Sanayi Odaları ve Kalkınma Ajanslarıdır.

Soru 91) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Karar'ın Uygulanmasına İlişkin olarak 20.6.2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yayımı tarihinde yürürlüğe giren 2012/1 No.lu Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde "yatırım tamamlama vizesi için istenecek belgeler" ile kullanılacak belgeler ile formatlarını belirtiniz.

Cevap 91) (Tebliğ'in (5) No.lu Eki) Yatırım tamamlama vizesi için istenecek belgeler;

- 1) Yatırım teşvik belgesi aslı,
- 2) İthal makine ve teçhizat listesi aslı,
- 3) Yerli makine ve teçhizat listesi aslı,
- 4) (Değişik 8/5/2014-28994)Yatırımın gerçekleşme durumunu gösteren Ek-6'daki formata uygun olarak hazırlanmış yatırım takip formu,
- 5) Makine ve teçhizat ile ilgili fatura veya gümrük beyanname fotokopileri,
- 6) (Mülga: RG-25/6/2016-29753)
- 7) Noter tasdikli imza sirküleri veya imza beyannamesi,
- 8) (Mülga: RG - 25/6/2016-29753)
- 9) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına ve yapılandırmanın bozulmadığına dair yazı aslı veya Kurumun elektronik bilgi iletişim ortamından alınacak barkodlu çıktı (Kamu kurum ve kuruluşlarında bu belge aranmaz),
- 10) Varsa yatırım teşvik belgesindeki özel şartların yerine getirildiğine ilişkin bilgi ve belgeler,
- 11) Yatırım teşvik belgesi kapsamı yatırımla ilgili varsa, vergi indirimine konu kur farkı ve faiz giderlerine ilişkin yeminli mali müşavir onaylı liste ya da rapor,
- 12) Gerçekleşen ithal, yerli, bina-inşaat ve diğer harcamalar listeleri (aşağıda gösterilen formatta kaşeli, yetkililerce imzalı)

Gerçekleşen İthal Makine ve Teçhizat Listesi Formatı (2 nüsha hazırlanacaktır)

Sıra No.	Onaylı Liste Sıra No.	Makine ve Teçhizat Adı	Miktarı	FOB (\$)	Mal / Maliyet Bedeli (TL)	Gümrük Beyannamesi		Yevmiye Kaydı		Satılan Makine ve Teçhizatın Yevmiye Kayıtları	
						Tarih	No.	Tarih	No.	Tarih	No.
		(Onaylı Liste ile Uyumlu)		(Gümrük Giriş Beyannamesi Değerleri)	(Yevmiye defterinde kayıtlı bedel)						

Gerçekleşen Yerli Makine ve Teçhizat Listesi Formatı (2 nüsha hazırlanacaktır)

Sıra No.	Onaylı Liste Sıra No.	Makine ve Teçhizat Adı	Miktarı	Mal / Maliyet Bedeli (TL)	Fatura		Yevmiye Kaydı		Satılan Makine ve Teçhizatın Yevmiye Kayıtları	
					Tarih	No.	Tarih	No.	Tarih	No.
		(Onaylı Liste ile Uyumlu)		(Yevmiye defterinde kayıtlı bedel)						

Gerçekleşen Bina-İnşaat Harcamaları Listesi Formatı (1 nüsha hazırlanacaktır)

Sıra No.	Harcamanın Cinsi	Toplam Tutarı (TL) (KDV Hariç)	Fatura		Yevmiye Kaydı	
			Tarih	No.	Tarih	No.
		(Yevmiye defterinde kayıtlı bedel)				

Gerçekleşen Diğer Yatırım Harcamaları Listesi Formatı (1 nüsha hazırlanacaktır)

Sıra No.	Harcamanın Cinsi	Toplam Tutarı (TL) (KDV Hariç)	Fatura		Yevmiye Kaydı	
			Tarih	No.	Tarih	No.
		(Yevmiye defterinde kayıtlı bedel)				

13) Belge kapsamında kredi kullanılmış ise ilgili bankalardan alınacak yazı asılları,

14) Aşağıdaki örneklere uygun olarak hazırlanmış, yatırım kapsamında kredi kullanılıp kullanılmadığına dair şirketi temsil ve ilzama yetkili kişilerce imzalı taahhütname,

Kredi kullanılmamış olması halinde örnek taahhütname

EKONOMİ BAKANLIĞINA

Firmamız adına düzenlenen ... tarih ve... sayılı Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında herhangi bir finans kuruluşundan iç ve/veya dış/döviz yatırım kredisi kullanılmadığını beyan ve taahhüt ederiz.

Kredi kullanılmış olması halinde örnek taahhütname

EKONOMİ BAKANLIĞINA

Firmamız adına düzenlenen ... tarih ve ... sayılı Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan,

a) ... Bankası'ndan ... menşee ülke döviz (Avro/ \$, v.b.) karşılığı ... Türk Lirası tutarında döviz/dış yatırım kredisi,

b) ... Bankası'ndan ... Türk Lirası tutarında iç yatırım kredisi, haricinde herhangi bir finans kuruluşundan iç ve/veya dış/döviz yatırım kredisi kullanılmadığını beyan ve taahhüt ederiz.

Soru 92) Yatırım teşvik belgesi müracaat formlarından olan “yatırım bilgi formu”, tüm yatırım teşvik belgesi müracaatlarında aranan “beyan ve taahhüt örneği”, tamamlama vizesi yapılmamış yatırım teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın satış izni taleplerinde aranan beyan ve taahhüt örneği, stratejik yatırımlarda aranan beyan ve taahhüt örneği, ithal makine ve teçhizat listesi ile yerli makine ve teçhizat listesi örneklerini vererek nasıl doldurulduğu konusunda gerekli açıklamaları yapınız.

Cevap 92) TEŞVİK BELGESİ MÜRACAAT FORMLARI

A - YATIRIM BİLGİ FORMU

I - YATIRIMCI BİLGİLERİ				
1.	Adı / Unvanı:			
2.	Haberleşme adresi:			
3.	Telefon:			
	Faks:			
	E-Posta:			
	Web adresi:			
4.	Sermayesi:			
Ortaklar	TC kimlik no/Vergi dairesi ve no	Uyruğu	Hisse oranı (%)	Kayıtlı sermaye
Toplam			100	
5.	Bağlı bulunduğu vergi dairesi:			
	Vergi kimlik numarası:			
6.	SGK işyeri sicil numarası:			
7.	Projeden sorumlu şahısların iletişim bilgileri:			
Adı ve soyadı:				
Görevi:				
Telefon:				
E-posta adresi:				
Adı ve soyadı:				
Görevi:				
Telefon:				
E-posta adresi:				
II - YATIRIM İLE İLGİLİ BİLGİLER				
8.	Yatırımın yeri:			
a) İli ve ilçesi				
b) Adresi				
c) Organize sanayi bölgesinde olması halinde bölgenin adı: (Tahsis yazısı aranır)				

d)	Kiralık olması halinde;			
	• Kiralananın cinsi (bina/arsa)			
	• Mal sahibinin adı / unvanı			
	• Kira başlangıç ve bitiş tarihi			
	• Kiralanan alan (m ²)			
9.	Yatırımın cinsi			
10.	Yatırımın sektörü ve konusu			
11.	Yatırıma başlama tarihi			
12.	Yatırımın bitiş tarihi			
13.	Mevcut istihdam			
14.	Öngörülen ilave istihdam			
15.	Projenin kapasitesi	Mevcut Kapasite	İlave Kapasite	Birim
Ürün / Hizmet				
16.	Projenin kısa anlatımı			
17.	Üretim akış şeması (Öngörülen yatırımla sağlanacak istihdam da belirtilecektir)			
18.	Talep edilen destek unsurları			
	KDV İstisnası	Yatırım Yeri Tahsisi		
	Gümrük Vergisi Muafiyeti	Gelir Vergisi Stopajı Desteği		
	Vergi İndirimi	Sigorta Primi Desteği		
	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	KDV İadesi		
	Faiz Desteği			

A) ARAZİ-ARSA:			
	m ²	Birim Fiyat	Toplam
Arazi - Arsa			
B) BİNA-İNŞAAT:			
	m ²	Birim Fiyat	Toplam
a) Ana bina ve tesisleri			
b) İdare binaları			
c) Diğer bina-inşaat harcamaları			
Toplam			
C) MAKİNE VE TEÇHİZAT:			
a) İthal Makine ve Teçhizat			
b) Yerli Makine ve Teçhizat			
D) DİĞER HARCAMALAR:			
a) Etüd - proje			
b) Yardımcı makine ve teçhizat			
c) İthalat ve gümrükleme			
ç) Taşıma ve sigorta			
d) Montaj			
e) Diğer			
TOPLAM SABİT YATIRIM TUTARI:			

IV - YATIRIM FİNANSMANI TABLOSU (TL)

A) ÖZKAYNAKLAR:

B) YABANCI KAYNAKLAR:

a) İç kredi

b) Dış kredi

c) Döviz kredisi

d) Dövizle endeksli kredi

TOPLAM FİNANSMAN:

B - BEYAN VE TAAHHÜT ÖRNEKLERİ

ÖRNEK-1 (Tüm yatırım teşvik belgesi müracaatlarında aranır.)

BEYAN VE TAAHHÜT

Yatırım teşvik belgesinin düzenlenmesi ile tamamlama vizesinin yapılmasına kadar yapacağımız tüm müracaatlarda ibraz ettiğimiz ve/veya edeceğimiz bilgi ve belgelerin varlığını, muhteviyatı itibarıyla doğruluğunu, yatırım teşvik belgesi kapsamında desteklerden yararlanan yatırım harcamaları ile ilgili olarak başka kamu kurum ve kuruluşlarının destek programları ile diğer kuruluşların kamu kaynaklı desteklerinden hâlihazırda yararlanmadığımızı ve yararlanmayacağımızı, yatırımın herhangi bir aşamasında aksinin tespiti halinde yatırım teşvik belgesi kapsamında sağlanan desteklerle ilgili her türlü müeyyidenin uygulanmasını beyan, kabul ve taahhüt ederiz.

Temsil ve ilzama yetkili

kişilerin imzaları ve kaşe

ÖRNEK-2 (Tamamlama vizesi yapılmamış yatırım teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın satış izni taleplerinde aranır)

BEYAN VE TAAHHÜT

... tarih ve ... sayılı yatırım teşvik belgesi kapsamı ...\$ /...TL tutarındaki makine ve teçhizatın satışının gerçekleşmesini müteakip bahse konu yatırım teşvik belgemizin herhangi bir nedenle iptali halinde, satışa konu makine ve teçhizata ilişkin yararlanılan destekleri ilgili mevzuatı çerçevesinde ödeyeceğimizi beyan, kabul ve taahhüt ederiz.

Temsil ve ilzama yetkili
kişilerin imzaları ve kaşe

ÖRNEK-3 (Stratejik yatırımlarda aranır)

YÖNETİM / ORTAKLAR KURULU KARARI

Yatırım teşvik belgesi düzenlenmesi için Ekonomi Bakanlığı'na müracaat edilmesine karar verilerek stratejik yatırımlar kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan ... üretimine yönelik yatırımımızda, bahse konu ürün/ürünler dışında herhangi bir ürün üretilmeyeceğine ilişkin anılan Bakanlığa taahhütname verilmesine karar alınmıştır.-----

----- **BEYAN VE TAAHHÜT**

Stratejik yatırımlar kapsamında gerçekleştirilecek olan ... üretimine yönelik yatırımımızda; bahse konu ürün/ürünler dışında herhangi bir ürün üretmeyeceğimizi; üretim, kapasite, ithalat ve katma değer hesaplarının doğru olduğunu, aksinin tespiti halinde stratejik yatırımlara yönelik ilave olarak yararlandığımız desteklerin tamamını ilgili mevzuatı çerçevesinde geri ödeyeceğimizi beyan ve taahhüt ederiz.

Temsil ve ilzama yetkili
kişilerin imzaları ve kaşe

C - MAKİNE VE TEÇHİZAT LİSTESİ ÖRNEKLERİ

İTHAL MAKİNE VE TEÇHİZAT LİSTESİ								
Adı/Unvanı:								
Adresi:								
Vergi Dairesi / Vergi Kimlik No.:								
YTB Tarih ve Sayısı:								
Sıra No	Makine ve Teçhizatın Adı	Miktarı	Menşei Ülke Toplam Döviz Tutarı (FOB)	Toplam Tutar (FOB \$)	Toplam Tutar (FOB TL)	Gümrük Beyannamesi		İstisnadan Yararlananlar İçin Gümrük İdaresi Onayı
						Tarih	Sayı	
1								
2								
3								
4								
...								
TOPLAM								

Temsil ve ilzama yetkili kişilerin imzaları ve kaşe

YERLİ MAKİNE VE TEÇİZAT LİSTESİ							
Adı/ Unvanı:							
Adresi:							
Vergi Dairesi / Vergi Kimlik No.:							
YTB Tarih ve Sayısı:							
Sıra No	Makine ve Teçizatın Adı	Miktarı	Birim Fiyatı (TL) (KDV Hariç)	Toplam Tutarı (TL) (KDV Hariç)	Satın Alınanların		İstisnadan Yararlananlar İçin Saticının Onayı
					Fatura Tarihi	Fatura Sayısı	
1							
2							
3							
4							
...							
TOPLAM							

Temsil ve ilzama yetkili
kişilerin imzaları ve kaşe

D - MÜRACAAT FORMU DOLDURMA KILAVUZU

YATIRIMCI BİLGİLERİ

1. Adı / Unvanı: İlgili sicil gazetelerinde kayıtlı olduğu şekilde yatırımcı adı ya da unvanı yazılır.
2. Haberleşme adresi: Yatırımcının güncel haberleşme adresi yazılır.
3. Telefon / faks / e-posta / web adresi: Yatırımcının güncel diğer iletişim bilgileri yazılır.
4. Sermayesi: Yatırımcının son sermaye yapısını gösterir ilgili sicil gazetesine göre sermaye ve ortakların bilgileri yazılır.
5. Bağlı bulunduğu vergi dairesi / vergi kimlik numarası: Yatırımcının bağlı bulunduğu vergi dairesi ve numarası yazılır.
6. SGK İş Yeri Sicil Numarası: Yatırım yapılacağı yatırım yerine ilişkin SGK iş yeri sicil numarası yazılır. Komple yeni yatırımlarda bu alan boş bırakılır.
7. Projeden sorumlu şahısların iletişim bilgileri: Proje değerlendirme aşamasında, projeye ilişkin teknik bilgi alınabilecek şahısların iletişim bilgileri yazılır.

YATIRIM İLE İLGİLİ BİLGİLER

8. Yatırım yerinin ili, ilçesi, adresi, organize sanayi bölgesinde olması halinde bölgenin adı, kiralık ise kiralama bilgileri: Yatırım yeri bilgileri yazılır. Yatırımın organize sanayi bölgesinde olması halinde ayrıca ilgili bölgeden yer tahsis yazısı aranır. Ayrıca, yatırımın yapılacağı arsa-arazi veya binanın kiralık ise kiralama bilgileri belirtilir.
9. Yatırımın cinsi: Komple yeni yatırım, tevsi, modernizasyon, ürün çeşitlendirme ve entegrasyon cinslerinden uygun olanı yazılır.
10. Yatırımın sektörü ve konusu: Yatırımın ilgili sektörü ve kısaca konusu yazılır. Örneğin; İmalat - Otomotiv yan sanayi yatırımı, Hizmetler - Otel yatırımı, Enerji - Rüzgâr enerjisinden elektrik enerjisi üretimi yatırımı vb.
11. Yatırıma başlama tarihi: Müracaat tarihi esas alınarak ay ve yıl olarak yazılır. Örneğin; Şubat 2012, Haziran 2013 vb.

12. Yatırımın bitiş tarihi: Yatırımın planlanan bitiş tarihi ay ve yıl olarak yazılır.

13. Mevcut istihdam: Son altı aylık dönem ortalaması esas alınarak mevcut istihdam yazılır. Mevsimsel özellik taşıyan yatırımlarda ise bir önceki yıla ait mevsimsel ortalama esas alınarak mevcut istihdam yazılır. Komple yeni yatırımlarda bu alan boş bırakılır.

14. Öngörülen ilave istihdam: Yatırım neticesinde sağlanacak ilave istihdam yazılır.

15. Projenin kapasitesi: Tek vardiyada tesiste üretilen ve ilave olarak üretilecek mal veya hizmet miktarları yazılır. Mevcut üretimin olması durumunda kapasite raporundaki üretim kapasitesi yazılır.

16. Projenin kısa anlatımı: Projenin gerekçesi, üretim teknolojisi, sektöre ilişkin genel bilgiler, üretilecek mal veya hizmete ilişkin piyasa bilgileri gibi bilgileri içerecek şekilde proje kısaca anlatılacaktır.

17. Üretim akış şeması: Üretim aşamaları akış şemasında gösterilerek yazılacaktır. Bu kısım, yatırım bilgi formuna ek olarak da hazırlanabilir. Her aşama için öngörülen istihdam akış şeması içerisinde ayrıca belirtilir. Ayrıca, makine ve teçhizat listelerinde yer alan makine ve teçhizatlara da üretim akış şeması içerisinde yer verilir.

18. Talep edilen destek unsurları: Yatırımın bölgesi, sektörü ve büyüklüğü dikkate alınarak Kararda belirtilen destek unsurlarından talep edilenler işaretlenir.

TOPLAM SABİT YATIRIM TABLOSU

A) Arazi - Arsa: Satın alınacak arsanın alan büyüklüğü (m²) ve birim fiyatı (TL/m²) belirtilerek toplam arsa tutarı hesaplanır.

B) Bina-İnşaat: Yapılacak ana mal/hizmet üretim binası ve tesisler, idari binalar ve diğer bina-İNŞAAT harcama kalemi için m² ve birim değerler de belirtilerek toplam bina-İNŞAAT tutarı hesaplanır.

C) Makine ve Teçhizat: Üretimle ilgili ithal ve yerli makine-teçhizat tutarları, ithal makine ve teçhizat için FOB bedel ve yerli makine ve teçhizat için KDV'siz tutar dikkate alınarak hesaplanır. Ayrıca ithal ve

yerli makine ve teçhizata ilişkin olarak örneğe uygun ikişer nüsha liste hazırlanır.

D) Diğer Harcamalar: (Yatırım maliyetine intikal eden)

- Etüd ve proje giderleri,
- Yardımcı makine ve teçhizat giderlerine, mal ve hizmet üretimi ile doğrudan ilgisi bulunmayan makine ve teçhizat harcamaları,
- İthalat ve gümrükleme giderlerine, ithal makine ve teçhizatın temininde yapılan masraflar,
- Taşıma ve sigorta giderleri,
- Montaj giderlerine, ana fabrika ve yardımcı işletme tesislerinin montajları ile ilgili tüm masraflar,
- Diğer giderlere, yatırım dönemi finansman giderleri ile yukarıda belirtilmeyen ancak yatırımla ilgili olan diğer yatırım harcamaları

hesaplanarak yazılır.

YATIRIMIN FİNANSMANI TABLOSU

Yatırımın finansmanına ilişkin bilgiler, toplam sabit yatırım tutarı ile uyumlu olacak şekilde hesaplanarak yazılır.

BEYAN VE TAAHHÜT ÖRNEKLERİ

ÖRNEK-1: Tüm yatırım teşvik belgesi müracaatlarında aranır.

ÖRNEK-2: Tamamlama vizesi yapılmamış yatırım teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın satış izni taleplerinde aranır.

ÖRNEK-3: Stratejik yatırımlarda örneğe uygun olarak alınacak yönetim / ortaklar kurulu kararı ile taahhütname aranır.

MAKİNE VE TEÇHİZAT LİSTELERİ ÖRNEKLERİ

Mal ve hizmet üretiminde doğrudan kullanılacak makine ve teçhizat, bu kısımda yer alan örneklere uygun şekilde listelenir. Makine ve teçhizat niteliği taşımayan harcamalara bu listelerde yer verilmez. Listeler, Bakanlığa yapılacak müracaatlarda ikişer, yerel birimlere yapılacak müracaatlarda üçer nüsha hazırlanır.

YURT DIŞINDAN TEMİN EDİLECEK MAKİNE VE TEÇHİZAT LİSTESİ: Yurt dışından temin edilecek olan makine ve teçhizatlar örneğe uygun şekilde listelenerek, “Makine ve Teçhizatın Adı”, “Miktarı”, “Menşei Ülke Toplam Döviz Tutarı (FOB)”, “Toplam Tutarı (FOB\$)” ve “Toplam Tutarı (FOB TL)” sütunları eksiksiz olarak doldurulur. Gerekli görülmesi halinde, makine ve teçhizatın yabancı dildeki karşılıkları parantez içinde yazılabilir.

YURT İÇİNDEN TEMİN EDİLECEK MAKİNE VE TEÇHİZAT LİSTESİ: Yurt içinden temin edilecek olan makine ve teçhizatlar örneğe uygun şekilde listelenerek, “Makine ve Teçhizatın Adı”, “Miktarı”, “Birim Fiyatı (TL) (KDV Hariç)” ve “Toplam Tutarı (TL)” sütunları eksiksiz olarak doldurulur.

ÖNEMLİ NOT: Yatırım Bilgi Formu, beyan ve taahhüt ile makine ve teçhizat listelerinin her sayfasında firma kaşesi ile şirketi temsil ve ilzama yetkili kişilerin imzaları bulunacaktır.

Soru 93) Madencilik ve enerji yatırımları ile rafineri yatırımlarında yatırım teşvik belgesi verilebilmesi için istenilen genel belgelere ek olarak yatırımcıdan ayrıca hangi belgeler istenir? Açıklayınız.

Cevap 93) (Tebliğ Ek-2) Madencilik ve enerji yatırımları ile rafineri yatırımlarında yatırım teşvik belgesi verilebilmesi için istenilen genel belgelere ek olarak yatırımcıdan ayrıca istenen belgeler aşağıda belirtilmiştir.

1. Madencilik ve enerji yatırımlarında;

a) 3213 sayılı Maden Kanununa tabii istihraç ve istihracı da ihtiva eden entegrasyon yatırımlarında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından bizzat yatırımcı adına düzenlenmiş İşletme Ruhsatı ve İşletme İzninin tasdikli suretleri,

b) 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan 1(a) grubu madenlerden İl Özel İdareleri tarafından ruhsatlandırılanlarda İşletme Ruhsatı tasdikli sureti,

c) Elektrik Piyasası Yönetmeliğine tabii elektrik enerjisi üretimi, iletimi ve dağıtımına yönelik yatırımlarda, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yatırımcı adına düzenlenen lisansın tasdikli sureti,

ç) Enerji Piyasası mevzuatına uygun olarak, kendi ihtiyaçlarını karşılamak üzere elektrik enerjisi üretimi yapan ve iletim veya dağıtım şebekesi ile paralel çalışmayan (ada konumundaki) üretim tesisleri ile ilgili olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından alınacak proje onayına ilişkin yazı,

d) Jeotermal sondaj ve üretim yatırımlarında İşletme Ruhsatı, petrol ve doğalgaz sondaj ve üretim yatırımlarında ise ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşlarının mevzuatında yer alan nihai izin ve/veya ruhsatlar,

e) Kömür istihraç yatırımlarında kömürün, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun uluslararası kodifikasyon sistemine göre “düşük C” kategorisinde olduğuna dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’ndan alınacak yazı,

f) Rödovanslı madencilik yatırımlarında sözleşme/anlaşma yapılan kamu kurumu veya iştirakinden alınacak yazı,

2. Rafineri yatırımlarında; Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu’ndan alınacak lisansın tasdikli sureti aranır.

Soru 94) Harp araç ve gereçleri; silah, mühimmat ve patlayıcı madde üretimi yatırımları ile av malzemeleri, nişan tabancası, av bıçakları ve tekel dışı bırakılan patlayıcı maddeleri ve benzerlerinin imali yatırımları ile ses ve gaz fişeği atabilen silahların üretimi yatırımlarında yatırım teşvik belgesi düzenlenebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 94) (Tebliğ Ek-2)

1. Harp araç ve gereçleri ile silah, mühimmat ve patlayıcı madde üretimi yatırımlarında; Milli Savunma Bakanlığından alınacak tesis kuruluş izni,

2. Av malzemeleri, nişan tabancası, av bıçakları ve tekel dışı bırakılan patlayıcı maddeleri ve benzerlerinin imali yatırımlarında; İçişleri Bakanlığı’ndan alınacak kuruluş izni,

3. Ses ve gaz fişegi atabilen silahların üretimi yatırımlarında; Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanligından kuruluş ve ön izin belgesi tasdikli sureti, istenir.

Soru 95) Atıkların bertaraf edilmesine yönelik yatırımlar ile atıkların geri kazanımına yönelik yatırımlar için yatırım teşvik belgesi düzenlenebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 95) (Tebliğ EK-2)

1. Atıkların bertaraf edilmesine yönelik yatırımlarda; **Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bertaraf konusunda düzenlenmiş “çevre lisansı” ya da “çevre izin ve lisansı”** tasdikli sureti (komple yeni yatırımlarda bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır.)
2. Atıkların geri kazanımına yönelik yatırımlarda; **Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından geri kazanım konusunda düzenlenmiş “çevre lisansı” ya da “çevre izin ve lisansı”** tasdikli sureti (komple yeni yatırımlarda bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır) istenir.

Soru 96) Alkollü içecekler ve tütün mamulleri yatırımları ile pancar veya kamış işleyerek şeker üretimi konularında yapılacak komple yeni veya tevsi yatırımları için yatırım teşvik belgesi düzenlenebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 96) (Tebliğ EK-2)

1. Alkollü içecekler ve tütün mamulleri yatırımlarında; Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan alınmış olan tesis kurma izin belgesi tasdikli sureti,
2. Pancar veya kamış işleyerek şeker üretimi konularında yapılacak komple yeni veya tevsi yatırımları için; Şeker Kurumundan alınmış tesis kurma izin yazısının tasdikli sureti istenir.

Soru 97) Hastane ve tıp merkezi yatırımlarında yatırım teşvik belgesi verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 97) (Tebliğ EK-2) Hastane ve tıp merkezi yatırımlarında; komple yeni yatırımlarda Sağlık Bakanlığından alınmış olan ön izin yazısı, diğer yatırım cinslerinde ise işletme ruhsatının onaylı sureti, (3359 sayılı Kanununun Ek 7 nci maddesi kapsamında Sağlık Bakanlığı tarafından gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine kiralama karşılığı yaptırılacak olan sağlık yatırımları hariç) istenir.

Soru 98) Eğitim yatırımları ile turizm yatırımlarında yatırım teşvik belgesi verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 98) (Tebliğ EK-2)

1. Eğitim yatırımlarında; komple yeni yatırım olması halinde Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenen ön izin belgesi, diğer yatırım cinslerinde Kurum Açma Belgesinin tasdikli sureti,
2. Turizm yatırımlarında; Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenecek Turizm Yatırımı, Turizm İşletmesi ve/veya Kısmi Turizm İşletmesi Belgesinin tasdikli sureti, istenir.

Soru 99) İskele, rıhtım, balıkçı barınağı ve liman yatırımlarında yatırım teşvik belgesi verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 99) (Tebliğ EK-2) İskele, rıhtım, balıkçı barınağı ve liman yatırımlarında; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nün uygulama projesine ilişkin onay yazısı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının imar planına ilişkin onay yazısı istenir.

Yat limanı yatırımlarında ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenecek Turizm Yatırımı, Turizm İşletmesi ve/veya Kısmi Turizm İşletmesi Belgesinin tasdikli sureti aranır.

Soru 100) Havalimanlarında yapılacak komple yeni yer hizmetleri yatırımında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 100) (Tebliğ EK-2) Havalimanlarında yapılacak komple yeni yer hizmetleri yatırımında; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Havacılık ve Uzay Teknolojileri Genel Müdürlüğünden alınacak izin yazısının tasdikli sureti aranır.

Soru 101) Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımları ile demiryolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 101) (Tebliğ EK-2)

1. Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Havacılık ve Uzay Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nden alınacak teknik yönden uçağın ithalinde sakınca olmadığını belirten yazının tasdikli sureti.

2. Demiryolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığı yatırımlarında; T.C.D.D ile yapılmış olan Uygulama Protokolünün tasdikli sureti, aranır.

Soru 102) Kablo ve uydu yayıncılığı yatırımları ile karasal yayıncılık yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 102) (Tebliğ EK-2)

1. Kablo ve uydu yayıncılığı yatırımlarında; yatırımın komple yeni yatırım olması halinde, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'ndan (RTÜK) alınacak lisans ve yayın izni işlemlerinin başlatıldığına dair yazı, tamamlama vizesi aşamasında RTÜK'ten alınmış lisans ve yayın izni verildiğine dair yazı ayrıca aranmaktadır, diğer yatırım cinslerinde ise RTÜK'ten alınacak lisans ve yayın izni olduğuna dair yazı,

2. Karasal yayıncılık yatırımlarında; Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan alınacak yasal süresi zarfında lisans başvurusunda bulunulduğuna dair yazı ile aynı Kuruldan alınacak 6112 sayılı Kanun⁸⁸ kapsamında yayın yapılmasına dair izin yazısı, aranır.

⁸⁸ 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun (Kabul Tarihi: 15/2/2011) (Yayımlandığı Resmî Gazete Tarih ve Sayısı: 3/3/2011-27863)

Soru 103) Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlar ile Yap-İşlet veya Yap-İşlet-Devret modeli ile gerçekleştirilecek yatırımlarda yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 103) (Tebliğ EK-2)

1. Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda, finansal kiralama sözleşmesi,
2. Yap-İşlet veya Yap-İşlet-Devret modeli ile gerçekleştirilecek yatırımlarda; ilgili Bakanlık, kurum veya kuruluş ile yapılan uygulama sözleşmesinin onayına ilişkin Yüksek Planlama Kurulu Kararı, aranır.

Soru 104) Kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler tarafından yapılacak yatırımlar ile kültür yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 104) (Tebliğ EK-2)

1. Kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler tarafından yapılacak yatırımlarda; KDV mükellefiyeti olunduğuna dair ilgili vergi dairesinden alınacak belge,
2. Kültür yatırımlarında; Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenecek Kültür Belgesinin tasdikli sureti, komple yeni yatırımlarda **Kültür Yatırım Belgesi** aranacak olup, tamamlama vizesi aşamasında da **Kültür Girişim belgesi** aranır.

Soru 105) Lojistik hizmet yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 105) (Tebliğ EK-2) Lojistik hizmetleri yatırımlarında; lojistik yatırımlarında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca düzenlenmiş L2 belgesinin tasdikli sureti istenir. Komple yeni yatırımlarda bu belge ise tamamlama vizesi aşamasında aranır.

Soru 106) Kablo ve uydu yayıncılığı yatırımları ile karasal yayıncılık yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 106) (Tebliğ EK-2)

1. Kablo ve uydu yayıncılığı yatırımlarında; yatırımın komple yeni yatırım olması halinde, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'ndan (RTÜK) alınacak lisans ve yayın izni işlemlerinin başlatıldığına dair yazı (Tamamlama vizesi aşamasında RTÜK'ten alınmış lisans ve yayın izni verildiğine dair yazı ayrıca aranacaktır), diğer yatırım cinslerinde ise RTÜK'ten alınacak lisans ve yayın izni olduğuna dair yazı,
2. Karasal yayıncılık yatırımlarında; Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan alınacak yasal süresi zarfında lisans başvurusunda bulunulduğuna dair yazı ile aynı Kuruldan alınacak 6112 sayılı Kanun kapsamında yayın yapılmasına dair izin yazısı, aranır.

Soru 107) İmalat sanayi yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 107) (Tebliğ EK-2) İmalat sanayi yatırımlarında; komple yeni yatırım dışındaki yatırım cinsleri için, oda veya noter onaylı geçerli **kapasite raporu** aranır.

Soru 108) 4.12.2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamına giren depolama tesisi yatırımlarında; yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 108) (Tebliğ EK-2) 4.12.2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamına giren depolama tesisi yatırımlarında; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan alınacak lisansın onaylı sureti istenir.

Soru 109) Lisanslı depoculuk yatırımlarında yatırım teşvik belgesinin verilebilmesi için genel olarak istenilen belgelere ek olarak yatırımcıdan hangi bilgi ve belgeler istenir?

Cevap 109) (Tebliğ EK-2) Lisanslı depoculuk yatırımlarında; Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca düzenlenmiş lisansın tasdikli sureti istenir. Komple yeni yatırımlarda Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca kuruluş izni verildiğine dair yazı; lisans ise tamamlama vizesi aşamasında aranır.

Soru 110) Yatırım Takip Formu nedir? Yatırım Takip Formunda bulunması gereken bilgiler nelerdir? Belirtiniz.

Cevap 110) (Tebliğ Md.18; Tebliğ'in (6) No.lu Eki) Yatırım takip formu; yatırımın öngörülen sürede gerçekleştirilememesi halinde, yatırım harcaması yapılmış olması kaydıyla, 2012/1 No'lu Tebliğ'in (6) No.lu ekinde yer alan "Yatırım Takip Formu" usulüne uygun olarak doldurularak yatırım teşvik belgesini düzenleyen merciden ek süre isteminde kullanılır.

Yatırım teşvik belgesine konu yatırımların proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda öngörülecek sürede gerçekleştirilmesi esastır. Yatırımın öngörülen sürede gerçekleştirilememesi halinde, yatırım harcaması yapılmış olması kaydıyla 2012/1 No'lu Tebliğ'in 6 No'lu Ekinde yer alan Yatırım Takip Formu ile birlikte yatırım teşvik belgesinin düzenlendiği mercie süre uzatımı talebinde bulunulması durumunda, yatırım teşvik belgesinde kayıtlı ilk sürenin yarısı kadar ek süre verilebilir. Bu şekilde hesaplanan ek sürenin bir yıldan az olması halinde ek süre bir yıl olarak uygulanabilir.

YATIRIM TAKİP FORMU

Yatırımcının Adı / Unvanı :

Yatırım Teşvik Belgesi Tarihi/No :

YATIRIM HARCAMALARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI (TL)				
YATIRIM TUTARI	... Yılı	... Yılı	... Yılı	Toplam Harcama
1. Arazi - arsa				
2. Bina inşaat				
3. Makine ve teçhizat				
3.1. İthal				
3.2. Yerli				
4. Diğer yatırım harcamaları				
4.1. Etüd ve proje				
4.2. Yardımcı makine ve teçhizat				
4.3. İthalat ve gümrükleme				
4.4. Taşıma ve sigorta				
4.5. Montaj				
4.6. Diğer				
TOPLAM SABİT YATIRIM TUTARI				
YATIRIM FİNANSMANININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI (TL)				
YATIRIMIN FİNANSMANI	... Yılı	... Yılı	... Yılı	Toplam Finansman
1. Öz Kaynaklar (%...)				
2. Yabancı Kaynaklar (%...)				
2.1. İç kredi				
2.2. Dış kredi				
2.3. Döviz / Dövizle Endeksli Kredi				
TOPLAM FİNANSMAN				

.../.../20...

Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili imza ve kaşe.

Soru 111) Yatırım Tamamlama Ekspertiz Raporu nedir? Yatırım Tamamlama Ekspertiz Raporunda bulunması gereken bilgiler nelerdir? Belirtiniz.

Cevap 111) (Tebliğ Md.23; Tebliğ'in (7) No.lu Eki) Ekspertiz işlemlerinin Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne yapılacak olması halinde, yatırım mahallinde ekspertiz yapmak üzere Genel Müdürlükten en az iki, en fazla üç personel görevlendirilir. Genel Müdürlük tarafından yerel birimler, odalar, bankalar veya yatırımın bulunduğu il valiliğinin görevlendirilmesi halinde; tamamlama ekspertizi ve/veya vizesi işlemleri, görevlendirilen mercinin kadrolu iki personeli ile yatırımcı tarafından tayin edilecek yeminli mali müşavirin yapacakları inceleme sonucunda müştereken düzenlenecek 2012/1 No'lu Tebliğ'in (7) No.lu ekinde yer alan yatırım tamamlama uzman incelemesi raporuna istinaden ilgili merci tarafından yapılır.

Tamamlama vizesi için görevlendirilen merci tarafından yapılan ekspertiz işlemleri sonucunda yatırımın gerçekleşme değerleri ile birlikte tamamlama vizesi şerhi, ilgili merci tarafından doğrudan yatırım teşvik belgeleri üzerine derc edilerek sonucundan Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne bilgi verilir.

Tamamlama vizesi işlemi ile ilgili olarak, 2012/1 No'lu Tebliğ'in (7) No.lu ekinde yer alan yatırım tamamlama ekspertiz raporu, yatırım teşvik belgesinin aslı, ithal ve yerli makine ve teçhizat liste asılları ve gerçekleşen değerler üzerinden hazırlanmış ilgili merci tarafından onaylı yeni listeler bir ay içerisinde nihai onay için Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne gönderilir. Anılan Genel Müdürlükçe uygun görülen tamamlama vizesi işlemleri ile ilgili olarak yatırımcıya ve ekspertiz işlemi yapan mercie bilgi verilir.

EK-7 YATIRIM TAMAMLAMA EKSPERTİZ RAPORU ÖRNEĞİ**I) YATIRIMCI İLE İLGİLİ BİLGİLER**

1.	ADI / UNVANI	:	
2.	HABERLEŞME ADRESİ	:	
3.	TELEFON	:	
	FAKS	:	
	E-POSTA ADRESİ	:	
	WEB ADRESİ	:	
4.	VERGİ DAİRESİ	:	
5.	VERGİ KİMLİK NO	:	
6.	SGK SİCİL NO	:	

II) YATIRIM TEŞVİK BELGESİYLE İLGİLİ BİLGİLER

1.	TEŞVİK BELGESİ TARİH VE SAYISI	:	
2.	YATIRIM CİNSİ	:	
3.	YATIRIM YERİ	:	
4.	SEKTÖRÜ VE KONUSU	:	
5.	BAŞLAMA TARİHİ	:	
6.	BİTİŞ TARİHİ	:	

III) YATIRIM İLE İLGİLİ BİLGİLER

1.	İSTİHDAM (KİŞİ)		
YATIRIM ÖNCESİ	GERÇEKLEŞEN	TOPLAM	
2.	KAPASİTE		
YATIRIM ÖNCESİ	GERÇEKLEŞEN	TOPLAM	

IV) GERÇEKLEŞEN TOPLAM SABİT YATIRIM TUTARI TABLOSU (TL)				
A) ARAZİ-ARSA			:	
Satın Alınma Tarihi	Arazi - Arsa Büyüklüğü	Bedeli		
B) BİNA-İNŞAAT			:	
	m ²	Birim Fiyat	Toplam	
a.	Ana bina ve tesisleri			
b.	İdare Binaları			
c.	Diğer Binalar			
Toplam				
C) MAKİNA - TEÇHİZAT			:	
a.	İthal Makine ve Teçhizat	:		
b.	Yerli Makine ve Teçhizat	:		
D) DİĞER HARCAMALAR			:	
a.	Etüd ve proje	:		
b.	Yardımcı makine ve teçhizat	:		
c.	İthalat ve gümrükleme	:		
ç.	Taşıma ve sigorta	:		
d.	Montaj	:		
e.	Diğer	:		
TOPLAM SABİT YATIRIM TUTARI			:	
V) YATIRIMIN FİNANSMANI (TL)				
ÖZKAYNAKLAR (%.....)			:	
YABANCI KAYNAKLAR (%.....)			:	
a.	İç Kredi			
b.	Dış Kredi			
c.	Döviz / Dövizde Endeksli Kredi			
TOPLAM FİNANSMAN			:	
VI) İTHAL MAKİNE VE TEÇHİZAT BİLGİLERİ				
	FOB (\$)		TL	
Yeni				
Kullanılmış				
Toplam				

VII) KREDİ BİLGİLERİ				
Banka Adı	Şubesi	Kredi Türü	Kullanıldığı Tarih	Tutarı (TL)
TOPLAM				
VIII) EKSPERLERİN İLAVESİNDE YARAR GÖRDÜKLERİ DİĞER HUSUSLAR				
1.				
2.				
3.				
RAPOR TARİHİ				
EKSPERLER				
EKSPERİN İSMİ		İMZA		
1.				
2.				
3.				

Soru 112) “Yatırım yeri tahsisı” hangi yasa hükmü çerçevesinde hangi yatırımlar için ve hangi Bakanlık tarafından yapılır?

Cevap 112) (Karar Md.16) Ekonomi Bakanlığınca yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş büyük ölçekli yatırımlar, stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için, 29.6.2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanun’un ⁸⁹ Ek 3 üncü maddesi çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yatırım yeri tahsis edilebilir. Karar’ın 15 inci maddesinin altıncı fıkrasında ⁹⁰ belirtilen yatırımlara yatırım yeri tahsis edilmez. Anılan fıkra; arazi, arsa, royalti, yedek parça ve amortismanı tâbi olmayan diğer harcamalar ile 5520 sayılı Kanun gereği finans ve sigortacılık konularında faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar ve rödovans sözleşmesine bağlı olarak yapılan yatırımlar vergi indirimi desteğinden yararlanamaz, hükmündedir.

Soru 113) Hangi yasalar uyarınca yapılan yatırımlar için yatırım yeri tahsisı yapılamaz?

Cevap 113) (Karar Md.15/6, Md.16) 5520 sayılı Kanun gereği finans ve sigortacılık konularında faaliyet gösteren kurumlar ve iş ortaklıkları ile 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar için yatırım yeri tahsisı desteği öngörülemez.

⁸⁹ 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Kabul Tarihi: 29/6/2001) (Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi ve Sayısı: 18/7/2001- 24466)

⁹⁰ Vergi indirimi MADDE 15 (6) Arazi, arsa, royalti, yedek parça ve amortismanı tâbi olmayan diğer harcamalar ile 5520 sayılı Kanun gereği finans ve sigortacılık konularında faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar ve rödovans sözleşmesine bağlı olarak yapılan yatırımlar vergi indirimi desteğinden yararlanamaz.

BÖLÜM II

KAMU

TAŞINMAZLARININ

YATIRIMLARA TAHSİSİ

DÜZENLEMELERİ

BÖLÜM II: KAMU TAŞINMAZLARININ YATIRIMLARA TAHSİSİ DÜZENLEMELERİ

Soru 114) Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar (KTYTİÜVE) 3.9.2009 tarihli ve 27338 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak, yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Daha sonra yayımlanarak yürürlüğe giren 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yeni yatırım teşvik mevzuatındaki değişiklikler de dikkate alınarak Maliye Bakanlığınca söz konusu usul ve esaslarda değişiklikler yapılmıştır. Yürürlükteki “kamu taşınmazlarının yatırımlara tahsisine ilişkin usul ve esasları” gösteren yeni mevzuat hangi işlemleri düzenlemektedir?

Cevap 114) (KTYTİÜVE Md.1) Bu Usul ve Esasların amacı; mülkiyeti Hazineye, özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler üzerinde 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar gereğince gruplandırılan illerde ve yatırım teşvik edilen sektörlerde yatırım yapacak yatırım teşvik belgesi sahibi gerçek ve tüzel kişilere ön izin ve **kullanma izni** verilmesine veya **irtifak hakkı** tesis edilmesine ilişkin işlemleri düzenlemektir.

Soru 115) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde hangi illerde yapılacak yatırımlara kamu taşınmazları tahsis edilebilir?

Cevap 115) (KTYTİÜVE Md.2, KTYTİÜVE Ek:7) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esasların 7 sayılı ekinde gösterilen yatırım teşvik uygulamalarında bölgeler ve bölgeler kapsamındaki illerde yapılacak yatırımları kapsar. Yatırım teşvik uygulamalarında bölgeler ve bölgeler kapsamındaki iller; Cevap 4’de belirtilmiştir.

Soru 116) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri çerçevesinde yatırım teşvik kapsamına hangi tür taşınmazlar dâhildir? Taşınmaz türlerine göre, hangi işlemler Maliye Bakanlığınca, hangileri taşınmaz maliki idarelerce yapılır?

Cevap 116) (KTYTÜVE Md.5) Yatırım teşvik kapsamındaki taşınmazlar;

(1) Bu Usul ve Esaslar kapsamına; mülkiyeti Hazineye, özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine veya belediyelere ait taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler dâhildir.

(2) Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ait işlemler Maliye Bakanlığınca; özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere ait taşınmazlar ile ilgili işlemler ise taşınmaz maliki idarelerce yürütülür.

Soru 117) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre, yatırım teşvik kapsamında yatırım yeri tahsisinden hangi şartları yerine getiren kişiler yararlanabilir?

Cevap 117) (KTYTÜVE Md.6) Teşvikten yararlanacak yatırımcılar ve yararlanma şartları aşağıda belirtilmiştir.

Söz konusu Usul ve Esaslarda belirtilen yatırım yeri tahsisi teşvikinden;

a) Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından verilmiş yatırım teşvik belgesi sahibi olan veya yatırım teşvik belgesine esas olmak üzere Ekonomi Bakanlığınca firma adı, yatırımın konusu, kapasitesi gibi yatırımın karakteristik değerlerini içerecek şekilde yatırım yeri tahsis edileceğine ilişkin yazı verilmiş olan,

b) İrtifak hakkı veya kullanma iznine konu taşınmazlar üzerinde gerçekleştirilecek toplam yatırım tutarı, taşınmaz maliki idarelerce bu taşınmazlara takdir edilecek rayiç değerinin tarım, hayvancılık ve eğitim yatırımı için bir, turizm yatırımları için iki, diğer yatırımlar için üç katından az olmayan (ancak, toplam sabit yatırım tutarı I ve II nci bölgelerde bir milyon Türk Lirası, III, IV, V ve VI'ncı bölgelerde ise beş yüz bin Türk Lirasından az olmayan),

c) Talep edilen taşınmazın bulunduğu ilçenin mülkî sınırları içinde organize sanayi veya endüstri bölgesi bulunması hâlinde, bu bölgelerde yer alabilecek yatırımlar için tahsis edilecek boş parsel bulunmaması veya bu bölgelerde yapılması uygun görülmeyen yatırımlardan olması şartlarını taşıyan,

- ç) Taahhüt edilen yatırımın en az yüzde yirmisini karşılayacak miktarda net öz kaynağa sahip olan,
- d) Yatırımın ne şekilde finanse edileceğini beyan eden,
- e) Taahhüt edilen yatırımın toplam tutarı on milyon Türk Lirasını aşan yatırımlarda fizibilite raporu ve finansman tablosunu veren,
- f) Söz konusu Usul ve Esaslarda belirtilen diğer şartları yerine getiren, gerçek ve tüzel kişiler yararlanabilir.

Soru 118) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre, yatırım yeri tahsisinden hangi yatırımlar yararlanamazlar?

Cevap 118) (KTYTİÜVE Md.6) Söz konusu Usul ve Esaslarda belirtilen teşvikten; arazi, arsa, royalti, yedek parça ve amortismanına tâbi olmayan diğer harcamalar ile 13.6.2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu gereği finans ve sigortacılık konularında faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, 16.7.1997 tarihli ve 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile 8.6.1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar ve rödovans sözleşmesine bağlı olarak yapılan yatırımlar yararlanamaz.

Soru 119) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri çerçevesinde “teşvik şeklinin esasları”nı açıklayınız.

Cevap 119) (KTYTİÜVE Md.7) Teşvik şeklinin esasları;

(1) Teşvikten yararlanacak gerçek veya tüzel kişiler lehine; taşınmazlar üzerinde, ilk yıl için emlak vergi değerinin yüzde üçü oranında takdir edilecek bedel karşılığında kırk dokuz yıl süreli bağımsız ve sürekli nitelikte irtifak hakkı tesis edilebilir. Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması ve tapuya tescil edilememesi nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen taşınmazlar üzerinde ise, ilk yıl için taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde üçü oranında takdir edilecek bedel karşılığında kırk dokuz yıl süreli kullanma izni verilebilir. Emlak vergi değeri tespit edilmemiş olan taşınmazlarda irtifak hakkı ve kullanma izni bedelinin tespitinde emsal taşınmazların emlak

vergi değeri, emsal taşınmazın bulunmaması halinde ise taşınmaz maliki idarece belirlenen bedel esas alınır.

(2) İrtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen taşınmazlar üzerindeki yapı ve tesislerin işletilmesinden elde edilen hasıllardan, bunların üçüncü kişilere kiralanması dâhil pay alınmaz.

(3) Üzerinde kamuya ait ve ihtiyaç dışı bina ve müstemilât ile henüz faaliyete geçmemiş yatırım bulunan taşınmazlar da emlak vergi değerinin yüzde üçü oranında belirlenecek bedel üzerinden bu madde kapsamında değerlendirilir.

Soru 120) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri çerçevesinde kapsam dışında kalan (üzerinde irtifak hakkı tesis edilemeyen veya kullanma izni verilemeyen) taşınmazlar hangileridir?

Cevap 120) (KTYTİÜVE Md.8) Üzerinde irtifak hakkı tesis edilmeyen veya kullanma izni verilmeyen, başka bir anlatımla kapsam dışında kalan taşınmazlar aşağıda belirtilmiştir.

Söz konusu Usul ve Esaslara göre üzerinde irtifak hakkı tesis edilemeyen veya kullanma izni verilemeyen taşınmazlar;

a) Tapu kütüklerinde ihtiyatî tedbir, haciz, ipotek, tapu tahsis belgesi, vakıf ve benzeri kısıtlayıcı şerh ve kayıt bulunan,

b) Paylı ve elbirliği mülkiyete konu olan,

c) Kamu hizmetlerinde kullanılan veya kamu hizmetine tahsisli olan,

ç) Taşınmaz maliki idarece üzerinde irtifak hakkı tesis edilmiş, kullanma izni veya kiraya verilmiş olup; irtifak hakkı, kullanma izni ve kira süresi sona ermemiş olan,

d) Mülkiyeti ihtilâflı olan,

e) İl kara yolları ağında kalması nedeniyle, 11.2.1950 tarihli ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun gereğince Karayolları Genel Müdürlüğüne temlik olunacak olan,

f) 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 98'inci maddesi gereğince teferruğ yolu ile edinilen ve edinme tarihinden itibaren bir yıl geçmemiş olan,

- g) 31.8.1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında kalan,
- ğ) 15.5.1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun gereğince ilgili kamu idaresi emrine verilmesi veya tahsis edilmesi gereken,
- h) 18.12.1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu kapsamında olan ve Genelkurmay Başkanlığınca izin verilmeyen,
- ı) 12.3.1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizm Yatırım Teşvik Kanunu kapsamında olan ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca izin verilmeyen,
- i) 17.10.1983 tarihli ve 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında kalan,
- j) 21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında olan ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca izin verilmeyen,
- k) 9.8.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca, içme ve kullanma sularının koruma alanları kapsamında olup ilgili kamu idarelerince izin verilmeyen,
- l) 9.8.1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu uyarınca; millî park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları içinde kalan ve Çevre ve Orman Bakanlığınca tahsisi gereken,
- m) 4.11.1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 23 üncü maddesine göre kamulaştırma yolu ile edinilip beş yıl süre ile bir kamu hizmetine tahsis edilmemesi nedeniyle malikinin geri alma hakkını kullanabileceği süreyi geçmemiş olan ve bu Kanunun 30'uncu maddesine göre edinilen,
- n) 22.11.1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında olan ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğünce izin verilmeyen,
- o) 1.7.2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 4 üncü maddesi gereğince tespit ve tefrik edilen yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında kalan,
- ö) 19.10.1989 tarihli ve 383 sayılı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye göre, özel çevre koruma

bölgesinde kalan ve Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığınca uygun görülmeyen,

p) 3.7.2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında olan ve Tarım ve Köy İşleri Bakanlığınca uygun görülmeyen,

r) 19.9.2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanunu gereğince Bayındırlık ve İskân Bakanlığına verilmesi gereken,

s) Özel kanunları gereğince, üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi ya da kullanma izni verilmesi uygun görülmeyen,

ş) İmar planında ayrıldığı amaç dışında talep edilen, taşınmaz mallarıdır.

Soru 121) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre üzerinde irtifak hakkı tesis edilebilecek ve kullanma izni verilebilecek taşınmazlar hangileridir?

Cevap 121) (KTYTÜVE Md.9) İrtifak hakkı tesis edilebilecek ve kullanma izni verilebilecek taşınmazlar aşağıda belirtilmiştir.

Söz konusu Usul ve Esasların 8'inci maddesinde belirtilen kapsam dışında kalan taşınmazların üzerinde irtifak hakkı tesis edilebilir veya kullanma izni verilebilir.

Devletin hüküm ve tasarrufu altında ve tapuya tescili mümkün olan yerler, Hazine adına tescil edildikten sonra irtifak hakkına konu edilebilir. Tapuya tescili mümkün olmayanlar için kullanma izni verilebilir.

Soru 122) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre teşvikli yatırımlara konu olan taşınmazlara kıymet takdiri nasıl yapılır?

Cevap 122) (KTYTÜVE Md.11) Taşınmazlara kıymet takdiri aşağıda açıklanan şekilde yapılır.

(1) Yatırıma konu taşınmazların rayiç bedeli ile ilk yıl kullanma izni veya irtifak hakkı bedelleri, taşınmaz maliki idarelerin taşınmazlarını satmaya yetkili komisyonlarca tespit edilebilir veya yetkilendirilmiş olmaları halinde yetkileri kapsamındaki usullere göre tespit ettirilebilir.

(2) Taşınmazın veya yatırımın özelliğine göre, Hazinesinin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin rayiç bedeli ile ilk yıl kullanma izni veya irtifak hakkı bedelleri, Maliye Bakanlığı merkez denetim elemanları ve maliye uzmanları ile Sermaye Piyasası Kanununa tâbi ekspertiz şirketlerine tespit ettirilebilir. Bu şekilde tespit ettirilen bedel, komisyonca ayrıca karar alınmasına gerek olmaksızın tahmin edilen bedel olarak dikkate alınır.

Soru 123) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırıma elverişli olan taşınmazlar yatırımcılara hangi yolla, nasıl duyurulacaktır?

Cevap 123) (KTYTİÜVE Md.12) Yatırıma elverişli taşınmazların yatırımcılara duyurulması aşağıdaki şekilde yapılır.

(1) Taşınmaz maliki idarelerce bu Usul ve Esaslar kapsamında değerlendirilmek üzere belirlenen taşınmazlar, buldukları yerlerdeki ticaret, sanayi ve ziraat odalarına bildirilir. Taşınmaz maliki idarelerce ilana çıkılması uygun görülen taşınmazlar en az iki aylık başvuru süresi verilerek dönemler halinde ilan edilir ve bu ilanlar başvuru tarihine kadar taşınmaz maliki idarelerin internet sayfalarında da yayımlanır.

(2) Taşınmaz maliki idarelerce belirlenen taşınmazlar, Türkiye genelinde yayımlanan tirajı en yüksek ilk on gazeteden Basın İlan Kurumunca belirlenecek birisinde bir defa yayınlanır. Son ilan tarihi ile komisyona müracaat tarihi arası otuz günden az olamaz.

Soru 124) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümleri çerçevesinde, yatırımcı yatırıma elverişli taşınmaz tahsisi için hangi belge ve bilgilerle hangi kuruluşa başvuracaktır? Yatırımcının taşınmaz tahsisi için başvuru sırasında bölgelere göre bütçeye gelir kaydedilmek üzere yatıracakları para tutarını belirtiniz.

Cevap 124) (KTYTİÜVE Md.13/1, 2; Ek:1, 2, 6) Yatırımcı; talep ve yatırım bilgi formunu doldurarak, Usul ve Esasların 2 No.lu ekinde yer alan ve yatırımcılardan istenen belgelerle birlikte, maliki idarenin taşınmazının bulunduğu yerdeki birimine başvurur.

Başvuru sırasında yatırımcı, bütçelerine gelir kaydedilmek üzere; 1 inci bölgede bulunan illerde iki bin beş yüz, 2 nci bölgede bulunan illerde iki bin, 3 üncü bölgede bulunan illerde bin beş yüz, 4 üncü ve 5 inci bölgelerde bulunan illerde bin, 6 ncı bölgede bulunan illerde ise beş yüz Türk Lirasını taşınmaz maliki idarelerin ilgili muhasebe birimine yatırarak, buna ilişkin makbuzu diğer belgelerle birlikte taşınmaz maliki idareye verir. Bu bedelin yatırıldığına ilişkin makbuz olmaksızın başvurular taşınmaz maliki idarelerce kabul edilmez.

Soru 125) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırımcıya tahsis edilecek taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi veya kullanma izni verilmesi için kurulacak komisyonun kimlerden oluştuğunu belirterek çalışma ve karar yöntemlerini açıklayınız.

Cevap 125) (KTYTİÜVE Md.14) Komisyon;

(1) Yatırımcıya tahsis edilecek taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi veya kullanma izni verilmesiyle ilgili olarak vali veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında, taşınmaz maliki idarenin mahallindeki en büyük memuru (defterdar, il özel idaresi genel sekreteri, belediye başkanı, bölge müdürü veya il müdürü) ile taşınmazdan sorumlu birim amiri (millî emlak müdürü, emlak işlerinden sorumlu müdür gibi), çevre ve şehircilik il müdürü, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki taşınmazlar için ayrıca belediye imar müdürü ve yatırımın türüne göre ilgili bakanlığın il müdüründen oluşan bir komisyon kurulur.

(2) Komisyonun raportörlüğü, taşınmaz maliki idarenin taşınmaz yönetiminden sorumlu birimince yapılır.

(3) Komisyon kararları oy çokluğu ile alınır. Kararlarda çekimser kalınamaz. Muhalif kalan üye karşı oy gerekçesini yazarak imzalar. Oyların eşitliği halinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

Soru 126) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esasların 14 üncü maddesine göre kurulan komisyonun, taşınmaz tahsisi başvurularını değerlendirme yöntemlerini açıklayınız.

Cevap 126) (Yönetmelik Md.15/1) Komisyonun değerlendirmesi ve yapılacak işlemler aşağıda belirtilmiştir.

Komisyon, başvuruları değerlendirirken yatırımcının;

- a) Kayıtlı ve ödenmiş sermayesi dâhil malî durumunu,
  - b) Yatırımın gruplandırılan iller ve yatırım teşvik edilecek sektörler arasında yer alıp almadığını,
  - c) Yatırımcı tarafından taahhüt edilen yatırım tutarının, maliki idarelerce taşınmaza takdir edilen rayiç değerini, tarım ve hayvancılık yatırımları için bir, turizm yatırımları için iki, diğer yatırımlar için üç katı olup olmadığını,
  - ç) Taahhüt edilen yatırımın finansman kaynaklarının yeterliliğini,
  - d) Talep edilen taşınmazın üzerinde avan projenin ⁹¹ uygulanıp uygulanamayacağını,
  - e) Avan projesine göre yapılacak yatırımdaki kapalı ve açık alanlar dikkate alınarak ne kadarlık bir taşınmaza ihtiyaç duyulduğunu,
- belirleyerek veya teknik elemanlara incelettirerek talepleri değerlendirir ve gerekçelerini belirtmek suretiyle yatırımcıya ön izin ve kullanma izni verilmesinin veya irtifak hakkı tesis edilmesinin uygun olup olmadığına karar verir ve onay için taşınmaz maliki idarelerin yetkili organlarına sunar.

Komisyon kararıyla birlikte, karara konu taşınmaz hakkında yatırımcı tarafından düzenlenen belgeler ile bu taşınmaza ilişkin bilgi ve belgelerin birer örneği taşınmaz maliki idareye gönderilir.

İlan edilen taşınmazlar hakkında bu Usul ve Esaslar uyarınca yapılan talepler taşınmaz maliki idarece sonuçlandırılıncaya kadar tahsis, satış, irtifak hakkı tesisi, kullanma izni verilmesi ve kiralama gibi diğer talepler değerlendirilmez.

⁹¹ **Avan Proje:**Uygulama projelerinin yapılmasına esas teşkil eden ve genel olarak 1/100, 1/200 ölçeklerde yürürlükte bulunan imar plan ve mevzuatına göre düzenlenen projedir.

Soru 127) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre tahsisi yapılacak aynı taşınmaz hakkında birden fazla yatırımcının talebi bulunması durumunda “komisyon” tarafından yapılacak işlemi açıklayınız.

Cevap 127) (KTYTİÜVE Md.15/2) Aynı taşınmaz hakkında ön izin ve kullanma izni verilmesi veya irtifak hakkı tesisi talep eden birden fazla yatırımcı olması halinde komisyonca; yatırımcıların öz kaynakları, taahhüt ettikleri istihdam sayıları ve yatırım tutarından en yükseği yüz puan üzerinden değerlendirilerek, diğer yatırımcıların taahhüt ettikleri öz kaynak, istihdam ve yatırım tutarından en yüksek öz kaynak, istihdam ve yatırım tutarı oranına göre puanlama yapılır ve en yüksek toplam puanı alacak yatırımcı tercih edilir. Yapılacak bu puanlamada da eşitlik olması halinde, en fazla istihdam sağlayacak yatırımcı tercih edilir.

Soru 128) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırım teşvik belgesi sahibi kişilere taşınmaz tahsisi yapılması halinde yatırımcının işçi istihdamı konusundaki sorumluluklarını açıklayınız.

Cevap 128) (KTYTİÜVE Md.16) Yatırım teşvik belgesinde belirtilen istihdam edilecek işçi sayısına, yatırım konusu işletmenin faaliyete geçtiği tarihten itibaren beş yıl süreyle uyulması zorunludur.

İstihdam edilecek işçi sayısı beş yıllık ortalama üzerinden değerlendirilir.

Üretime katkı sağlamak amacıyla hizmet satın alınmak suretiyle sağlanan istihdam, taahhüt edilen istihdam sayısı içerisinde değerlendirilmez.

Soru 129) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırımcıya hangi hallerde, kaç yıl süre ile ön izin verilebilir?

Cevap 129) (KTYTİÜVE Md.17/1, EK-3) İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazların maliki idarelerce, bu taşınmazlardan imar plânı bulunmayanların, yatırımcı tarafından imar plânlarıyla imar uygulamalarının ve yapılacak tesislere ilişkin uygulama projelerinin yapılması/yaptırılması, gereken hallerde tescil, ifraz, tevhit, terk ve benzeri işlemlerin yapılması/yaptırılması amacıyla, fiili kullanım olmaksızın

bedelsiz olarak bir yıl süreyle ön izin verilebilir ve bu süre ihtiyaç duyulması halinde bir yıl uzatılabilir. Bu durumda taşınmazın maliki idare ile yatırımcı arasında ön izin sözleşmesi düzenlenir.

İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazın imar parseli niteliğinde bulunması durumunda, yapılacak yatırımın taşınmazın imar plânında ayrıldığı amaca uygun olması zorunludur.

Soru 130) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre hangi durumda yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcı tarafından taşınmaz maliki idareye bilgi verilir?

Cevap 130) (KTYTİÜVE Md.18/3) Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne yatırım teşvik belgesinde yapılan her türlü revize işlemlerinde yatırımcı tarafından taşınmaz maliki idareye bilgi verilir.

Soru 131) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre tahsis edilen taşınmazlarda ön izin, irtifak hakkı ve kullanma izni bedellerinin miktarlarını bölgeler bazında açıklayınız.

Cevap 131) (KTYTİÜVE Md.19) Ön izin bedelsizdir.

İlk yıl irtifak hakkı veya kullanma izni bedeli, 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararla gruplandırılan;

a) 1 inci bölgede bulunan illerde yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde iki buçluğu,

b) 2 nci bölgede bulunan illerde yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde ikisi,

c) 3 üncü bölgede bulunan illerde yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde bir buçluğu,

ç) 4 üncü ve 5 inci bölgelerde bulunan illerde yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde biri,

d) 6 ncı bölgede bulunan illerde yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde yarımıdır.

Soru 132) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırım teşvik belgesi kapsamında yapılacak yatırım döneminde irtifak hakkı ve kullanma izinlerinde bedel nasıl tespit edilir?

Cevap 132) (KTYTİÜVE Md.20) İrtifak hakkı ve kullanma izinlerinde, ikinci ve müteakip yıllar kullanma izni ve irtifak hakkı bedelleri, cari yıl bedelinin Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE-bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde değişim) oranında artırılması suretiyle hesaplanır.

Soru 133) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcı irtifak hakkı ve kullanma iznini üçüncü kişilere devredebilir mi? Devir işleminin yatırım tamamlanmadan önce yapılması halinde devralan kişide hangi şartlar aranır? Devralan kişilerin sorumluluklarını açıklayınız.

Cevap 133) (KTYTİÜVE Md.21) Yatırımcı, irtifak hakkı veya kullanma iznini üçüncü kişilere devredebilir. Ancak, devrin yatırım tamamlanmadan önce yapılması halinde, devralan kişide 6 ncı maddede belirtilen şartlar aranır. Devralan kişiler devir tarihinden itibaren otuz gün içinde taşınmaz maliki idareye bilgi vererek, devreden sözleşmeden doğan tüm yükümlülüklerini içeren ve idarece düzenlenecek olan yeni sözleşmeyi imzalamak zorundadır.

Ön izin devredilemez ve bu süre içerisinde ortak alınamaz.

Soru 134) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve hükümlerine göre teşvikli yatırımlar için tahsis edilen kamu taşınmazları üzerinde yapılacak yatırımın süresini belirtiniz. Yatırım teşvik belgesinin süresinin uzatılması halinde yatırımcının sorumluluğunu açıklayınız.

Cevap 134) (KTYTİÜVE Md.22) Yatırım teşvik belgesinde belirlenen veya uzatılmış ise uzatılan süreler göz önünde bulundurularak yatırıma başlanması ve uygulama projelerinde gösterilen bina, yapı ve tesislerin inşaatlarının bitirilerek faaliyete geçilmesi zorunludur.

Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğüne yatırım teşvik belgesinde belirtilen yatırım süresinin uzatılması halinde, yatırımcı tarafından buna ilişkin belgenin bir örneği taşınmaz maliki idareye verilir.

Yatırım teşvik belgesinde belirlenen veya uzatılmış ise uzatılan süreler içerisinde tamamlanamayan yatırımların tamamlanması için mücbir sebepler dışında ek süre verilmez.

Soru 135) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre yatırımcı hangi hallerde irtifak hakkı veya kullanma izninin süresini uzatma talebinde bulunabilir?

Cevap 135) (KTYTİÜVE Md.23) Yatırımcı, irtifak hakkı veya kullanma izninin süresinin uzatılması talebinde bulunamaz. Ancak;

- a) Yangın, deprem ve su baskını gibi tabii afetler,
- b) Ülkede genel veya işin yapıldığı yerde kısmi seferberlik ilanı,
- c) Genel grev, lokavt gibi kısmi hak kullanımından doğan imkânsızlıkların meydana gelmesi,
- ç) Bulaşıcı hastalık, salgın gibi olayların çıkması,
- d) İrtifak hakkı lehtar ve kullanma izni sahibinin kusuru dışında kamudan kaynaklanan, ancak hakkın tamamen kullanılmasını ve işin yürütülmesini en az otuz gün süreyle engelleyen hukukî veya fiilî bir imkânsızlık durumunun ortaya çıkması,

halinde, kamudan kaynaklanan fiili veya hukukî imkânsızlık durumunun veya mücbir sebeplerin ortadan kalkmasına kadar geçecek süre kadar, irtifak hakkı ve kullanma izni süresinin dondurulması suretiyle uzatımı talebinde bulunulabilir.

İrtifak hakkı lehtar veya kullanma izni sahibinin kusuru dışında kamudan kaynaklanan, hakkın tamamen kullanılmasını ve işin yürütülmesini en az otuz gün süreyle engelleyen hukukî veya fiilî bir imkânsızlık durumunun ortaya çıkması ya da mücbir sebeplerin varlığı halinde, irtifak hakkı lehtar veya kullanma izni sahibinin talebi üzerine irtifak hakkı veya kullanma izni süresi kamudan kaynaklanan fiili veya hukuki imkânsızlık durumunun veya mücbir sebeplerin ortadan kalkmasına kadar geçecek süre kadar dondurulur. Dondurulan süre için bedel alınmaz. Sürenin yeniden işlemeye başladığı tarihte alınacak bedel, dondurulan yıl bedelinin geçen süre kadar sözleşmesinde belirtilen oranda artırılması suretiyle tespit edilir.

Ancak, dondurulan yıl için ödenmiş olan bedelin dondurulan süreye isabet eden kısmı sözleşmesinde belirtilen oranda artırılmak suretiyle yeni tespit edilen bedelden mahsup edilir. Dondurulan süre sözleşme süresine eklenir.

Soru 136) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerine göre, irtifak hakkı ve kullanma izni hangi hallerde iptal edilir? İptal halinde, yatırımcının sorumluluklarını açıklayınız.

Cevap 136) (KTYTİÜVE Md.26/1, 2, 3) (1) Yatırımcının söz konusu Usul ve Esaslarda ve sözleşmesinde yer alan hükümlere uymadığının veya mücbir sebepler hariç öngörülen sürede yatırımın tamamlanmadığının tespiti halinde, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın irtifak hakkı veya kullanma izni iptal edilir. Bu durumda, taşınmaz üzerindeki tüm yapı ve tesislerle birlikte sağlam ve işler durumda tazminat ve bedel ödenmeksizin taşınmaz maliki idareye intikal eder ve bundan dolayı hak lehtarları veya üçüncü kişilerce herhangi bir hak ve talepte bulunulamaz. Taşınmaz maliki idarenin talebi üzerine irtifak hakkı tapu idaresince tapu kütüğünden resen terkin edilir.

(2) Yatırımcı, herhangi bir yargı kararı aranmaksızın taşınmaz maliki idarece alınacak irtifak hakkı veya kullanma izninin iptal edildiğine dair kararın tebliğ tarihinden itibaren taşınmazı otuz gün içinde tahliye eder.

(3) Taşınmazın geri alımı sırasında, taşınmazın yatırımcıya korunarak kullanımı şartıyla üzerindeki bina ve müştemilatıyla teslim edildiği hallerde, teslim edilen bina ve müştemilatın korunarak kullanılmamasından doğan zararlar taşınmaz maliki idarelerce ayrıca tazmin ettirilir.

Soru 137) Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar hükümlerinin uygulanmasında ortaya çıkacak tereddütleri gidermeye hangi kuruluş yetkilidir?

Cevap 137) (KTYTİÜVE Md.29) Usul ve Esasların uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

BÖLÜM III

YATIRIMLARA PROJE BAZLI DEVLET YARDIMI VERİLMESİ

BÖLÜM III: YATIRIMLARA PROJE BAZLI DEVLET YARDIMI VERİLMESİNE İLİŞKİN 17/10/2016 TARİH VE 2016/9495 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI

Soru 138) Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 17/10/2016 tarih ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hangi kanunlara dayanılarak hazırlanmıştır?

Cevap 138)“Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar” 31/12/1960 tarihli ve **193 sayılı Kanunun** geçici 80 inci, ⁹² 14/5/1964 tarihli ve **474 sayılı Kanunun** 2 nci, ⁹³ 25/10/1984 tarihli ve **3065 sayılı Kanunun** 13 üncü⁹⁴ ve geçici 30 uncu,⁹⁵ 29/6/2001 tarihli ve **4706 sayılı Kanunun** ek

⁹² **193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 80 inci maddesinde,**“Bakanlar Kurulunca istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde yapılacak yatırımlar için Ekonomi Bakanlığı tarafından düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2023 tarihine kadar gerçekleşen yatırımlarda teşvik belgelerinde öngörülen ve fiilen istihdam edilen işçilerin ücretlerinin sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin brüt tutarına tekkabül eden kısmı üzerinden hesaplanan gelir vergisi, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan tarihten itibaren 10 yıl süreyle verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir. Birinci fıkraya istinaden terkin edilecek verginin hesabında, öncelikle 32 nci maddede yer alan asgari geçim indirimi dikkate alınır. Yatırımın tamamlanamaması veya teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde, gelir vergisi stopajı teşvik uygulaması nedeniyle terkin edilen vergiler, vergi ziyayı cezayı uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur. Yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde devralan, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla gelir vergisi stopajı teşvik uygulamasından yararlanır. Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde, gelir vergisi stopajı teşvik uygulamasından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise kalan süre kadar devralan yararlanır. Bu madde kapsamındaki gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlananlar, diğer kanunlarda yer alan aynı mahiyetteki hükümlerden ayrıca yararlanamazlar. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.” hükmü yer almaktadır.

⁹³ **474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanun** (Kabul Tarihi : 14/5/1964 Yayımlandığı R. Gazete : Tarih: 25/5/1964 Sayı: 11711) **Madde 2 - (Değişik: 25/6/1992 - 3824/15 md.)** Bu Kanunun eki Gümrük Giriş Tarife Cetvelinde yer alan eşyaların gümrük vergisi had ve nispetleri, Bakanlar Kurulunca sıfıra kadar indirilebilir veya bu Cetveldeki had ve nispetlerin % 50'sine kadar artırılabilir. Bakanlar Kurulu ayrıca, Tarifedeki notlarda gerekli değişiklikleri yapmaya, bu değişikliklerin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye de yetkilidir. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşma hükümleri saklıdır.

⁹⁴ **3065 sayılı Katma Değer Vergisi** (Kabul Tarihi: 25/10/1984 ; Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 2/11/1984, Sayı: 18563)

⁹⁵ **3065 sayılı Katma Değer Vergisi Geçici Madde 30** -(Ek: 31/5/2012-6322/25 md.)31/12/2023 tarihine kadar uygulanmak üzere, yatırım teşvik belgeleri kapsamında asgari 500 milyon Türk Lirası tutarında sabit yatırım öngörülen (..) (1) yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle yüklenilen ve takvim yılı sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi, izleyen yıl talep edilmesi halinde belge sahibi mükellefe iade olunur. Teşvik belgesine konu yatırımın tamamlanamaması halinde, iade edilen vergiler, vergi ziyayı cezası uygulanarak iade tarihinden itibaren gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu vergiler ve cezalarında zamanaşımı, verginin tarihini veya cezanın kesilmesini gerektiren duruma meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılı

3 üncü, ⁹⁶ 31/5/2006 tarihli ve **5510 sayılı Kanunun** ek 2 nci, ⁹⁷3/6/2011 tarihli ve **637 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin** 11 inci, ⁹⁸ 20/8/2016

başında başlar. (1)(Ek fıkra: 20/8/2016-6745/36 md.) Bu madde kapsamında yer alan asgari sabit yatırım tutarını sektörler itibarıyla veya topluca 50 milyon Türk lirasına kadar indirmeye veya iki katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

⁹⁶ **4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun** (Kabul Tarihi: 29/6/2001; Yayımlandığı Resmî Gazete: 18/7/2001- Sayı: 24466)EK Madde 3 -(Ek: 18/2/2009-5838/23 md.)(1/13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi kapsamındaki yatırımlarla ilgili olarak talep edilen taşınmazın bulunduğu ilçenin mülki sınırları içindeki organize sanayi veya endüstri bölgelerinde bu yatırımlar için tahsis edilebilecek boş parsel bulunmaması, gerçekleştirilecek yatırımların toplam tutarının, talep edilen taşınmazların maliki idarelerce takdir edilecek rayiç değerinin tarım, hayvancılık ve eğitim yatırımları için bir, turizm yatırımları için iki, diğer yatırımlar için üç katından az olmaması kaydıyla; Hazineye, özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine veya belediyelere ait arazi veya arsaların üzerinde kırk dokuz yıl süreli bağımsız ve sürekli nitelikli irtifak hakkı tesis edilebilir. 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununa tabi alanlar hariç olmak üzere, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen taşınmazlar üzerinde ise aynı şartlarla kırk dokuz yıl süreli kullanma izni verilebilir. (1)Yatırımcılar lehine tesis edilecek irtifak hakkı veya kullanma izinlerinde ilk yıl bedeli, yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin yüzde üçüdür. İrtifak hakkı veya kullanma izni verilenlerden ayrıca hasılat payı alınmaz. İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlar üzerindeki kamuya ait ve ihtiyaç dışı bina ve müştemilat ile üzerinde henüz faaliyete geçmemiş yatırım bulunan arazi veya arsalar da bu kapsamda değerlendirilir. İrtifak hakkı tesis edilecek veya kullanma izni verilecek taşınmazlardan imar planı bulunmayanların planları ile uygulama projeleri, bedelsiz olarak verilen ön izin süresi içinde yapılır. Ön izin süresi iki yılı geçemez. İstihdam edilecek işçi sayısına, yatırım konusu işletmenin faaliyete geçtiği tarihten itibaren beş yıl süreyle uyulması zorunludur.

⁹⁷ **5510 sayılı Sosyal sigortalar ve Genel sağlık Sigortası Kanunu** (Kabul Tarihi:31/5/2006; Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 16/6/2006 - Sayı: 26200) **EK MADDE 2-** (Ek: 11/8/2009-5921/3 md.; Değişik: 31/5/2012-6322/32 md.) Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlar çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla istihdam edilen sigortalılar için, 81 inci maddede sayılan ve 82 nci madde uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin; işveren hisselerinin tamamına veya Bakanlar Kurulunca istatistikî bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmı Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Bakanlar Kurulu ayrıca Ekonomi Bakanlığınca karşılanacak tutarın uygulama süresini, karşılama oranını ve kapsamını; yatırımın sektörü, büyüklüğü ve bulunduğu illere göre farklılaştırılmasına yetkilidir. Primlerin Ekonomi Bakanlığınca karşılanabilmesi için işverenlerce, çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Kuruma verilmesi ve Ekonomi Bakanlığınca karşılanmayan tutarın yasal süresi içinde ödenmiş olması şarttır.

Ekonomi Bakanlığınca karşılanan prim tutarları işverenler bakımından gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde, çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi halinde işverenler bir yıl süreyle bu maddeyle sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu madde kapsamındaki teşvikten yersiz olarak faydalandığının tespiti halinde işverenler yararlanan teşvik tutan gecikme zammı ve gecikme cezası ile birlikte tahsil edilir. Ayrıca, işveren sigortalının fiilen çalışmadığı halde bildirildiğinin tespit edilmesi halinde işveren hakkında Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ekonomi Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.

⁹⁸ **637 Sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname** (08.06.2011-27958 (Mükerrer) Resmî Gazete)

tarihli ve **6745 sayılı Kanunun** 80 inci maddeleri ⁹⁹ ile 13/6/2006 tarihli ve **5520 sayılı Kanunun** 32/A maddesine ¹⁰⁰ göre Bakanlar Kurulu'nca

⁹⁹ 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Kabul Tarihi: 20/08/2016 - Resmi Gazete 07/09/2016-29824)Madde 80 - (1) Bakanlar Kurulu; kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda ülkemizin mevcut veya gelecekte ortaya çıkabilecek ihtiyaçlarını karşılama, arz güvenliğini sağlama, dışa bağımlılığını azaltma, teknolojik dönüşümü sağlama, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve katma değeri yüksek olma niteliklerine ayrı ayrı ya da birlikte sahip olan ve proje bazında Ekonomi Bakanlığı tarafından desteklenmesine karar verilen yatırımlar için;

a) 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesine göre kurumlar vergisi oranını %100'e kadar indirimli uygulamaya ve yatırıma katkı oranını %200'ü geçmemek üzere belirlemeye veya yatırımın işletmeye geçmesinden itibaren 10 hesap dönemine kadar, yatırımdan elde edilen kazançla sınırlı olmak üzere kurumlar vergisi istisnası tanımaya,

b) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 80 inci maddesinde yer alan gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlandırmaya,

c) Gümrük vergisi muafiyeti tanımaya,

ç) Yatırımın Hazine taşınmazı üzerinde yapılması hâlinde, belirlenecek yatırımcı lehine doğrudan, hasılat payı alınmaksızın, 49 yıl süreyle bedelsiz irtifak hakkı tesisi veya kullanma izni verilmesine ve yatırımın tamamlanması ve öngörülen istihdamın 5 yıl sağlanması şartıyla Hazine taşınmazının talep edilmesi hâlinde bedelsiz devredilmesine,

d) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinde yer alan prime esas kazanç alt sınırına bağlı kalınmaksızın 10 yıla kadar sigorta primi işveren hissesinin karşılanmasına,

e) İşletme döneminde yatırıma ilişkin enerji tüketim harcamalarının %50'sine kadarının en fazla 10 yıla kadar karşılanmasına,

f) Sabit yatırım tutarının finansmanında kullanılan yatırım kredisi için 10 yıla kadar faiz veya kâr payı desteği ya da hibe desteği sağlanmasına,

g) Yatırım için özel önem taşıyan belirlenen sayıda her bir nitelikli personel için 5 yılı geçmemek üzere, asgari ücretin aylık brüt tutarının 20 katına kadar ücret desteği verilmesine,

ğ) Yatırım tutarının %49'unu geçmemek üzere ve edinilen payların 10 yıl içerisinde halka arz veya yatırımcıya satış şartıyla yatırıma ortak olunmasına, karar vermeye ve yukarıdaki desteklerden bir veya birden fazlasını uygulamaya yetkilidir.

(2) Birinci fıkrada kapsamındaki destekler Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(3) Proje bazlı yatırım konusu ürüne, süresi ve miktarı Bakanlar Kurulunca belirlenecek alım garantisi verilebilir.

(4) Proje bazlı yatırımlara diğer kanunlarla getirilen izin, tahsis, ruhsat, lisans ve tesciller ile diğer kıstlayıcı hükümler için Bakanlar Kurulu kararı ile istisna getirilebilir veya yatırımları hızlandırmak ve kolaylaştırmak amacıyla yasal ve idari süreçlerde düzenleme yapılabilir.

(5) Projenin gerekli kıldığı hâllerde Bakanlar Kurulu kararı ile her türlü altyapı yatırımının yapılması kararlaştırılabilir.

(6) Uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Yatırımların belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilmemesi hâlinde, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan indirimli kurumlar vergisi veya istisna uygulaması ile gelir vergisi stopajı teşviki nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte, diğer destekler ise 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

(7) Yatırımın devri hâlinde, devralan kurum, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla belirtilen istisna, muafiyet ve desteklerden yararlanır.

¹⁰⁰ 5520 sayılı Kurumlar vergisi Kanunu (Kabul Tarihi: 13/06/2006 - Yayımlandığı Resmi Gazete: Tarih: 21/06/2006 - Sayı: 26 205) İndirimli kurumlar vergisi: Madde 32/A-(Ek: 18/2/2009-5838/9 md.)

(1) Finans ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, taahhüt işleri, 16/7/1997 tarihli ve 4283 sayılı Kanun ile 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Kanun kapsamında yapılan yatırımlar ile rüdevans sözleşmelerine bağlı olarak yapılan yatırımlar hariç olmak üzere, bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ve Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur.

(2) Bu maddenin uygulamasında yatırıma katkı tutarı, indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların Devletçe karşılanacak tutarını, bu tutarın yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak oran ise yatırıma katkı oranını ifade eder. (Ek cümle: 20/8/2016-6745/66 md.) Yatırımın tamamlanması şartıyla, indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle yararlanılan kısmı hariç olmak üzere kalan yatırıma katkı tutarı, yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınır. Bakanlar Kurulu;

a) (Değişik: 31/5/2012-6322/39 md.) İstatistikî bölge birimleri sınıflandırması ile kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeylerini dikkate almak suretiyle illeri gruplandırmaya ve gruplar itibarıyla teşvik edilecek sektörleri ve bu sektörler ile organize sanayi bölgeleri, Gökçeada ve Bozcaada'da yapılan yatırımlara ve Bakanlar Kurulunca belirlenen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgelerinde yapılan turizm yatırımlarına ilişkin yatırım ve istihdam büyüklüklerini belirlemeye,

b) Her bir il grubu, stratejik yatırımlar veya (a) bendinde belirtilen yerler için yatırıma katkı oranını % 55'i, yatırım tutarı 50 milyon Türk Lirasını aşan büyük ölçekli yatırımlarda ise % 65'i geçmemek üzere belirlemeye, kurumlar vergisi oranını % 90'a kadar indirimli uygulamaya,

c) (Ek: 31/5/2012-6322/39 md.) Yatırıma başlanan tarihten itibaren bu maddeye göre hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben, toplam yatırıma katkı tutarının %50'sini ve gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını geçmemek üzere; yatırım döneminde kurumun diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli kurumlar vergisi oranı uygulanmak suretiyle yatırıma katkı tutarını kısmen kullanılmaya, bu oran her bir il grubu, bölgesel, büyük ölçekli, stratejik ve öncelikli yatırımlar ile konusu, sektörü ve niteliği itibarıyla proje bazında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için sifra kadar indirmeye veya %100'e kadar artırmaya,

ç) Yatırım harcamaları içindeki arsa, bina, kullanılmış makine, yedek parça, yazılım, patent, lisans ve know-how bedeli gibi harcamaların oranlarını ayrı ayrı veya topluca sınırlandırmaya, yetkilidir.

(3) İkinci fıkraya göre yatırıma katkı ve vergi oranı farklı illerde aynı mükellef tarafından yapılan yatırımlarda, toplam yatırımın her bir ile isabet eden oranına göre ilgili ilin yatırıma katkı oranı ve indirimli vergi oranı uygulanır.

(4) Tevsi yatırımlarda, elde edilen kazancın işletme bütünlüğü çerçevesinde ayrı hesaplarda izlenmek suretiyle tespit edilebilmesi halinde, indirimli oran bu kazançta uygulanır. Kazancın ayrı bir şekilde tespit edilememesi halinde ise indirimli oran uygulanacak kazanç, yapılan tevsi yatırım tutarının, dönem sonunda kurumun aktifine kayıtlı bulunan toplam aktif kıymet tutarına (devam eden yatırımlara ait tutarlar da dahil) oranlanması suretiyle belirlenir. Bu hesaplama sırasında işletme aktifinde yer alan sabit kıymetlerin kayıtlı değeri, yeniden değerlendirilmiş tutarları ile dikkate alınır. İndirimli oran uygulamasına yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçtiği geçici vergi döneminde başlanır.

(5) Hesap dönemi itibarıyla ikinci fıkrada belirtilen şartların sağlanmadığının tespit edilmesi halinde, söz konusu vergilendirme döneminde indirimli vergi oranı uygulanması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.

(6) Yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde, devralan kurum, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla indirimli vergi oranından yararlanır. (Ek cümle: 31/5/2012-6322/39 md.) Yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanmadan önce indirimli kurumlar vergisi uygulanan hallerde, yatırımın tamamlandıktan işletilmeye geçilmemesi durumunda ikinci fıkranın (c) bendi uyarınca indirimli vergi oranı uygulanması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil edilir.

(7) Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde indirimli vergi oranından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise devralan, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla yatırıma katkı tutarının kalan kısmı için yararlanır.

17/10/2016 tarihinde kararlaştırılmıştır. Belirtilen Karar, 26/11/2016 tarihli ve 29900 Resmi Gazete’de yayımlanarak, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Soru 139) Yatırımlara Proje bazlı devlet yardımı verilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı’nın amacı nedir? (Karar Md. 1)

Cevap 139) Kararın amacı;

- Kalkınma Planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayacak,
- Arz güvenliğini sağlayacak,
- Dışa bağımlılığını azaltacak,
- Teknolojik dönüşümü gerçekleştirecek,
- Yenilikçi,
- AR-GE yoğun ve
- Yüksek katma değerli yatırımların

Proje bazlı olarak desteklenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Soru 140) 2016/9495 sayılı Kararın uygulanması bakımından;

- a) Aracı kurum
- b) Destek Kararı
- c) İşletme dönemi
- d) Yatırım Dönemi
- e) Nitelikli personel
- f) Sabit yatırım tutarı
- g) Yatırım teşvik belgesi

tabirlerinin anlamlarını açıklayınız. (Karar Md.2)

Cevap 140) a) Aracı kurum: Faiz desteğini uygulayacak kamu bankaları dahil olmak üzere bankaları, finansal kiralama şirketlerini, katılım bankalarını ve finans kuruluşlarını,

(8) Bu madde gelir vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır.

(9) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

b) Destek Kararı: Yatırımın konusu, kapasitesi, tutarı ve süresi gibi yatırımın karakteristik değerlerini, yatırımcının taahhütlerini, yatırım için sağlanacak destekleri, desteklerin uygulanmasından sorumlu kurumları ve desteklere ilişkin oran, süre ve miktarlar ile yatırım için öngörülen özel şartları ihtiva edecek şekilde her bir proje için alınan Bakanlar Kurulu Kararını,

c) İşletme Dönemi: Yatırım tamamlama vizesinin yapıldığı tarihten sonraki dönemi,

d) Yatırım Dönemi: Destek Kararı tarihinden başlamak üzere yatırım süresinin sonuna veya işletme döneminin başlangıcına kadar geçen süreyi,

e) Nitelikli Personel: Destek Kararı konusu yatırımın işletme döneminde istihdam edilen, yatırımın taahhüt edilen sonuçları sağlaması için gerekli nitelikleri taşıyan, sektöründe özel bilgi , birikim ve tecrübe sahibi, yatırımcı tarafından ücret karşılığı istihdam edilen yurt içi veya yurt dışından temin edilecek anahtar personeli,

f) Sabit yatırım tutarı: Arazi-arsa, bina - inşaat, makine ve teçhizat ile diğer yatırım harcaması kalemlerinin toplamını,

g) Yatırım teşvik belgesi: Bakanlar Kurulu Kararı ile proje bazlı desteklenmesine karar verilen yatırım projesine ilişkin yatırım karakteristiklerinin, şartlarının, sürelerinin ve öngörülen devlet desteklerinin kayıtlı olduğu belgeyi,

ifade eder.

Soru 141) 2016/9495 sayılı Karar kapsamında Proje bazlı olarak desteklenmesi uygun bulunan yatırımlara hangi destek veya desteklerin sağlanması mümkündür? Bu desteklerin genel mahiyetlerini açıklayınız. (Karar Md. 3 ve ilgili vergi kanunları ile yatırım teşvik mevzuatı)

Cevap 141) 2016/9495 sayılı Karar kapsamında proje bazlı olarak desteklenmesi uygun bulunan yatırımlara, aşağıda sayılan destek unsurlarından uygun görülen destek veya destekler sağlanabilir.

1. Gümrük vergisi muafiyeti
2. Katma Değer Vergisi İstisnası
3. Katma Değer Vergisi İadesi
4. Vergi İndirimi veya İstisnası
5. Sigorta primi işveren hissesi desteği

6. Gelir Vergisi Stopajı Desteği

7. Sermaye Katkısı

8. Enerji Desteği

9. Kamu Alım Garantisi

10. Yatırım Yeri Tahsisi

11. Altyapı desteği

12. Kanunlarla getirilen izin, tahsis, ruhsat, lisans ve tesciller ile diğer kısıtlayıcı hükümler için istisna getirilmesi veya yasal ve idari süreçlerde kolaylaştırıcı düzenleme yapılması

Soru 142) Proje bazlı Devlet Yardımı müracaatı ve müracaatta aranacak belgeler nelerdir? (Karar Md. 4, Karar'ın 1 No'lu Eki: Proje Başvuru Formatı)

Cevap 142) Proje bazlı Devlet Yardımı müracaatı ve müracaatta aranacak belgeler:

1. Ekonomi Bakanlığı, Kararın belirlediği amaç doğrultusunda belirlediği yatırım konusunda bir veya birden fazla firmayı yatırım için davet edebilir veya duyuru yapmak suretiyle çağrıda bulunabilir.
2. Bakanlıkça yapılan davet veya duyuruya istinaden proje bazlı desteklerden yararlanmak isteyen yatırımcı firma, istenilen bilgi ve belgelerle Ekonomi Bakanlığına müracaat eder.
  - a) Karar'ın 1 No'lu ekinde gösterilen örneğe uygun olarak hazırlanmış yatırımcı firma ile projeye ilişkin bilgiler, yatırımın fizibilitesi, etki analizi ve yatırıma sağlanması istenilen destekler ile gerekçeleri,
  - b) Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı müracaat dilekçesi,
  - c) Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilere ait noter tasdikli imza sirküleri ve şahıs şirketleri için imza beyannamesi.

3. Ekonomi Bakanlığı müracaatın değerlendirme aşamasında ihtiyaç duyduğu ek bilgi ve belgeler için yatırımcıdan talepte bulunabilir.

Soru 143) Proje Bazlı Devlet Yardımı konusunda yapılan müracaatlar, Ekonomi Bakanlığı tarafından hangi kriterler dikkate alınarak değerlendirmeye tabi tutulur? (Karar Md. 5)

Cevap 143) Proje Bazlı Devlet Yardımı konusunda yapılan müracaatlar, Ekonomi Bakanlığı tarafından 2016/9495 sayılı Kararın amacı ile aşağıda açıklanan nitelikler dikkate alınarak değerlendirmeye tabi tutulur.

1. Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayabilme,
2. Ülkemizde üretim kapasitesi yetersiz olan ürünlerde arz güvenliğini sağlayabilme,
3. Ülkemizin teknoloji açığı olan alanlarda teknoloji kapasitesini geliştirme,
4. Dış ticaret açığı verilen alanlarda ithalat bağımlılığını azaltma,
5. Yüksek katma değerli olma,
6. Ülkemizde üretimi olmayan yeni nesil teknolojiler kullanılarak üretim yapılmasını sağlayabilme,
7. Farklı sektörlerde ülkemize rekabet gücü kazandırabilme,
8. Etkileşimde olduğu sektörlerde teknolojik dönüşümü hızlandırma ve bu sektörlerde pozitif dışsallık sağlayabilme,
9. Yenilikçi ve Ar-Ge'ye dayalı yatırım olma,
10. Cari işlemler dengesini olumsuz etkileyen ve hammadde sıkıntısı yaşanan sektörlerde gerçekleştirilecek yüksek katma değerli işlenmiş ürünlerin üretimine yönelik yatırım olma,
11. Ülkemizin hammadde potansiyelinin değerlendirilmesine olanak sağlayan entegre üretime yönelik yatırım olma.

Soru 144)) Yatırım Projelerinin 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre değerlendirilebilmesi için asgari yatırım tutarını belirtiniz. (Karar Md. 5/2)

Cevap 144) Yatırım Projelerinin, 2016/9495 sayılı Karar kapsamında değerlendirmeye tabi tutulabilmesi için, asgari sabit yatırım tutarının 100 milyon ABD Doları olması gerekir.

Soru 145) 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında uygun görülmeyen müracaatlar Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında değerlendirilebilir mi? (Karar Md. 5/5)

Cevap 145) 2016/9495 sayılı Bakanları Kurulu Kararı kapsamında desteklenmesi uygun görülmeyen müracaatlar yatırımcının talep etmesi halinde 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında değerlendirmeye alınabilir.

Soru 146) 2016/ 9495 sayılı Karar çerçevesinde yatırım süresi ne kadardır? Tamamlama vizesi ne zaman, kimler tarafından ve nasıl yapılır? (Karar Md.7)

Cevap 146) Yatırımın başlangıç ve bitiş tarihi Bakanlar Kurulu'nca imzalanmış Destek Kararında belirlenir. Desteklenecek yatırımların ek süre de dahil olmak üzere Destek Kararında belirlenen sürede gerçekleştirilmesi esastır.

Yatırım tamamlama vizesi, yatırımın tamamlanmasını müteakip, Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü personeli ile ihtiyaç duyulması halinde yatırım konusuna bağlı olarak diğer ilgili Bakanlıklardan görevlendirilecek personelden oluşacak heyet tarafından yapılacak ekspertiz işlemi sonucunda gerçekleştirilir.

Soru 147) Yatırım teşvik belgesi konusu yatırım devredilebilir mi? Yatırıma izin verilmesi halinde devralan yatırımcı aynı teşvik unsurlarından yararlanabilir mi? Şirket hisselerinin devri mümkün mü? (Karar Md.8)

Cevap 147) Yatırımın devri Bakanlar Kurulu Destek Kararında belirlenen süre ve koşullar çerçevesinde Ekonomi Bakanlığı'nın iznine ve Başbakanlığın onayına tabidir.

Yatırımın devrine izin verilmesi halinde, devralan yatırımcı, yatırımın niteliklerini ve taahhütlerini yerine getirmek kaydıyla belirtilen istisna ve muafiyetler ile desteklerin kalan kısmından yararlandırılabilir.

Yatırımcı şirketin, Borsa İstanbul Pay Piyasasında halka arz yöntemiyle paylarını satması hariç olmak üzere, proje kapsamındaki yatırım tamamlanmadan hisselerini devretmesi Ekonomi Bakanlığının iznine tabidir.

Soru 148) Desteklerin uygulanması zorunlu mudur? Ekonomi Bakanlığı uygulamayı nasıl yürütür? (Karar Md. 9/1, 2)

Cevap 148) Bakanlar Kurulu Destek Kararında uygun görülen desteklerin ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından uygulanması zorunludur.

Ekonomi Bakanlığı, Bakanlar Kurulu Destek Kararlarında veya ilgili mevzuatta belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, 2016/9495 sayılı Karar kapsamındaki uygulamaya yönelik belirli işlemleri diğer kurum ve kuruluşlar aracılığı ile yürütebilir.

Soru 149) Yatırımın gerçekleşmemesi veya Proje bazlı desteklerden faydalanmasına mesnet teşkil eden taahhütlerin yerine getirilmemesi halinde, proje hangi Karar'a göre değerlendirilir? Bu çerçevede fazladan yararlandırılan destekler için yapılacak işlemi açıklayınız. (Karar Md. 9/3)

Cevap 149) Yatırımın gerçekleşmemesi veya proje bazlı desteklerden faydalanmasına dayanak teşkil eden taahhütlerin yerine getirilememesi ve talep edilmesi halinde proje, yürürlükte olan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar hükümleri çerçevesinde değerlendirilebilir. Ancak 2016/9495 sayılı Karar kapsamında yararlanılıp, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında sağlanmayan destekler ile varsa fazladan yararlandırılan destekler; 2016/9495 sayılı Karar'ın 11 nci maddesinin birinci fıkrası¹⁰¹ hükümleri çerçevesinde geri alınır.

Soru 150) 2016/9495 sayılı Karar çerçevesinde Ekonomi Bakanlığı'nın yetkilerini açıklayınız. (Karar Md. 10/1)

Cevap 150) 2016/9495 sayılı Kararın uygulanmasını sağlamak üzere Ekonomi Bakanlığı;

- a) Uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye,
- b) Makroekonomik politikalar ve gelişen şartlar göz önünde bulundurarak gerekli tedbirleri almaya ve bu yönde düzenlemeler yapmaya,

¹⁰¹ 17/10/2016 tarihli ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Karar Madde 11-(1): Kamudan kaynaklanan nedenler hariç olmak üzere yatırımın belirlenen süre içerisinde gerçekleştirilmesinden yatırımcı sorumludur. Yatırımcının Destek Kararında öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde indirimli kurumlar vergisi veya istisna uygulaması ile gelir vergisi stopajı teşviki nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faizi ile birlikte, diğer destekler ise 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

- c) İlgili kişi, kurum ve kuruluşlardan gerekli görülen her türlü ek bilgi, belge, görüş, izin, ruhsat ve benzerlerini istemeye, görüş vermeye, mücbir sebep ve fevkalade hal durumlarının varlığı halinde teşvik belgesi ile ilgili gerekli işlemleri yapmaya ve uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları çözmeye,
- d) Teşvik belgesinde öngörülen şartlara uyulup uyulmadığını denetlemeye ve denetim sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

Soru 151) Yatırımcının yatırımla ilgili sorumluluklarını açıklayınız. (Md. 11/1,2)

Cevap 151) Yatırımcı, yatırım ve işletme döneminde yatırıma ilişkin taahhütlerin gerçekleşme bilgilerini ve yararlanılan destek miktarını Destek Kararında belirlenen süre boyunca her yıl Ocak ve Temmuz aylarında yemini mali müşavir raporu ile ibraz etmekle yükümlü olup, bu hususlar Ekonomi Bakanlığı veya bu bakanlık tarafından görevlendirilecek kurum ve kuruluşlar tarafından takip edilir.

Kamudan kaynaklanan nedenler hariç olmak üzere yatırımın belirlenen süre içerisinde gerçekleştirilmesinden yatırımcı sorumludur. Yatırımcının Destek Kararında öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde indirimli kurumlar vergisi veya istisna uygulaması ile gelir vergisi stopajı teşviki nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faizi ile birlikte, diğer destekler ise 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

2016/9495 sayılı Karar kapsamındaki desteklerden yararlanan yatırım harcamaları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamaz. Diğer Kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanan veya yararlanılacak yatırım harcamaları için 2016/9495 sayılı Karar kapsamındaki desteklerden yararlanmak üzere Ekonomi Bakanlığına müracaat edilemez. Bu madde hükmüne aykırı davranılması halinde, bu karar kapsamında yararlanan destekler ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde geri alınır.

Soru 152) Faiz desteği uygulamasında Bankaların sorumluluklarını açıklayınız. (Karar Md. 12/2)

Cevap 152) Faiz desteği uygulamasında Banka, vade tarihlerinde Ekonomi

Bakanlığına bildirilecek faiz tutarlarının doğruluğundan ve kredinin yatırım için kullanılmasından sorumludur.

Faiz desteği uygulaması, Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ve aracı kurumlar arasında yürürlükte bulunan protokol ve imzalanacak ek protokol çerçevesinde yürütülür.

Soru 153) Proje Başvuru Formatı'nın Firma ve Proje Künyesi ile ilgili birinci bölümü, ikinci bölümünde belirtilen Yatırım Fizibilitesi, üçüncü bölümünde gösterilen Etki Analizi ve Talep Edilen Destekler ve Gereçekleri konusunda Ekonomi Bakanlığına sunulacak bilgileri açıklayınız. (Karar'ın 1 No'lu Eki)

Cevap 153) 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 1 No'lu EK'inde "PROJE BAŞVURU FORMATI" yer almaktadır.

Proje Başvuru Formatı'nın 1 nci Bölümü'nde Firma ve Proje Künyesine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Firma Bilgileri çerçevesinde ; Firma adı, Haberleşme Adresi, Telefonu, Faksı, E-Mail Adresi, Web Adresi, Vergi Dairesi ve Vergi Numarası, SGK İşyeri Sicil Numarası, Projeden Sorumlu Şahısları İletişim Bilgileri, Sermayesi, Sermaye Yapısı, Ortaklık Bilgileri, Yerli ve Yabancı Ortaklara İlişkin Bilgiler (yerli ve/veya yabancı ortağın ana faaliyet konusu, Ülkemizdeki (varsa) diğer yatırımları, toplam dış ticaret hacmi, istihdam ve ciro bilgileri), Mevcut ve Önceki Yatırımları ile Faaliyetlerine İlişkin Bilgi, Finansal Durumu (Cirosu, Karı, Satış Miktarı) istenilmektedir.

Yatırım Bilgileri çerçevesinde; Yeri (il, ilçe, ve adres bilgileri), Yatırımın Cinsi, Yatırım Yapılan Sektörü ve Konusu, Yatırıma Başlama ve Bitirme Tarihi, İstihdam (mevcut ve öngörülen istihdam ile varsa yatırımda istihdam edilecek nitelikli personel sayısı)

Kapasite (varsa mevcut kapasite) Sabit Yatırım Tutarı (arsa, bina, ithal ve yerli makine-teçhizat ve diğer yatırım harcamaları), Yatırımın Finansmanı (öngörülen öz kaynak, iç-dış döviz kredileri)

Ürünün Mevcut Üretim Bilgileri çerçevesinde; Yurtiçi Kurulu Kapasite (adet, ton, metre vb.), Son Bir Yıldaki İthalat (ABD Doları), Son Bir Yıldaki İhracat (ABD Doları)

Destek Bilgileri çerçevesinde; Proje için Talep Edilecek Destek Unsurları belirtilecektir.

Proje Yatırım Formatı'nın 2 nci Bölümünde; Yatırımın Fizibilitesine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Bu bölümde projenin fizibilite çalışması sonucu ortaya çıkan verilerin incelenmesi, yatırımın yapılabilir olup olmadığına ilişkin durumun ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Hazırlanacak Fizibilite Raporu'nda Şirkete İlişkin Bilgiler çerçevesinde Şirketin adı, Şirket adres ve tel no, Bağlı bulunduğu vergi dairesi ve hesap no, faaliyet konusu ve ortaklık yapısı belirtilecektir.

Projeye İlişkin Bilgiler çerçevesinde, projenin tanımı, sektörü, yatırımın cinsi, yatırım yeri ve bölgesi, kapasitesi, yatırımın süresi, yatırıma başlama tarihi, yatırımın bitiş tarihi, mevcut istihdam, yatırım sonrası istihdam, nitelikli personel istihdam sayısı belirtilecektir.

Fizibilite Raporunun 3. Bölümünde Teknik Analiz, 4. Bölümünde Ekonomik Analiz ve 5. Bölümünde de Mali Analiz yapılacaktır.

Proje Yatırım Formatı'nın 3 ncü Bölümünde ; nasıl hazırlanacağı açıklanan Projeye ilgili **Etki Analizi** yapılarak Ekonomi Bakanlığı'na sunulması gerekmektedir.

Etki Analizi hazırlanırken, verilerin doğru ve güvenilir olması ve hazırlık aşamasında aşağıda sayılan hususların dikkate alınması önem arz etmektedir.

1.Proje ile üretilecek ürünün kritik ihtiyaçları karşılayabilme ve arz güvenliğini sağlama potansiyeli

Dikkate Alınacak Göstergeler:

- Söz konusu ürünün proje öncesi (son 3 yıllık) yurt içi üretimi
- İthalatı
- Projenin yıllık kapasitesi(miktar ve/veya değer olarak)
- Arz güvenliğine yönelik ürün ithalatının temel olarak hangi ülkelerden yapıldığı (yüzde oran olarak)

2.Projenin ulusal güvenlik açısından önem taşıyan veya tedarikinde güçlük çekilen ürün veya teknoloji üretimine katkısı

Dikkate Alınacak Göstergeler:

- Ürünle ilgili (varsa) yurt içi üretim ve ithalat bilgileri
- Ürün ve/veya teknolojiyle ilgili uluslararası standart, patent,

-
- faydalı model, marka vb. tescil bilgileri
  - AR-GE harcamalarının toplam ciroya oranı (son 3 yıllık)
  - Mevcut işletmelerde çalıştırılan AR-GE personeli sayısı
  - Yatırım tamamlandığında çalıştırmayı öngördüğü ilave AR-GE personeli sayısı

3. Proje ile üretilecek ürünün ithalat bağımlılığımızı azaltmaya katkısı

Dikkate Alınacak Göstergeler

- Ürünle ilgili son bir yıla ait ithalat
- Ürünle ilgili yurt içi üretim bilgileri
- Proje sonucu ulaşılabilecek üretim
- Geleceğe yönelik üretim ve ithalat projeksiyonları

4. Yatırım ile sağlanacak katma değer

Dikkate Alınacak Göstergeler

2012/3305 sayılı Karar eki 2012/1 sayılı Tebliğ Ek-10'da belirtilen usul ve esaslara göre enerji, işçilik ve amortisman giderleri hariç olmak üzere hesaplanacak katma değer oranı.

5. Projenin Ülkemizin rekabet gücüne ve ihracat potansiyeline katkısı

Dikkate Alınacak Göstergeler

- Söz konusu ürünle ilgili küresel kapasite ve üretim miktarları
- Uluslararası referans fiyat seviyesi ile proje kapasitesi ve fiyat tahminlerinin karşılaştırılması
- Ürünün global çapta ihracat hacmi
- Ürünün ihracat öngörüsü

6. Yatırımın teknolojik seviyesi

Dikkate Alınacak Göstergeler

- Proje konusu ürünlerin OECD teknoloji sınıflandırmasına göre yüksek veya orta-yüksek teknoloji olup olmadığı
- Proje konusu ürünlerin üretim teknolojisi

7. Etkileşimde olduğu sektörlere teknolojik transfer sağlama potansiyeli (kaldıraç etkisi)

Dikkate Alınacak Göstergeler

Firmanın, tedarik zincirinde bulunması tahmin elden firmalara sağlayacağı teknolojiler ile ilgili bilgi.

8. Üniversiteler ve araştırma kuruluşlarının projeye dahil edilmesi

Dikkate Alınacak Göstergeler

- Üniversite ve araştırma kuruluşlarıyla yapılması planlanan protokoller
- Bu kuruluşlardan edinilecek hizmetin adam/saat karşılığı
- Yapılacak protokollerin mali büyüklüğü

9. Yatırımın ve üretilecek ürünün yerli girdi oranı

Dikkate Alınacak Göstergeler

Münhasıran bu projeye istinaden yurt içinden temin edilecek hammadde ve ara malları oranına ilişkin işletme tarihinden itibaren üç yıllık projeksiyon

10. Yatırım ile istihdam edilecek nitelikli personel sayısı, profili ve gerekçesi

Dikkate Alınacak Göstergeler

Çalıştırılacak nitelikli personel sayısı ve niteliği

11. Yatırımın çevresel etkilerinin en alt düzeye indirilmesi

Dikkate Alınacak Göstergeler

- Şirketin ve/veya bulunduğu bölgedeki yerel yönetimlerin alması gereken çevresel önlemler ve bu önlemlerin mali değeri
- Üretim sonucu ortaya çıkabilecek atık miktarı,
- Geri dönüşebilir atık olması durumunda yeniden ekonomiye kazandırıldığında elde edilecek gelir
- Geri dönüşüme ilişkin yatırım tutarı

12. Doğal kaynakların etkin kullanımı

Dikkate Alınacak Göstergeler

- Gerek yurt içinde üretilen, gerekse ithal edilen değerli doğal kaynaklara (maden, mineral vb.) yönelik talep projeksiyonları,
- Bu girdilerin ürün maliyetindeki oranı

13. Yatırımın istihdam yaratmaya katkısı

Dikkate Alınacak Göstergeler

- Proje ile yaratılacak istihdamın detaylı analizi
- Mavi-beyaz yakalı çalışan sayısı
- AR-GE personeline yönelik istatistikler (lisansüstü / doktoralı personel)
- Nitelikli iş gücü ücret desteği talep ediliyorsa bu iş gücüne yönelik bilgiler (sayısı, nitelikleri - eğitim bilgisi, uluslararası yayın, iş tecrübesi vb.)

14. Yatırımın ölçek açısından değerlendirilmesi

Dikkate Alınacak Göstergeler

- Yatırımın ölçeğinin ülkemizdeki ve dünyadaki kurulu kapasiteler ile karşılaştırılması
- Yatırım büyüklüğünün uluslararası ticaret miktarı ve fiyatlarına tahmini etkisi

Bölüm 4- Talep Edilen Destekler ve Gerekçeleri

Açıklama: Bu bölümde yatırımcının hangi desteklerden faydalanmak istediğinin tespit edilmesi ve bu desteklerden faydalanması durumunda yatırım fizibilitesinde ortaya çıkacak değişimin gözlenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda;

a) Yatırımcının talep ettiği destekler,

b) Desteğin yatırım için kritik önemi,

c) Destek sonucunda yatırımın gelecekteki nakit akışında, yatırımın geri dönüş süresinde ve geri dönüş oranındaki değişimin her bir destek unsuru için ortaya konulması,

d) Talep edilen toplam destek tutarının toplam sabit yatırım tutarına oranı (yardım yoğunluğu)

belirtilecektir.

Soru 154) 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümlerine göre, proje bazlı olarak desteklenmesi uygun bulunan yatırımlar için uygun görülen destek türlerine göre Ekonomi Bakanlığı dışında diğer kurum ve kuruluşların sorumluluklarını açıklıyoruz. (Karar Md 12)

Cevap 154) (1) 2016/9495 sayılı Kararda veya ilgili Bakanlar Kurulu Destek Kararında yer almayan hususlar, yürürlükte olan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve/veya ilgili diğer mevzuat hükümleri dikkate alınarak sonuçlandırılır.

(2) Faiz desteği uygulamasında banka, vade tarihlerinde Ekonomi Bakanlığına bildirilecek faiz tutarlarının doğruluğundan ve kredinin yatırım için kullanılmasından sorumludur. Faiz desteği uygulaması, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ve aracı kurumlar (faiz desteğini uygulayacak kamu bankaları dahil olmak üzere bankaları, finansal kiralama şirketlerini, katılım bankalarını ve finans kuruluşlarını ifade eder.) arasında yürürlükte bulunan protokol ve imzalanacak ek protokol çerçevesinde yürütülür.

(3) Enerji desteği ile ilgili olarak işletmelerin enerji giderinin hesaplanmasında, eski dönem borçları, gecikme faizleri, ceza bedelleri ve KDV hariç enerjinin temin edildiği kurum veya kuruluşlarca düzenlenmiş ve bedeli peşin olarak fatura döneminde ödenmiş fatura değerleri dikkate alınır.

(4) Bakanlar Kurulu Destek Kararı ile hibe desteğinden yararlandırılması öngörülen projeler için yatırımın başlangıç tarihini müteakip yatırımcıların, ilgili Bakanlar Kurulu Destek Kararı'nda belirtilen süre ve limitlere uymak koşuluyla, Mayıs ve Kasım aylarında teşvik belgesi kapsamı sabit yatırım harcamalarını yeminli mali müşavir raporu ile Ekonomi Bakanlığına ibraz etmeleri halinde, söz konusu harcamalar Destek Kararı kapsamında değerlendirilerek tespit edilen hibe destek tutarı yatırımcıların hesabına aktarılır.

(5) Bakanlar Kurulu Destek Kararında belirlenen nitelikli personel sayısı ve brüt ücretleri dikkate alınarak ücret desteği verilir. Bu desteğin uygulamasına, tamamlama vizesi tarihini takip eden aydan itibaren başlanır.

Bu desteğin hesaplanmasında, söz konusu personele ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları esas alınır.

(6) Sermaye katkısının öngörülmesi durumunda, söz konusu desteğin uygulanması ilgili Bakanlar Kurulu Destek Kararında belirtilen kurum tarafından yapılır.

(7) Kamu alım garantisinin öngörülmesi durumunda, söz konusu desteğin uygulaması ilgili Bakanlar Kurulu Destek Kararında belirtilen kurum veya kuruluşlar tarafından yürütülür.

(8) Altyapı desteğinin öngörüldüğü projeler için destek uygulaması ilgili Bakanlar Kurulu Destek Kararında belirtilen altyapının yapımından sorumlu kurum veya kuruluş tarafından öncelikli olarak yerine getirilir.

(9) Bakanlar Kurulu Destek Kararında belirtilen yatırımla ilgili izin, ruhsat, tahsis, lisans, tescil ve benzeri konularda istisna ve kolaylık öngörülmesi durumunda ilgili kamu kurum ve kuruluşları gerekli işlemlerin yerine getirilmesinden sorumludur.

(10) Makine ve teçhizat ithalatında gümrük vergisi muafiyeti ve Katma Değer Vergisi istisnası uygulaması Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılır.

(11) 2016/ 9495 sayılı Kararda yer alan Katma Değer vergisi istisnası desteği ile Bakanlar Kurulu Destek Kararında yer alması durumunda vergi indirimi, vergi istisnası, gelir vergisi stopajı desteği ve Katma Değer Vergisi İadesi desteklerinin uygulaması Maliye Bakanlığı tarafından yapılır.

(12) Bakanlar Kurulu Destek Kararında sigorta primi işveren hissesi desteğinin öngörülmesi durumunda destek uygulaması Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından yapılır.

(13) Yatırım yeri tahsisi, Maliye Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.

BÖLÜM IV

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMININ UYGULAMA ESASLARI

(YATIRIM VE İŞLETME DÖNEMİ DESTEKLERİ)

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMININ
UYGULANMASINA İLİŞKİN USUL VE
ESASLAR HAKKINDA KARAR

BÖLÜM IV: CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMININ UYGULAMA ESASLARI (YATIRIM VE İŞLETME DÖNEMİ DESTEKLERİ)

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMININ UYGULANMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA KARAR ¹⁰²

Soru 155) 28/11/2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hangi kanunlara dayanılarak hazırlanmıştır?

Cevap 155) Cazibe Merkezleri Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında 28/11/2016 tarihli ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı; 14/10/1999 tarihli ve 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun'un ek 1. maddesi ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun geçici 17 nci maddesi ¹⁰³ hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Soru 156) Cazibe Merkezleri Programının amacı nedir? 2016/9596 sayılı Karar, hangi yatırım konularını desteklemektedir? (2016/9596 sayılı Karar Md.1 /1,2)

Cevap 156) (1) 2016/9596 sayılı Kararın amacı, Cazibe Merkezleri Programının uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

(2) 2016/9596 sayılı Kararın amacı, Cazibe Merkezleri Programı kapsamında; imalat sanayi ile çağrı merkezi ve veri merkezi yeni yatırım projeleri ile imalat sanayinde yer alan yarım kalmış ya da yatırımı tamamlanarak işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle işletmeye geçememiş veya kısmen geçmiş yahut başka sebeplerle faaliyet göstermeyen tesislerin yeniden ekonomiye kazandırılması için sağlanacak yatırım ve işletme dönemi desteklerini kapsar.

¹⁰² Cazibe Merkezleri Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında 28.11.2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Karar; 11.01.2017 tarih ve 29945 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

¹⁰³ 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu Geçici Madde 17-(Ek: 31/10/2016-KHK-678/32 md.)14/10/1999 tarihli ve 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi kapsamında uygulamaya konulacak olan Cazibe Merkezleri Programı çerçevesinde Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketince yapılacak alımlardan; a) Kamununun pay sahibi olduğu şirketlerden temin edilecek hizmetler veya yapım işleri,b) Denetim ve kontrolörülük gibi teknik, mali, hukuki veya benzeri alanlardaki danışmanlık hizmetleri, Cazibe Merkezleri Programının uygulandığı süre boyunca; ceza, ihalelerden yasaklama ve sonuç bildirimine ilişkin hükümleri hariç olmak üzere bu Kanuna ve 5018 sayılı Kanuna tabi değildir. Bu madde kapsamında yapılacak alımlar ve sözleşmeye ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir.

Soru 157) 2016/9596 sayılı Karar'ın uygulanmasında; Müsteşarlık, Banka, Beyaz Alan, Cazibe Merkezleri Programı, Çağrı Merkezi, Hesap, İdare, Komite, Ödenek, Program, Sabit Yatırım Tutarı, Veri Merkezi, Yatırımcı, ANSI/TIA-942 ve YİKOB'un anlamlarını açıklayınız. (2016/ 9596 sayılı Karar Md. 2)

Cevap 157)

(1) 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın uygulanmasında;

a) **Müsteşarlık:** Hazine Müsteşarlığını,

b) **Banka:** Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketini,

c) **Beyaz alan:** Sunucu, veri depolama ve ağ birimleri gibi bilgi teknolojileri donanımlarının yer aldığı, yükseltilmiş taban ile kaplı, enerji ve iklimlendirme altyapısı kurulmuş, gaz, yangın, nem gibi tehlikelere karşı önlemlerin alındığı veri merkezi alanını,

ç) **Cazibe Merkezleri Programı:** Görece az gelişmiş bölgelerdeki yatırım ortamını canlandırarak istihdam, üretim ve ihracat artışı yoluyla bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla, özel sektör yatırımlarını desteklemeye yönelik olarak uygulanacak programı,

d) **Çağrı merkezi:** Kurumların temasta oldukları kişi veya kurumlarla olan ve çeşitli iletişim kanallarıyla gerçekleşen etkileşimlerini yürüttükleri, donanım, yazılım ve çalışanlar ile bunları barındıran binadan müteşekkil merkezi yapıyı,

e) **Hesap:** Cazibe Merkezleri Programı desteklerinin karşılanacağı ve izleneceği Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi nezdinde açılan özel hesabı,

f) **İdare:** İl özel idarelerini,

g) **Komite:** Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesini,

ğ) **ANSI/TIA-942:** Veri merkezlerinin yer, mimari, güvenlik, hizmet sürekliliği gibi hususlara ilişkin kriterlerini tanımlayan uluslararası standardı,

h) **Ödenek:** Cazibe Merkezleri Programının uygulanması amacıyla her yıl Hazine Müsteşarlığı bütçesine konulan ödeneği,

t) **Program:** Cazibe Merkezleri Programını,

i) **Sabit yatırım tutarı:** Bina ve inşaat, makine ve teçhizat ile arsa üzerindeki iyileştirmeleri de içeren diğer yatırım harcaması kalemlerinin toplamını,

j) **Veri merkezi:** Belirli iş süreçlerinin işletilmesi için gerekli elektronik formdaki bilgilerin depolanıp işlenmesi amacıyla kullanılan donanım ve yazılımlar ile bunları destekleyen ve barındıran fiziksel sistem ve unsurlardan müteşekkil merkezi bilgi işlem yapısını,

k) **Yatırımcı:** Program kapsamındaki desteklerden faydalandırılacak gerçek veya tüzel kişileri,

l) **YİKOB:** Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarını,
ifade eder.

**Soru 158) Cazibe Merkezleri Programı hangi illerde uygulanır?
(2016/9596 Sayılı Karar'ın 1 no'lu Eki ve Md.4)**

Cevap 158) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki iller 28/11/2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 1 Nolu Eki'nde gösterilmiştir:
1.Adiyaman 2.Ağrı 3.Ardahan 4.Batman 5.Bayburt 6.Bingöl 7.Bitlis 8.Diyarbakır 9.Elazığ 10.Erzincan 11.Erzurum 12.Gümüşhane 13.Hakkâri 14.Iğdır 15.Kars 16.Malatya 17.Mardin 18.Muş 19.Siirt 20.Şanlıurfa 21.Şırnak 22.Tunceli 23.Van

Soru 159) 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde hangi yatırımlara destek sağlanabilir? (Karar Md. 5 (1))

Cevap 159) (1) 2016/9596 sayılı Karar kapsamında yapılacak aşağıdaki yatırımlara destek sağlanabilir:

a) İmalat sanayindeki yeni yatırım projeleri ile yatırım süreci devam eden, yarım kalmış ya da yatırım tamamlanarak işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle işletmeye geçmemiş veya kısmen geçmiş yahut başka sebeplerle faaliyet göstermeyen veya işletme sermayesi ihtiyacı olan imalat sanayi tesisleri.

b) Çağrı merkezi ve veri merkezi yeni yatırım projeleri.

(2) Ekli 2 sayılı listede ¹⁰⁴ belirtilen yatırım konuları öncelikli olarak desteklenmez. Ancak bu yatırım konularının desteklenmesi, yatırım yapılacak bölgede zaruri bir ihtiyaç olması halinde Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi'nin uygun görüşü alınarak Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi'nce değerlendirilebilir.

Soru 160) 2016/9596 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre; hangi yatırım konuları öncelikli olarak desteklenmez? Desteklenebilmesi için gerekli şartlar nelerdir? (Karar Md. 5/2; Karar'ın 2 No'lu Eki)

Cevap 160) Ekli 2 sayılı listede belirtilen yatırım konuları öncelikli olarak desteklenmez. Ancak bu yatırım konularının desteklenmesi, yatırım yapılacak bölgede zaruri bir ihtiyaç olması halinde Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi'nin uygun görüşü alınarak Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi'nce değerlendirilebilir.

Soru 161) “ Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi” kimlerden oluşur? Komitenin görevleri nelerdir? Komite'nin sekreteryası işlerini kim yürütür? (Karar Md.24)

Cevap 161) 1) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında koordinasyonu sağlamak, uygulamayı izlemek ve yönlendirmek üzere; Başbakanın görevlendireceği bir bakan başkanlığında, Hazine Müsteşarı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşarı, Ekonomi Bakanlığı Müsteşarı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı, İçişleri Bakanlığı Müsteşarı, Kalkınma Bakanlığı Müsteşarı,

¹⁰⁴ EK-2: Değerlendirilmesi Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi kararına tabi olan yatırım konuları:

- 1- Un, irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), nişasta ve nişasta bazlı şeker, küp şeker.
- 2- Entegre olmayan et, süt ve kanatlı işleme ile bunlarla entegre olmayan yem üretimi yatırımları.
- 3- 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.
- 4- Tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar.
- 5- Kütlü pamuk işleme yatırımları.
- 6- İplik ve dokuma (yün ipliği, 15 milyon Türk Lirasının üzerindeki iplik yatırımları, 5 milyon Türk Lirasının üzerindeki dokuma yatırımları, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış/örülmemiş kumaş ve çuval üretimine yönelik yatırımlar hariç) konularında modernizasyon yatırımları dışındaki yatırımlar.
- 7- Demir çelik ürünlerinin üretimine yönelik yatırımlar.
- 8- Sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar.

Maliye Bakanlığı Müsteşarı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Müsteşarı ve Banka Genel Müdürünün katılımıyla oluşan Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi kurulur.

(2) Komitenin görevleri şunlardır:

- a) Cazibe Merkezleri Programına ilişkin konularda ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, gerektiğinde tavsiyelerde bulunmak.
- b) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yürütülen faaliyetleri izlemek ve yönlendirmek.
- c) Cazibe Merkezleri Programına ilişkin uygulamaları değerlendirmek, gecikme ve aksaklıklara ilişkin tespit ve önerilerde bulunmak.
- ç) Her yıl bütçe ödenek ihtiyaçlarını belirlemek.
- d) Ekli 2 sayılı listede sayılan yatırım konularına ilişkin taleplerin Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. 'ce değerlendirilebilmesine karar vermek.
- e) 2016/9596 sayılı Kararda yapılması gereken değişikliklere ilişkin önerilerde bulunmak.

(3) Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi, Başkanın daveti üzerine yılda en az dört defa olmak üzere en az beş üyeye toplanır ve salt çoğunlukla karar alır. Eşitlik durumunda, Başkanın oyu yönünde karar alınır.

(4) Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi'nin sekreteryaya hizmetlerini Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. yürütür.

Soru 162) Cazibe Merkezleri Programı çerçevesinde uygulanacak Tematik Destek Paketleri ve bu paketler kapsamında tanımlanan destek paketleri ile bu paketler kapsamında tanımlanan destek unsurlarını açıklayınız (Karar Md.6/1,2,3,4,5,6)

Cevap 162)

(1) Cazibe Merkezleri Programı, aşağıda yer alan tematik destek paketleri ve bu paketler kapsamında tanımlanan destek unsurlarından oluşur:

- a) Yatırım ve Üretim Destek Paketi.
- b) Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi.
- c) Çağrı Merkezi Destek Paketi.

ç) Veri Merkezi Yatırım ve Enerji Destek Paketi.

(2) **Yatırım ve Üretim Destek Paketi** aşağıdaki destek unsurlarından oluşur:

- a) Danışmanlık Hizmeti Desteği.
- b) Yatırım Yeri Tahsisi Desteği.
- c) Bina Yapımı Desteği.
- ç) Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği.
- d) Faiz indirimli İşletme Kredisi Desteği.

(3) **Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi** aşağıdaki destek unsurlarından oluşur:

- a) Nakdi Taşıma Desteği.
- b) Teşvik Desteği.
- c) Taşınan tesis için; Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Yatırım Yeri Tahsisi Desteği ile Faiz indirimli İşletme Kredisi Desteği.
- ç) Yeni yatırımlar için; Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Danışmanlık Desteği ile Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği.

(4) **Çağrı Merkezi Destek Paketi** aşağıdaki destek unsurlarından oluşur:

- a) Bina Tahsisi Desteği.
- b) Fiber İletişim Altyapısı Desteği.
- c) Personel Eğitim Desteği.
- ç) Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Yatırım Yeri Tahsisi Desteği, Bina Yapımı Desteği ile Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği.

(5) **Veri Merkezi Yatırım ve Enerji Destek Paketi** aşağıdaki destek unsurlarından oluşur:

- a) Veri Merkezi Enerji Desteği.
- b) Fiber İletişim Altyapısı Desteği.
- c) Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Yatırım Yeri Tahsisi Desteği ile Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği.

(6) Başvuruda bulunmak ve talep edilen desteğe ilişkin koşulları taşımak kaydıyla, yatırımcılar destek paketleri içindeki destek unsurlarının tamamından veya bir kısmından faydalandırılabilir.

Soru 163) İmalat Sanayi yatırımları hangi şartları taşımaları halinde desteklenebilir? (Karar Md.7/1- a , Md. 7/2)

Cevap 163)

(1)2016/9596 sayılı Karar kapsamındaki yatırımlar, aşağıda belirtilen şartları taşımaları kaydıyla desteklenebilir:

a) İmalat sanayinde asgari sabit yatırım tutarının iki milyon Türk Lirası, asgari istihdamın ise otuz kişi olması gerekir.

(2) Kredilendirilecek yatırımın asgari yüzde otuzunun öz kaynaklardan karşılanması zorunludur. Destekler, yatırımlar için gerekli öz kaynak ile orantılı olarak kullanılır. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi gerekli gördüğü hallerde öz kaynağın desteklerden önce yatırıma harcanmasını talep edebilir.

Soru 164) Çağrı Merkezleri yeni yatırımları hangi şartları taşımaları halinde desteklenebilirler? (Karar Md 7/1 (b) (c) Md.7/2)

Cevap.164)

(1) 2016/9596 sayılı Karar kapsamında yapılan yatırımlar, aşağıda belirtilen şartları taşımaları kaydıyla desteklenebilir:

a) Çağrı merkezi yeni yatırımları için asgari iki yüz kişilik istihdam ve hizmet sözleşmesi yapmış olma şartı aranır.

b) Veri merkezi yeni yatırımları için merkezin asgari beş bin metrekare beyaz alanı bulunması ve ANSI/TIA-942¹⁰⁵ göre TIER-3¹⁰⁶ veya üstü seviyede

¹⁰⁵ The ANSI/TIA-942 is often chosen for a number of factors including;

- It is a real standard issued by a non-profit organization
  - TIA is accredited by ANSI
  - The standard is publically available leading to great transparency
  - The standard covers all aspects of the physical data center including site location, architecture, security, safety, fire suppression, electrical, mechanical and telecommunication
- The ANSI/TIA-942 standard serves as a baseline for anybody who wishes to build a reliable and efficient data center.

Types of ANSI/TIA-942 Certification

- **ANSI/TIA-942 Design Certification**
This status indicates that the design documents of the data center under scope have been reviewed for conformity to the design criteria of the ANSI/TIA-942 standard for the respective Rating/Tier* level.
- **ANSI/TIA-942 Site Certification**
This status indicates that the data center facility under scope has been physically inspected for conformity to the design criteria of the ANSI/TIA-942 standard for respective Rating/Tier* level. This physical inspection covers both an assessment of all related design documents as well as a physical onsite inspection for each area under the scope of the ANSI/TIA-942 standard.

¹⁰⁶ Rated-3/Tier-3*: Concurrently Maintainable Site Infrastructure

A data center which has redundant capacity components and multiple independent distribution

olması şartı aranır.

(2) Kredilendirilecek yatırımın asgari yüzde otuzunun öz kaynaklardan karşılanması zorunludur. Destekler, yatırımlar için gerekli öz kaynak ile orantılı olarak kullanılır. Banka gerekli gördüğü hallerde öz kaynağın desteklerden önce yatırıma harcanmasını talep edebilir.

Soru 165) Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi hangi şartlarla verilebilir? (Karar Md.7/1-ç, 7/2)

Cevap 165)

(1) 2016/9596 sayılı Karar kapsamında yapılacak yatırımlar, aşağıda belirtilen şartları taşımaları kaydıyla desteklenebilir:

a) Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi'nce taşınması uygun görülen tesislerin, asgari son iki yıl üretim faaliyetinin sürdürüldüğünün tespiti, 2016/9596 sayılı Kararın yürürlüğe girmesini takip eden iki yıl içinde taşınması ve taşındıktan sonra asgari iki yüz kişilik istihdamın taahhüt edilmesi şartı ile sağlanabilir.

(b) Kredilendirilecek yatırımın asgari yüzde otuzunun öz kaynaklardan karşılanması zorunludur. Destekler, yatırımlar için gerekli öz kaynak ile orantılı olarak kullanılır. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi, gerekli gördüğü hallerde öz kaynağın desteklerden önce yatırıma harcanmasını talep edebilir.

Soru 166) Organize sanayi bölgesi dışındaki imalat sanayi yatırımlarının alt yapı giderlerinin program kapsamındaki desteklerden karşılanması mümkün mü? (Karar Md. 7/3)

Cevap 166) Organize sanayi bölgesi dışındaki imalat sanayi yatırımlarının altyapı giderleri Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki desteklerden karşılanmaz.

---

paths serving the computer equipment. Typically, only one distribution path serves the computer equipment at any time. The site is concurrently maintainable which means that each and every capacity component including elements which are part of the distribution path, can be removed/replaced/serviced on a planned basis without disrupting the ICT capabilities to the End-User. It has protection against most physical events. TIA-942 standard certification is valid for 3 years. By the end of year-1 and year-2, the data center should undergo a surveillance audit. By the end of year-3, the data center has to undergo a recertification audit in order to keep its certification valid. * The term 'Tier' was used in the ANSI/TIA-942 Standard until the ANSI/TIA-942:March-2014 edition. In the March 2014 edition the term 'Tier' has been replaced by either 'Rated' or 'Rating'.

Soru 167) Cazibe Merkezleri Programına ilişkin desteklerden yararlanmak için başvurular nereye yapılır? (Karar Md.8/1)

Cevap 167) Cazibe Merkezleri Programına ilişkin desteklerden yararlanmak için başvurular; belirleyeceği bilgi ve belgelerle Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi veya aynı Bankaya iletmek üzere Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofislerine yapılır.

Soru 168) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki destek başvurularının değerlendirilmesinde Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. ' nin asgari hangi hususları dikkate aldığını açıklayınız. (Karar Md .9/2)

Cevap 168) Değerlendirme ve öncelik kriterleri çerçevesinde; Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki başvuruların değerlendirilmesinde, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi asgari aşağıdaki hususları dikkate alır:

- a) Projenin optimum üretim veya hizmet ölçeğini sağlaması.
- b) İllerde ve bölgelerde arz ve talep dengesi gözetilerek, yeni yatırımın atıl kapasite oluşturmaması.
- c) Fizibilite ve proje değerlendirme raporuna göre yatırımın teknik, ekonomik ve mali yönden yapılabilir ve sürdürülebilir olması.
- ç) Yatırımcının yeterli mali güce sahip olması.

Soru 169) Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. başvurularının değerlendirilmesinde hangi kriterleri sağlayan yatırımlara öncelik verir? (Karar Md. 9/2)

Cevap 169) Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi'nce ; başvuruların değerlendirilmesinde aşağıdaki kriterleri sağlayan yatırımlara öncelik verilir.

- a) Yüksek istihdam sağlaması.
- b) İthal ikamesi sağlayacak ürün üretilmesi.
- c) İhracat potansiyelinin olması.
- ç) Yatırımın ileri-geri bağlantıları ile diğer alt sektörleri tetikleyecek nitelikte olması.
- d) AR-GE ve yenilik içermesi.
- e) Yerli makine ve teçhizat veya yerli teknoloji kullanılması.
- f) Yatırımcının destekten faydalanmasını talep ettiği yatırım konusunda

tecrübesi veya kurumsal kapasitesi olması.

g) İmalat sanayi için yatırımın organize sanayi bölgesinde yapılması.

Soru 170) Yatırım ve Üretim Destek Paketi hangi sektörde yatırım yapan girişimcilere uygulanır? Bu destek paketi hangi destek unsurlarından oluşur? (Karar Md. 6/2-a,b,c,ç,d ve Md.10)

Cevap 170) (1) Yatırım ve Üretim Destek Paketi, Cazibe Merkezleri Programı kapsamında; imalat sanayinde faaliyet gösteren yatırımcılara sağlanabilecek temel destek unsurlarından oluşur. Diğer destek paketlerinin uygulanmasında, bu destek paketi kapsamında yer alan destek unsurlarının bir ya da birden fazlası ilgili destek paketinde belirtilen koşullarla uygulanır.

(2) Yatırım ve Üretim Destek Paketi aşağıdaki destek unsurlarından oluşur:

- a) Danışmanlık Hizmeti Desteği.
- b) Yatırım Yeri Tahsis Desteği.
- c) Bina Yapımı Desteği.
- ç) Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği.
- d) Faiz İndirimli İşletme Kredisi Desteği.
- e) Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Yatırım Yeri Tahsis Desteği ile Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği.

Başvuruda bulunmak ve talep edilen desteğe ilişkin koşulları taşımak kaydıyla, yatırımcılar destek paketleri içinde yer alan destek unsurlarının tamamından veya bir kısmından faydalandırılabilir

Soru 171) Danışmanlık Hizmet Desteği uygulamasının amacı nedir? Bu destek kapsamındaki danışmanlık hizmetleri hangi konuları içerir? Destek kapsamına dahil edilmeyen harcamalar nelerdir? (Karar Md.11/1,2,3)

Cevap 171)

(1) Danışmanlık Hizmeti Desteği unsuru; Cazibe Merkezleri Programı kapsamında sağlanacak diğer destek unsurlarının doğru ve etkin kullanımını sağlamak amacıyla uygulanır; destek unsurları ile ilişkisi olmayan münferit danışmanlık hizmeti ihtiyaçları için uygulanmaz.

(2) Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi, Cazibe Merkezleri Programından yararlanmak üzere başvuran yatırımcıların danışmanlık hizmeti ihtiyacını, yapacağı veya yaptıracağı değerlendirme çalışması kapsamında

yatırımcı ile birlikte belirler.

(3) Bu destek kapsamındaki danışmanlık hizmetleri; fizibilite hazırlama, mühendislik projeleri ve yatırım talebiyle doğrudan ilgili başlangıç eğitimleri ile Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi yatırımın gerçekleşmesi için kritik önemi haiz olduğu değerlendirilen diğer konuları içerir. Ancak lisans, imtiyaz, patent ücreti, know-how ve benzeri harcamalar destek kapsamına dâhil edilmez.

Soru 172) Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. danışmanlık hizmeti verebilir mi? Danışmanlık hizmetine ilişkin harcamalar hangi hesaptan karşılanır? (Karar Md.11/4,5,6)

Cevap 172)

(1) Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi , yatırımcıya danışmanlık hizmetini doğrudan kendisi verebilir veya bu amaçla hizmet satın alabilir.

(2) Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi; Cazibe Merkezleri Programı kapsamında doğrudan sunduğu danışmanlık hizmetleri ile satın aldığı hizmetlere ilişkin giderleri; Cazibe Merkezleri Programı desteklerinin karşılanacağı ve izleneceği Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi nezdinde açılan özel hesaptan karşılanır, yatırımcı; bu destekten bedelsiz olarak yararlandırılır.

(3) Destek kapsamında, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi'nin; doğrudan vereceği danışmanlık hizmeti bedeli, aynı Banka Yönetim Kurulu'nca her yıl tespit ve ilan edilen tarifeye göre belirlenir.

Soru 173) Yatırım Yeri Tahsisi Desteğinin amacını açıklayınız. (Karar Md.12/1)

Cevap 173) Yatırım Yeri Tahsisi Destek unsuru; Yatırım ve Üretim Destek Paketi, Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi, Çağrı Merkezi Destek Paketi ile Veri Merkezi Yatırım ve Enerji Destek Paketi kapsamında desteklenecek yatırımların, yatırım yeri ihtiyacını karşılamak amacıyla uygulanır.

Soru 174)

a) Hangi şartları taşıyan yatırımlar için Hazineye ait taşınmazlar üzerinde 49 yıl süreli bedelsiz olarak bağımsız ve sürekli irtifak hakkı tesis edilebilir? (Karar Md. 12/8)

b) Hazineye ait taşınmazlar, hangi şartların gerçekleşmesi halinde

yatırımcıya doğrudan satılabilir? (Karar Md.12/8)

c) Yatırımla ilgili hangi durumun gerçekleşmemesi halinde doğrudan satış bedelli irtifak hakkına dönüştürülür? (Karar Md.12/8)

Cevap 174

a) Asgari 100 milyar Türk Lirası tutarında ve asgari 100 kişilik istihdam sağlayacak yatırımlar için, Organize Sanayi Bölgelerinde parsel bulunamaması veya yatırım bu bölgelerde yapılamayacak mahiyette, büyüklükte veya entegre nitelik arz etmesi halinde yatırımcı lehine Hazineye ait taşınmazlar üzerinde 49 yıl süreli bedelsiz olarak bağışsız ve sürekli irtifak hakkı tesis edilir.

b) Hazineye ait taşınmazlar; taşınmazın irtifak hakkı tesis edildiği tarihteki rayiç değerinin en az (3) katı tutarında yatırımı, irtifak hakkı tesisinden itibaren (5) beş yıl içinde yapanlara; talep etmeleri halinde, yatırımı tamamlamış olmaları şartıyla, irtifak hakkı tesis edildiği tarihte ki, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 ncü maddesinde yer alan harca esas değer Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) oranında güncellenmesi sonucunda bulunacak değer üzerinden doğrudan satılır.

c) Bu süre içerisinde yatırımın tamamlanarak faaliyete geçirilmemesi halinde; Yİ-ÜFE oranında güncellenen harca esas değerinin yüzde biri (%1) üzerinden bedelli irtifak hakkına dönüştürülür. İrtifak hakkı tesis edilenlerden ayrıca hasılat payı alınmaz.

İstihdam edilecek işçi sayısına yatırım konusu işletmenin faaliyete geçtiği tarihten itibaren (10) yıl süre ile uyulması zorunludur. Bu yerlerin, irtifak hakkı tesisinden itibaren (15) yıl süresince, amacı dışında kullanılmayacağına dair tapu kütüğüne şerh konulur.

Soru 175) Bina Yapım Desteği hangi amaçla uygulanır? Hangi taşınmazın üzerinde uygulanır? (Karar Md.13/a)

Cevap 175)

(1) Bina Yapım destek unsuru; Yatırım ve Üretim Destek Paketi ile Çağrı Merkezi Destek Paketi kapsamında desteklenecek yatırımların bina ihtiyacını karşılamak amacıyla uygulanır.

(2) Bina Yapımı Desteği; Yatırım Yeri Tahsisi Desteği kapsamında Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları (YİKOB) veya İl Özel İdarelerine devrolunan parsel veya taşınmazın üzerinde yahut mülkiyeti YİKOB veya İl Özel İdarelerine

bedelsiz devrolunmak kaydıyla yatırımcıya ait taşınmazın üzerinde uygulanır.

Soru 176) İnşa edilecek binanın kaç metrekaresi destek kapsamına alınabilir? Verilecek azami destek tutarı ne kadardır? Birim maliyetinin destek tutarını aşması halinde aradaki fark nereden karşılanır? (Karar Md. 13/2,3,4,5,6)

Cevap 176)

(1) Bina Yapımı Desteği; Yatırım Yeri Tahsisi Desteği kapsamında YİKOB veya İl Özel idarelerine devrolunan parsel veya taşınmazın üzerinde yahut mülkiyeti YİKOB veya İl Özel idarelerine bedelsiz devrolunmak kaydıyla yatırımcıya ait taşınmazın üzerinde uygulanır.

(2) Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.; yatırım yeri temin edilen yatırımlar için tahmini bina yapımı maliyetini belirler. Bina, yatırımcının kendisi, YİKOB veya İl Özel idareleri tarafından yaptırılır. Bina yapımına ilişkin iş ve işlemler Toplu Konut İdaresi aracılığıyla da gerçekleştirilebilir.

(3) Bina yapımına konu projelendirme, izin, ruhsat ve onay işlemleri ile altyapı ve üst yapı inşaatı, ihale, yapı denetim, cins tashihi, tapu ve inşaat ile ilgili diğer işlemler yatırımcı, YİKOB veya İl Özel İdareleri tarafından yürütülür. Bu işlemlere yönelik harcamalar Cazibe Merkezleri Programı desteklerinin karşılanacağı ve izleneceği Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi nezdinde açılan özel hesaptan karşılanır.

(4) Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. ; yatırımcı, YİKOB veya İl Özel idareleri bina yapımı için ön ödeme yapabilir, müteakip ödemeleri hak ediş raporları çerçevesinde gerçekleştirir.

(5) Bu destek kapsamında inşa edilecek binanın azami yirmi bin metrekareye kadar kısmı desteklenebilir; verilecek destek tutarı on milyon Türk Lirasını geçemez. Bu tutar, her yıl yeniden değerlendirilerek artırılır. Bina maliyetinin destek tutarını aşması durumunda aradaki fark yatırımcının öz kaynaklarıyla karşılanır.

Soru 177) Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği hangi destek paketi kapsamında hangi harcama konularına uygulanır? Karar (Md. 14/1,2)

Cevap 177)

(1) Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği kapsamında ;

a) Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamında, Bina Yapımı Desteğinden

faydalandırılan yatırımcıların makine ve teçhizat harcamaları,
 b) Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamında, Bina Yapımı Desteğinden faydalanmayan yatırımcıların bina, makine ve teçhizat harcamaları,
 c) Yatırımı devam eden veya yarım kalmış üretim tesislerinin makine ve teçhizat harcamaları,
 ç) Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi kapsamında, yatırımcıların bina ve ilave makine ve teçhizat harcamaları,
 d) Çağrı Merkezi Destek Paketi kapsamında, yatırımcıların, makine ve teçhizatları ile donanım ve yazılım harcamaları,
 e) Veri Merkezi Yatırım ve Enerji Destek Paketi kapsamında, yatırımcıların bina, makine ve teçhizatları ile donanım ve yazılım harcamaları,
 için faizsiz yatırım kredisi sağlanabilir.

(2)Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği, halen faaliyette bulunan işletmelerin **tevsii, idame-yenileme ve modernizasyon yatırımları**¹⁰⁷ için de münferiden kullanılabilir. Kullanılmış makine, teçhizat, donanım ve sair malzeme alımları için destek sağlanmaz.

¹⁰⁷ Yatırım teşvik belgeleri kapsamında yapılacak yatırım cinsleri;

- Tevsi,
- İdame- Yenileme ve Modernizasyon,
- Komple yeni yatırım,
- Ürün çeşitlendirme ve
- Entegrasyon'dan oluşur.

Tevsi; mevcut bir yatırıma üretim hattı veya makine ve teçhizat ilavesiyle kapasitenin artırılmasına yönelik olan ve mevcut tesis ile alt yapı müşterekliği oluşturarak bir bütün teşkil eden yatırımları,

İdame- Yenileme ve Modernizasyon; mevcut tesislerin üretim hatlarında teknik ve/veya ekonomik ömrünü tamamlamış makine ve teçhizata uygun parçaların eklenmesini veya mevcut makine ve teçhizatın yenileri ile değiştirilmesini, tesiste eksik kalmış bölümlerin tamamlanmasını, nihai ürünün doğrudan kalitesinin yükseltilmesini veya modelinin değiştirilmesini içeren yatırımları,

Komple yeni yatırım; mal ve hizmet üretimine yönelik olarak ana makine ve teçhizat ile yardımcı tesisleri içeren, gerektiğinde arazi-arsa ve bina-ınşaat harcamalarını da ihtiva eden, yatırımın yapılacağı yerde aynı üretim konusunda mevcut tesisi veya mevcut tesisi ile altyapı bütünlüğü bulunmayan yatırımları,

Ürün çeşitlendirme; mevcut tesisler ile altyapı müşterekliği olan, aynı işletmede mevcut makine ve teçhizata yapılacak ilave yatırımla farklı bir nihai ürün elde edilmesine yönelik yatırımları,

Entegrasyon; Mal ve hizmet üreten tesislerin mevcut üretim hatlarında elde edilen nihai ürüne bütünüyle nitelikte ara malı verecek ve/veya üretilmekte olan nihai ürünü ara malı olarak kullanabilecek şekilde, mevcut tesise ileri ve/veya geriye doğru entegre olan, yatırımın konusu ve projenin özelliği dikkate alınarak kaide olarak aynı il sınırları içinde veya aynı yerde ve aynı tesis bünyesinde olan yatırımları, ifade eder.

Soru 178) Destek konularına göre verilecek kredi limitlerini, faiz oranını ve kredi vadelerini açıklayınız. (Karar Md.14/3,4,5)

Cevap 178) (1)Verilecek kredi limiti; bina yatırımları için on milyon Türk Lirası, Çağrı Merkezi Destek Paketi kapsamındaki makine ve teçhizat ile donanım ve yazılım harcamaları için, taahhüt edilen istihdam başına dört bin Türk Lirasıdır. Bu tutarlar; her yıl **yeniden değerlendirme oranında** ¹⁰⁸ artırılır,

(2) Kredi, sıfır faizli olarak uygulanır.

(3) Kredi vadesi; azami iki yıl anapara ödemesiz dönem dâhil altı yıldır. Krediyeye konu makine ve teçhizatın 13/9/2014 tarihli ve 29118 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren **Yerli Malı Tebliği** kapsamında yerli malı belgesine sahip olması ya da yerli patente dayalı teknoloji kullanılması durumunda, makine ve teçhizat için kullanılan kredinin vadesi, azami üç yıl anapara ödemesiz dönem dâhil on yıldır.

Soru 179) Kredilendirilecek yatırımın hangi oranda yatırımcının öz kaynağından karşılanması gerekir? (Karar Md.14/6,7)

Cevap 179)

(1) Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği'nin kullanılması için kredilendirilecek yatırımın asgari yüzde otuzunun yatırımcının öz kaynağından karşılanması gerekir.

(2) Kredi, öz kaynak ile orantılı olarak kullanılır. Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.; gerekli gördüğü hallerde öz kaynağın öncelikli olarak yatırıma harcanmasını talep edebilir.

¹⁰⁸ **Yeniden Değerleme Oranı:** 23.01. 1987 tarih, 3332 Sayılı Kanun ile 01.01. 1987 tarihinden geçerli olmak üzere VUK.'nun yeniden değerlemeye ilişkin Geçici 11. Maddesi, Mükerrer 298. Madde haline getirilmiştir. Halen uygulama bu hükümler çerçevesinde yapılmaktadır. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Mükerrer 298. Maddesine göre, bilanço esasına göre defter tutan Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükellefleri (İmtiyazlı Şirketler hariç, kolektif, adi komandit ve adi şirketler dahil) bilançolarına dahil amortismanla dahil iktisadi kıymetleri ve bu kıymetler üzerinden ayrılmış olup bilançolarının pasifinde gösterilen amortismanları, her hesap dönemi sonu itibarıyla yeniden değerleyebilirler. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298 inci maddesinin (B) fıkrasına istinaden yıllık olarak hesaplanır ve Maliye Bakanlığı'nca Resmi gazete'de ilan edilir. Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesinin (B) fıkrasında "Yeniden değerlendirme oranı, yeniden değerlendirme yapılacak yılın Ekim ayında (Ekim ayı dâhil) bir önceki yılın aynı dönemine göre Türkiye İstatistik Kurumu'nun Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksinde meydana gelen ortalama fiyat artış oranıdır. Bu oran Maliye Bakanlığınca Resmî Gazete ile ilan edilir." hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm uyarınca, 11/11/2016 tarih ve 29885 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yeniden değerlendirme oranı 2016 yılı için % 3,83 (üç virgöl seksen üç) olarak tespit edilmiştir.

Bu oran, aynı zamanda 2016 yılına ait son geçici vergi dönemi için de uygulanacaktır.

Soru 180) Faiz İndirimli İşletme Kredisi Desteğinden hangi yatırımlar faydalandırılır? Kredi tutarı, kredi faiz oranı ve kredi vadelerini açıklayınız? (Karar Md.15/1(a,b,c,ç), Md.15/2,3)

Cevap 180)

(1) Faiz İndirimli İşletme Kredisi destek unsurundan, Yatırım ve Üretim Destek Paketi ile Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi kapsamında yer alan;

- a) Yeni yatırımlar,
- b) Yatırım süreci devam eden yatırımlar,
- c) Faaliyetlerine devam edip işletme sermayesi ihtiyacı olanlar,
- ç) Yarım kalmış yatırımlardan yeniden ekonomiye kazandırılabilir olacak olanlar, faydalandırılır.

(2) Kredi tutarı; proje bazında, Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından belirlenmek suretiyle kullanılır.

(3) Kredi vadesi, bir yıl anapara ödemesiz dönem dâhil dört yıldır. Krediyeye konu üretim faaliyetinin, Yerli Malı Tebliği kapsamında yerli malı belgesine sahip makine ve teçhizat veya yerli patente dayalı teknoloji ile gerçekleştirilmesi durumunda vade, azami iki yıl anapara ödemesiz dönem dâhil beş yıldır.

Soru 181) Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketinden hangi yatırımcılar faydalanabilir? Bu destek paketi kapsamında yatırımcılar hangi desteklerden faydalandırılabilir? Nakdi taşınma desteğinin azami miktarını belirtiniz. (Karar Md.16/1,2,3,4,5,6)

Cevap 181)

(1) Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketinden, Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki iller dışında bulunan ve Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nin taşınmasını uygun göreceği, imalat sanayinde yer alan ve halen faaliyette bulunan üretim tesisini, Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illere, 2016/9596 sayılı Karar'ın yürürlüğe girdiği 10 Mart 2017 tarihinden itibaren iki yıl içinde, asgari istihdam şartını sağlamayı taahhüt ederek taşıyan yatırımcılar faydalandırılır.

(2) Bu destek paketi kapsamında yatırımcılar;

- a) Nakdi Taşınma Desteğinden,
- b) Teşvik Desteğinden,

c) Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Yatırım Yeri Tahsis Desteği ve Faiz indirimli İşletme Kredisi Desteğinden,

ç) Yeni yatırımları için, Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Danışmanlık Desteği ve Faizsiz Yatırım Kredisi Desteğinden, faydalandırılabilir.

(3) Nakdi Taşınma Desteği; tesisin sökülmesi, taşınma ve montaj maliyetleri ile taşıma sürecinde Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından karşılanması gerekli görülen diğer masrafların, bir milyon Türk Lirasını aşmamak üzere nakdi olarak karşılanması şeklinde uygulanır.

(4) Teşvik desteği, yürürlükte bulunan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” çerçevesinde;

a) Taşınan tesise ilave yatırım yapılmaması veya yapılmakla birlikte asgari sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite şartlarının sağlanmaması durumunda;

1) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki 4 üncü ve 5 inci bölge illerine¹⁰⁹ taşınan tesislerin, taşınılan bölgede geçerli olan süre ve miktarlarda Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinden,

2) 6 ncı Bölge illerine¹¹⁰ taşınan tesislerin, anılan bölgede geçerli olan sürelerde Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Sigorta Primi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteğinden,

b) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illere taşınmanın gerçekleşmesi ve ilave yatırımın asgari sabit yatırım tutarı ve kapasite şartlarını sağlaması halinde, taşınan tesisin 2016/9596 sayılı Karar’ın 16. maddesinin 4. fıkrasının

(a) bendi hükümleri¹¹¹ çerçevesinde sağlanan desteklerden, ilave yatırımın

¹⁰⁹ 4 üncü ve 5 inci Bölge illeri: Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 19.6.2012 tarihli ve 28328 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Anılan Karar’ın 1 No’lu Eki’nde Yatırım Teşvik Uygulamalarında Bölgeler ve Bölgeler Kapsamındaki İller gösterilmektedir. Bu tabloya göre, 4. Bölge’ye giren İller ; Afyonkarahisar, Amasya, Artvin, Bartın, Çorum, Düzce, Elazığ, Erzincan, Hatay, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Kütahya, Malatya, Nevşehir, Rize, Sivas olmak üzere 17 adettir. 5. Bölge’ye giren İller ise; Adıyaman,Aksaray, Bayburt, Çankırı, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Kahramanmaraş, Kilis, Niğde, Ordu, Osmaniye, Sinop, Tokat, Tunceli, Yozgat olmak üzere 16 adettir.

¹¹⁰ Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 19.6.2012 tarihli ve 28328 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Anılan Karar’ın 1 No’lu Eki’nde Yatırım Teşvik Uygulamalarında Bölgeler ve Bölgeler Kapsamındaki İller gösterilmektedir. Bu tabloya göre, 6. Bölge’ye ; Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Van olmak üzere 15 il ile Çanakkale’ye bağlı Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri girmektedir.

¹¹¹ 28/11/2016 tarihli ve 2016/9596 sayılı Kararı Madde 16 -Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi (4)/a) Teşvik desteği, yürürlükte bulunan “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar” çerçevesinde;

a) Taşınan tesise ilave yatırım yapılmaması veya yapılmakla birlikte asgari sabit yatırım tutarı ve asgari

ise bu desteklere ek olarak Gümrük Vergisi Muafiyeti, KDV İstisnası ve Vergi İndirimi desteğinden,

yararlandırılması şeklinde uygulanır.

(5) Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi kapsamında; yatırımcı, taşınan tesisin bina ihtiyacının karşılanabilmesini temin için , Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Yatırım Yeri Tahsisi Desteği ve bina inşaatı için Faizsiz Yatırım Kredisi Desteğinden faydalandırılabilir. Yatırımcıya ayrıca Faiz indirimli İşletme Kredisi de kullanılabilir.

(6) Tesisin taşınması esnasında gündeme gelen ilave yeni yatırımlar için, yatırımcı, Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Danışmanlık Hizmeti Desteği ile Faizsiz Yatırım Kredisi Desteğinden faydalandırılabilir.

Soru 182) Çağrı Merkezi Yatırım Destek Paketinden yararlanmanın asgari şartlarını açıklayınız. Bu destek paketi kapsamında yatırımcılar hangi desteklerden faydalandırılabilir? (Karar Md.17/1,2)

Cevap 182)

(1) Çağrı Merkezi Yatırım Destek Paketinden; asgari iki yüz kişilik istihdam taahhüdü vermek ve müşterileriyle hizmet sözleşmesi yapmış olmak şartıyla çağrı merkezi yatırımları faydalandırılabilir.

(2) Bu destek paketi kapsamında yatırımcılar;

a) Bina Tahsisi Desteğinden,

b) Fiber İletişim Altyapısı Desteğinden,

c) Personel Eğitim Desteğinden,

ç) Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Yatırım Yeri Tahsisi Desteği, Bina Yapımı Desteği ile Faizsiz Yatırım Kredisi Desteğinden, faydalandırılabilir.

kapasite şartlarının sağlanmaması durumunda;

1) Program kapsamındaki 4 üncü ve 5 inci bölge illerine taşınan tesislerin, taşınılan bölgede geçerli olan süre ve miktarlarda Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinden,

2) 6 ncı bölge illerine taşınan tesislerin, anılan bölgede geçerli olan sürelerde Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Sigorta Primi desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteğinden, yararlandırılması şeklinde uygulanır.

Soru 183) Çağrı Merkezi Yatırımlarında Bina Tahsisi Desteği nasıl uygulanır? (Karar Md.17/3,6,7,8)

Cevap 183)

- (1) Çağrı merkezi yatırımlarında Bina Tahsisi Desteği; Hazineye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan, atıl vaziyette bulunan ve YİKOB veya İl Özel İdarelerine tahsis edilen binaların yatırımcılara kiralanması suretiyle uygulanır. Bu amaçla, Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş., desteklenmesine karar verilen çağrı merkezi yatırımında; ihtiyaç duyulan binanın büyüklük ve niteliklerini, temin edilmesi amacıyla YİKOB ve İl Özel İdaresi'ne bildirir. YİKOB veya İl Özel İdaresinin talebi üzerine, varsa bu ihtiyacı karşılayacak nitelikte binalardan mülkiyeti Hazineye ait olanlar Maliye Bakanlığınca, diğerleri ise maliki kamu kurum ve kuruluşlarınca yatırımcıya kiralanmak üzere YİKOB veya İl Özel İdaresi'ne tahsis edilir. Bu binaların, Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından desteklenmesi uygun görülen proje kapsamındaki yatırıma uygun hale getirilmesi amacıyla; eksik kısımların tamamlanması, rehabilitasyon, tadilat ve sair ilave yatırım niteliğindeki işler, 13 üncü madde hükümlerinin kıyasen uygulanması ile gerçekleştirilebilir.
- (2) Çağrı merkezi yatırımlarının bina ihtiyacının, Bina Tahsisi Desteği kapsamında karşılanmasının mümkün olmaması halinde, yatırımcılar, Yatırım ve Üretim Destek Paketinin Yatırım Yeri Tahsisi Desteği ve Bina Yapımı Desteğinden faydalandırılabilir.
- (3) Çağrı Merkezi Yatırım Destek Paketi kapsamında kiralanılan binaların ve taşınmazların mülkiyeti yatırımcılara devredilmez.
- (4) Çağrı merkezi yatırımlarına, 2016/9596 sayılı Kararda yer alan destek uygulamaları kapsamında zorunlu olmadıkça organize sanayi bölgelerinde yer alan parsel ve taşınmazlar tahsis edilemez veya kiralanamaz.

Soru 184) Çağrı Merkezi Yatırım Destek paketi çerçevesinde FİBER İletişim Altyapısı Desteği ve Personel Eğitim Desteği nasıl uygulanır? (Karar Md.17/4,5)

Cevap 184)

- (1) Fiber İletişim Altyapısı Desteği, Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından desteklenmesi uygun görülen çağrı merkezi yatırımlarının Fiber iletişim altyapısına ilişkin ilk kurulum maliyetlerinin bedeli Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. nezdinde açılan Özel Hesaptan karşılanmak üzere ödenmesi şeklinde uygulanır.

(2) Personel Eğitim Desteği, Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından desteklenmesi uygun görölen çağrı merkezi yatırımlarının, ilk kuruluş aşamasında istihdam edilecek personelin eğitim süresince olacak maaş ve giderleri, istihdam edilmesi taahhüt edilen personel sayısını aşmamak kaydıyla personel başına iki bin beş yüz Türk Lirasını geçmeyecek şekilde aynı Banka nezdinde açılan Özel Hesaptan karşılanabilir.

Soru 185) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında kurulacak çağrı merkezleri Yatırımlarda Devlet Yardımları Kararı çerçevesinde hangi şartta uyulmaksızın teşviklerden yararlandırılır? (Karar Md.17/10)

Cevap 185) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında kurulacak çağrı merkezleri, yatırımlarda devlet yardımları hakkındaki kararlar kapsamında, kurulduğu bölgenin bölgesel teşviklerinden, herhangi bir asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın söz konusu kararlarda belirtilen usuller çerçevesinde faydalandırılır.

Soru 186) Veri Merkezi Yatırımları hangi şartlarla bu desteklerden yararlandırılır? Veri Merkezi Yatırım ve Enerji Destek Paketi çerçevesinde yatırımcılar hangi desteklerden faydalandırılabilir? (Karar Md. 18 /1,2)

Cevap 186)

(1)Veri Merkezi Yatırımları destek paketinden; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın uygun görüşüyle, en az beş bin metrekare beyaz alanı bulunmak ve ANSI/TIA-942'ye göre TIER-3 veya üstü seviyede olmak şartıyla veri merkezi yatırımları faydalandırılabilir.

(2) Bu destek paketi kapsamında yatırımcılar;

a) Enerji Desteğinden,

b) Fiber İletişim Altyapısı Desteğinden,

c) Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Yatırım Yeri Tahsisi Desteği ve Faizsiz Yatırım Kredisi Desteğinden, faydalandırılabilir.

Soru 187) Veri Merkezi Yatırımlarında Enerji Desteği nasıl uygulanır? (Karar Md. 18/3)

Cevap 187) Enerji Desteği, 2016/9596 sayılı Karar kapsamında kurulan veri merkezlerinin aylık elektrik enerjisi giderlerinin Katma Değer Vergisi hariç

yüzde otuzunun on yıl süreyle Cazibe Merkezleri Programı desteklerinin karşılanacağı ve izleneceği Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi nezdinde açılan Özel Hesaptan karşılanması şeklinde uygulanır.

Soru 188) Veri Merkezi yatırımlarda Fiber İletişim Altyapı Desteği nasıl uygulanır? (Karar Md. 18 /4,5)

Cevap 188)

(1) Fiber İletişim Altyapısı Desteği, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi tarafından desteklenmesi uygun görülen veri merkezi yatırımlarının fiber iletişim altyapısına ilişkin ilk kurulum maliyetlerinin bedeli; aynı Banka nezdinde açılan Özel Hesaptan karşılanmak üzere ödenmesi, şeklinde uygulanır.

(2) Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi, Fiber İletişim Altyapısı Desteğinin uygulanması konusunda ihtiyaç duyulan altyapı ve hizmetlerin sağlanması amacıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun geçici 17 nci maddesine göre protokol imzalar.

Soru 189) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında sağlanacak desteklerden Faizsiz Yatırım Kredisi desteği verilmesi halinde neler teminat olarak kabul edilir? (Karar Md 19/1)

Cevap 189) (1)Cazibe Merkezleri Programı kapsamında sağlanacak Faizsiz Yatırım Kredisi Desteklerinde;

a) Bina Yapımı Desteği ile birlikte Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği sağlanması halinde krediye konu makine teçhizat,

b) Bina Yapımı Desteğinden yararlanmaksızın gerçekleştirilen yatırımlarda, veri merkezleri yatırımları haricinde bina ile makine ve teçhizat, teminat olarak alınır; ayrıca ilave teminat alınmaz.

c) Binanın, yatırımcının organize sanayi bölgesindeki parseli üzerinde yapımı halinde, yatırım tamamlandıktan sonra üzerinde Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi lehine ipotek tesis edilmesini teminen yatırımcıdan taahhütname alınır. Yatırımcının taahhüdünü yerine getirmemesi halinde 2016/9596 sayılı Karar'ın 26 ncı maddesi hükümleri kapsamında işlem tesis edilerek destek geri alınır.

ç) Binanın, üzerine irtifak hakkı tesis edilen arazi üzerinde yapılması halinde, yatırım tamamlanıp yatırımcının mülkiyet hakkını almasından sonra; üzerinde Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi lehine ipotek tesis edilmesini sağlamak üzere, yatırımcıdan taahhütname alınır. Yatırımcının taahhüdünü yerine getirmemesi halinde 2016/9596 sayılı Karar'ın 26 ncı madde hükümleri kapsamında işlem tesis edilerek destek geri alınır.

Soru 190) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında sağlanacak Veri Merkezi Yatırım ve Enerji Destek paketi kapsamında kullanılan kredilerde teminat uygulaması sistemini açıklayınız. (Karar Md.19/2)

Cevap 190)

(1) Veri Merkezi Yatırım ve Enerji Destek Paketi kapsamında kullanılan kredilerde;

a) Arsa veya arazinin mülkiyetinin yatırımcıya ait olması halinde bina, makine ve teçhizat,

b) Arsa veya arazinin mülkiyetinin YİKOB veya İl Özel İdarelerine ait olması halinde makine ve teçhizat, teminatın yüzde sekseni kabul edilir, ayrıca kredinin yüzde yirmisi için ilave teminat

alınır.

Soru 191) Faiz İndirimli İşletme Kredisi desteğinde alınacak teminat nasıl belirlenir? (Karar Md.19/3)

Cevap 191) Faiz indirimli İşletme Kredisi Desteğinde, teminat proje bazında Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi tarafından belirlenir.

Soru 192) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında sağlanan “Bina Yapımı Desteği” veya “Bina Tahsisi Desteği”ne konu binalar yatırımcılara nasıl kiralanır? Kira bedelleri nasıl tespit edilir? (Karar Md. 20 /1,2,3,4)

Cevap 192) (1) Bina Yapımı Desteği veya Bina Tahsisi Desteğine konu binalar ile Yatırım Yeri Tahsisi Desteğine konu parsel, taşınmaz veya binalar yatırımcılara YİKOB veya İl Özel İdareleri tarafından kira sözleşmesi düzenlenmek suretiyle kiralanır.

(2) Kira bedelleri, Sermaye Piyasası Kurulu'ndan lisanslı gayrimenkul değerlendirme

şirketlerince belirlenecek rayiç kira bedelinin yüzde onu şeklinde uygulanır ve kira bedelleri her yıl yeniden değerlendirme değeri artış oranında artırılır.

(3) Kira gelirleri, Cazibe Merkezleri Programı desteklerinin karşılanacağı ve izleneceği Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi nezdinde açılan Özel Hesaba gelir kaydedilir.

(4) 2016/9596 sayılı Karar'ın 13 üncü maddenin dokuzuncu fıkrası¹¹² bakımından kira bedelleri, maliyetler dikkate alınarak pay oranına göre hesaplanır.

Soru 193) Cazibe Merkezi Programı Kapsamında (Çağrı Merkezi Destek Paketi hariç) yatırımcıya kiralanmak suretiyle tahsis edilen taşınmazların mülkiyeti; yatırımcıya, hangi şartların yerine getirilmesi halinde devredilebilir? (Karar Md. 21 /1,2)

Cevap 193) 2016/9596 sayılı Karar kapsamında, Çağrı Merkezi Destek Paketi hariç olmak üzere, yatırımcıya kiralanmak suretiyle tahsis edilen parsel, taşınmaz ve binaların mülkiyeti, asgari on beş yıl süreyle desteğe konu üretim faaliyetinin sürdürülmesi, asgari istihdam şartının bu sürenin tamamında istihdam edilecek adam ay toplamının yüzde sekseninden az olmamak üzere yerine getirilmesi ve varsa diğer destek koşullarının sağlanması halinde, talebi üzerine yatırımcıya, bina için sağlanan nominal destek tutarı, parsel veya taşınmaz için ise emlak vergisine esas metrekare birim değeri toplamı karşılığında devredilebilir.

Soru 194) Cazibe Merkezleri Programı Kapsamındaki destekler hangi kuruluş tarafından ve nereden karşılanır (Karar Md.22/1)

Cevap 194) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki destekler, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi tarafından aynı Banka nezdinde açılan Özel Hesapta ödenir.

¹¹² 28/11/2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Madde 13 / (9) Yatırımcıların, yatırım süreci devam eden yatırımları ile yarım kalmış yatırımlarına ilişkin taşınmazlarının mülkiyetini ilgili YİKOB veya İdareye devretmemesi halinde; yatırıma konu bina, YİKOB veya İdare tarafından bedeli Hesapta karşılanmak kaydıyla tamamlanır. YİKOB veya İdare; binanın tamamlanması için yapılacak harcamanın, yatırıma konu taşınmazın toplam maliyetine oranı mertebesinde bu taşınmazın mülkiyetine paydaş olur. Pay oranının belirlenmesinde taşınmazın maliyete esas değeri Sermaye Piyasası Kurulundan lisanslı gayrimenkul değerlendirme şirketlerince belirlenir. Mevcut yapılmış kullanılabilir yapıların değeri ile yapılacak ilave yapıların maliyeti, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi'nce belirlenir.

Soru 195) Cazibe Merkezleri Programı kapsamının yürütülmesine ilişkin giderler ile diğer giderler ve yasal yükümlülükler nereden karşılanır? (Karar Md.22/3)

Cevap 195) Cazibe Merkezleri Programının yürütülmesine ilişkin giderler ile nemalandırma için yapılacak işlemlerden doğan her türlü vergi, masraf, ücret, komisyon ve diğer yasal yükümlülükler; Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi tarafından aynı Banka nezdinde açılan Özel Hesaptan karşılanır.

Soru 196) Cazibe Merkezleri Programı Kapsamında; Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yönetim giderleri nasıl karşılanır? (Karar Md. 22/4)

Cevap 196) Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi, aynı Banka nezdinde açılan Özel hesap'tan yapacağı kredi ve diğer ödemelerin yüzde ikisi ile yılsonu kredi bakiyesinin yüzde biri kadar tutarı, yönetim gideri olarak özel hesap'tan tahsil eder.

Soru 197) Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi'nin oluşum şekli ile görevlerini açıklayınız. Karar (Md 24/ 1,2,3,4)

Cevap 197)

(1) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında koordinasyonu sağlamak, uygulamayı izlemek ve yönlendirmek üzere; Başbakanın görevlendireceği bir bakan başkanlığında, **Hazine Müsteşarı**, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşarı, Ekonomi Bakanlığı Müsteşarı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı, İçişleri Bakanlığı Müsteşarı, Kalkınma Bakanlığı Müsteşarı, Maliye Bakanlığı Müsteşarı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Müsteşarı ve Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Genel Müdürü'nün katılımıyla oluşan **Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi** kurulur.

(2) Komitenin görevleri şunlardır:

- Programa ilişkin konularda ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, gerektiğinde tavsiyelerde bulunmak.
- Program kapsamında yürütülen faaliyetleri izlemek ve yönlendirmek.
- Programa ilişkin uygulamaları değerlendirmek, gecikme ve aksaklıklara ilişkin tespit ve önerilerde bulunmak.
- Her yıl bütçe ödenek ihtiyaçlarını belirlemek.

2016/9596 sayılı Karara Eklî 2 sayılı listede sayılan yatırım konularına ilişkin taleplerin Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından değerlendirilebilmesine karar vermek.

e) 2016/9596 sayılı Kararda yapılması gereken değişikliklere ilişkin önerilerde bulunmak.

(3) Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi, Başkanın daveti üzerine yılda en az dört defa olmak üzere en az beş üyeyle toplanır ve salt çoğunlukla karar alır. Eşitlik durumunda, Başkanın oyu yönünde karar alınır.

(4) Komitenin sekreteryaya hizmetlerini Türkiye Kalkınma Bankası A.ř. yürütür.

Soru 198) Türkiye Kalkınma Bankası A.ř.'nin, Cazibe Merkezleri Programı ile ilgili olarak izleme ve değerlendirmeye ilişkin görevlerini açıklayınız (Karar Md.25 /1,2,3,4)

Cevap 198) Türkiye Kalkınma Bankası Anonim şirketi'nin izleme ve değerlendirmeye ilişkin görevleri 2016/9596 sayılı Karar'ın 25 nci maddesinde hükme bağlanmıştır.

(1) Türkiye Kalkınma Bankası A.ř.; Cazibe Merkezleri Programını izleme ve değerlendirme görevi kapsamında, programla ilgili gerçekleşmeleri üçer aylık dönemler halinde rapora bağlar ve Kalkınma Bakanlığı ile Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi'ne bildirir.

(2) Türkiye Kalkınma Bankası A.ř.; Cazibe Merkezleri Programı kapsamında desteklenen yatırımları, destekleme sürecinde ve desteğin tamamlanmasını müteakip üçer aylık dönemler itibarıyla izler. Banka bu amaçla, bedeli nezdindeki özel Hesaptan karşılanmak suretiyle, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olmaksızın denetim ve kontrolörlük gibi teknik, mali, hukuki veya benzeri alanlarda danışmanlık hizmeti satın alabilir. Bu kapsamda, Bankaca belirlenecek en az üç istekli ihaleye davet edilir. İsteklilerde aranacak özellikler, istenecek belgeler, tekliflerin değerlendirilmesi, ihalenin sonuçlandırılması ve sözleşmenin uygulanmasına ilişkin hususlara ihale dokümanında yer verilir. Ceza, ihalelerden yasaklama ve sonuç bildirimine ilişkin hususlarda 4734 Kamu İhale Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanır.

(3) Programa ilişkin olarak,13/10/2010 tarihli ve 6015 sayılı Devlet Desteklerinin izlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki iş ve işlemler, Türkiye Kalkınma Bankası A.ř. tarafından yürütölür,

(4) Yatırımcılar, Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki desteklerden, diğer Devlet yardımları ile mükerrerlik oluşturmamak kaydıyla yararlandırılabilir. Banka, yukarıda açıklanan üçüncü fıkrada kapsamında yapacağı raporlamaları Ekonomi Bakanlığına da bildirir.

Soru 199) Cazibe Merkezleri Programı çerçevesinde yatırımcılara sağlanan desteklerin durdurulması ve / veya geri alınması konusundaki prosedürü açıklayınız. (Karar Md. 26/ 1,2,3,4,5,6,7,8)

Cevap 199) Yatırımcılara sağlanan desteklerin durdurulması ve geri alınması konusunda aşağıda açıklanan prosedür uygulanır.

(1) Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş., sağlanan desteklerin ilgili mevzuatla belirlenen usul ve esaslara aykırı kullanıldığıının tespiti halinde, kaynak aktarımını ve destek uygulamasını durdurabilir, kullandırılan kaynağın ve desteğe konu taşınmazların geri alınması konularında ilgili kurumlar nezdinde işlemleri başlatmak için talepte bulunabilir,

(2) Birinci fıkrada belirtilen durumların tespiti halinde;

a) Banka, Yatırım Yeri Tahsisi Desteğinden veya Bina Yapımı Desteğinden faydalanan yatırımcıları, parsel, taşınmaz, bina ve tesisleri mülkiyetinde bulunduran ilgili YİKOB veya İl Özel İdarelerine bildirir. YİKOB veya İl Özel idareleri, kira sözleşmesini feshederek yatırımcının desteğe konu parsel, taşınmaz, bina ve tesisleri altı ay içerisinde boşaltması için gerekli işlemleri başlatır.

b) Banka tarafından, diğer destek unsurlarının tahsili ve diğer gerekli işlemlerin yapılması amacıyla Maliye Bakanlığına bildirimde bulunulur.

c) Bina Yapımı Desteğinden kendilerine ait taşınmaz ve varsa üzerindeki binaları YİKOB veya İl Özel idarelerine devretmek suretiyle faydalanan yatırımcıların taşınmazları iade edilmez.

(3) Yatırımcılar tarafından; sözleşme hükümlerine aykırı davranılması, kiralama konusu parsel veya taşınmazın ya da üzerindeki bina ve tesislerin sözleşmede öngörülen amacı dışında kullanılması, kira dönemi sona ermeden faaliyetin durdurulması, üst üste iki yıl kira bedelinin vadesinde ödenmemesi ve bu aykırılık veya eksikliklerin YİKOB veya İl Özel İdarelerine verilen süre içerisinde giderilmemesi veya yatırımcılar tarafından talep edilmesi ya da her ne sebeple olursa olsun işletme ruhsatının iptal edilmesi halinde kira sözleşmesi YİKOB veya İl Özel İdareleri tarafından tek taraflı olarak feshedilir. Bu durumda parsel veya taşınmazın üzerindeki bina ve tesisler sağlam ve işler vaziyette YİKOB'a veya İl Özel İdarelerine intikal eder ve bundan dolayı ilgililer tarafından herhangi bir hak veya tazminat talebinde bulunulamaz.

(4) 2016/9596 sayılı Karar kapsamında öngörülen kira süresi sonunda belirlenen koşulları yerine getiren ve parsel, taşınmaz, bina veya tesislerin mülkiyeti devredilen yatırımcı tarafından; devir tarihinden itibaren beş yıl

çinde devir amacına uygun olarak kullanılmaması veya bu süre içerisinde faaliyetinin sona erdirilmesi ve bu aykırılık veya eksikliklerin YİKOB veya İl Özel İdarelerine verilen süre içerisinde giderilmemesi durumunda; devredilen parsel ve taşınmaz ile üzerindeki bina ve tesisler sağlam ve işler vaziyette YİKOB'a veya İl Özel İdarelerine intikal eder ve YİKOB veya İl Özel İdarelerinin talebi üzerine; bedelsiz olarak tapuda yeniden YİKOB veya İl Özel İdareleri adına tescil edilir.

(5) 12 nci maddenin sekizinci fıkrası¹¹³ kapsamında yatırım yeri mülkiyeti devredilen yatırımcıların taahhütlerini yerine getirmediğinin tespiti halinde mülkiyet Hazine'ye iade olur. Bu husus mülkiyetin devri sırasında tapuya şerh edilir.

(6) Yukarıda açıklanan 2016/9596 sayılı Kararname'nin 26 ncı maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları kapsamında; YİKOB veya İl Özel İdareleri tarafından geri alınan parsel, taşınmaz, bina ve tesisler yeniden Cazibe Merkezleri Programı kapsamında değerlendirilebilir, değerlendirilmeyenler ise eski maliklerine iade edilir.

(7) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında kullanılan kaynağın hukuka uygun olarak kullanılmadığının tespiti durumunda, vergisel desteklerin ilgili kanunlarında belirlenen usul ve esaslara göre, diğer desteklerin cezai faizleriyle birlikte geri alımı işlemleri hakkında 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır, (8) Tahsil edilemeyen kredi tutarlarının, tahakkuk ettirilecek faizi ile birlikte takibi 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılır. Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş., bu kapsamdaki kredilerden dolayı oluşacak tahsil edilemeyen alacakları için **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu** tarafından çıkarılan

¹¹³ 2016/9596 sayılı Karar Madde 12/8 Yatırım Yeri Tahsisi: Asgari yüz milyon Türk Lirası tutarında ve asgari yüz kişilik istihdam sağlayacak yatırımlar için, organize sanayi bölgelerinde parsel bulunamaması veya yatırımın bu bölgelerde yapılamayacak mahiyette, büyüklükte veya entegre nitelik arz etmesi halinde yatırımcı lehine Hazineye ait taşınmazlar üzerinde kırk dokuz yıl süreli bedelsiz olarak bağımsız ve süreli irtifak hakkı tesis edilir. Hazineye ait taşınmazlar; taşınmazın irtifak hakkı tesis edildiği tarihteki rayiç değerinin en az üç katı tutarında yatırımı irtifak hakkı tesisinden itibaren beş yıl içinde yapanlara; talep etmeleri halinde, yatırımı tamamlamış olmaları şartıyla, irtifak hakkı tesis edildiği tarihteki, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 ininet 1 maddesinde yer alan harca esas değer in Yurt içi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) oranında güncellenmesi ile bulunacak değer üzerinden doğrudan satılır. Bu süre içerisinde yatırımın tamamlanarak faaliyete geçirilmemesi halinde Yİ-ÜFE oranında güncellenen harca esas değerinin yüzde biri üzerinden bedelli irtifak hakkına dönüştürülür. irtifak hakkı tesis edilenlerden ayrıca hasılat payı alınmaz, istihdam edilecek işçi sayısına, yatırım konusu işletmenin faaliyete geçtiği tarihten itibaren on yıl süreyle uyulması zorunludur. Bu yerlerin irtifak hakkı tesisinden itibaren on beş yıl süresince amacı dışında kullanılmayacağına dair tapu kütüğüne şerh konulur.

Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ¹¹⁴ hükümleri uygulanmaz.

Soru 200) Cazibe Merkezleri Programının yürütülmesi için ödenek nasıl ve ne zaman Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. nezdinde açılan “Özel hesaba” aktarılır. Bankanın özel hesaba ilişkin görev ve sorumlulukları nelerdir? (Karar Md.27/2)

Cevap 200) Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş., nezdinde açılan Özel Hesaptan kullandığı kredilere ait anapara taksitleri ve faizlerini, tahsilini takip eden beş iş günü içerisinde aynı hesaba aktarır.

Soru 201) Cazibe Merkezleri Programına ilişkin 28.11.2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında açıklanan desteklerden hangi şirket ve ortakları yararlanamaz.? (Karar Md.27/3)

Cevap 201) Yarım kalmış, işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle işletmeye geçememiş veya kısmen işletmeye geçmiş yatırımların ekonomiye kazandırılması hakkındaki 7/11/1996 tarihli ve 96/8905 sayılı, 22/6/1999 tarihli ve 99/12477 sayılı, 9/4/1999 tarihli ve 99/12655 sayılı, 22/11/2000 tarihli ve 2000/1721 sayılı Bakanlar Kurulu kararları çerçevesinde kredi kullananlardan, aracı bankalar tarafından haklarında kanuni takip işlemi yapılan şirketler ile krediyi amacı dışında kullanan şirketler ve ortakları, 28/11/2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümlerinden yararlanamaz.

Soru 202) 28.11.2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar kurulu Kararı kapsamında desteklenen yatırımların devri mümkün mü? (Karar Md.27/8)

Cevap 202) 2016/9596 sayılı Karar kapsamında desteklenen yatırımlar; desteğe konu üretim ve istihdam taahhüdünün beş yıl boyunca yerine getirilmiş olması, yatırımı devralan yatırımcının desteğe konu üretim ve istihdam taahhüdünü yerine getirmeyi taahhüt etmesi ve Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından, yapılacak değerlendirmenin de olumlu olması halinde devredilebilir.

¹¹⁴ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından çıkarılan “Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” (Resmî Gazete Tarih ve Sayısı: 22/6/2016 - 29 750 / Yönetmelikte Değişiklik Yapan Mevzuatın Yayınlandığı Resmî Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 14/12/2016-29918)

Soru 203) Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illerde kurulacak şirketlere ortak olabilir mi? (Karar Md. 23)

Cevap 203) Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki (23) ilde kurulacak şirketlere iştirak edebilir, yeni şirket kuruluşlarında öncülük görevi üstlenebilir.

Soru 204) 22.02.2017 tarihli ve 29 987 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 13.02.2017 tarih ve 2017/9917 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15/06/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar’ın 2. maddesiyle 2012/3305 sayılı Karar’ın 18. maddesine eklenen fıkra¹¹⁵ ile getirilen teşvik hükmü hangi uygulamaları getirmektedir? (2017/9917 sayılı Karar Md.2) ¹¹⁶

Cevap 204) 2017/9917 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nın 2.maddesi hükmü ile getirilen yeni hüküm ile Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan 4 üncü ve 5 inci bölge illerindeki organize sanayi bölgeleri ile Kilis ilinde yer alan organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar, tabi olunan uygulama kapsamında 6. Bölgede uygulanan desteklerden aynı oran, miktar, süre ve şartlarda yararlanır.

Soru 205) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan “ Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi” çerçevesinde Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından desteklenmesi uygun görülen yatırımlar hangi şartlarda 2017/9917 sayılı Karar’ın 3. maddesiyle 2012/3305 sayılı Karar’a eklenen 23/A maddesi¹¹⁷ hükümleri uyarınca hangi ek desteklerden yararlanabilir?

¹¹⁵ 15/06/2012 tarihli ve 2012/3305 Kararın 18 inci maddesine 13/02/2017 tarihli ve 2017/9917 sayılı Kararın 2. maddesiyle aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan 4 üncü ve 5 inci bölge illerindeki organize sanayi bölgeleri ile Kilis ilinde yer alan organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar, tabi olunan uygulama kapsamında 6 ncı bölgede uygulanan desteklerden aynı oran, miktar, süre ve şartlarda yararlanır.”

¹¹⁶ 13.02.2017 tarih ve 2017/9917 sayılı “ Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15/06/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar’ın” ilgili hükümleri gereğince; getirilen teşvik hükümlerinin uygulanması için, yatırımcıların müracaatlarını, T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü’ne yapmaları gerekmektedir.

¹¹⁷ 13/02/2017 tarihli ve 2017/9917 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete: 22/02/2017 - 29987) “Madde 3- Aynı Kararın 23 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 23/A maddesi eklenmiştir.

“MADDE 23/A- (1) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan “Üretim Tesisi Taşıma Destek

(13/02/2017 tarih ve 2017/9917 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Md. 3)¹¹⁸

Cevap 205) 15/06/2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 23 üncü maddesinden sonra gelmek üzere, aynı Karara 13/02/2017 tarih ve 2017/9917 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 3. maddesi hükmü ile 23/A maddesi eklenmiştir.

“MADDE 23/A-

(1) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan “Üretim Tesisleri Taşıma Destek Paketi” çerçevesinde Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından desteklenmesi uygun görülen yatırımlar; aşağıda gösterilen ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen şartlarda 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamındaki desteklerden de yararlanır.

(2) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illere taşınan tesise ilave yatırım yapılmaması veya yapılmakla birlikte asgari sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite şartlarının sağlanamaması durumunda;

a) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki 4. ve 5. Bölge illerine taşınan tesisler, taşınılan bölgede geçerli olan süre ve miktarlarda Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinden,

b) 6. Bölge illerine taşınan tesisler, anılan bölgede geçerli olan sürelerde Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Sigorta Primi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteğinden, yararlanır.

(3) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illere taşınmanın gerçekleşmesi ve ilave yatırımın asgari sabit yatırım tutarı ve kapasite şartlarını sağlaması

Paketi” çerçevesinde Kalkınma Bankası tarafından desteklenmesi uygun görülen yatırımlar ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen şartlarda bu Karar kapsamındaki desteklerden de yararlanır.

(2) Program kapsamındaki illere taşınan tesise ilave yatırım yapılmaması veya yapılmakla birlikte asgari sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite şartlarının sağlanamaması durumunda;

a) Program kapsamındaki 4 üncü ve 5 inci bölge illerine taşınan tesisler, taşınılan bölgede geçerli olan süre ve miktarlarda Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinden,

b) 6 ncı bölge illerine taşınan tesisler, anılan bölgede geçerli olan sürelerde Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Sigorta Primi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteğinden, yararlanır.

(3) Program kapsamındaki illere taşınmanın gerçekleşmesi ve ilave yatırımın asgari sabit yatırım tutarı ve kapasite şartlarını sağlaması halinde, taşınan tesis ikinci fıkraya hükümleri çerçevesinde sağlanan desteklerden, ilave yatırım ise bu desteklere ek olarak Gümrük Vergisi Muafiyeti, KDV İstisnası ve Vergi İndirimi desteğinden yararlanır.”

¹¹⁸ 13.02.2017 tarih ve 2017/9917 sayılı “ Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15/ 06 /2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar'ın” ilgili hükümleri gereğince; getirilen teşvik hükümlerinin uygulanması için, yatırımcıların müracaatlarını, T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'ne yapmaları gerekmektedir.

halinde, taşınan tesis ikinci fıkra hükümleri çerçevesinde sağlanan desteklerden, ilave yatırım ise bu desteklere ek olarak Gümrük Vergisi Muafiyeti, Katma Değer Vergisi İstisnası ve Vergi İndirimi desteğinden yararlanır.

Soru 206) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illerde kurulacak Çağrı Merkezleri ve Veri Merkezleri kurulduğu bölgenin bölgesel teşviklerinden faydalanması için asgari yatırım tutarı ne kadardır? (22/02/2017 tarih ve 2017/9917 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Karar Md. 4)¹¹⁹

Cevap 206) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illerde ¹²⁰ kurulacak çağrı merkezleri ve veri merkezleri, kurulduğu bölgenin bölgesel teşviklerinden herhangi bir asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın yararlanır.

Soru 207) Cazibe Merkezleri Programları çerçevesinde Türkiye kalkınma Bankası A.Ş. 'ye yatırımcılar tarafından yapılan başvurulara ilişkin istatistiki verileri açıklayınız.

Cevap 207) Türkiye kalkınma Bankası A.Ş. 'ce uygulaması yapılan Cazibe Merkezleri Programına ilişkin destekler aşağıda açıklanmaktadır.

¹¹⁹ 13.02.2017 tarih ve 2017/9917 sayılı “ Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15/06/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar'ın” ilgili hükümleri gereğince; getirilen teşvik hükümlerinin uygulanması için, yatırımcıların müracaatlarını, T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'ne yapmaları gerekmektedir.

¹²⁰ Cazibe Merkezleri Programı Kapsamındaki İller:

1. Adıyaman 2. Ağrı 3. Ardahan 4. Batman 5. Bayburt 6. Bingöl 7. Bitlis 8. Diyarbakır 9. Elazığ 10. Erzincan 11. Erzurum 12. Gümüşhane 13. Hakkâri 14. Iğdır 15. Kars 16. Malatya 17. Mardin 18. Muş 19. Siirt 20. Şanlıurfa 21. Şırnak 22. Tunceli 23. Van Sabit Yatırım Tutarı: Bina ve inşaat, makine ve teçhizat ile arsa üzerindeki iyileştirmeleri de içeren diğer yatırım harcaması kalemlerinin toplamını, ifade eder.

TABLO I

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİ'NCE UYGULAMASI YAPILAN CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMINA İLİŞKİN DESTEKLER

(19 NİSAN 2017)

DESTEK PAKETİ	Başvuru Sayısı	Toplam Öngörülen İstihdam	Toplam Yapılacak Sabit Yatırım Tutarı (TL)	Toplam Talep (TL)
ÇAĞRI MERKEZLERİ YATIRIM DESTEĞİ	52	24.099	686.061.965	842.164.386
ÜRETİM TESİSLERİNİ TAŞIMA DESTEĞİ	31	9.311	1.193.235.000	1.692.930.000
VERİ MERKEZİ YATIRIM VE ENERJİ DESTEĞİ	9	433	570.229.400	478.966.400
YATIRIM VE ÜRETİM DESTEĞİ	3.288	331.514	81.260.081.830	88.980.752.336
GENEL TOPLAM	3.380	365.357	83.709.608.195	91.994.813.151

KAYNAK: Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.

28/11/2016 tarih ve 2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın **6 ve 10. maddelerinde** açıklanan **YATIRIM VE ÜRETİM DESTEK PAKETİ** kapsamında; 19 Nisan 2017 tarihi itibarıyla, Türkiye Kalkınma Bankası'na yapılan başvuru sayısı **3288** adettir. Bu başvurular çerçevesinde, öngörülen istihdam **331.514** kişi, yapılacak **toplam sabit yatırım tutarı**¹²¹ ise **81.260.081.830** Türk Lirasıdır.

Söz konusu Karar hükümleri çerçevesinde, **YATIRIM VE ÜRETİM DESTEK PAKETİ**; Danışmanlık Hizmeti (Madde 11), Yatırım Yeri Tahsisi (Madde 12), Bina Yapımı Desteği (Madde 13), Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği (Madde 14) ve Faiz İndirimli İşletme Kredisi Desteği'nden (Madde 15) oluşmaktadır.

2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın **6 ve 17. maddelerinde** açıklanan **ÇAĞRI MERKEZİ YATIRIM DESTEK PAKETİ** kapsamında; 19 Nisan 2017 tarihi itibarıyla, Türkiye Kalkınma Bankası'na yapılan başvuru sayısı **52** adettir. Bu başvurular çerçevesinde, öngörülen istihdam **24.099** kişi, yapılacak **toplam sabit yatırım tutarı** ise, **686.061.965** Türk Lirasıdır.

¹²¹ Toplam Sabit Yatırım Tutarı: Bina ve inşaat, makine ve teçhizat ile arsa üzerindeki iyileştirmeleri de içeren diğer yatırım harcaması kalemlerinin toplamını, ifade eder.

ÇAĞRI MERKEZİ DESTEK PAKETİ; Bina Tahsisi Desteği (Madde 13), Fiber İletişim Altyapısı Desteği (Madde 17), Personel Eğitim Desteği (Madde 17), Yatırım Yeri Tahsisi Desteği (Madde 12, 13), Bina Yapımı Desteği (Madde 13) ve Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği'nden (Madde 14) oluşmaktadır.

2016/9596 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın **6 ve 18. maddelerinde** açıklanan **VERİ MERKEZİ YATIRIM VE ENERJİ DESTEK PAKETİ** kapsamında; 19 Nisan 2017 tarihi itibarıyla, Türkiye Kalkınma Bankası'na yapılan başvuru sayısı **9** adet, öngörülen toplam istihdam sayısı 433 kişi ve yapılacak **toplam sabit yatırım tutarı ise 570.229.400 Türk Lirasıdır.**

2016/9596 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde, **VERİ MERKEZİ YATIRIM VE ENERJİ DESTEK PAKETİ**; Veri Merkezi Enerji Desteği (Madde 6, 18) Fiber İletişim Altyapısı Desteği (Madde 6,18), Yatırım Yeri Tahsisi Desteği (Madde 6,12,18) ve Faizsiz Yatırım Kredisi Desteği'nden (Madde 6, 14) oluşmaktadır.

ÜRETİM TESİSİ TAŞIMA DESTEK PAKETİ kapsamında; 19 Nisan 2017 tarihi itibarıyla Türkiye Kalkınma Bankası'na yapılan başvuru sayısı **31** adet, öngörülen toplam istihdam sayısı **9.311** kişi ve yapılacak toplam sabit yatırım tutarı ise **1.193.235.000 Türk Lirasıdır.**

2016/9596 sayılı Karar'ın 6 ve 16. maddelerinde açıklanan **ÜRETİM TESİSİ TAŞIMA DESTEK PAKETİ**; Nakdi Taşınma Desteği¹²² (Madde 6 ve 16), **Teşvik Desteği**¹²³, Yatırım Yeri Tahsisi Desteği ve Faiz İndirimli İşletme Kredisi Desteğinden (Madde 6 ve 16) ve ayrıca yatırımcıların yeni yatırımları için, Yatırım ve Üretim Destek Paketi kapsamındaki Danışmanlık Desteği ve Faizsiz Yatırım Kredisi Desteğinden (Madde 16/ (2)-ç) oluşmaktadır.

¹²² Nakdi Taşınma Desteği; Tesisin sökülmesi, taşınma ve montaj maliyetleri ile taşıma sürecinde Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından karşılanması gerekli görülen diğer masrafların, bir milyon Türk Lirasını aşmamak üzere nakdi olarak karşılanması şeklinde uygulanır.

¹²³ Teşvik Desteği: Yürürlükte bulunan "2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" çerçevesinde;

a) Taşınan tesise ilave yatırım yapılmaması veya yapılmakla birlikte asgari sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite şartlarının sağlanmaması durumunda;

1) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki 4 üncü ve 5 inci bölge illerine taşınan tesislerin, taşınılan bölgede geçerli olan süre ve miktarlarda Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinden,

2) 6. Bölge illerine taşınan tesislerin, anılan bölgede geçerli olan sürelerde Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Sigorta Primi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteğinden,

b) Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illere taşınmanın gerçekleşmesi ve ilave yatırımın asgari sabit yatırım tutarı ve kapasite şartlarını sağlaması halinde, taşınan tesisin 2016/9596 sayılı Karar'ın 16. maddesinin 4. fıkrasının (a) bendi hükümleri çerçevesinde sağlanan desteklerden, ilave yatırımın ise bu desteklere ek olarak Gümrük Vergisi Muafiyeti, KDV İstisnası ve Vergi İndirimi desteğinden, yararlandırılması şeklinde uygulanır.

Sonuç olarak, Türkiye kalkınma Bankası Anonim Şirketi'nce uygulaması yapılan Cazibe Merkezleri Programı'na ilişkin destekler için 19 Nisan 2017 tarihi itibarıyla yapılan **toplam başvuru sayısı 3.380 adet, öngörülen toplam istihdam sayısı 365.357 kişi** ve yapılacak **toplam sabit yatırım tutarı ise 83.709.608.195 Türk Lirasıdır.**¹²⁴

Ayrıca, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi'nce uygulaması yapılan, Cazibe Merkezleri Programı'na ilişkin olarak; İller Bazında yapılan başvuru sayısı, öngörülen istihdam, yapılacak toplam sabit yatırım tutarı ile yatırımcılar tarafından ilk başvuruda talep edilen sabit yatırım tutarları TABLO II 'de¹²⁵ gösterilmiştir.

¹²⁴ Cazibe Merkezleri Programı'nı uygulamasına ilişkin istatistikî veriler (Bkz. Tablo I - sayfa 237)

¹²⁵ Cazibe Merkezleri Programı'nı uygulamasına ilişkin istatistikî veriler (Bkz. Tablo II - sayfa 240)

TABLO II

**TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİ'NCE UYGULAMASI YAPILAN
CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMINA İLİŞKİN OLARAK İLLER BAZINDA
ÖNGÖRÜLEN DESTEKLER**

(19 NİSAN 2017)

İller / Sektörler	Başvuru Sayısı (Adet)	Toplam Öngörülen İstihdam (kişi)	Toplam Yapılacak Sabit Yatırım Tutarı (TL)	Toplam Talep (TL)
ADIYAMAN	184	19.779	3.348.831.371	3.607.164.038
AĞRI	49	4.417	844.086.052	905.289.980
ARDAHAN	19	1.591	964.322.997	776.971.099
BATMAN	210	29.321	2.501.526.964	2.760.375.103
BAYBURT	57	5.570	1.953.440.905	2.850.232.858
BİNGÖL	86	8.680	1.675.728.489	1.981.000.800
BİTLİS	72	6.286	1.217.904.868	1.454.888.222
DİYARBAKIR	374	37.564	5.710.350.452	6.274.358.003
ELAZIĞ	229	31.217	6.835.789.979	7.375.875.187
ERZİNCAN	141	19.611	4.741.230.995	5.281.164.824
ERZURUM	208	23.354	17.722.966.998	20.381.155.848
GÜMÜŞHANE	58	5.714	2.266.384.355	2.751.867.835
HAKKARİ	48	7.133	1.017.061.082	983.224.884
İĞDIR	41	3.985	365.379.950	346.416.000
KAPS. DIŞI İL	1	150	29.300.000	40.800.000
KARS	54	4.055	1.010.535.367	1.064.750.248
MALATYA	334	41.336	9.914.892.238	9.939.154.810
MARDİN	336	29.375	4.367.597.255	4.738.364.761
MUŞ	65	10.361	746.707.126	702.871.200
SİİRT	93	7.067	2.245.306.975	2.991.436.028
ŞANLIURFA	451	47.231	10.767.505.834	10.771.888.182
ŞIRNAK	90	5.061	1.232.392.986	1.360.199.361
TUNCELİ	24	911	204.350.000	269.030.860
VAN	156	15.542	2.026.014.957	2.382.633.019
Genel Toplam	3.380	365.311	83.709.608.195	91.991.113.151

KAYNAK: Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.

TABLO III

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİ'NCE UYGULAMASI YAPILAN CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMINA İLİŞKİN OLARAK YAPILACAK **TOPLAM SABİT YATIRIM TUTARI (TÜRK LİRASI) BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE İLLERİN SIRALAMASI**
(21 NİSAN 2017)

İller	Başvuru Sayısı	Toplam Öngörülen İstihdam	Toplam Yapılacak Sabit Yatırım Tutarı (TL)	Toplam Talep (TL)
ERZURUM	208	23.354	17.722.966.998	20.381.155.848
ŞANLIURFA	451	47.231	10.767.505.834	10.771.888.182
MALATYA	334	41.336	9.914.892.238	9.939.154.810
ELAZIĞ	229	31.217	6.835.789.979	7.375.875.187
DİYARBAKIR	375	37.604	5.712.850.452	6.277.158.003
ERZİNCAN	141	19.611	4.741.230.995	5.281.164.824
MARDİN	336	29.406	4.367.597.255	4.738.364.761
ADİYAMAN	184	19.779	3.348.831.371	3.607.164.038
BATMAN	209	29.277	2.499.026.964	2.757.575.103
GÜMÜŞHANE	58	5.714	2.266.384.355	2.751.867.835
SİİRT	93	7.067	2.245.306.975	2.991.436.028
VAN	156	15.542	2.026.014.957	2.382.633.019
BAYBURT	57	5.570	1.953.440.905	2.850.232.858
BİNGÖL	86	8.680	1.675.728.489	1.981.000.800
ŞIRNAK	90	5.061	1.232.392.986	1.360.199.361
BİTLİS	72	6.286	1.217.904.868	1.454.888.222
HAKKARİ	48	7.133	1.017.061.082	983.224.884
KARS	54	4.055	1.010.535.367	1.064.750.248
ARDAHAN	19	1.591	964.322.997	776.971.099
AĞRI	49	4.417	844.086.052	905.289.980
MUŞ	65	10.361	746.707.126	702.871.200
İĞDIR	41	3.985	365.379.950	350.116.000
TUNCELİ	24	961	204.350.000	269.030.860
KAPS. DIŞI İL	1	150	29.300.000	40.800.000
Genel Toplam	3.380	365.388	83.709.608.195	91.994.813.151

TABLO IV

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİ'NCE UYGULAMASI YAPILAN CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMINA İLİŞKİN OLARAK TOPLAM BAŞVURU SAYISINA (KİŞİ) GÖRE İLLERİN SIRALAMASI
(21 NİSAN 2017)

İller	Başvuru Sayısı	Toplam Öngörülen İstihdam	Toplam Yapılacak Sabit Yatırım Tutarı (TL)	Toplam Talep (TL)
ŞANLIURFA	451	47.231	10.767.505.834	10.771.888.182
DİYARBAKIR	375	37.604	5.712.850.452	6.277.158.003
MARDİN	336	29.406	4.367.597.255	4.738.364.761
MALATYA	334	41.336	9.914.892.238	9.939.154.810
ELAZIĞ	229	31.217	6.835.789.979	7.375.875.187
BATMAN	209	29.277	2.499.026.964	2.757.575.103
ERZURUM	208	23.354	17.722.966.998	20.381.155.848
ADIYAMAN	184	19.779	3.348.831.371	3.607.164.038
VAN	156	15.542	2.026.014.957	2.382.633.019
ERZİNCAN	141	19.611	4.741.230.995	5.281.164.824
SİİRT	93	7.067	2.245.306.975	2.991.436.028
ŞIRNAK	90	5.061	1.232.392.986	1.360.199.361
BİNGÖL	86	8.680	1.675.728.489	1.981.000.800
BİTLİS	72	6.286	1.217.904.868	1.454.888.222
MUŞ	65	10.361	746.707.126	702.871.200
GÜMÜŞHANE	58	5.714	2.266.384.355	2.751.867.835
BAYBURT	57	5.570	1.953.440.905	2.850.232.858
KARS	54	4.055	1.010.535.367	1.064.750.248
AĞRI	49	4.417	844.086.052	905.289.980
HAKKARİ	48	7.133	1.017.061.082	983.224.884
İĞDIR	41	3.985	365.379.950	350.116.000
TUNCELİ	24	961	204.350.000	269.030.860
ARDAHAN	19	1.591	964.322.997	776.971.099
KAPS. DIŞI İL	1	150	29.300.000	40.800.000
Genel Toplam	3.380	365.388	83.709.608.195	91.994.813.151

KAYNAK: Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.

TABLO V

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI ANONİM ŞİRKETİ'NCE UYGULAMASI YAPILAN CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMINA İLİŞKİN OLARAK ÖNGÖRÜLEN TOPLAM İSTİHDAM SAYISINA (KİŞİ) GÖRE İLLERİN SIRALAMASI
(21 NİSAN 2017)

İller	Başvuru Sayısı	Toplam Öngörülen İstihdam	Toplam Yapılacak Sabit Yatırım Tutarı (TL)	Toplam Talep (TL)
ŞANLIURFA	451	47.231	10.767.505.834	10.771.888.182
MALATYA	334	41.336	9.914.892.238	9.939.154.810
DİYARBAKIR	375	37.604	5.712.850.452	6.277.158.003
ELAZIĞ	229	31.217	6.835.789.979	7.375.875.187
MARDİN	336	29.406	4.367.597.255	4.738.364.761
BATMAN	209	29.277	2.499.026.964	2.757.575.103
ERZURUM	208	23.354	17.722.966.998	20.381.155.848
ADİYAMAN	184	19.779	3.348.831.371	3.607.164.038
ERZİNCAN	141	19.611	4.741.230.995	5.281.164.824
VAN	156	15.542	2.026.014.957	2.382.633.019
MUŞ	65	10.361	746.707.126	702.871.200
BİNGÖL	86	8.680	1.675.728.489	1.981.000.800
HAKKARİ	48	7.133	1.017.061.082	983.224.884
SİİRT	93	7.067	2.245.306.975	2.991.436.028
BİTLİS	72	6.286	1.217.904.868	1.454.888.222
GÜMÜŞHANE	58	5.714	2.266.384.355	2.751.867.835
BAYBURT	57	5.570	1.953.440.905	2.850.232.858
ŞIRNAK	90	5.061	1.232.392.986	1.360.199.361
AĞRI	49	4.417	844.086.052	905.289.980
KARS	54	4.055	1.010.535.367	1.064.750.248
İĞDIR	41	3.985	365.379.950	350.116.000
ARDAHAN	19	1.591	964.322.997	776.971.099
TUNCELİ	24	961	204.350.000	269.030.860
KAPS. DIŞI İL	1	150	29.300.000	40.800.000
Genel Toplam	3.380	365.388	83.709.608.195	91.994.813.151

KAYNAK: Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.

Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi'nce, uygulaması yapılan Cazibe Merkezleri Programı'na ilişkin olarak; (23) İl arasındaki sıralamayı görebilmek ve yorumlamalarda kolaylık sağlaması bakımından; yapılacak **TOPLAM SABİT YATIRIM TUTARI (TÜRK LİRASI) BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE** illerin sıralaması **TABLO III**'te, **TOPLAM BAŞVURU SAYISINA (KİŞİ) GÖRE** illerin sıralaması **TABLO IV**'te ve **İSTİHDAM EDİLECEK KİŞİ SAYISINA GÖRE** illerin sıralaması **TABLO V**'te il bazında gösterilmiştir.

KAYNAKÇA

- 1) T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü “US 97 Ulusal Faaliyet ve Ürün Sınıflaması” (Yayın No: 2071) Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası- Ankara, Kasım 1997.
- 2) Devlet Desteklerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında 13.10.2010 tarihli ve 6015 No.lu Kanun (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 23.10. 2010 - 27738)
- 3) İşsizlik Sigortası Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Kanun No: 5921 - Kabul Tarihi: 11.8.2009) (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 18.8.2009 - 27323)
- 4) Finansal Kiralama Kanunu, (Eski) (Kanun No: 3226 - Kabul tarihi: 10.06.1985) (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 28.6.1985 - 18795)
- 5) Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu, (Yeni) (Kanun No: 6361 - Kabul tarihi: 21.11.2012) (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 13.12.2012 - 28496)
- 6) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 14.7.2009 tarihli ve 2009/15199 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 16.7.2009 - 27290)
- 7) Hazine Müsteşarlığının “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasın İlişkin 2009/1 No.lu Tebliği” (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 28.7.2009 - 27302)
- 8) Hazine Müsteşarlığının “Yatırımlarda Devlet Yardımları hakkında Kararın Uygulanmasın İlişkin 2009/1 No.lu Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2009/2 No.lu Tebliği” (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 20.8.2009 - 27325)
- 9) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 14.7.2009 tarihli ve 2009/15199 Sayılı Karar'da Değişiklik yapılmasına Dair 5.4.2011 tarihli ve 2011/1597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 14.4.2011 - 27905)
- 10) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 14.7.2009 tarihli ve 2009/15199 Sayılı Karar'da Değişiklik yapılmasına Dair 5.4.2011 tarihli ve 2011/1597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda değişiklik yapılmasına dair 26.4.2011 tarihli ve 2011/1710 sayılı Karar (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 30.4.2011 - 27920)
- 11) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 19.06.2012 - 28328)
- 12) 15 /6/ 2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 2/10/2012 tarih ve 2012/3802 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 13.10.2012-28440)

- 13) 15 /6/ 2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 28/1/2013 tarih ve 2013/4288 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 15.2.2013-28560)
- 14) 15 /6/ 2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 27/5/2013 tarih ve 2013/4763 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 30.5.2013-28662)
- 15) 15 /6/ 2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 27/1/2014 tarih ve 2014/6058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 9.5.2014-28995)
- 16) 15 /6/ 2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 30/6/2014 tarih ve 2014/6588 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 6.8.2014-29080)
- 17) 15 /6/ 2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 15/12/2014 tarih ve 2014/7273 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 5.3.2015-29286)
- 18) 15 /6/ 2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 16/3/2015 tarih ve 2015/7496 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 8.4.2015-29320)
- 19) 15 /6/2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 20/8/2015 tarih ve 2015/8050 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 27.8.2015-29458)
- 20) 15 /6/ 2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 9/11/2015 tarih ve 2015/8216 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 19.11.2015-29537)
- 21) 15 /6/ 2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 29/2/2016 tarih ve 2016/8715 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 8.4.2016-29678)
- 22) 15 /6/ 2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 7/9/2016 tarih ve 2016/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 5.10.2016-29848)
- 23) 17 /10/ 2016 tarih ve 2016/9495 sayılı "Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar" (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 26.11.2016-29900)
- 24) 15 /6/ 2012 tarih ve 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı değiştiren 13/2/2017 tarih ve 2017/ 9917 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 22.2.2017-29987)

25) Ekonomi Bakanlığı'nın, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 15.6.2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 No.lu Tebliği (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 20.6.2012 - 28440)

26) Ekonomi Bakanlığı'nın, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de (Tebliğ No:2012/1) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2014/1)(Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 10. 4. 2014 - 28968)

27) Ekonomi Bakanlığı'nın, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de (Tebliğ No:2012/1) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2014/2)(Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 8.5.2014 - 28994)

28) Ekonomi Bakanlığı'nın, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de (Tebliğ No:2012/1) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2014/3) (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 25.9.2014 - 29130)

29) Ekonomi Bakanlığı'nın, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de (Tebliğ No:2012/1) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2016/1)(Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 28.4.2016 - 29697)

30) Ekonomi Bakanlığı'nın, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de (Tebliğ No:2012/1) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2016/2)(Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 25.6.2016 - 29753)

31) Ekonomi Bakanlığı'nın, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'de (Tebliğ No:2012/1) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2016/3)(Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 27.8.2016 - 29814)

32) Hazine Müsteşarlığının “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2009/1 No.lu Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair 2010/1 No.lu Tebliği” (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 18.6.2011 - 27615)

33) Hazine Müsteşarlığının “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2009/1 No.lu Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair 2010/2 No.lu Tebliği” (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 21.10.2010 - 27736)

34) Hazine Müsteşarlığının “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2009/1 No.lu Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair 2011/1 No.lu Tebliği” (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 11.5.2011- 27931)

35) Gümrük Müsteşarlığının Gümrük Genel Tebliği (Yatırım Teşvik) - Seri No: 9) (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 12.11.2009 - 27404)

36) Maliye Bakanlığı'nın Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar ve yapılan değişiklikler (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 3.9.2009 - 27338; 16.10.2012 - 28443; 15.11.201237) Maliye Bakanlığı (Milli Emlak Genel Tebliği Sıra No: 334) Tebliği (Resmi Gazete'nin Tarih ve Sayısı: 2.4.2011 - 27893)

38) Serdengeçti, Turan; Yeni Yatırım Teşvik Mevzuatı - Sorular ve Cevaplar, Ankara Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (Chamber of Certified Public Accountants of Ankara) Yayın No: 70, Ankara, Ocak 2010.

39) Serdengeçti, Turan; Yeni Yatırım Teşvik Mevzuatı ile Hazine Desteği ve Kredi Garanti Fonu - Sorular ve Cevaplar, Ankara Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (Chamber of Certified Public Accountants of Ankara) Yayın No: 90, Ankara, Mayıs 2014.

40) Civan Mehmet TMS - 20 Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması (Türkiye Muhasebe Standartları Serisi) Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler; TESMER Yayın No:81 Ankara, 2008.

41) Arslan Cem; 2012 Yılı kurumlar Vergisi Beyannamesi (E-Beyanname) Düzenleme Rehberi (Sirküler Rapor Serisi, Sayı 2013 - 2) TÜRMOB Yayınları-445 Ankara, 05.03.2013.

42)“Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik’te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in yürürlüğe konulmasına ilişkin Bakanlar Kurulu’nun 10/9/2012 tarihli ve 2012/3834 sayılı Kararı (Resmî Gazete’nin Tarih ve Sayısı: 4.11.2012- 28457)

43) <https://www.hazine.gov.tr> (Hazine Müsteşarlığı)

44) <https://www.maliye.gov.tr> (Maliye Bakanlığı)

45) <https://www.gib.gov.tr> (Gelir İdaresi Başkanlığı)

46) <https://www.ekonomi.gov.tr> (Ekonomi Bakanlığı)

47) <https://www.ab.gov.tr> (Avrupa Birliği Bakanlığı)

48) <https://www.kgf.com.tr> (Kredi Garanti Fonu A.Ş.)

49) <https://www.gumrukticaret.gov.tr> (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı)

50) <https://www.calisma.gov.tr> (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)

51) <https://sgk.gov.tr> (Sosyal Güvenlik Kurumu)

52) <https://asmmmo.org.tr> (Ankara Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası)

53) <https://www.sanayi.gov.tr> (Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)

54) <https://www.tim.org.tr> (Türkiye İhracatçılar Meclisi: TİM)

Dr. Turan SERDENGEÇTİ

1953 yılında Alanya’da doğmuştur. 1969-70 öğretim yılında Maliye Bakanlığı’na bağlı Ankara Maliye Okulunu birincilikle bitirmiş; 1974 yılında Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Ekonomi ve Maliye Bölümünden mezun olarak “Lisans” diploması almıştır. Maliye-Hazine bursu ile gönderildiği Amerika Birleşik Devletleri’nde kurulu Kansas Üniversitesi’nden (The University of Kansas Graduate School- Lawrence) İktisat dalında “Master”, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nden de İktisat dalında “Doktora” derecesi almaya hak kazanmıştır.

Ayrıca, Ankara Üniversitesi AT Araştırma ve Uygulama Merkezi’nce verilen “Avrupa Birliği İktisadi ve Mali Politikaları” konusunda “Uzmanlık”, TÜRMÖB tarafından verilen “Serbest Muhasebeci Mali Müşavir - SMMM” belgesi ve Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu’na verilen “Bağımsız Denetçi” belgesine sahiptir.

Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü’nde Mümeyyiz ve Raportör, Hazine Genel Müdürlüğü ve Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreterliği’nde Hazine ve Kambiyo Kontrolörü görevlerinde bulunduktan sonra, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı’nda; Hazine Başkontrolörü, Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanı ve T.C. Lizbon Büyükelçiliği’nde Yönetici Ekonomi ve Ticaret Müşaviri görevlerinde bulunmuştur. Hazine Müsteşarlığı’nda Personel Dairesi Başkanı, Teşvik ve Uygulama Genel Müdürü ve Avrupa Birliği Türkiye Daimi Temsilciliği’nde (Brüksel) Hazine Müsteşarlığı’nı temsilen “Ekonomi Başmüşaviri” olarak görev yapmıştır.

Yurtdışı görevini tamamlamasını müteakip, Hazine Müsteşarlığı’nda “Müsteşarlık Müşaviri” kadrosuna atanmış olup, halen bu görevini sürdürmektedir. Ayrıca, bu görevine ek olarak Özbekistan’ın Taşkent şehrinde kurulu “Regional Bank Training Center- Bölgesel Bankacılık Eğitim Merkezi” isimli uluslararası kuruluşta; T.C. Hükümeti, Türkiye Bankalar Birliği, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ve Avrupa Birliği’ni temsilen “Denetim Kurulu Başkanı” olarak görev yapmaktadır.

Avrupa Birliği ve Türkiye’de devlet yardımları ile uygulamaları konusunda basılmış kitapları; iktisadi ve mali konularda çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmış makale ve yazıları, konferans ve seminerlerde sunulmuş tebliğleri bulunmaktadır.

